

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka (2)\Pohl_Frederick-Terror.pdb

PDB Name: Terror
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 22.12.2004
Modification Date: 22.12.2004
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Frederick Pohl
TEROR
Version: Palm.1.0.final
Corrections: 1
PalmBookZ

1

Toho krásného říjnového dne, kdy venku nádherně svítilo slunce a uvnitř uneseného letadla byla přítomna smrt, přemýšlela Rachel Chindlerová o ironii svého života. Zkoušíš tak těžce a skončíš tak špatně! Vrátiš se do školy, když je ti pětaticet, nemáš manžela, ale zato na krku dítě. Dosáhneš stupeň magistra na večerní univerzitě a pak Master of Library Science při soustředěném a trvalém zápasu o životy. Hledáš práci, jsi štihlá, nijak výjimečně hezká čtyřicetiletá žena, bez zkušeností a s nevalnou životní úrovní. Kupodivu ji najdeš. A dobrou! Pak následují dvě povýšení, a abys oslavila místo hlavní knihovnice, dopřeješ si levný dvoutýdenní zájezd na Havaj. Můj Bože, jak nádherně vypadá Havaj proti zimmému St. Louis! Pak se díky náhlému nápadu zastavíš na místní vysoké škole, a div divoucí, zjistíš, že tu mají docela pěknou knihovnu, a distingovaný vysloužilý profesor tě pozve na oběd ke své podivuhodné staré babičce. Snad proto, že si tě stará paní oblíbila, slíbí, že doporučí tvé jméno vědecké radě. A pak přijde tohle.

Trčíš v nehybném turboletadle na konci pomocné přistávací dráhy na letišti v Hilu. Všechny toalety v letadle jsou ucpané a špinavé, o pár řad sedadel před tebou starý muž hlasitě křičí ze spánku. Naproti přes uličku leží tělo zabité ženy, která s tebou během cesty sdílela hotelový pokoj.

To určitě není nic hezkého. Rachel by nad touto situací jistě plakala, kdyby mohla. Ale ona už plakat nemohla, protože byla dočista vyplakaná.

Opatrně vyhlédla z příkrývky omotané kolem hlavy. Na konci uličky se ospale opíral o přepážku první třídy únosce v zelené lyžařské kukle. Využila příležitosti a vyhlédla z okna. Spatřila slunné havajské letiště. Daleko v polích zahlédla čtyři policejní auta s blikajícími majáčky. Za nimi se tísnil dav lidí. Většina z nich tu byla už druhý den, protože je ta podivná fascinována a čekali, až dojde k nějaké akci. Pravděpodobně tam byl i starý havajský profesor David Yanami, který ji pozval na oběd. Zcela nepochybně tam byli všichni novináři z ostrovů. Z okénka na druhé straně letadla mohla vidět plot letiště a za ním prázdnou ulici, kterou policie na žádost únosců uzavřela. Ale Rachel se tím směrem nedívala. Nechtěla vidět tělo Esther, i když přes něj někdo přetáhl pokrývkou. Deku nestačila. Ačkoliv se to dalo – vzhledem k ostatním pachům, které naplňovaly interiér letadla – těžko posoudit, Rachel si byla jistá, že tělo Esther začíná být cítit. Zaregistrovala pohyb v přední části letadla a natáhla krk, aby viděla, co se děje.

To byla chyba. Největší ze čtyř únosů kráčel pružně uličkou, otáčel velkou hlavu ze strany na stranu a jeho černé oči za lyžařskou kuklou zkoumaly, jestli někdo nechce dělat potíže. Rachel ztuhla. Nechtěla dělat potíže. Esther se o to pokusila hned zpočátku, když odvážně strhla masku jednomu z nich, a všichni viděli, co se s ní stalo.

Rachel si vzpomněla, jak stevardka v zaplněném letadle nesla táč s drinky v úrovni očí. Právě tak držel únosce automatickou pistoli. Nemusí být tak opatrný, říkala si Rachel. Každý z třiceti sedmi pasažérů byl buď zmrtnělý strachem, nebo se nalézal v katatonickém spánku. Posádka letadla by snad mohla být schopná nějaké akce, ale byla mimo dohled v oddělení první třídy a bylo jisté, že na ni neustále míří zbraň. Nikdo z rukojmích v sobě nesebral odvahu vytrhnout únosci pistoli. Kdyby se o to někdo pokusil, jistě by neuspěl.

Nezřetelně slyšela křik z pilotovy kabiny – šéf únosců zase křičel do vysílačky. Ať už chtěli cokoli, každopádně to nedostali. To je přivádělo k zuřivosti. Rachel nebylo zcela jasné, jaké jsou vlastně jejich požadavky. V prvních minutách, když bylo letadlo odstaveno na pomocnou přistávací dráhu, k nim proslovil velký únosce v zelenožluté kukle malý projev. „Havaj patří Havajcům,“ řekl. „Američani nám ji ukradli v roce 1898, po nich pak Číňani, Portugalci a Japonci; každý si ji odjakživa přisvojoval. A teď nastal čas, aby rodili Havajci dostali svoji zemi zpět. Prosadí to naše ozbrojená organizace Maui Mau-Mau. Tohle je první krok války za osvobození.“

Neznělo to tak špatně, ale jen do té doby, nežli zabili Esther.

Rachel uvažovala: Pokud tihle teroristé stavějí celou věc jako morální problém, znamená to, že sami chtějí být morální? Dá se s nimi mluvit jako s jinými lidskými bytostmi?

Snad tomu tak je. Rachel byla sama překvapená, že své myšlenky uvádí ve skutek. Zjistila, že se zvedá a hledí přímo do

černých očí maskovaného muže. Slyšela se, jak říká: „Promiňte, pane?“

Únosce strnul. Byl od ní jen kousek, hleděl na ni temnými očima zpoza vlněné kukly.

Rachel řekla zajíkově: „Chtěla jsem se jen zeptat – nemůžete prosím vyndat tělo té mrtvé ženy z letadla?“

Terorista zamyšleně otáčel pistolí a upřeně na ni hleděl. Po chvíli řekl: „Drž hubu, ty malá bílá děvko.“

Neřekl to zlostně, ale měkkým hlubokým hlasem. Nějakou dobu nad ní mlčky stál. Pokud bylo na muži skrývajícím se za lyžařskou kuklou, členu organizace, která se komicky nazývá Maui Mau-Mau, něco směšného, Rachel se tomu smát nedokázala.

Z přední části letadla se ozval hluk. Muž se otočil a rychle spěchal pryč.

Rachel se roztřásla. Náhle potřebovala velmi naléhavě na toaletu, ale touha žít byla silnější. Neodvážila se znovu na sebe upoutat pozornost. A už vůbec se neodvážila jít tam bez dovolení. Rukojmí – muži stejně jako únosci – si mohli ulevit otevřenými dveřmi kabiny. Pro ženy (zase ta nespravedlnost!) to byl horší problém. Občas byly eskortovány na toaletu, kde musely nechat otevřené dveře, což bylo velmi ponižující. Problém se zhoršoval každou hodinou, protože toalety se staly skutečně nepoužitelné, a nebyla naděje, že to kdy skončí.

Hluk z přední části letadla náhle nabyl na určitosti. Ozval se výstřel.

Zazněl jako krátké suché prásknutí. Po něm nastal záchvěv aktivity. Z oddělení první třídy byly vystrčeny dvě stewardky, které klopýtaly uličkou, aby si našly sedadla. Starší z nich, která jim předtím přinesla vodu a balené makadamiové oříšky, došla k řadě přímo před Rachel a tady se sesula na sedadlo. Vypadala hůř, než se cítila Rachel. Byla na pokraji hysterie, šaty měla špinavé a roztržené.

Otočila se, vyděšenými očima pohlédla na Rachel a zašeptala: „Můj ty Bože, zabili pilota! Řekli, že odlétáme a že nechají letadlo spadnout na jadernou základnu na Oahu!“

Zmlkla a poslouchala, jak se pravý turbomotor začíná točit a řvát. „Připoutejte se!“ zašeptala. Dril zvítězil nad hrůzou. Ale nezvedla se, aby prošla uličkou.

Když se letadlo začalo otřásat, objevily se nad sedadly hlavy rukojmích. Motory burácely, letadlo se dalo do pohybu. Někdo ho řídil, patrně druhý pilot, nebo dokonce někdo z únosců. Letadlo se zvolna pohybovalo po dlážděné dráze, pomalu dvakrát zatočilo na jinou, pak se otočilo znovu. Řev motorů sílil. Letadlo poskočilo, otřásl se a vzneslo se do vzduchu. Letěli.

Rachel se v tu chvíli zdálo, že cokoliv je lepší než trčet navěky na konci vedlejší přistávací dráhy na Hlavním Lymanově letišti, pozorovat tryskáče a interkontinentální DC-10, které stále odlétají z hlavní ranveje, a být odsouzen k nekonečnému bezmocnému čekání.

Ale nebylo to lepší.

Když vzlétali, objevil se muž v zelenožluté kukle na začátku uličky. Vypadal děsivě. V ruce držel automatickou pistolí. Stál a čekal, zatímco letadlo stoupalo – pouze několik tisíc stop, protože únosci nebrali ohled na letová pravidla – a pak nabralo kurz. Rachel viděla z okénka kobaltově zbarvený Pacifik a beránky na obloze, které se táhly víc než dva tisíce kilometrů daleko. Na levé straně, kde leželo Estherino tělo, se tyčily vrcholky Mauna Loa a Mauna Kea. Únosce se dal do pohybu.

Beze spěchu kráčel uličkou. V každé řadě zastřelil člověka sedícího na krajním sedadle.

Po deseti řadách vytáhl druhou automatickou pistolí a pokračoval. Byl to vysoký a silný muž. Nikdo se mu nepostavil na odpor. Nikdo nevyškočil a nesáhl po jeho pistolí. Všichni rukojmí byli paralyzováni stejně jako Rachel.

Když únosce zastřelil muže, který seděl dvě řady před Rachel, Rachel zavřela oči. Když zastřelil stewardku, začala se modlit. Nemodlila se za sebe, ale za Stephena, syna, ze kterého bude sirotek. Když uslyšela další výstřel, byla si jistá, že patří jí. Ale nepocítila nic.

Letadlo se naklonilo a otáčelo se. Odvážila se otevřít oči a uviděla záda únosce odcházejícího uličkou. Byl už od ní nějakých dvanáct řad daleko. Letadlo nabralo kurz na přistání.

Únosci nebyli neomylní. Maskovaný muž se prostě zmýlil – Estherina hlava naproti přes uličku v sobě měla další hrozný otvor.

Letadlo měkce přistálo. Sedlo si, jako by to byl letoun, který létá mezi ostrovy a veze další várku turistů na pobřeží Koná. Ale úplně normální přistání to přece jenom nebylo. Přistávací dráha byla pro letadlo příliš krátká. Když letadlo dojelo na konec, ještě se zvolna pohybovalo. Se strašnými otřesy a nárazy konečně po několika metrech zastavilo.

Rachel slyšela otevírat nouzový východ na křídlo, chraptivě mumlající mužské hlasy – a pak ticho.

S hloupou odvahou zvedla hlavu a vyhlédla ven.

Poslední z únosců byl stále ještě na křídle a zabýval se čímsi, co vypadalo jako malá láhev. Ostatní tři již běželi přes dráhu nedbale posekanou trávou ke drátěnému plotu. Únosce na křídle hodil láhev do letadla, seskočil dolů a běžel za svými druhy. Rachel si všimla džípu, který čekal za plotem. Poslední únosce přelezl plot a skočil do auta v okamžiku, kdy už se začínalo rozjíždět.

O několik řad vpředu ležela uprostřed uličky malá zelená láhev, kterou tam hodil únosce. Z hrdla trčel proužek látky a na podlahu vytékala nějaká tekutina.

Byl to benzin.

Ale látková zápalná šňůra vypadla. Rachel zůstala naživu sama a seděla v tichu, které narůstalo a narůstalo, a ve smíšeném zápachu benzínu, ucpaných toalet a mrtvého těla Esther.

Konečně dorazilo policejní auto s vyjícími sirénami z města Kamuela. Rachel byla sotva v stavu poděkovat, když ji policisté pomohli ze sedadla a posadili ji na křídlo. Spustila nohy do prostoru pod sebou a nemyslela na nic než na teplé slunko, které jí hrálo záda.

O dvě hodiny později na policejní stanici v ulici Kapitoli vybrala z řady fotografií obrázek, který se velmi podobal

únosci, jemuž Esther strhla masku. „Oscar Mariguši,“ řekl policejní poručík stojící vedle. „Patří k organizaci Maui Mau-Mau. To je v pořádku. Jste si identifikaci jistá, paní Chindlerová?“ „Nejsem si úplně jistá,“ odpověděla. „Mám jen dojem, že je to on. Mohla bych to říct líp, kdybych ho viděla osobně.“ „Jistě,“ souhlasil poručík a vydal se hledat místo, kam by se mohla uchýlit, než druhý den ráno odjede do St. Louis.

2

O dva měsíce později, když se synem strojila vánoční stromeček, se ozval telefon z Havaje. Jednoho z únosců pravděpodobně chytili.

Havajské ostrovy jsou tvořeny sopkami. Některé jsou dávno mrtvé, ale některé jsou dosud aktivní. Když geologové porozuměli tomu, jak se pohybovala a lámala zemská kůra, snadno vysvětlili, jak se ostrovy utvářely. Bylo obtížnější zjistit, jak se utvářely, než kdy se to stalo.

Tichý oceán je obklopen ohnivým kruhem. Na jeho průměru se nacházejí místa, kde se žhavé magma snaží prorazit k zemskému povrchu, a někdy dokonce skrz něj. Výsledkem této snahy jsou řetězy sopek, oblasti horkých pramenů a gejzírů a krajiny, které trpí častým zemětřesením. Kruh je ohromný. Rozprostírá se od amerického pobřeží, kde najdeme sopky jako Parícutin a Svatá Helena či vysoké štíty Aljašky, přes Beringovu úžinu na Sibiř, vede kolem Kamčatky dolů přes Fudžisan a další hory japonského souostroví a dál jihovýchodní Asii. Patří sem také oblasti gejzírů na Novém Zélandu. Tento kruh obklopuje skupinu tektonických plato – masu kůry a tekutiny viskózního vnitřku země. Největší z nich je samotné Tichomořské plato.

Tichomořské plato je v neustálém pohybu. Celé mořské dno se všemi mořskými horami a ostrovy směřuje pomalu na severozápad trvalou rychlostí několika centimetrů za rok. V místech, kde se odtrhává nebo naráží na jiné, se objevují nové sopky a vypukají zemětřesení.

Na Havaji se nestřetávají dvě plato. Havaj leží právě uprostřed největšího z nich.

Abychom mohli odpovědět na otázku, proč sopky vznikají právě tam, kde jsou, musíme porozumět „horkým místům“ – místům hluboko pod zemským povrchem, kde je z neznámých důvodů vyšší teplota magmatu než hmoty, která je obklopuje. Tato horká místa jsou velmi stará (mnoho milionů let). Když horká tekutina stoupá, vytváří fontány roztavené skály, které zvolna vyvěrají na povrch. Havajská horká místa (jsou zde dvě nebo tři blízko u sebe) setrvala ve stejné poloze dlouhá léta, neboť se nad nimi pohybovala kra Tichomořského plato.

V místech, kde stoupající fontány z horkých míst pronikají kůrou mořského dna, rodí se v hlubinách malé sopky. Po mnoho tisíciletí narůstají, až dosáhnou hladiny oceánu a rostou nad ni; tak vzniká vulkanický ostrov. Všechny ostrovy havajského řetězu vznikly, když kra minula horké místo. Když se plato pohybovalo přes horké místo, oddělilo sopky od pomalu stoupajících fontán a ony vyhasly. Pak už je ujíždaly moře, vítr a déšť, takže nejstarší z nich již neexistují – staly se z nich pouze ponořené mořské hory nebo nízké kupy.

Tento proces stále probíhá.

I když Kilauea a Mauna Loa na Velkém havajském ostrově ještě stále chrlí lávu a rostou, stárnou. Pohyb kry už téměř zamezil jejich vynořování.

Jihovýchodně od nich se v mořském dnu vytvořil nový průduch. Díky nánosům lávy nad kráterem během času vyrostl. Tento proces začal na mořském dně čtyři kilometry pod mořskou hladinou. Nyní je sopka víc než 3000 metrů vysoká. Její vrcholek je teď zhruba 800 metrů pod vlnami.

A sopka stále roste.

Jednoho dne, za několik tisíc let, dosáhne hladiny a Havajské ostrovy dostanou nového člena do svého řetězu. Dosud nenarozený ostrov už byl pojmenován: jmenuje se Loihi.

3

Rachel sice telefonicky ujistili, že ji bude na letišti čekat policejní poručík z Hila, ale neřekli jí, kdo to bude.

Když vystoupila z DC-10, prošla s ostatními pasažéry skleněnými dveřmi k úpatí schodiště. Zastavila se uprostřed tranzitního prostoru a rozhlížela se.

Nevypadalo to, že by na ni někdo čekal. Položila své zavazadlo na skládací vozík a prošla bezpečnostní rentgenovou kontrolou pro cestující.

Když prošla dveřmi ven, měla nejdřív dojem, že vypnuli klimatizaci. Pak si uvědomila, že je venku na vzduchu.

Obklopilo ji dusné teplo havajského dne. Kabát nesla přes ruku. Kalhoty si na sebe prostě vzít musela, aby se v zimním St. Louis vůbec dostala na letiště, ale teď se jí všechno, co měla na sobě, zdálo příliš teplé.

Čeká na ni někdo?

Uvědomila si, že telefonická domluva mohla být nepřesná. Mohla nějaké to slovo přeslechnout. Nebo se mohl některý přítel únosců dovědět, že přijede. Pak by to s ní nejspíš dopadlo špatně. Prozkoumala své pocity a zjistila, že ji ta myšlenka ve skutečnosti nijak neděsí. Asi byla už dříve vyděšená tolik, že na ni takové pomyšlení neúčinkovalo.

„Paní Chindlerová?“

Bylo to legrační. Její jméno se ozvalo dvakrát, ze dvou různých směrů a dvěma různými hlasy, takže si nejprve pomyslela, že jde o nějakou zvláštní ozvěnu. Pak si všimla nalevo velkého staršího distingovaného pána – jeho jméno bylo Yanami, emeritní profesor David Yanami. Pomalu k ní přistoupil, v ruce červenobílý květinový věnec lei a na tváři uvítací úsměv. Po pravé straně se objevila pohledná dívka s orientální tváří, oblečená v policejní uniformě. I ona měla lei, ovšem medově žluté. Vypadala překvapeně, že tu vidí profesora Yanamiho. „Paní Chindlerová? Já se jmenuji Nancy Cheeová. Buďte zdrav, doktore Yanami.“

Profesor pokývl, zjevně překvapený stejně jako ona. Rachel přijala obě lei a nechala je, aby se domluvili. Proběhlo to velmi rychle. „Budete dnes večer paní Chindlerovou potřebovat?“ zeptal se Yanami.

„Úředně ne. Chtěla jsem jí jen pomoci ubytovat se v hotelu. Pokud mě nepotřebujete, přijďte laskavě zítra v deset na policejní stanici, paní Chindlerová.“

Profesor Yanami zářil: „Moje babička vás srdečně zve dnes večer k nám domů. Nebo máte nějaké jiné plány?“

„Jediný plán, který mám, je dát si sprchu a převléknout se.“

„Výborně. Váš hotel je odtud jen pět minut.“

Vzal její zavazadlo a pokračoval srdečně: „Jsem moc rád, že jste přijela, paní Chindlerová, protože Kuši by mi nikdy neodpustila, kdybych se vrátil bez vás. Ostatně máme novoroční večer!“

Když se převlékala, práskaly na celé Banyan Drive novoroční ohňostroje. Rachel nijak neotálela, ale ani nespěchala. Cítila se dokonale uvolněná.

Bylo to zvláštní. Když podřimovala nad Pacifikem, přemýšlela, zda ji Lymanovo letiště vyděsí. Teď byla jenom potěšená, že na pár dní unikla ze zimního St. Louis.

Oblékla si volnou tuniku, muumuu, a sandály, upravila si vlasy, vzala kabelku a šla. Na zadní stěně výtahu se skvěl nápis „Mele Kalikimaka“, a když vyšla ven, čekal na ni David Yanami u velkého tradičně osvětleného vánočního stromku. U otevřeného okna, za nímž byly vidět palmy a rozprostíral se modrý Pacifik, vypadal stromek jako pěst na oko. Ale uvítací úsměv byl opravdový. David si ji pozorně prohlédl odshora dolů. Není to erotický pohled, pomyslela si, aspoň ne tak docela. Jako kdyby namalovala obraz a on ho kriticky zkoumal. „Výborně,“ řekl, „jste nejlépe oblečená žena z celých ostrovů na novoroční večer.“

Když přecházeli ulici k jeho autu, drze zaparkovanému přímo pod značkou zákazu parkování, explodovalo za nimi několik rachejtli. David poskočil: „Kčertu,“ zaklel, „doufám, že vás to nevyděsilo.“

Rachel se zastavila, aby ho uklidnila. „Doktore Yanami,“ řekla, „nemusíte na mě brát takové ohledy. Klidně můžu o únosu mluvit. Nesložím se z toho. Nemám dojem, že by každá rachejtle byla puška, ze které po mně někdo střílí.“

Pomalu přikývl a pak se usmál. Když se David usmál, usmál se celým obličejem. Jeho velká okrouhlá tvář se rozzářila jako tyklová maska na svátek Halloween. Ale hezká maska. Yanami byl veliký jako vysloužilý zápasník suma, měl lysou hlavu a rozčuchané bílé vousy. Vypadal asi na padesát, ale musel být mnohem starší – byl už přece v penzi – muselo mu být pětadesát nebo ještě víc. Obočí i řasy měl bílé, což v kontrastu s jeho olivovou pletí působilo živým dojmem. Ta kombinace mu slušela. Byl jako neokázalý Charlie Chan. Jako někdo, komu můžete důvěřovat.

Když nepočítala Stephena, nebylo od smrti jejího otce v jejím životě mnoho mužů, kterým by mohla důvěřovat.

Cestou nahoru do města povídal David o sobě. Žil tu se svou babičkou (babičkou!) už víc než dvacet let a patrně se nikdy nezamýšlel oženit. Byl roditel Havajec. Jeho otec pěstoval cukrovou třtinu. Podle vlastních slov byl David velmi rád, že může Rachel doprovázet, protože člověk v penzi nemá nic pořádného na práci.

Rachel se opřela dozadu, pozorovala, jak Havaj ubíhá kolem automobilu, naslouchala Davidovi a uvažovala, že je to docela hodný muž. Chce předejít tomu, aby vzpomínala na hrůzu, kvůli níž se tu ocitla. Není snad hezké, že je někdo tak laskavý? A přijde vůbec někdy doba, kdy se k ní někdo bude chovat méně laskavě, takže bude nucena postavit se se tváří v tvář uzlíku strachu a bolesti, který stále ještě přetrvává mezi jejími prsy uvnitř hradního koše? Překoná strach, nebo ho nechá explodovat bez ohledu na to, jaký bude mít exploze zničující účinek?

Za chvíli dorazili k domu. Za domem byla zahrada s květinami a před ním voňavý trávník, obojí velmi pečlivě udržované, stejně jako samotný dům. Ten byl dvoupatrový a vepředu i vzadu měl širokou verandu. Rachel už věděla, že se jí říká lanai. Vypadal mile a pohodlně.

David otevřel dveře a křikl: „Kuši?!“

Za okamžik se rozevřely zasouvací dveře v zadní stěně vstupní haly a vešla velká žena. Rachel už zapomněla, jak je obrovská. Měla dlouhé lesklé červené vlasy – snad ani nemohly být pravé – a na každém prstě nejméně jeden široký prsten. Nezdržovala se potřásáním rukou nebo polibky. Natáhla se a ovinula kolem Rachel paže, takže se Rachel zmocnil pocit, jako by ji objímal milující medvěd. „Tak ty jsi zase tady, Rach,“ řekla a opřela si na chvíli tvář o temeno Racheliny hlavy. „Aloha, jsem ráda, že jsi tady. Ostatní hosté přijdou co nevidět. Teď tě chci jen pro sebe.“

Vypadalo to, že chce opravdu Rachel jen pro sebe. Že ji nebude chtít pustit. Rachel se cítila jejími ohromnými pažemi svázaná. Kuši příjemně voněla kuchyní a kvetoucí zázvorové lei, které měla na sobě, nutilo Rachel ke kýchání. „A teď,“ řekla, když konečně Rachel pustila, „teď si dáme něco k pití, než přijdou hosti. Jen víno. Pro mě žádnou whisky, jen víno. Někouřím cigarety, jen dýmku. Někdy marihuanu. Dala by sis? Ne...“ Hledala v paměti slovo, které jí vypadlo, a mumlala si: „Žádný narkotika. Davide! Přines víno wiki wiki, honem!“

Když Kuši opatrně nalila víno do sklenic na vysoké nožce, poslala vnuka, aby se podíval na pekoucího se vepře, a šla s Rachel připravit salát.

Bylo neuvěřitelné, co všechno si stará paní pamatovala. Rachel s ní mluvila jenom během krátkého oběda a neměla dojem, že by se jí svěřovala se svým životopisem. Kuši se neopomněla zeptat na Stephena a dokonce si pamatovala i jeho jméno. A nejen to, pamatovala si i jak je starý. „Tys nechala osmnáctiletého mládence samotného na Nový rok?“ dotazovala se pohoršeně. „Bílého chlapce? Opije se, Rach!“

„Bude s přáteli,“ řekla Rachel pobaveně, a když loupala a vykrajovala jakousi bělavou zeleninu z ostrovů na salát, naslouchala, co si Kuši představuje pod pojmem opilost. Není nic špatného na tom, když se člověk raduje, prohlásila. Ve správné době si má člověk dopřávat. Když byla mladá, to byla krásná doba – měla devět dětí! Dokonce i teď ve stáří cestuje... a pustila se do povídání dlouhé historky o výletu do Los Angeles, do mládeži nepřístupných kin; vyprávěla, jak se vrátila s ušima Mickey Mouse na hlavě a dodala, že kdyby byla o deset let mladší, byla by se provdala (kolik by jí to asi bylo – osmdesát?). Nebylo možné cítit se nepohodlně s touto smějící se horou masa. Rachel si stěží uvědomila, že zvoní domovní zvonek. Nikdy nepoznala nikoho takového, jako je Kuši Široma, kdysi Kuši Yamejoši, dcera dcery Alberta Kaonokilaniho. V žádném případě nikdy nepotkala nikoho tak starého. Když dávala na salát pepř a olej, Rachel dočista zapomněla, že existují nějakí teroristi.

Večírek nebyl přesně večírek, byla to slavnost, luau. Luau představuje tu nejstarší havajskou tradici, což v praxi znamenalo, že tu bylo více hostů, než si Rachel mohla pamatovat, a mnohem více, než mohl pojmut dům. Byl tu muž, který se zabýval solární energií, další zase geotermální energií. Byli tu umělci, protože město Volcano bylo jakýmsi tichomořským provinčním městečkem. Někteří z nich byli akademicky vzděláni lidé z univerzity, jako třeba chlapík, který se zabýval solární energií a zároveň vyřezával ozdoby z umělé velrybí kosti pro turisty. Byla tu žena, která ručně vyšívala havajské přehozy a prodávala je turistům po pěti tisících dolarech za kus, ale povoláním byla knihovnice stejně jako Rachel a přijela do města z Honolulu, aby navštívila během svátků příbuzné. Byla to pohledná žena středního věku s vlasy tak těsně staženými dozadu, až jí napínaly obličej do té míry, že to vypadalo, jako by ho zvedala. Vzala si Rachel stranou a hezky si s ní popovídala o práci v knihovně. Byla velmi laskavá. Vůbec byli všichni velice laskaví. Byli tu dva malíři, tři fotografové, klenotník – deset bubnů bubnovalo, jedenáct žen tančilo a dalších dvanáct lidí měla Rachel kolem sebe. Všichni pili vaječný koňak, což nevypadalo příliš havajsky, a užíbovali malé plátky ananasu a papaje, což naopak havajsky vypadalo.

Kuši na okamžik zmizela a vrátila se ve večerních šatech, červené sametové blůze a plédové sukni. Musela být z ohromného množství látky a Rachel se divila, že vůbec takovou velikost sehnala. Na nohy si natáhla zlaté sandály na vysokém podpatku. Odvedla Rachel od ženy, která dávala hodiny hula v hotelech, ale zároveň také učila děti společenskému tanci, aby ji seznámila se svým praprapravnukem. „Chlapec vnučky mé dcery Maruki,“ představila ho.

„Jmenuje se Albert. A tohle je jeho dívka.“

Albert byl statný mladík, mnohem štíhlejší než Kuši či David, i když byl skoro stejně vysoký. Měl perfektní zuby jako Kuši a půvabný úsměv jako David. „To je Alicia,“ představil mladou ženu, která byla stejně hezká jako on. „Slyšel jsem, že jste tady, abyste identifikovala nějaké teroristy, paní Chindlerová.“

„Alberte!“ zaduněl vzadu za Rachel Davidův varovný hlas. Rachel ani netušila, že tu je také. Babička se na něj zamračila.

„Rachel to nevdá,“ řekla mu. „Rachel ví, proč je tady. Vem ji hezky zpátky k míse s vaječným koňakem, ano?“

David odevzdaně pokrčil rameny a doprovázel Rachel místností. Cestou řekl: „Kuši má pravdu, vždyť víte. Nechtěl jsem o tom mluvit.“

„Už jste mi to řekl,“ usmála se, „ale já na to zapomněla. Hele, támhle je někdo, s kým se musím seznámit!“

Ten někdo byla jedna ze stínových postav, kterým ji už představili, ale o níž si nepamatovala prakticky nic. Byl to ten fyzik, který vyřezával ozdoby, anebo politolog, který byl divadelní ochotník? Rozhodla se, že ani jeden z nich.

Jmenoval se Frank Morford a David ho představil: „Frank má nejzajímavější práci z celé fakulty. Dělá katastrofy.“

„Jenom jejich simulace na počítači,“ řekl Morford a nabídl Rachel novou sklenku. Byl to docela zajímavý muž po čtyřicítce s hezkou, trochu stydlivou vyholenou tváří. Nosil brýle, podle Davida byl svobodný a z „katastrof“ se vyklubaly počítačové rekonstrukce velkých geologických událostí. Modeloval, jak řekl, vzrůst řetězu Havajských ostrovů ostrov po ostrovu stejně jako srážky tektonických plato, které formovaly hory a propasti Atlantského oceánu a způsobily třítisícimílové rozštěpení mezi Massachusetts a Afrikou. Odmlčel se a sundal brýle, aby si Rachel lépe prohlédl. Z kapsy vytáhl úhledně složený kapesník a začal je čistit. „Ovšem,“ dodal omluvně, „tohle všechno je čistě technická záležitost a já si nejsem jist, jak dalece jste...“

„Ale já jsem,“ vmísila se do hovoru žena, která dělala pětitisícidolarové přehozy. Rachel zapátrala po jejím jméně a vybavila si je: Meg Barnhartová. „Pokračujte prosím, velmi ráda poslouchám tyhle úžasné vědecké teorie.“

„Já samozřejmě taky,“ řekla Rachel automaticky a uvědomila si, že je neklidná. Víc než neklidná, nervózní. Meg Barnhartová byla hezká žena a mohla by jí hodně pomoci při hledání možné práce knihovnice, ale napjatá kůže jejího obličeje vypadala téměř jako hadí. Také Morford se zdál neklidný. Nepochybovala o tom, že to jsou jen představy a únava. Koneckonců, v St. Louis už byl Nový rok a ona vstávala před šestou hodinou. „Ráda bych si to poslechla, ale slíbila jsem, že pomůžu Davidově babičce, a zapomněla jsem na to,“ omluvila se.

Stará paní byla sama v zadní zahradě a prohrabávala hromadu žhavé hlíny, v níž se pekl vepř na slavnostní večeři.

„Jdeš mi dělat společnost, Rach? Nevypadáš dobře, víš to?“

„Jsem jen unavená po dlouhém letu.“

„Chceš... hm... se trochu prospat? Mám tu tichý pokoj.“

„Radši ne. Chci se přizpůsobit havajskému času.“

„Tak potřebuješ kafe,“ usoudila Kuši a odběhla, aniž by čekala na odpověď. Vrátila se s velkou konvicí v každé ruce.

„Sedni si tady,“ poručila. „Napij se kávy a uvolni se. Nikdo sem nepřijde, protože... hm... se všichni bojí, že by jim Kuši dala práci, víš? Jak to, že máš jen jedno keiki?“

Rachel se zeptala se šálkem u úst: „Cože?“

„Keiki... Hm... Dítě, víš, Proč máš jen jedno?“ Rachel zaváhala a pak se slyšela, jak odpovídá: „Jsem ráda, že mám aspoň jedno.“

A začala vyprávět o svém manželství. Povídala Kuši, že její manžel děti nechtěl, jaký musela vymyslet složitý plán a jak nakonec manžela přesvědčila, když byl napůl opilý a v milostné náladě, že souhlasil s tím, že jedno dítě snad nenaruší jejich život... Když se na verandě objevil David, byla nerada, že je přerušil.

David se usmíval. „Frank mi řekl, že vás Kuši unesla k domácím pracím,“ řekl. „Přejete si, abych vás zachránil?“

„Žádné domácí práce ani záchrana. Rachel a já jsme si povídaly o ženských záležitostech. Má jen jedno dítě. Chtěla jich víc, ale její manžel nebyl ten správný typ. Ale pravděpodobně jich ještě může několik mít.“

„Kuši!“ vykřikl konsternovaný vnuk.

„Copak si myslíš, že to přivádí Rachel do rozpaků? Kdepak! Říkám ti, že Rachel je žena, která se nedostane do rozpaků tak snadno. Jasně?“

„Přesně tak,“ souhlasila Rachel. A legrační na tom bylo, že to byla pravda. Nebyla v rozpacích, ačkoliv mluvila o tom, že ještě nedosáhla menopauzy, s téměř cizí osobou, což by ji logicky do rozpaků přivést mělo.

Zhluboka se napila chladnoucí kávy. Cítila se dokonale uvolněná.

A pak Kuši náhle řekla: „Taková pěkná žena jako ty se jistě ještě vdá. Zkus to ještě jednou.“

V náhlém návalu hněvu Rachel odsekla: „A proč? Mám mít děti, aby je v tomhle šíleném světě někdo zabil?“

Zahanbeně se zarazila. Neměla v úmyslu říct něco takového. Všimla si, že její výbuch vyvedl Davida z rovnováhy, ale když chtěl něco namítnout, zarazila ho babička mávnutím ruky.

„No dobrá, Rach,“ prohlásila Kuši. „Jsi moc klidná. Zakřič si. Zbreč si, jestli chceš. Ať se stalo, co se stalo, máš tu přátele.“

„Moc se omlouvám,“ začala Rachel, konsternována sama sebou, ale Kuši jen potřásla hlavou.

„O keiki máme vždycky starost, ne? Znáš přece Lona, syna vnučky mé dcery Masuki – vlastně se jmenuje Albert. Dělá nám velké starosti, Rach. Patří k těm oddílům Kamehameha. Nenávidí bílé.“

„Ale Kuši! Rachel je náš host!“ zasáhl David rozzlobeně.

„Rach je dospělá žena, Davide!“ odpověděla babička. „Rach dobře ví, že někteří Havajci nenávidí bělochy, pravděpodobně... hmm... některé jiné rasy také nemohou bílé vystát, ne? Lono studuje historii. Dobře ví, co běloši udělali Havajcům – a pořád dělají. Přijeli do přístavu Honolulu s válečnými loděmi a děly a Havajci zjistili, že už jim Havaj nepatří. Ale Lono není z těch, kteří by unášeli letadla.“

„Kuši má pravdu,“ dodal David úzkostně. „Když Albert studoval na vysoké, skutečně patřil k oddílům Kamehameha a určitě by volil nezávislou Havaj, ale není z těch, kdo by kvůli tomu vraždili.“

Rachel se už plně ovládala. „Já vím, Davide. Je to výborný mladík. Byla bych ráda, kdyby ze Stephena vyrostl muž jako on.“

„Protože vyrostl k dobrému,“ triumfálně zvolala Kuši. „Tady to vidíš! Děláš si starosti – ale všechny keiki, které vyrostou, se obrátí k dobrému. Jako tady David. Akorát že se neoženil.“

David se hlasitě rozesmál a Rachel se smála s ním. Náhlý nával hněvu odezněl stejně jako její únava. Kuši se na oba podívala s úsměvem a pak luskla prsty.

„Jídlo bude za třicet minut,“ řekla. „Ne, Rach. Pro tebe už tady není nic na práci. Jen jdi pěkně s Davidem. A ty, Davide, ukaž Rach cereus, který kvete v noci. Pak se oba vrátíte a pomůžete mi servírovat luau.“

David pohlédl na ohromná odcházející záda a zeptal se Rachel: „Chcete opravdu vidět cereus?“

„Jistě,“ odpověděla Rachel zdvořile a David pokračoval: „Protože jste strávila s Kuši celou půlhodinu a ona stále doufá, že se ožením, obávám se, že si vás vybrala za kandidátku.“

„Nebojte se, Davide. Je to okouzlující žena.“

„Vážená. Důvěryhodná. Jako všichni staří Havajci během dvou minut pozná, co v člověku vězí, a pak mu říká, co chce slyšet.“ Náhle zvažněl. „Mluvili s vámi o muži, kterého máte zítra identifikovat?“

Ta náhlá změna ji zarazila, ale byla ráda, že se k ní začal chovat jako k dospělé. „Řekli mi jen, že to má být jeden z únosců.“

„Mně o něm pověděl Frank Morford, protože jeho soused je policista. Ten chlapík se jmenuje Murray Pereira. Zavřeli ho druhý den při vymáhání poplatku od místních aerolinií...“

„Slyšela jsem o tom. Chtěl padesát tisíc dolarů, ne?“

„Chytili ho, když peníze vybíral.“

„Nemyslím si, že byste mi chtěl o něm říct něco víc,“ řekla Rachel vážně.

„Rád bych,“ usmál se David, „ale nic dalšího opravdu nevím. Jo, Pereiraův obrázek byl v novinách. Ale ne v těch nejnovějších. Prostě se večer podívejte do nějakých starších novin.“

„Jediné, na co se chci dneska večer podívat, je můj polštář,“ řekla Rachel.

David se vyplašil: „Musíte být opravdu unavená. Dovolíte, abych vás odvezl zpátky do hotelu?“

„Ale ne, stačí mi taxi.“

„Žádný taxi,“ řekl pevně. „Jen minutku počkejte, řeknu Kuši, že jdeme.“

„Nechci, abyste kvůli mně opustil hosty.“

„Ani si nevšimnou, že jsem odešel. Každopádně se vrátím, než si uvědomí, že jsem pryč.“

Možná to nebylo tak úplně pravda. Každá cesta trvala dobrých čtyřicet minut, takže měl David spoustu času, aby dovyprávěl svůj životopis. Když najížděli na dálnici, ukázal rukou. „Tady jsem se dal na vědeckou dráhu,“ řekl.

„Ale jak?“ zeptala se Rachel a skryla malé zívnutí. „Říkal jste přece, že jste pracoval na třtinových polích.“

David se usmál: „Jen do té doby, než jsem si našel práci na jízdenku na Waikiki. Rok jsem strávil na pláži. Žil jsem jen pro surfování a tanec s turistkami. Ale nemohl jsem se tak žít věčně, tak jsem se vrátil do Puny, do domu svého otce, na opačné straně ostrova. Pak jsem odešel do Hila a hledal si práci. Kuši mě vzala do domu, kde teď žijeme, a nějakou dobu mě živila. Vy si nepamätujete na krizi, nebyla jste tenkrát ještě naživu. Všude bylo zle a tady ještě hůř. Ale já měl štěstí.“

Rachel sebou trhla. Začínala dřímat. Nebylo to jenom nezdvorné, ale upřímně ji to mrzelo, protože ji doopravdy zajímalo, jak se vyvíjel Davidův život. „V jakém smyslu štěstí, Davide?“

David zatočil okolo Lymanova letiště a blížil se k řadě hotelů na Banyan Drive. „Stopoval jsem, abych se dostal nahoru ke kráteru, kde jsem se chtěl poohlédnout po nějaké práci v hotelu. Práci jsem nedostal, ale když jsem šel na stop zpátky, narazil jsem na silnici na chlápka, který měnil kolo u auta. Pracoval v americkém geologickém výzkumu. Je to velice známý člověk. Byl už tehdy, ale já to nevěděl – pokud to zrovna nebyl Cab Galloway nebo Fred Astaire, tak to pro mě nebyl známý člověk, protože jsem se tehdy o nic jiného nezajímal. Každopádně jsem mu pneumatiku vyměnil, on

mi dal čtvrták a svezl mě. Hovořili jsme spolu a on mi pak nabídl práci. Pět dolarů týdně z jeho vlastní kapsy. Nosil jsem mu geologické pomůcky. Pracoval jsem s ním celé léto. Pak mi zařídil práci na částečný úvazek ve výzkumu a přesvědčil mě, abych se zapsal na univerzitu. Byla to dobrá doba, Rachel,“ usmál se a zatočil do protisměru na příjezdovou cestu k hotelu. „Dál už to tak fajn nebylo – ale vy jste doma.“

David zaparkoval v zóně zákazu parkování přímo před vchodem do hotelu. Nechal svítit světla a běžet motor, jako by chtěl co nejrychleji odjet, ale na Nový rok se nikdo o takové věci nestará.

Novoroční rámus začal silit, hned jak zatočili na Banyan Drive, a teď už zněl jako střelba z kulometu při válce dětských vojáků. „Mele Kalikimaka!“ vykřikovala turistka s dlouhými poletujícími blond vlasy. Smála se a házela třaskavé kuličky dolů na parkoviště.

„Nemusíte mě doprovázet dovnitř,“ řekla Rachel, když jí přidržel otevřené dveře, ale on zavrtěl hlavou. Byla skutečně vyčerpaná. Pomohl jí k recepcnímu pultu, kde dostala klíč. Recepční měl na hlavě cylindr a hotelová hala byla plná opilých a poloopilých turistů. Celý hotel vypadal jako v pozdním stadiu mimořádně veselého večírku.

David ji chtěl doprovodit až ke dveřím pokoje, ale omluvila se. „To je v pořádku, děkuju,“ řekla. Když ji pozval na příští den na oběd, chvíli váhala, ale nakonec souhlasila.

David s potěšením pozoroval, jak vstupuje do výtahu. Je hezká. Dost hezká na to, aby byla zajímavá. A dost stará, aby to bylo příjemné... ale, usoudil David, budou s ní problémy. Ovšem pro ně má důvody.

Při odchodu zahlédl pánskou toaletu a rozhodl se, že tam zajde, než pojede zpátky. Když přistoupil ke dveřím, oslovil ho ze zadu ženský hlas: „Promiňte pane, prosím.“

Otočil se. Žena byla prostředně stará a její šaty se hodily spíš do kanceláře než na havajský novoroční večer. Měla zvláštní přízvuk. Zněl téměř anglicky, ale v pozadí zaslechl něco cizího. „Všiml jste si toho pána, který právě vešel dovnitř?“ zeptala se. „Je to můj manžel. Má na sobě modrobílou košili,“ vysvětlovala, když David zavrtěl hlavou.

„Nemůžete ho přehlédnout. Byl byste tak laskavý a předal mu ode mě vzkaz? Naše dcera je nemocná a já se o ni musím starat.“ Usmála se úsměvem, který ukončil rozhovor, strčila mu do ruky přeložený papír s hotelovou hlavičkou a spěchala pryč.

Nebyl to obtížný úkol. David našel muže bez problémů. Stál zamyšleně se zavřenýma očima před mušlí. David počkal, než byl hotový, a pak mu předal vzkaz. „Vaše žena mě požádala, abych vám to předal,“ řekl. Muž na něj nechápavě zíral s rukou na zipu poklopce. „Týká se to vaší dcery,“ dodal David. Muž nereagoval. David několik vteřin čekal, pak mu podrážděně vtiskl papírek do dlaně a zamkl se v kabině, aby se vymočil. To byl ale nepříjemný chlap! Vypadal trochu jako cizinec, stejně jako ta žena, pomyslel si.

Vzkaz byl napsán cizí řečí. David se nepokoušel ho přečíst, ale když papírek předával, zahlédl nějaký cizí rukopis.

Nebyla to abeceda, kterou by znal, zatočená písmenka mohla být arabská nebo snad perská.

Chtěl si toho člověka znovu prohlédnout, ale když vyšel z kabinky, byla toaleta prázdná.

4

Terorista není prostě jen vandal. On (nebo ona) má vždy nějaký záměr. Obvykle ho nazývá „spravedlnost“. Nijak mu nevádí, že jeho pojetí spravedlnosti se liší od pojetí spravedlnosti zbytku světa. Takže když se široká veřejnost nezajímá o teroristovy cíle neboje dokonce proti nim, je to důvodem ke kladení bomb, ničení a brutalitě. Ať se jedná o Weather Underground, Kontras, srbské nacionalisty, příslušníky Práva na život, kteří házejí bomby na kliniky, kde se dělají potraty, PLO, Černé pantery, IRA, Ku-Klux-Klan či Zvai Leumi, vždycky se najde důvod k ničení a zabíjení.

Samotná příčina nemusí být nutně špatná. Někdy to může být pomsta za něco, co se stalo před několika generacemi, jako když dnes Arméni zabíjejí turecké diplomaty, protože kdysi dávno zabily tisíce Turků tisíce Arménů. Nikdo z původních vrahů už není naživu a většina mstitelů se narodila až potom, co tyto masakry proběhly. Na tom nezáleží. Krevní msta se dědí, takže se irští katolíci stále mstí za Olivera Cromwella.

Každý Havajec polynéského původu může toužit po pomstě, jak nám ukazuje historie. Od století, kdy první loď bělochů zakotvila u ostrovů, je bilance obchodu jasná. Kolonisté dali Havajcům náboženství, turisty, psaný jazyk, syfilis a neštovice. Za to si vzali ostrovy samotné.

Čísla tuto skutečnost potvrzují. Když kapitán Cook poprvé navštívil Lahainu, bylo tu půl miliónu rodilých Havajců. O století později jich zbyla sotva desetina. Současné etnické složení obyvatel Havaje obsahuje vzorky většiny národů Evropy, Asie, Afriky i obou Amerik, ale původní Havajci rychle ubývají. Z pohostinnosti, která jim kdysi byla vlastní, už nezbylo prakticky nic. Američané tomu všemu jen přihlíželi. Misionáři, obchodníci i dobrodruzi vyhladili havajskou kulturu a nahradili ji obchodem a křesťanstvím. Svrhli vládu králů (což udělali Američané právě ve jménu králů) a nahradili ji Havajskou republikou (jejíž zákony ustanovili Američané). Dokonce jménem havajského lidu zamýšleli připojit Havaj ke Spojeným státům. Tuto žádost nakonec ponižujícím způsobem zamítl Kongres.

Po mnoha letech předpokládali si Spojené státy tichomořské ostrovy přivlastnili, ale trvalo ještě desítky let, než konečně Havaji dovolili vlastní stát.

Těch několik málo rodilých Havajců, kteří přežili v moři přistěhovalců a bělochů, má mnoho důvodů k odplatě.

5

I když byl papírek se vzkazem zmačkaný, cítil ho Arkadij Bor v kapse županu. Znamenal totiž problémy. A o ty on nestál.

Od té doby, co před dvěma lety emigroval, mu každý den potvrzoval, že jeho rozhodnutí bylo správné. Pravda, okolí nebylo úplně perfektní. Tahle vojenská loď nebyla v oblasti Černého moře a bohužel na ní musel trávit většinu času. Ale jídlo bylo dobré. Příležitostné výlety na pevninu, aby si vyhodil z kopýtka, byly příjemné a opakovaly se měsíc co měsíc. V Námořní pacifické bance měl k dispozici tučné dolarové konto jako honorář za „konzultace.“ Bylo mimo jakoukoliv pochybnost, že si nesmí dovolit nic, co by jeho situaci ohrozilo. Přemýšlel a čistil si hezké bílé zuby před

zrcadlem ve své kajutě.

Ale jak se jenom proboha vyhne všem hrozícím problémům?

Určitě existuje nějaké řešení, říkal si při oblékání. Jen je nutné ho najít! Uhladil si vlasy, ujistil se, že má dokonale vyholenou tvář, usmál se, aby ještě jednou pohlédl na své zuby, a otevřel dveře kajuty.

Stál před nimi Jameson Burford, který se právě chystal zaklepat. Jameson byl menší nežli Bor, ale pohyboval se s jistotou velkého chlapa a mluvil, jako když plukovník oslovuje své vojáky. Skutečně taky plukovníkem byl – ovšem ne takovým, který by velel vojsku.

„Dobré ráno, Jamie,“ řekl Bor co nejsrdečněji. „Šťastný nový rok. Doufám, že nemáte po našem včerejším večírku kocovinu, když musíme jít na tu poradu.“

„Právě nato jsem se chtěl zeptat já vás, Arkadiji.“ Vyslovoval jeho jméno ar-kaj-dý, ale Bor ho tak používal také. „Hoši ze Sandie mají zpoždění. Schůzka byla přesunutá na třináctou hodinu dnes odpoledne.“

„Aha,“ řekl Bor.

„Tak už máme ráno za sebou. Chcete si ještě projít naše vystoupení?“

„Ani ne,“ řekl Bor. Vyzkoušeli je už dřív, ale Burford přikývl, aby potvrdil, že rozhodnutí akceptoval. Na břehu měl za určitých okolností Burford právo určovat, co má Bor dělat, a Bor musel okamžitě poslechnout, ať byl kdekoli. Ale co se týkalo Borových profesionálních povinností na Projektu Vulkán, byl šéfem Bor. Bor se usmál, aby otupil ostří, a pokračoval v konverzaci. „Myslím, že si zajdu na palubu, abych chytil nějaké slunce.“ Vyslovil to jako „chybit nějaké sumce“, ale Burford ho neopravil.

„Jak račte,“ řekl, lehce Bora poklepal na pozdrav a odcházel chodbou.

Bor se za ním díval trochu zlostně. Nejspíš má Burford kocovinu, pomyslel si. Určitě toho minulou noc v hotelovém nočním klubu vypil víc než povolené dvě sklenky, jinak by ho byl doprovodil na toaletu a všechno by bylo jinak.

Kdyby se teď v záležitosti toho vzkazu obrátil Bor na bezpečnostní službu, dostal by se Burford do problémů. Ale tahle myšlenka se Borovi dvakrát nezamlouvala.

Bor uvažoval, zda má jít skutečně na palubu. Byly tu i jiné možnosti. Mohl se například vrátit do svého pokoje a sledovat opakování zpráv v ranním vysílání. To byla zajímavá možnost. Od doby, kdy emigroval, poslouchal Bor každý večer zprávy OD. Přes den přepínal na rozhlasové vysílání CBS. Tento zvyk si vypěstoval poměrně pozdě, protože ve Svazu se zprávy nedaly poslouchat. Když se ho vyšetřovatel zeptal, zda nějaký Američan přispěl k jeho rozhodnutí emigrovat, odpověděl z náhlého popudu: „Walter Cronkite.“

Bor ovšem věděl, že zprávy v západních demokraciích nevysílají v sobotu, v neděli a ve svátky žádné novinky. Nikdo by je v tyto dny neposlouchal, a tak by to byla ztráta času. Proto se Bor rozhodl, že udělá to, co už řekl svému strážci. Vydal se nahoru na palubu.

Ještě z jednoho hlediska je současná situace lepší, než kdyby byl v Leningradě nebo dokonce v Tbilisi. Je tu příjemné podnebí. Nikde v celém Sovětském svazu nenajdeš slunce jako tady.

Paluba ubytovací lodě Hermes, na níž se Bor nacházel, byla na mírném moři zcela klidná. Několik lidí tu odpočívalo na nafukovacích matracích nebo lehátkách. Pili kávu. Bor nelibě nasál vzduch. Kafe! Jak podivná pravidla má americké námořnictvo. Ale protože nebylo nic lepšího, objednal si taky u obsluhy kávu, odnesl ji k zábradlí a hleděl na ostatní plavidla flotily. Prstem se dotýkal zmuchlaného vzkazu v kapse.

Nejdřív musí uvážít, jaké má vlastní možnosti. Jestli se rozhodne předat vzkaz bezpečnostní službě, bude muset vysvětlovat, proč už to neudělal dřív. Určitě vysvětlení by se našlo. Mohl by říct, že nechtěl dát papír Jamesonovi Burfordovi, protože byl opilý. To by mohlo vysvětlit jeho chování aspoň po určitou dobu, přinejmenším dokud se nevrátili na Hermes.

Ale neřeší to, proč ho nepředal po návratu.

Zamyšleně spolkl poslední doušek kávy a hleděl na moře. Byl to uklidňující pohled. Hermes byla jedna z pěti hlavních lodí. Doplňovalo je dvanáct menších. Lodě se shromáždily kolem místa, jež leželo nad dosud nevzniklým ostrovem pod hladinou.

Největší byla samotná vrtná loď. Byla následnicí lodi Gomar Explorer, neutrálně pojmenovaná Sandusky, neboť toto jméno nenaznačovalo nic z toho, k čemu byla určena. Byl tu také plovoucí hotel Hermes, na němž se právě nacházel, a dále minolovka, používaná jako zásobárna, malý tanker, zásobující ostatní lodě palivem, a raketami vyzbrojený křižník jménem Alamagordo, jehož poslání nebylo sice zcela jasné, ale bezpochyby závažné. Bylo jisté, že rakety můžou být v případě potřeby odpáleny. Tak na co tu tedy je? Má odrazit ruský nebo čínský podmořský útok? Anebo – a při té myšlence Bor těžce polkl – poslat celou flotilu Projektu Vulkán ke dnu, kdyby se ukázalo nutné projekt zatajit?

Tyto představy Borovu náladu nijak nezlepšily. Dokonce i sluníčko v té chvíli zašlo. Bor se zamyšleně rozhlížel po moři. Všude kolem se převalovaly mraky, zpod některých se šířily dolů tmavě šedé pruhy, které označovaly místa, kde prší. Na severu se tyčily v mracích zahalené štíty Mauna Loa a Mauna Kea.

Bor pozoroval vlečnou loď táhnoucí dvě plavidla závojem bahna, jež barvilo vodu okolo vrtné lodě. Jedna z vlečených lodí vezla náklad dlouhých trubek pro vrtnou loď. Ochranný obal bránil každému cizímu pohledu včetně satelitu zjistit, o jaký náklad se jedná.

Pracovalo se dokonce i na Nový rok. Vrtání ustávalo jen občas, to když právě vyťahovali novou, asi sto stop dlouhou rouru k vrcholku vánočního stromku na Hermesu. Sandusky byla ošklivá loď – vypadala jako tanker s hydraulickým jeřábem uprostřed. Když se na ni pracovalo, což bylo téměř neustále, vydávala zvuky jako továrna na kotle. Ale hluk vrtání by měl již brzy ustát. Teď už spíše jen zkoumali dříve opominuté možnosti a zasypávali nevyužitě volné otvory. Vrtáky již provrtaly Loihi, mladou sopku, která se zvedala vzhůru z mořského dna, na několika místech. Největší otvor byl připraven přijmout svoji náplň. Pak se Loihi stane tím, co pro ni Arkadij Bor navrhl. Konečným řešením znepokojivé otázky vlády nad světem.

Dokonce ani v samém středu Pacifiku neunikl člověk těmto problémům. Jeden z montérů opustil velký hrnek kávy a japonský tranzistorák, aby si odskočil na toaletu. Rádio teď na chvíli přerušilo jazzovou hudbu a vysílalo zprávy. Zprávy nebyly Borovi po chuti o nic víc než kňouravá hudba. Byly stále stejné. Arabové obviňují Izrael z porušování vzdušného prostoru. Protesty proti vyvíjení vysoce technicky vyspělé zbraně. Stále stejné boje na stejných místech, v Latinské Americe, v Africe, v jihovýchodní Asii... Proč neřict ve světě – tím by bylo řečeno vše.

Bor zamžoural do slunka, které se zase začalo objevovat. Tyhle věci – to koneckonců není jeho problém.

Jeho problém se nacházel blíž – přímo v jeho kapse. Bor se protáhl na sluníčku a přemýšlel o vzkazu, který mu předal tlustý Japončík.

Bylo možné, že byl agentem KGB? Nejspíš ne – vypadal příliš americky. KGB měla agenty všech národností a existovala spousta Japonců, kteří sympatizovali se sovětskou politikou. Ale KGB neverbovala sympatizující idealisty. Idealisté mohli provést něco idealistického v nevhodnou dobu, takže bylo mnohem jednodušší koupit si na volném trhu zrádce, kterých je přece všude na prodej dostatek.

Tak jako byl na prodej sám Bor.

Dotkl se vzkazu v kapse. Nepotřeboval ho vyndat a číst. Znal obsah z paměti. Byl psán gruzínsky a to ho přesvědčilo o tom, že je autentický. Kolik Američanů by psalo gruzínsky? Dokonce kolik Rusů? Ne, to nebylo reálné.

Na vzkazu stálo:

Vaše dcera, Serafina Borborašvilovna, byla zatčena a obviněna ze špionáže a protisovětské činnosti. Předběžný soud ji odsoudil k internaci. Zatím nedošlo k obvinění z vážnějšího provinění. Pokud ji chcete pomoci, zavolejte 5555-5917.

Podpis samozřejmě chyběl. Stejně tak samozřejmě Bor nezavolal na uvedené číslo, protože se bál.

Dopil kávu, odhodil prázdný papírový šálek do moře a pozoroval, jak se pomalu houpe. Pokoušel se představit si svoji sedmnáctiletou dceru v gulagu – pokud tam opravdu byla. Pokud celý vzkaz nebyl jen pokusem, jak ho chytit do pastí. Pokud vůbec ještě žila.

Jednou se ji pokusil zavolat ze svého pokoje v hotelu Mayflower ve Washingtonu, několik týdnů po svém útěku. Byla to chyba. Samozřejmě nedostal spojení, a když se o tom Američané dozvěděli, rozzuřilo je to. Neslyšel její hlas už dva roky a dva měsíce – od té doby, co byl naposled v Tbilisi. A tenkrát se samozřejmě neodvážil mluvit s ní otevřeně. Vzal ji na cestu lanovkou, jež se houpala ve větru cestou vzhůru na útes nad zábavním parkem. Náhodou byli v kabině sami. Byla jen mizivá pravděpodobnost, že je kabina odposlouchávána, ale přesto mluvil tak, jako by byla. „Fino, pokud se mi něco stane, musíš to nést statečně. Neváhej mě udat!“

Strčila si pěstičku do pusy. Dokonce i patnáctiletá dívka věděla, co znamená to „něco“. „Tati! Máš problémy?“ „Teď zrovna ne,“ řekl částečnou pravdu, „ale stalo se pár nepříjemných věcí. Někteří lidé si přejí můj pád. Kdyby tvoje matka byla ještě naživu...“ Ale to byl chybný výrok a Serafminy oči to prozradily. Věděla velmi dobře, že si vůbec nepřeje, aby byla matka naživu. Chtěl jenom, aby vypadala jako ona – aby měla světlou litevskou pleť, modré oči, zlaté vlasy, celý ten zjev, který způsobil, že si Bor tu ženu vzal, aniž si uvědomil, že za krásným zevnějškem se skrývá stvoření plné zloby. To ona způsobila, že jsem zahořkl vůči všem ženám, pomyslel si Bor hořce. A od toho vedla přímá cesta k potížím, v nichž se právě nalézá.

Proklouzl přes Grosvenor Square na Americké velvyslanectví na onu schůzku v Londýně, která pro něj měla být řešením...

Ale potíže byly stále. KGB ho na chvíli ztratila z očí, ale teď ho zase našla.

Takové myšlenky teď neměly smysl. Pokud nemůže vyřešit problém se vzkazem, nemusí aspoň marnit čas. Bor sešel opět dolů do malé kanceláře pod čarou ponoru, kde se mohl věnovat své práci, a sedl si k pracovnímu stolu.

Jeho pracovní stůl nebyl ve skutečnosti stolem. Byl to monitor počítače. Změť na něm nebyla změť papírů, ale abstraktních dat v „poště“. Většina údajů ho nezajímala. Některé se ho týkaly – například „Nukleární konfigurace emitující nízké elektrony“, vysoce kvalifikovaný výtah výzkumů studijního týmu ministerstva obrany. Ale Bor se nemusel starat o to, aby ve svých zařízeních zachoval určitý počet neutronů, protože nejdůležitějším jejich aspektem bylo, kolik obsahují tritia, a tudíž jak velké ztráty na životech způsobí. Zemětřesení o síle 4,8 Richterovy stupnice na západní Sibiři – vydechl a připojil žádost o kopie. Stále v tom pokračují! Ale ve které části Sibiře se tato „událost“ přihodila? A proč? Bylo téměř jisté, že šlo o podzemní jaderný výbuch, ale otázka zněla, zda šlo o jeden z těch ničivých projektů, jejichž byl průkopníkem, nebo to byla seizmická studie hledající nerostná ložiska. Znepokojovalo ho, že to neví. Od té doby, co Bor chvatně opustil vlast, zaznamenaly západní seizmografické stanice několik zemětřesení o síle 4. stupně Richterovy stupnice nebo ještě silnější. Dvě z nich byla skutečná zemětřesení – ne tak velká, aby způsobila škody, a ne tak zajímavá, aby je studoval.

Ta zbylá byla způsobena tím, čím se zabýval Bor.

Rozdíl mezi opravdovým zemětřesením a podzemním jaderným výbuchem se dá snadno poznat. Záznam na seizmografu vykazuje určité charakteristické frekvence. Trvá měřitelné sekundy, než dojde k zemětřesení, které vzniklo posuvem skalních masivů hluboko pod zemským povrchem. Seizmograf ukáže měřitelnou rozmazanou stopu. Jaderný výbuch netrvá déle než mžiknutí oka.

Bor to znal. Byl pravděpodobně vůbec první, kdo tyto výbuchy plánoval a prováděl. Arkadij Borborašvili dohlížel na umístění vodíkových bomb, které vyrvaly tisícimetrové jeskyně na Urale, z něhož se stala nejnebezpečnější

radioaktivní pustina. Bor vedl výbuchy, které umožnily sovětským petrogeologům objevit nové veliké hlubinné solné dómy nedaleko Kaspického moře, z nichž bude možno čerpat naftu pro sovětské letecké síly a armádu v příští možné válce. Byl to Bor, kdo odkryl velké podzemní dutiny okolo Astrachaně plné kondenzovaného zemního plynu a zařídil, že plyn mohl být potrubím veden na povrch a tam zkapaňován. To byl zvlášť velký úspěch. Mluvílo se o Řádu rudého praporu, který nedávali často člověku, který „potřebuje hodinky“. (Pokud jste „potřeboval hodinky“, byl jste nula, protože pouze ti vyvolení si určovali čas podle zvonů na moskevské Spasské věži.) Tenkrát to s ním mohlo dopadnout špatně, protože se ten bláznivý kadet milice rozzuřil a řekl všechno svému veliteli. Nebyla z toho sice žaloba, protože slovo váženého vědce platilo víc než kadetovo, ale Řád rudého praporu Bor nedostal.

Podrážděně si promnul oči – ztracené levné vojenské obrazovky, které unavují zrak. Stejně nepříjemný byl hluk, který si většinu času neuvědomoval, ale který byl velice obtížný, když ho člověk slyšel. Vrtání pokračovalo přes svátky, takže neustále slyšel skřípání a vrzání vrtáku a cítil zápach vrtné kapaliny stejně jako pach výfukových plynů z lodních motorů, když vítr foukal špatným směrem. Bor v takových chvílích nenáviděl místo, kde se právě nacházel, ovšem takové chvílky mívá občas každý. Bylo nefér, že ho přinutili, aby tu setrval.

Kdyby se jen byl nenarodil jako Gruzínek! Nebo lépe řečeno – protože žádný Gruzínek si nikdy nepřál být něčím jiným než Gruzíncem – kdyby byl Gruzíncem o několik desítek let dříve. To byl čas, kdy bylo výhodou být Gruzíncem, protože sám veliký vůdce byl Gruzínek. Ale Stalin zemřel. A pak ten přitroublý Chruščov přečetl tajnou zprávu. A tentýž zkurvysyn Chruščov připravil Bora o práci embargem na podpovrchové výbuchy, takže práce, na kterou se připravoval, totiž hloubení kanálů a srovnávání hor pro mírové účely, byla postavena mimo zákon. Nebylo lehké najít skulinku, která by umožňovala pokračovat v podzemních výbuších. A pak ta chvilka opilého svěťování se kadetu milice – a byl tady.

Zalil ho studený pot. Protože to tak úplně nebylo. Nevedla přímá cesta od astrachaňského triumfu k jeho útěku, ale na to, co bylo v mezidobí, nechtěl vzpomínat. Dokonce ani tady ne.

A dokonce i „tady“ byl v nebezpečí, kvůli tomu prokletému vzkazu!

Vypnul počítač, opřel se dozadu a hleděl na sedé pažení před sebou. Mysli, Arkadiji! Vymysli plán!

Ted' už nemohl jít na bezpečnostní oddělení a říct: „Tohle mi předali včera večer a já nebyl v stavu se rozhodnout.“ Ne! Takový přístup byl nepřijatelný.

Dobrá, druhá alternativa. Předpokládejme, že zavolá na číslo, které dostal. Předpokládejme, že dostane instrukce, aby se s někým setkal na tajné schůzce, co se stane pak?

V hlavě si připravil seznam možných událostí:

1. Unesou ho násilím zpátky do Sovětského svazu? Pravděpodobně ne. Tady má pro ně větší cenu.
2. Potrestají ho? Zjednoduší si situaci tak, že ho střelí do hlavy? Asi ne. Kdyby ho chtěli zabít, provedli by to snadno v hotelu. Bombu by mu doručili stejně jako vzkaz.
3. Pokusí se „získat“ ho zpátky k Rusům? Uzavřou s ním dohodu? Řekneme život a bezpečí dcery za informace? Bor se zachmuřil. To taky není moc pravděpodobné, protože když ho objevili, mají patrně informaci dost. Co tedy? Sabotáž? Ó Bože! Přinutí ho sabotovat Projekt Vulkán a pak ho nechají napospas Američanům?

Kdyby se jen konečně rozhodl...

A pak luskl prsty. Koneckonců není ještě pozdě. Hoď sebou! Přiběhni bez dechu za bezpečnostním důstojníkem a řekni:

„Proboha, vyslechněte mě! Právě jsem tohle objevil v kapse županu. Ted' si vzpomínám, že mi to někdo strčil do ruky včera večer, ale pili jsme...“ To by mohlo fungovat. Budou znepokojeni, samozřejmě. A nejhorší hněv padne na Jamesona Burforda, ne na něj. Ani to není něj lepší, jistě. Ale v tomhle světě se každý musí starat o sebe. Arkadij Bor přece na sebe nemůže vzít odpovědnost chránit nekompetentního strážce.

Nebo, pomyslel si, když se rozeběhl ve zjevné panice dolů chodbou, pevně svíraje vzkaz, chránit dceru, která je nakonec dost stará na to, aby se o sebe postarala sama.

6

Prorazit otvor do skály není samo o sobě nijak komplikované. Potřebujete nějaký ostrý nástroj tvrdší než kámen a velkou a trvalou silou odlupujete skálu píď po pídi. V krajíně postavíte jeřáb, z něj zavěsíte potrubí a připojíte stroj, který zvedá a otáčí trubkou. Pak tlučete a otáčíte, tlučete a otáčíte a otvor se prohlubuje. V mělké vodě postavíte věž, jejíž nohy spočívají na dně, a další postup je stejný.

V hluboké vodě je to obtížnější. Věž musí stát tam, kam patří, nad otvorem v mořském dnu. Vrtná loď Sandusky ten problém vyřešila dynamickou korekcí pohybu – malými šrouby řízenými počítači, jež korigují polohu v závislosti na větru, proudu a vlnách. Loď pracovala nepřetržitě dvacet čtyři hodin denně, ale nikdy se nevychýlila ze své polohy. Aby se vrtání udrželo nepřetržitě v chodu, vyžaduje to velkou posádku.

Na Sandusky byly tři kompletní vrtací týmy po jedenácti mužích, které se střídaly na směny. Byl tu lodní inženýr a jeho asistent, devět strojních techniků, čtyři svářeči; kormidelník a tři jeřábníci. Vlastní bezpečnostní oddělení loď čítalo šest mužů, dále tu byli čtyři elektrikáři, tým šesti motorářů a dva vedoucí a deset dělníků na hrubší práce. To byli lidé, kteří obsluhovali vrtnou soupravu. Sandusky měl jinak svou vlastní čtyřicetčlennou posádku – kapitána, lodní důstojníky, kuchaře a stevardy, střelce, radisty, inženýry a mazače – pouze čtyřicet v této přesně vymezené službě, protože Sandusky se neplavil jen tak někam.

Pak tu byly satelitní lodě, které zásobovaly Sandusky, se svými vlastními posádkami, vědci a námořní důstojníci, kteří vše řídili, dále piloti vrtulníků a jejich mechanici a posádka člunu, který pendloval mezi Vulkánem a havajským přístavem, a konečně kódovací, počítačové technici a signalisté – a samozřejmě bezpečnostní složka, která dohlížela na každou fázi operace.

Dohromady tvořili dost velkou komunitu. Více než dvě stě padesát lidí žilo na otevřeném oceánu a všichni tu byli proto, aby vedli vosí žihadlo, které pronikalo do skalnatého obalu Loihi.

A to byla pouze přípravná posádka. Bylo tu dalších dvacet lidí, kteří měli předmět velký jako kuchyňský sporák zasunout do otvoru, který pro něj Sandusky vyvrtal. Vosí žihadlo prorazilo povrch nové podmořské sopky. Teď nastal čas zasít semínko.

7

Na Havaji bylo půl osmé, což je v St. Louis skoro poledne. Teď byla naděje, že bude Stephen vzhůru, dokonce i když je Nový rok. Rachel si napouštěla vanu a vytočila číslo domů. A div divoucí, Stephen zvedl sluchátko po druhém zazvonění. Jeho hlas ani nezněl ospale. To neměl moc veselou společnost, pomyslela si.

„Mami? Ale ne, bylo to dobrý, opravdu.“ Rachel věděla, že to je všechno, co z něj dostane. Žádná jména, data, místa. A určitě nic o tom, kolik toho vypil nebo vykouřil. A naprosto jistě nic o tom, zda „zabodoval“ s některým z děvčat, která se občas objevila v jejím obýváku. Aby přerušil další vyptávání, rychle pokračoval: „A jak se máš ty? Vidělas už toho chlapa? Jsi v pořádku?“

„Jsem v pořádku,“ řekla Rachel a uvědomila si, že má syna velmi ráda, „můj večírek byl klidný, ale velice pěkný. Dnes ráno budu identifikovat toho muže a jinak se mám dobře, skutečně dobře.“ Zamračila se, když zaslechla mumlavý, neidentifikovatelný zvuk ze Stephenova konce linky, a dodala: „Až to budu mít za sebou, zkusím chytit zítřejší letadlo zpátky.“

Podle mlaskání teď bylo zřejmé, že Stephen něco žvýká. Polkl a řekl: „Ale mami! To snad ne! Užij si trochu sluníčka. Kolik výletů zadarmo na Havaj si ještě budeš moct dopřát?“

„Co to jíš, Stephene?“

„Vejce a la Benedikt. Ale neměň předmět hovoru. Zůstaň tam. Dej si nejmíň týden dovolené. Knihovna se stejně otevírá až jedenáctého, ne? Slibuju ti, že nevypálím dům.“

„Dobře.“

Zdědil to lepší po svém otci, uvažovala Rachel ve vaně. A nemá jeho zrádné, nepředvídatelné způsoby, a zejména – nelže. Pokud věděla, Stephen jí nikdy nelhal.

Několikrát jí řekl, ať mu jde z očí, dokonce mnohokrát. Ale právo na to už mu přiznala dávno.

Každopádně se na určité věci ani nemusela ptát, protože si mohla odpovědi vydedukovat z indicií. Indicií, jako je vejce a la Benedikt. Stephen se naučil, jak se dělají, ale sám je jedl nerad.

Zato dívka jménem Sandy Corradová, která pomáhala Stephe-novi vézt Rachel na letiště, je měla v oblíbě. Takže pokud jedl Stephen tahle vejce na Nový rok ráno, znamená to, že mu rok začal velmi příjemně.

Rachel dosud nikdy nejela policejním autem. Když se podívala přes rameno dozadu, všimla si, že zevnitř zadních dveří nejsou kliky a že zadní prostor od sedadla řidiče odděluje silná železná přepážka. Byla ráda, že se veze vpředu. Řídila Nancy Cheeová. Chovala se přátelsky a uvolněně.

„Paní Chindlerová...“

„Říkejte mi Rachel, prosím.“

„Víte, jak identifikace probíhá? Je tam pět nebo šest mužů v řadě...“

„Viděla jsem hodně detektivek s Kojakem, Nancy,“ usmála se Rachel. Dívka vypadala podivuhodně mladá na to, aby byla policejní seržantkou.

„Samozřejmě,“ řekla policistka a vrátila jí úsměv. „Dobře. Protože jste ve skutečnosti neviděla teroristovu tvář, předpokládám, že bude tahle identifikace trochu odlišná. Ale nevím.“

Rachel na ni zamyšleně pohlédla: „Víš se, který z únosců ten muž je? Myslím – jestli je to ten,“ překvapena sama sebou polkla, „co zabil.“

Úsměv zmizel. „O těchhle věcech s vámi opravdu nemůžu hovořit před identifikací. To je takové pravidlo, jak jistě chápete. Nevím, co všechno by mohl soudce udělat z toho, co bych vám řekla.“ Promptně změnila předmět hovoru a ukázala na zeleň, jež je obklopovala. „Tohle je park královny Liliuokalani. Už jste ho viděla? Je krásný. A tam dál,“ mávla rukou, „to všechno zničila vlna tsunami, jak nazývají přílivovou vlnu. Místo parku tu byla dřív obchodní čtvrť. Otec tu měl kancelář a vzal mě sem den potom, co přišla tsunami a všechno zmizelo.“ Vrhla rychlý pozorný pohled na svoji pasažérku, když zatáčela ke Kapitolani. „Jestli budete chtít, můžu vám dnes odpoledne dělat průvodce,“ nabídla se.

„To je od vás moc hezké, Nancy, ale profesor Vanami mě pozval na oběd a zatím jsme neplánovali, co dál.“

Nancy Cheeová zatočila na parkoviště označené Pouze pro služební automobily a poradila Rachel: „Požádejte ho, ať vás vezme na letecký výlet okolo ostrova – je ve stejném leteckém klubu jako můj otec, takže vím, že má letadlo. Možná že uvidíte šedé velryby.“ Vystoupila z auta a počkala, až se k ní její pasažérka připojí. Pak ji vedla na policejní stanici. Rachel polkla. Ve skutečnosti vůbec nebyla tak klidná, jak se domnívala, a musela rychle vyhledat toaletu. Seržantku Cheeovou to nepřekvapilo a trpělivě počkala, až se Rachel vrátí.

Potom musely čekat v malé kanceláři bez oken. Rachel odmítla nabízenou kávu a roztržitě naslouchala, jak seržantka příjemně štěbetá o údolí Waipio a Pu-uhona O Honaunau, kde havajští králové vystavěli svatyni, a o zátocě na pobřeží Koná, kde zabili kapitána Cooka. Byla ráda, když se otevřely dveře a vstoupil kapitán Wasserling. Ačkoliv seržantka byla míšenka Čiňanky a Portugalce a kapitán byl bílý jako misionář, oba měli stejně soucitný výraz, když zdvořile vedli Rachel do jiné místnosti. Usadili ji před zeď zakrytou závěsem a vysvětlili jí, že za závěsem je jednostranně průhledné zrcadlo, takže ona uvidí skrz, ale z druhé strany ji nikdo vidět nemůže. Pak ji požádali, aby řekla, až bude připravená. Rachel nebyla připravená. Říkala si, že nikdy nebude připravená. Bylo od nich hodně nefér chtít po ní něco takového. Jak si může být jistá? Dokonce i Kojak zastával názor, že identifikace na základě zběžného pohledu není důvěryhodná.

Orientálci se v St. Louis vyskytovali jen zřídka. Pro ni vypadá jeden jako druhý – jak ho může označit? To, co si zapamatujete, když uvidíte Orientálce v Missouri, je to základní, co je pro Orientálce charakteristické; schopnost rozeznat jemné detaily se dostaví až o mnoho později. A když jde o kratičký okamžik, kdy je duše plná děsu z toho, co se děje, pak není žádné později. „Jsem připravená,“ řekla, i když si byla vědoma, že nemluví pravdu. Kapitán odtáhl závěs. Na druhé straně okna stálo pět mužů v lyžařských kuklách a poslouchalo zvuk, který působila odtažovaná záclova.

I když byli v kuklách, poznala okamžitě, že mezi nimi není ten, jehož kuklu Esther strhla. Všichni byli příliš vysocí. Nicméně je studovala pečlivě a trhla sebou, když první z nich neočekávaně promluvil. Musel dostat nějaký signál, který Rachel neslyšela.

„Nehýbejte se,“ řekl muž. „Letadlo bylo uneseno.“

Vyslovil to, jako když čte stenograf diktát. Druhý muž promluvil jako herec, který se učí roli. Třetí větu vyslovil rychle, jako by už spěchal na oběd. Čtvrtý...

Čtvrtý měl hluboký, pobavený, celkem bezstarostný hlas.

„Paní Chindlerová,“ ozval se kapitán. Uvědomila si, že už dlouhou dobu mlčí. Otrásla se, ale nepromluvila a beznadějně hleděla na kapitána.

„Zkusíme to bez kukel,“ řekl a znovu dal nepostihnutelné znamení.

Muži si sejmuli kukly.

Nemuseli to dělat. Ta velká hlava se prostě nedala zapomenout. Ani ty černé oči. Bez problémů si ho vybavila – vzpomněla si, jak ladně procházel uličkou letadla s namířenou pistolí.

Bez masky vypadala hlava ještě větší. Rachel nemohla uvěřit tomu, že je okno průhledné pouze jednostranně, protože se jeho oči upíraly přímo na ni.

„Myslím, že nikdo z nich nezabil Esther,“ řekla.

Kapitán pohlédl na Nancy Cheeovou a pak se otočil zpátky k Rachel. Zdvořile se zeptal: „Nemůžete identifikovat žádného z nich?“

„Copak si můžu být jistá?“ zeptala se Rachel rozumně. „Jedna lyžařská kukla vypadá přesně jako druhá.“

„Jste si jista?“ zeptala se seržantka Cheeová.

„Jsem si jista, nejsem si jista,“ usmála se Rachel. Koneckonců jak by mohla? Dokonce i kdyby ho identifikovala, co se stane, až se dostane k soudu? Pak na ni obhájce zkouší nějaké triky jako Perry Mason – možná jí dokonce podstrčí jiného Orientálce se široce posazenými očima a tlustými rty. Jak může popsat rozdíl?

A co když, uvažovala pobouřeně, ji ještě potrestají za krivou přísahu, až ji nějaký advokát usvědčí z protimluvů?

„Bohužel,“ řekla pevně.

„Jde o to,“ řekl kapitán, „že když jste se podívala na jednoho z nich, zdá se mi vystrašená.“

Pozoroval ji s určitými rozpaky, jako se díváme na dílek skládačky, který nechce zapadnout do celku. Pokrčila rameny.

„Byl to ten veliký s černými očima, mám ten dojem. Jmenuje se Murray Pereira, ale říkají mu Kanaloa. Je to válečný veterán. Propustili ho z armády kvůli špatné disciplíně. Vojáci nám nedali kompletní informace, ale vypadá to, že pracoval s výbušninami. Dokonce snad s jadernými.“

„Je to strašné,“ řekla Rachel, „moc se omlouvám, že jsem vám přidělala starosti pro nic za nic. Ale můžu už jít?“

Když se s ní David Yanami setkal v hotelové hale, byl překvapený a potěšený veselým klidem, který z ní vyzářoval. A nebylo to jen výrazem tváře. Zjevně si našla čas navštívit obchod s oděvy a teď na sobě měla broskvově světlou košili a bílé kalhoty. „Vypadáte moc hezky,“ složil jí poklonu a nemyslel tím jen novou košili. „Dnes ráno všechno proběhlo hladce?“

„Kdepak, bylo to špatné. Dočista jsem vybuchla,“ řekla smutně a dodala: „Ale teď mám doopravdy hlad.“

David byl příliš zdvořilý, než aby dal najevo své překvapení, ale překvapený byl velice. Co se to stalo s touhle mladou ženou? Jedna věc byla cítit se uvolněně večer před zatěžkávací zkouškou – to bylo dáno jejím charakterem. Ale být tak veselý, když při identifikaci neuspěje, to je něco jiného.

„Mohl to být jeden z nich. Když jsem se na něj podívala, tak jsem sebou podle kapitána trhla,“ řekla a dolovala kuře na kari z půlky papaje. „Ale přísahat bych na to nemohla. Třeba to byl policista.“

„Určitě by vám řekli, že je to policista.“

„Dobře, ale předpokládáme, že to byl někdo, koho zrovna zatkli kvůli... třeba kvůli dopravnímu přestupku. A já bych mu způsobila problémy. Čím víc o tom uvažuji, tím méně to můžu s určitostí říct. Kuře je výtečné,“ dodala držíc sousto kuřete s ovocem.

„Jsem rád, že vám chutná,“ řekl David. Nerozuměl tomu. Podle něj byla papája výborná a kuře na kari také dobré, ale spolu dohromady to bylo jako hovězí sekaná na plátku melounu. Nikdo jiný než turisté takové věci nejedí. „Ale podle toho, co říkáte, to musel být ten terorista,“ řekl.

„Skutečně?“ Konzumace papaje teď poutala všechnu její pozornost. „Říkali, že se jmenuje Pereira.“

„To je on. Říkají mu Kanaloa podle jednoho ze starých havajských bohů. Dalo by se říct, že Kanaloa byl něco jako vládce pekla.“

„Případné jméno pro teroristu,“ usmála se Rachel, ale její úsměv zakrýval úzkost. „Vydíral peníze z aerolinií?“

David byl překvapený. „Vidím, že jsem podcenil váš zdroj informací. Ano, ze Sun Air – prohlásil, že oddíl Kamehameha je vyhlásí kapu.“

„Tabu?“

„Ano, to je stejné slovo – kapu je havajská podoba. Aby ukázali, že to myslí vážně, dali kouřovou bombu do jedné sedmset-řicetsedmičky. Ředitel tedy složil padesát tisíc dolarů, jak mu nakázali, a policie z vrtulníku to místo

pozorovala. Chytili Kanalou.“

„Předpokládám, že ho obviní a půjde do vězení,“ poznamenala Rachel zamyšleně.

„Za vydírání. Ne za vraždu.“

Opřela se dozadu a pozorně se na něj podívala, ale řekla jen: „Myslíte že bych mohla dostat ledový čaj?“

Zamával na číšnici, otočil se k Rachel, aby jí něco řekl, zarazil se a pak dodal zarytě: „Nerozumím vám. Jak můžete takovou věc někomu prominout?“

Dívala se do sklenice a míchala čaj. „Nevím, jestli je tu co promíjet,“ řekla konečně.

„Vraždu?“

„Samozřejmě že nemůžu prominout vraždu!“ řekla ostře. „Ale... ale můžu snad cítit trochu soucitu, Davide. Víte, co dělám? Jsem knihovnice. Když mě něco trápí, první věc, kterou udělám, je, že si najdu knížku a hledám to v ní. Možná to s mým manželstvím dopadlo tak špatně, protože nebyla napsaná ta správná kniha. Nebo jsem ji nemohla najít. Každopádně jsem chtěla vědět, proč jsou Havajci tak rozzlobení.“

David s pochopením přikývl. „Takže jste si přečetla něco z havajských dějin.“

„Četla jsem to měsíce,“ opravila ho. „Začala jsem Michenerem. Pak jsem četla o králi Kalakauovi, pak příběh královny Liliuokalani a celé dějiny království i republiky. Když tu přistál kapitán Cook, žilo tu půl milionu Havajců. O pár generací později jich zbylo méně než padesát tisíc.“

„Milá Rachel,“ řekl David zasmušile, „padesát tři čtyřia-šedesátin Polohavajců, pokud vím. Ale to je stará historie. To nikoho nezajímá, s výjimkou fanatiků, jako je Kanaloa... a několika normálních lidí, jako je Kuši a můj synovec Lono.“

„Lono?“

„To je jeho havajské jméno. Setkala jste se s ním včera večer na večíрку. Byl taky v oddíle Kamehameha, když studoval na vysoké. V basketbalovém týmu. Celý tým měl na tričkách nápis Oddíl Kamehameha. Z havajské mytologie přijal jméno Lono – Lono znamená to, co byste mohli nazvat bohem podsvětí. Žraločí bůh. Je to něco jako Lucifer, padlý anděl. Nemyslím, že by tato symbolika synovci něco říkala, když mu bylo patnáct, leda že to bylo romantické.“ Zvedl prázdný šálek, všiml si, že je prázdný, a opět ho položil. „Stále to tak dělají. Kanaloa je taky jméno boha.“

„Já vím,“ řekla Rachel a pak náhle dodala: „Seržantka Cheeová říkala, že pilotujete letadlo.“

Usmál se s ulehčením, že změnila předmět hovoru. „Pilotuje i má babička,“ řekl, „ačkoliv se jí to teď už snažím rozmluvit. Ale Kuši nerozmluví nikdo nic. Se mnou by to bylo bezpečnější. Chtěla byste to zkusit?“

„Seržantka Cheeová mi řekla, že bychom mohli vidět šedé velryby.“

„Ne sice moc zblízka – protože se platí dvacet tisíc dolarů pokuta, když je vyrušíte, ale ta možnost tu je. A já mám letecké brýle v autě.“

Zasmála se a potřásla hlavou jako bezstarostná turistka, která stále nosí lei. „Zatraceně!“ řekla. „Velryby! Jdem!“

Když vyšli z budovy leteckého klubu, opřel se do Rachel neočekávaně vítr. Vlasy jí vlály, sukně se lepila ke stehnům. Vítr ji téměř přinutil ustoupit dozadu.

David vypadal, jako by si vítr vůbec neuvědomoval, vítr byl na Havaji běžný. Ale zjevně si všiml, jak se jí sukně přilepila na nohy, a zíral na ni, jako by byl zamilovaný. Rachel usoudila, že už je trochu starý na takové romantické způsoby, ale přesto byla ráda, že ho při tom pohledu přistihla.

Radovala se, že sedí vedle něj, když se malé letadlo zvedlo ze startovací dráhy a zatočilo nad Pacifik. Bohužel se ten den neobjevily žádné velryby, aspoň ne blíž, než byla cesta z Lahainy. David s omluvou odmítl letět tak daleko. „Až jindy,“ řekl a naklonil se k ní, aby ho slyšela v řevu motoru Comanche. „Uděláme si jiný výlet,“ dodal. Zamířil zpět mezi dva velké sopečné štíty a dál podél pobřeží Koná. Letěli nad plážemi pokrytými černým pískem a nad nájemnými domky. Ani u jižního cípu ostrova nebyly velryby, ale David zamířil špicí letadla na otevřené moře, naklonil se dozadu, aby ho lépe slyšela, a zeptal se: „Chtěla byste vidět Vulkán?“

„Co je to Vulkán, Davide?“

„To je mi otázka!“ opáčil a zíral dopředu na prázdný oceán před nimi. „Je to námořní operace, o které se nesmí mluvit. Slyšel jsem, že tam je na dně manganové ložisko a že se ho snaží těžit.“

„Ale proč by to drželi v tajnosti?“ vrtalo hlavou Rachel.

„Proč vláda dělá cokoli? Ale může to být i něco docela jiného. Jiné fámy tvrdí, že se tam pokoušejí získat geotermální energii. Někde pod hladinou je tam mladá sopka.“

„Snad plánují, jak odstartovat třetí světovou válku,“ řekla Rachel ospale.

David se na ni podíval. „Ano, možná že chtějí začít třetí světovou válku,“ souhlasil, „ale i kdyby to skutečně chtěli, to místo je trochu podivné, nezdá se vám?“

Rachel chvilku mlčela a rozhlížela se po kobaltově modrém moři. Pak promluvila rychle a spisovně, jako by mluvila do diktafonu. „Po únosu,“ řekla, „jsem byla vyděšená, šílená a plná beznaděje. Cítila jsem se absolutně – řekněme – znásilněná. Nikdy mě nikdo neznásilnil, ale ten pocit musí být stejný. Chtěla jsem utéct. Utéct a schovat se. Myslela jsem na to, že odjedu ze Spojených států, jen kdybych měla kam jít. Určitou možností byl Izrael. Nejsm věřící, ale jsem dcera ženy, která měla židovskou matku, takže podle definice jsem židovka – ačkoliv moji rodiče byli křesťané a syn je také, protože jím byl můj manžel. Ale já nemohu jít do Izraele. OOP a Syřani mi to znemožňují – a to nemluvím o Židech samotných. Tak kam tedy? Do slunné Itálie, kde střílejí turisty do kolena? Do Latinské Ameriky, kde střílejí jeptišky? Není kam jít. Pokud tam není OOP, je to IRA nebo portorikánští nacionalisti, Kubánci nebo Svobodní Srbové. A pokud je někde na světě místo, kde není nikdo, kdo by chtěl zabíjet a mrzačit lidi, aby se za něco pomstil, tak o něm nevím.“

Otřásla se a usmála se. „Takže proto si nejsem jistá, jestli někdo nechce začít třetí světovou válku,“ řekla s úsměvem.

„Ale co je to před námi?“

„To je Vulkán,“ odkašlal si profesor. Trochu změnil směr, aby flotilu minuli západně, a přitom pozoroval Rachel koutkem oka.

Chvilku nikdo z nich nepromluvil. To, co vypadalo na horizontu jako homole, se změnilo v loď. O chvíli později už rozeznali několik lodí, umělé souostroví uprostřed modrého oceánu. Tahle žena je mnohem víc otřesená, než dává najevo, pomyslel si David. Rád bych jí nějak pomohl. Potřebuje, aby se o ni někdo staral, nechal ji vyplakat a byl pro ni oporou. Ale ten někdo nemůže být člověk, kterému bylo skoro třicet, když se narodila. Škoda že s námi není dnes odpoledne Frank Morford.

Ale nahlas řekl jen: „Podle armádních směrnic musíme zůstat ve vzdálenosti nejméně deseti mil. Ale můžete si to dobře prohlédnout dalekohledem.“

Rachel už ho zaostřovala. „Je tam několik lodí,“ hlásila.

„Celá flotila,“ souhlasil. „Ta největší uprostřed je vrtná loď, aspoň myslím – ta velká věc, co vypadá jako stěžen, je podle mě vrtná věž. Nebo to taky může být nějaká pumpa na manganové pecky. Ta velká loď hned vedle je něco jako plovoucí hotel, ale co jsou ty ostatní, to opravdu nevím. Vidíte na vrtné lodi ty dvě helikoptéry? Létají do Hila a zpátky každý den. Většinou s lidmi, kteří jedou na letiště, nebo právě přiletěli. Mají tam spoustu tajemných návštěvníků.“ Rachel poslouchala a prohlížela si malou flotilu. Slunce bylo vysoko právě tak na to, aby tvořilo na moři v záplavě kobaltu jasnou skvrnu barvy palčivé mědi. Projekt Vulkán byl právě uprostřed té velké skvrny barvy mědi a tvaru vejce, černé lodi byly proti té záři jasně vidět.

„Objedu to,“ křikl David, „myslím, že to z jihu uvidíme lip.“

Blížila se jim společnost. Z paluby vrtné lodi odstartovala směrem k nim vážka. Zároveň se ozval z Davidovy vysílačky autoritativní hlas: „Comanche N 3668 P, vlétli jste do zakázaného pásma!“

David pohlédl na Rachel a pak řekl do mikrofону vysílačky: „Tady Comanche. Jsme nejméně patnáct mil mimo!“

Neozvala se žádná odpověď. Potřásl hlavou. „Co se to s nimi děje?“ uvažoval.

Rachel neodpověděla. Helikoptéra stále stoupala. Směřovala do jejich dráhy, jako když broky míří na kachnu v letu. Pilot helikoptéry byl ve chvílce přímo v jejich dráze. David něco nespokojeně zabručel, zaváhal a pak změnil kurs víc na východ. Helikoptéry jsou v porovnání s letadly s křídly neohrabané. Tohle byl velký námořní Szikorsky, který měl dostatek síly. Davidův Comanche takové rezervy neměl. Vrtulník stále sledoval svůj kurz, až se dostal na jejich úroveň, a pak náhle zamířil přímo proti nim.

Rachel strnula.

David zaklel: „Zatracenej chlap,“ vykřikl a prudce otočil letadlo. Comanche nebyl stavěný na leteckou akrobacii a nikdo s ním dosud takhle nezacházel. Taky se nikdy nestalo, aby se k němu takovým způsobem zachovalo jiné letadlo. Na volné obloze to nemělo omluvu.

Na moment měl David šílený strach, že je helikoptéra honí, aby je chytila, srazila a sestřelila dolů.

Dojem zmizel, jakmile se ohlédl přes rameno. Vrtulník už byl v dálce a malinký. Klesal dolů, na přistávací plochu na vrtné lodi.

„Tohle určitě oznámím!“ řekl David Rachel zuřivě, ale ona se jen otřásla.

„Myslím, že je to blázen,“ poznamenala. „Je to nakažlivé.“

Když se vraceli na Lymanovo letiště, nemluvili. David viděl, jak velký DC-10 přistává z oceánu, a kroužil chvíli okolo, než na něj přijde řada. Pak ještě chvíli počkal, až se uklidní turbulence, které způsobil tryskáč.

Když už byli dole a rolovali směrem k navigační věži, uviděl David policejní auto s rozsvíceným majákem. V první chvíli mu to přišlo líto, protože mu to připomnělo Rachel v onen den, kdy kolem letadla stála policejní auta s rozsvícenými majáčky. Když zastavil a nahnul se přes ni, aby jí otevřel dvířka na křídlo, cítil, jak se chvěje, a slyšel, jak oddechuje. Vylezla na křídlo, opatrně sestoupila na zem a zamířila k navigační věži.

Policejní auto kupodivu zamířilo k nim. Zastavilo za nimi a vylezl z něj zřízenec federálních aerolinií.

„Co se děje?“ zeptal se David popuzeně. Hněval se kvůli Rachel, ale rozzlobil se ještě víc, když muž z FFA řekl:

„Doktore Yanami, dostal jsem na vás stížnost pro neukázněné chování. Jste obviněn z ohrožení jiného letadla.“

„Ale to je absurdní!“ vybuchl David.

Absurdní to skutečně bylo, ale nebylo na tom nic k smíchu. Pokud pilot helikoptéry podal stížnost, pak budou věřit jemu. Naneštěstí se to přihodilo mimo kontrolu radarové věže v Hilu, takže neexistuje radarový záznam, který by potvrdil, co se vlastně opravdu stalo.

Rachel mu to mohla samozřejmě dosvědčit. Ale v tomto okamžiku, u policejního auta a s mužem z FFA, byla jeho možná svědkyně ztuhlá strachem.

„Je mi to líto, Rachel,“ řekl. „Takové věci se občas stávají. Uvidíte, že se všechno vysvětlí.“

Podívala se na něj, jako by ho neslyšela.

„On utekl,“ řekla.

„Kdo? Pilot helikoptéry?“ zeptal se zmateně.

Zavrtěla hlavou. Oči měla rozšířené strachem. „Ten terorista. Ten, co zabil Esther. Viděla jsem ho na parkovišti, když jsem vystupovala z letadla. Ale když jsem se tam podívala podruhé, už tam nebyl.“

8

Sovětská orbitální stanice Kosmos 993 byla ROPS AT – Radarový oceánský průzkumný satelit. Vypustili ji z kosmodromu Ťuratam za silného sněžení z nosiče F-I-m; teď létala nad Pacifikem, nahoře nad Fidži, a mapovala radarem tisíc kilometrů široký pruh mořské hladiny.

Kosmos 993 byl spleť a komplikovaný mechanismus. Jeho srdcem byl topasový reaktor, v němž obohacený uran 235 ohříval molybdenový plášť na nějakých patnáct set stupňů Celsia. Reaktor nemusel vyrábět páru, která by hnala turbíny. Existuje lepší způsob. Při tak vysoké teplotě molybden emituje elektrony, které pak procházejí tenkou vrstvou plynného cesia do jiného, vnějšího pláště, vyrobeného z niobu. Protože niob je chladnější než molybden (je

ochlazením tekutým sodíkem a draslíkem), může pohlcovat elektrony: tak vzniká elektrický proud. Proud má výkon téměř deset kilowattů, což bohatě stačí na provoz kontrolky a zařízení.

Topasový reaktor byl srdcem ROPSAT a radar, který nesl na palubě, byl smyslem jeho existence. Jeho pozornosti nemohlo uniknout na hladině oceánu nic, co bylo větší než dvacet pět metrů. Nezajímal se o delfíny ani o malé čluny. Ale mezi věci, o které se zajímal velice, patřily ponorky. Je ovšem pravda, že málo ponořené ponorky, dokonce i ty velké jaderné, nemusel svým trochu hrubým radarovým rozlišením vidět.

Ale Kosmos 993 znal jiný trik. Mohl totiž měřit míru vzdouvání mořské hladiny. Mohl určit jeho rysy a rozeznal, kdy tyto rysy narušil nějaký předmět, který se rychle pohyboval pod mořskou hladinou – dokonce třeba sto metrů pod hladinou. Pokud se takový předmět pohyboval rychle a nepřetřžitě určitým směrem v uvažitelné hloubce, nepotřeboval ho ROPSAT zaznamenat radarem. Přesto věděl, že se v moři pohybuje ponorka. 2. prosince plul Kosmos 993 jako každý den nad Havajskými ostrovy. Kurz vedl přes Mauna Lou přímo k Velkému ostrovu. Projekt Vulkán byl v okrajové zóně jeho radaru. Nicméně radar zaregistroval významné narušení pohybu vln blízko shromážděných lodí projektu. Protože byl na to navržen, své pozorování hlásil.

To vedlo k další události.

ROPSAT lovil v páru. Druhý lovec byl Kosmos 992, jež vypustili na stejnou dráhu o dvacet dvě minuty později. Toho teď ROPSAT uvědomil o svém zajímavém pozorování.

Druhý ROPSAT, Kosmos 992, provedl dvě významné akce. Za prvé zaktivoval svoji pomocnou raketu, aby ho přiblížila k Vulkánu. Za druhé začal mírně otáčet beryliovým reflektorem okolo pláště topasového reaktoru. Počet neutronových závěrek, které absorbovaly borax, se snížil, těch, které odrážely berylium, se zvýšil. Následkem toho se reaktor trochu zahřál. Plyným cesiem procházelo více elektronů, takže radary napájelo více elektřiny.

Obraz Vulkánu a okolního moře, který vytvořil ROPSAT 2, byl podivuhodně jasný. Vnitřní kamery ROPSAT scénu nafotografovaly a chystaly se podat zprávu svému pánu.

Přestože byl ROPSAT schopen přenášet fotografie rádiovou cestou, pro dokonalejší obraz byl vhodnější klasický fotografický film. Kvůli tomu se ROPSAT 2 nacházel na zvláštní oběžné dráze. V Mercatorově projekci vypadala oběžná dráha satelitu jako sinusoida, která zasahuje nad rovník a pod něj. Sovětského území se dotýkala pouze svými jižními okraji. Ze strategického hlediska to bylo ideální – proč by měl Sovětský svaz kontrolovat své vlastní území? Z taktického hlediska to znamenalo, že bylo předání zprávy omezeno jen na několik okamžiků při každém devadesátiminutovém cyklu. Takže když ROPSAT přeletěl Egejské moře, otevřel se na jeho boku poklop a v nejsevernějším bodu jeho dráhy z něj vypadl dárek pro majitele.

Balíček letěl vesmírným prostorem nad Krymem. Ve výšce zhruba dvacet tisíc mil se otevřely dva padáky, malé brzdicí padáčky, ne větší než ručník. Větší z nich zajišťoval rovnováhu pádu. Pak balíček zpozorovaly sovětské radary, které už po něm bedlivě pátraly. Pouzdro dopadlo do zasněženého březového a borového lesa na horském úbočí a sovětská helikoptéra, vedená jeho rádiovým vysíláním, ho za necelou hodinu vyzvedla ze sněhové závěje.

O šest hodin později už pouzdro s filmem doručili do nízké šedé budovy v Moskvě. Film vyvolali a promítli na plátno před čtyřmi vážnými muži.

Snadno rozeznali Davidovo malé letadlo v okamžiku, kdy se otáčelo, a helikoptéru, která k němu mířila. To však nebyly ty pravé zajímavosti. Daleko víc je zajímala dráha ponorky směřující k flotile. Pánové mezi sebou tiše rozprávěli a ukazovali každý detail buď ukazovátkem, nebo neobratnými prsty. Dráhu ponorky, vrtanou lodí, bagry, čluny.

Pak se posadili a podívali se jeden na druhého. „Že by to byl OTEC?“ zeptal se jeden. Vyslovil to jako av-teč.

Druhý potřásl hlavou: „Geotermální energie,“ řekl.

„Nebo možná navrtávají ropné ložisko – nebo dolují mangan.“

Muž v uniformě vnitřně dodal posměšně: „A zásobuje je ponorka.“

„Nevíme, jestli ta ponorka vůbec někoho zásobuje,“ odporoval druhý. „Je to možná jenom běžná hlídka.“

„Nebo je to něco mnohem vážnějšího,“ poznamenal důstojník vnitřně vážně.

„Potřebujeme víc informací!“ řekl první.

„Budeme je mít!“ opáčil důstojník ostře. „A teď se podívejme na další obrázek.“

9

Základní sociální relaxaci Arkadije Bora na ubytovací lodi Hermes byla společenská hra scrabble, při níž se sestavují slova z písmen. Bor vysvětloval svoji zálibu v této hře nutností zdokonalit se v angličtině. Do určité míry to tak bylo, ale byl to zároveň ten nejlepší způsob, jak vůbec někoho dostat do kabiny. Pak už se může stát leccos.

Ale po pravdě se nestalo nikdy nic. Několik málo žen v posádce se nezajímalo buď o scrabble, nebo o Arkadije Bora. Takže byl nucen hrát s jedním radistou, dvěma operátory sonaru nebo několika dělníky z paluby. Všichni to byli muži. Všichni samozřejmě vypadali dobře, a jak se Borovi zdálo, stále lépe. „Prosím,“ řekl Bor laskavě, „není tak obtížné hláskovat slovo. Jste na tahu, prosím.“

Palubní dělník si strčil koneček ukazovátka do úst a neodpovídal. Jmenoval se Marvin Poke. Byl to devatenáctiletý černoch a někde, nejspíš ve vlasech, měl pižmový olej.

Bor vzhlédl a odvrátil zrak. Plovoucí libido je něco strašného. Proč si jen Američani neuvědomili, že ho musí nějak zaopatřit? Dokonce i libido člověka, jehož Američanky neshledávaly dostatečně atraktivním. Žena v jeho kabině z jakéhokoliv přirozeného důvodu nemohla žádné potíže způsobit – pár žertů, to ano, ale takových, na které lze odpovědět pouze úsměvem nebo úsměškem. Ale mladík, a zvláště tak atraktivní, který používá dráždivý parfém – ten mohl způsobit problémy, které už Bor nikdy nechtěl mít.

Být uvězněný na téhle lodi bylo opravdu strašné. Stejně tak byste mohl být v aule, jedné z těch gruzínských horských vesniček, kde se lidé dožívají stovek.

Nebo to jen tak podobně vypadá? Každopádně tady na Vulkánu se zdá každý den jako sto let, ale nepustí vás odtud, protože vám nějaká hnusná osoba z KGB podstrčila vzkaz. Každý může dostat vzkaz. Nelze přece potrestat někoho, kdo se provinil jen tím, že přijal kousek papíru od cizince. A výsledek je ten, že je uvězněn na lodi a vyšetřují ho – zatímco třeba takový Marvin má pravidelné propustky a může jet na břeh. S nervními prsty, hladkými líčky a dlouhými řasami by se bezpochyby výtečně vyjímal mezi turisty.

„Jezdíte často na Waikiki?“ zeptal se z ničeho nic Bor.

Marvin nezvedl oči od kamenů. „Cože?“

„Vsadím se, že máte na Waikiki pěkný kočky.“

Marvin naposledy prohlédl skládanku, zvedl oči a vyndal prst z pusy. „Nejezdím tam vůbec. Když tam letíte, můžou vás zabít.“

„Jsou tam potíže s letadly,“ pokývl Bor. Bylo to ve zprávách. Ti podivíni, kteří si říkají Maui Mau-Mau, postřelili šéfpilota, když vycházel z domu, a titíž lidé hodili Molotovův koktejl přes plot na zaparkované DC-9. Ani jeden pokus nezpůsobil velkou škodu. Benzin, z něž byl udělán Molotovův koktejl, spálil několik kufřů v prostoru pro zavazadla a pilot se vrátil z nemocnice jen se škrábnutím na rameni. Ale Maui Mau-Mau vyhlásila, že aerolinie jsou kapu. Nikdo nechtěl létat letadlem, které mohlo mít na palubě bombu. Majitelé aerolinií cedili krev při každém letu. Počet přepravovaných osob klesl na šedesát procent, pak na čtyřicet a klesal stále. Marvin dosud nedokončil odpověď na Borovu otázku. „Každopádně je na velkém ostrově spousta ženskéjch,“ pokračoval. „Člověk de po plážích z černého písku, a ty sou plný turistek. Akorát je problém, kam je vzít. V okolí Kilauea je to lepší. Je tam bab spousta a většinou maj auto, kde to s nima můžete dělat. Nebo můžete sjet dolů do strži, kde je pěkně a teplo a nikdo nemůže vidět, co tam děláte, protože je to tam jak v džungli. Nebo dobrý je to taky nahoře u hotelu Kona. Ale tam sou většinou turistický skupiny a některý kočky nechtěj, aby je ostatní viděli s námořníkem. Anebo když dete na východní pobřeží a nahoru kaňonem, narazíte na spoustu malejch městeček. Někdy tam vyhmátnete domorodou holku, se kterou je to moc pěkný. Anebo hipísky. Hipísky sou dobrý. Obvykle mívaj marjánku. Nejlepší místo na fetování je Maui, to je jasný, ale i na Velkým ostrově je jich dost. A pak je taky dobrej ten malej ostrůvek v zátoce u Hilu, občas tam pár chlápku zajede. Jsou tam taky kočky, akorát že některý maj opar nebo takový ty věci...“

„Tak už táhněte,“ řekl Bor nervózně. Vyhlédl chmurně okénkem na levoboku. Viděl jen člun, který někoho vezl od přistávací plochy pro helikoptéry na ubytovací loď. Borův hlavní zájem se soustředil na to, že dostával erekci. Občas nevěděl, zda si toho Marvin všiml. Ve skutečnosti to byl první krok k úspěšnému navázání kontaktu. Ale tento zvláštní přístup k navázání kontaktu ho stál Řád rudého praporu – a mohl ho stát mnohem víc.

Bor se otrásl, když si vzpomněl, že jen o vlasek unikl Moskevské neuropsychiatrické klinice a injekcím haloperidolu indikovaným čtyřikrát denně – jako by měly co dělat s výrazem lásky!

Američané si patrně takhle nepočinají, ale Bor rozhodně neměl chuť zjistit, co v takovém případě dělají oni. Ten chlapec za to nestál. „Tak co?“ zeptal se přes rameno.

„Mám to,“ odpověděl Marvin. „Podívejte. Je to kukuřice...“

Ereke zmizela. Bor si zamyšleně sedl a zkoumal námořníkův výsledek. A pak napsal další slovo a po něm ještě jedno, a během deseti minut, i když se hrál scrabble niklákový, prohrál třicet dolarů. Takže nebyl smutný, když v reproduktoru zachrastilo, zapískalo a pak se z něj ozvalo: „Dr. Arkadij Bor. Dostavte se do kajuty č. 314, paluba C. Opakuji. Kajuta 314, paluba C. Konec.“

Nebylo mu to líto, ale znepokojilo ho to. Ubytovací loď byla kdysi křižník a dosud byly ve všech kajutách zavedené telefony. Proč místo veřejného hlášení jednoduše nezvedli sluchátko? A proč uvádějí číslo kajuty, když každý na lodi ví, že kajuta 314 na palubě C je místnost bezpečnostní služby?

„Dohrajeme to později,“ řekl.

„Nechcete se nejdřív vyrovnat?“

„Ale ne! Nemůžu je nechat čekat. Řekl jsem později.“

Oni ho ovšem čekat nechali. „Oni“ byl poručík, který mu první přikázal omezení pohybu, a spolu s ním neznámý bleďý mladý civil v roláku, příliš teplém na havajské podnebí. Civilista se Borovi nepředstavil. Když Bor seděl v důstojnickové malé kanceláři a čekal, až ho po soukromém rozhovoru pozvou, aby se k nim připojil, v duchu doufal, že mu chtějí oznámit, že jsou jeho omezení zrušena. Ale takové štěstí neměl.

Jakmile vstoupil do místnosti, civilista se zeptal: „Jste Arkadij Borborašvili?“

„Jistě,“ řekl Bor. Všiml si, že poručík nemluví, ale pozoruje magnetofon. Cívky se otáčely. Kolik tisíc kilometrů pásky tihle lidé ročně spotřebují! Bor si bez vyzvání sedl, přistrčil si křeslo blíž k magnetofonu a zopakoval: „Jsem doktor Arkadij Borborašvili, technický poradce Projektu Vulkán. Dnes je třetího ledna přibližně dvě hodiny patnáct minut odpoledne havajského času.“

Muž v roláku na něj hleděl bezvýrazně. „Před dvěma dny jste dostal psaný vzkaz. Popište okolnosti,“ řekl.

Bor si povzdechl. „Už jsem to udělal,“ zamumlal, „ale když si to přečtete – musel jsem jít na toaletu v hotelové hale. Když jsem močil, přistoupil ke mně velký muž, kterého neznám, a podal mi kus papíru. Podíval jsem se na něj, ale byl jsem opilý. Nečetl jsem ho. Později jsem ho našel v kapse, vzpomněl jsem si, co se vlastně přihodilo, a doručil jsem vzkaz zde přítomnému poručíkovi Youngbloodovi.“

Youngblood při zvuku svého jména vzhlédl, ale okamžitě zase pozoroval pásku. Civilista se zeptal: „Už jste muže, který vám vzkaz předal, viděl někdy dříve?“

„Ne. Nebo patrně ano, v hotelové hale. Nevzpomínám si určitě. Je to velký starý muž, Orientálec. Myslím, že jsem ho minul cestou na toaletu.“

„Viděl jste někoho, koho znáte, s výjimkou lidí, kteří participují na Projektu Vulkán?“

„Ne.“

Muž v roláku se na chvíli odmlčel a studoval své poznámky. Nechal magnetofon běžet, i když nic nezaznamenával. Bor v duchu litoval promarněné pásky.

Pak civilista řekl. „Zjistili jsme totožnost muže, který vám vzkaz předal. Je to profesor David Yanami. Vyslechli jsme ho. Uvedl, že o původu vzkazu nic neví. Prohlásil, že mu ho dala žena, která mu řekla, že je to pro jejího manžela, a vás popsala jako svého muže. Ženu popisuje jako zhruba čtyřicetiletou, vysokou sto šedesát centimetrů, tmavých vlasů, snědé pleti, poněkud podsaditou. Můžete ji identifikovat?“

Bor rozhodl ruce. „Tak vypadá každá druhá žena v Sovětském svazu.“

„Ovšem,“ řekl civilista. A zase studoval poznámky, zatímco se cívky točily naprázdno. „Profesor Yanami,“ pokračoval, „byl také identifikován jako pilot letadla, které narušilo zakázaný vzdušný prostor nad Projektem Vulkán, což se stalo včera. Zahnali jsme ho. Další vyšetřování této věci stále probíhá. Stále trváte na tom, že ho neznáte?“

„Já? Samozřejmě že ho neznám! Copak mám něco společného s nějakým venkovským univerzitním profesorem? Chápu,“ pokračoval Bor rozumně, „že je zajímavé, když tatáž osoba, která mi předala vzkaz od KGB, projevuje neobvyklý zájem o projekt. Je možné očekávat nějakou spojitost. Ale já o tom nevím nic.“

„Nikdo se o KGB nezmínil,“ prohodil muž v roláku. „Jak víte, odkud vzkaz pochází?“

„Proboha!“ vykřikl Bor. „Od koho jiného? Musím vás požádat, abyste mi kladl smysluplnější otázky. Jsem snad já vinen tím, že je vaše bezpečnostní služba tak laxní, že se ke mně dostanou sovětské agenti, kdy se jim zachce? Co asi řeknete, když přistě neprijdou s dopisem, ale s pistolí?“ Rozhlédl se s částečně předstíraným pobouřením. „Mám očekávat, že mě budete ještě měsíce takhle obtěžovat a podezírat?“

Muž v roláku mlčel. Teprve po chvíli trochu pootevřel ústa. Snad řekl ne. Druhý muž řekl tiše: „Určitě ne měsíce, doktore Bore. Možná týden nebo dva.“

„A pak co?“ zeptal se Bor. Muž v roláku na něj upřeně hleděl. Pak pokrčil rameny. Takoví tupci. Jsou skoro horší než KGB! Důstojně řekl: „Takže pokud pro mě nemáte další nezbytné otázky, musím jít na poradou, která je ve dvě hodiny. Čtrnáctistou,“ dodal sám znepokojen efektem, který to vyvolalo.

Nikdo mu neodpověděl, ale když se otočil, že odejde, nikdo ho nezastavil.

Je vždycky lepší být při jednání s těmihle lidmi v ofenzivě, pomyslel si cestou do konferenčního sálu. Kdyby se tak choval v Tbilisi, kdoví, zda by nebyl dosud váženým vědcem ve své rodné zemi. Pak by se tyhle nepříjemnosti se vůbec nemusely stát. Jen kdyby se byl odvážil...

Ale kdyby si byl dovolil příliš mnoho, pravděpodobně by ho poslali někam jinam než do psychušky. Nakonec by to mohlo být horší i tady, uvažoval a jeho nálada se horšila, protože tihle Američani mají taky nepříjemné prostředky. Takové znepokojující starosti! Jak je svět nespravedlivý, když všechno, o co člověku ve skutečnosti jde, je věnovat se jednomu vědnímu oboru!

Ale špatná nálada ho začala opouštět. Cítil, jak při chůzi roste, hrudník se mu šíří a krok se stává pevnějším. Vstoupil do místnosti, kde ho očekával tým geologů, aby s ním probral poslední fotografie a počítačové simulace. Živě jim pokynul. „Pánové,“ řekl a k černé poručici z pomocných oddílů amerického námořnictva, která obsluhovala projekční plochu, dodal: „a dámo, samozřejmě. Pokud si přejete, můžeme začít.“

Usadil se do prostředního křesla v první řadě. Trochu ho znepokojilo, když si všiml, že dosud nejsou připraveni. Civilní poradce doktor Frank Morford se ještě probíral svými disketami a černá poručice Mannerleyová s ním rozmlouvala hlubokým hlasem. Dokud byl Morford v místnosti, nic se samozřejmě nemohlo projednávat. Bor se usadil zpřímá a ruce si opřel o kolena. Vypadal jako ztělesnění důležité osoby, jejíž svatá trpělivost je zatěžována poněkud přespříliš. Konečně byli připraveni. Civilistu poslali do jiné místnosti na lodi, poručice zahrála na klávesnici a obrazovka na zdi místnosti se rozzářila. Postupně se na ní objevila nesrozumitelná data a pulzující barevné skvrny, jak přístroj vstřebával vstupní data. Nakonec se objevil obrázek, který měli studovat – simulace podmořské sopky, která ležela téměř půl míle pod nimi.

Simulace ukazovala výtok magmatu a lávové kapsy sopky v barvách. Jak poručice Mannerleyová otáčela obrazem, jasně se třírozměrně zobrazovalo, kde jsou rezervoáry magmatu a v kterých místech se nové výrony magmatu snaží prorazit k povrchu. V místě, kde byla kůra nejtenčí, zastavila poručice rotaci. Povrch Loihi poznamenaly tři jasně modré jizvy. Poručice obraz ještě víc zvětšila a poznamenala: „Tři oblasti našeho zájmu jsou označeny modře.“

„Ano, jistě,“ řekl Bor nedůtklivě a rozhlédl se po týmu geologů. Všichni to věděli. Místo A bylo u základny hory a mezi ním a nejbližší kapsou leželo půl míle mrtvé skály. Místo B, v půli svahu, bylo necelých sto metrů od nejbližšího rezervoáru. Místo C, na čtvrtině cesty kolem hory od místa B, bylo jakýmsi kompromisem. Vzdálenost k magmatu byla něco více než dvě stě metrů, ale nacházel se u něj zlom.

„Zařízení je připraveno k umístění do místa C,“ řekl vedoucí party vrtačů. Poručice, která tam byla proto, aby mluvila, když byla tážána, poslouchala s hlavou na stranu. Bor přikývl.

„Hlasoval jsem pro, i když nejsem specializací geolog.“

„Podle kritérií, která jste nám poskytli, je to to nejlepší možné umístění,“ řekl vedoucí vrtač, aby ukázal, že to není jeho záležitost. „Ostatně vy jste tu od toho, abyste nám řekl, zda nálož nenaruší geologické podloží. Můžete nám garantovat, že nehrozí předčasná exploze? Nebo že se při ukládání nálože nezvýší vulkanická aktivita?“

„K předčasně explozi zcela jistě nedojde,“ řekl Bor opovržlivě. A pak vrátil smeč. „Co se týče zvýšení vulkanické aktivity, co můžu říct? To je riziko, které musí nést geologie. Nikdy jsem netvrdil, že žádné riziko neexistuje.“

„Promiňte,“ ozval se ode dveří nový hlas, znějící plně a uhlazeně. Bor vyskočil, otočil své křeslo a spatřil, jak se ve dveřích podmanivě usmívá generál Brandywine.

„Prosím, pane generále? Co byste rád řekl?“

Generál se obvykle pohyboval někde na flotile, ale většinou ho nebylo vidět. Čeho byl vlastně generál, to Borovi nikdo nikdy neřekl, ale dobře věděl, že když k někomu mluví, pak ten druhý naslouchá velmi pozorně. Bor si počínal taky tak. „Oh,“ řekl generál „jen jsem se chtěl na něco zeptat. Co se stane, když umístíme zařízení do bodu C, a pak se tam utvoří nový kráter? Zničí to zařízení? Nebo se stane ještě něco horšího?“

Bor se nepřívětivě podíval na šéfa vrtačů, který samozřejmě hleděl někam mimo.

Pochopitelně. Všichni chtěli, aby Arkadij Bor na sebe vzal všechnu odpovědnost. No dobrá. „Nemyslím, že k tomu dojde, pane generále,“ řekl a snažil se, aby jeho hlas zněl stejně přesvědčivě jako generálův. „Ne, mohu to říci s větší určitostí. Předložili jsme údaje specialistů v geologii, tektonice, seizmologii, prostě v každém oboru, který se nějak k tomuto předmětu vztahuje. Všichni se shodli, že místo C je optimální. Samozřejmě ho průběžně monitorujeme. Pokud by se situace zhoršovala, máme prostředky na to, abychom zařízení vyjmuli a umístili jinam. Ovšem má-li být zařízení efektivní, existuje kritická vzdálenost od kapsy s magmatem, kterou nemůžeme přesáhnout, takže v určitém případě může nastat minimální nevyhnutelné riziko.“

„Aby bylo jasno, Arkadiji,“ usmál se generál Brandywine, „ptám se jen, zda byly provedeny dostačující studie ze všech možných aspektů.“

„Osobně jsem si naprosto jistý, pane generále, že zařízení je možné umístit. Jak také víte, je už připravený i ověřovací test. Nechci nést zodpovědnost za další mrhání časem.“

„Samozřejmě.“ Generál se usmál dokola místnosti a zvlášť na poručici. „Rád vás zase uvidím,“ řekl a přehlédl celou místnost včetně party geologů. Borovi řekl: „Jestli už tahle schůzka skončila, rád bych, kdybyste mě na moment doprovodil na palubu, užít si trochu sluníčka.“

„Samozřejmě, generále,“ odpověděl Bor okamžitě. Nebyla to příjemná vyhlídka. Pokud s ním chce generál mluvit soukromě, nebude to patrně nic radostného. Porada, jakkoliv byla krátká, v něm zanechala špatný pocit. Jak zoufale ti Američani chrání vlastní kůži! Požadují na něm ujištění, které jim nemůže dát! Kdyby opravdu došlo k nějaké nehodě, budou potřebovat obětího beránka. Na kohopak asi ukážou prstem?

Na vrcholku schůdků – spíš žebříku, opravil se zlostně – se zeptal: „Chtěl jste se mnou mluvit soukromě, pane generále?“

„Jistě, Arkadiji,“ usmál se generál. „Kapku jste zamotal hlavu našim chlapcům z bezpečnostního, ne?“

„Oni to berou takhle? Podívejte se, generále, když mi pokládají pošetilé otázky, nemůžu na ně pořádně odpovídat.“

„Samozřejmě,“ souhlasil generál vlídně a Borovi se ulevilo u srdce.

„Takže vydáte nové rozkazy? Buďte tak laskav. Neexistuje žádný opravdový důvod držet mě stále na této lodi, to přece víte. To, co dělám tady, můžu stejně dobře a mnohem pohodlněji dělat v kanceláři na Honolulu, nebo ještě lépe v San Francisku nebo New Yorku.“ To byla pravda. Tvar podmořské hory, měření její hustoty, pevnosti a chemického složení, odchylky a tlaky při testech vrtání, to všechno byla jen čísla a čísla je možné zpracovávat kdekoliv.

„Ale je tu ještě ověřovací test,“ připomněl mu generál.

„Ano, jistě, ale...“

„Ale,“ řekl generál s politováním, „obávám se, že neposuzujete situaci ze všech aspektů. Je mi jasné, že byste byl raději na Waikiki – to vám nikdo nemůže vyčítat. Ale na ostrovech právě v této době velmi aktivně působí teroristé.“

„Já vím. Říkali to ve zprávách.“

„A my si nejsme jistí, zda za tím nevězí komunisté, rozumíte? Jste pro nás velmi cenný. Nemůžeme vás vystavit takovému riziku.“

Srdce Arkadije Bora pokleslo. Ale pokoušel se zabodovat aspoň trochu. „Samozřejmě že musíme provést ověřovací test. Předpokládám ale, že mi aspoň dovolíte odjet na velký ostrov, abych tu monitoroval přenos.“

„Přenos, příjem,“ usmál se generál. „Copak záleží na tom, na kterém konci drátu jste?“

„Musím protestovat, pane generále. Nemůžu pořádně dělat svou práci, když musím být na téhle hloupé lodi!“

„Ale samozřejmě že můžete, Arkadiji,“ uklidňoval ho generál.

„To je nemožné! Ověřit kódování je to nejdůležitější, co musíme provést.“ A je to pravda, pomyslel si. Neřekl ale, proč je to téměř jediná součást Projektu Vulkán, která může být skutečně vyzkoušena. Pro ostatní části bude první test jediným – a taky posledním.

Generál se tvářil tolerantně, ale pobaveně. „Přece nemůžete být na dvou místech najednou. Takže váš asistent bude obsluhovat vysílač a vy přijímač, místo aby to bylo opačně. Co na tom vidíte špatného?“ zeptal se žoviálně, ale když Bor otvíral ústa, aby odpověděl, odpověděl za něj. „Nic špatného na tom není,“ řekl s definitivní platností. Hlas zněl stále ještě přátelsky. Ale oči už přátelsky nehleděly.

Borovy oči se zaleskly a pak se smutně a rezignovaně zavřely. „Já se z té lodi už nikdy nedostanu,“ řekl beznadějně.

Generál byl znovu příjemnost sama. „Copak někdo tvrdí něco takového? Pořádá se schůzka v Sandii a vy tam musíte vysvětlit technickou stránku projektu.“

„Sandia? Co máte se Sandii?“ vykřikl Bor.

„Pořádá se tam seminář,“ kývl generál. „Přišel čas, abychom oznámili našim velitelům, jak si celý projekt stojí. Kdo by to lépe svedl než vy?“

„Ale nikdo mi nic neřekl.“

„Říkám vám to nyní,“ usmál se generál. „Překvapujete mě, Arkadiji. Domníval jsem se, že vás to potěší. Nakonec je toho ještě hodně na práci v Albuquerque. Neochutnáte pravé mexické jídlo, dokud neokusíte kuře na guacamole a čokoládě v La Dueně. Slibuji vám, že se tam budete mít dobře. A až se vrátíte zpátky, zkontrolujete umístění zařízení a pak provedeme ověřovací test – uvidíte, že vám čas uteče jako voda.“

„Zajisté, generále Brandywine,“ řekl Bor formálně. A beznadějně. „A nyní, pokud mě omluvíte, mám v kanceláři nějakou práci.“

Skutečně měl v kanceláři práci, protože tam nějakou práci měl vždycky. Ale nebyl v náladě něco dělat.

Jak rychle a náhle se všechny okolnosti otočily proti němu!

Co se stalo teď? Že ho poslali pryč jako nějakého poslíčka, bylo zraňující, ale co se za tím skrývá? Sedl si před obrazovku a pustil si program s poštou. Bylo jí tam jako vždycky hodně, dokonce i nějaké opravdové poštovní zásilky, které došly odpoledne. Ale nic z toho nebylo opravdu důležité.

Něco z toho, co generál řekl, hlodalo Borovi v mysli. Určitá nesrovnalost. Bylo to něco okolo umístění zařízení?

Lhostejně zíral na obrazovku se záznamy zjednání (o nich dostával pouze informační kopie, nebylo mu dovoleno, aby se jich účastnil), na sloupce dat pro počítačovou simulaci (která dodal civilní poradce Morford, nebo, pokud byla příliš důvěrná pro civilistu, tak snad ta černoška – ale rozhodně ne on) a tituly a výpisy, které mu vyhledávací programy našly v časopisech.

V Albuquerque se budu mít jistě dobře, dumal si pochmurně, když budou neustále v dohledu přinejmenším dva agenti bezpečnosti, a teď dokonce i tehdy, když si půjdu vyprázdnit močový měchýř.

Samozřejmě mu dovolí určité povyražení. Pokud sbalí nějakou štetku v hotelové hale, budou se agenti culit a vesele žertovat – a pak budou samozřejmě za dveřmi vedlejšího pokoje poslouchat, aby se ujistili, že při chirurgickém uvolnění potlačované sexuální touhy nevyžvaní nějaké relevantní informace. Ale i tato tolerance bude mít své meze. Pokud by se náhodou Bor seznámil u baru s nějakým pohledným mladíkem – pak to bude horší. Pak nemůže čekat žádnou shovívavost, úsměvy ani vtípky.

Bor vzhlédl. Nechal stranou změt' elektronických údajů na obrazovce a začal otevírat dopisy. Výpis z bankovního účtu – aspoň něco uspokojivého. Účet z American Expressu – ten už nebyl tak uspokojivý, protože byl tak maličký, že jasně ukazoval, jak málo měl příležitostí utratit nějaké peníze pro své potěšení. Vánoční pohled...

Vánoční pohled! Kdo z celého světa mu může posílat vánoční pohledníc, navíc podanou v Hilu s datem 1. prosince?

Podpis chyběl. Blahopřání samotné bylo jedním z těch potřeštěných amerických komiksů. Když je rozevřel, hrozivě na něj vykoukl Santa Claus. Přání doplňovaly hloupé, kostrbaté verše o vánočních koledách. Ani se to pořádně nerýmuje, pomyslel si zamyšleně.

Náhle ho zamrazilo.

Opatrně rozložil blahopřání a pečlivě prohlédl vnitřek. Nebylo tam nic. Chvilí přemýšlel a pak vytáhl zmačkanou obálku z koše na papír. Pečlivě ji uhladil, zastrčil špičku propisovačky pod přilepený okraj a opatrně obálku rozdělal. Uvnitř bylo cosi napsáno maličkými kudrlinkovými písmeny, které nebylo v ohybu papíru téměř vidět.

Bylo to gruzínsky a stálo tam:

„Dopustil jste se poštelého omylu. Neopakujte ho.“

10

V roce 1913 napsal H. G. Wells knihu Osvobození světa, v níž nastínil možnost použití atomových bomb. O dvacet let později si Leo Szilard na tuto historku vzpomněl, když přemýšlel o nových objevech v oblasti jaderné fyziky. Usoudil, že je skutečně možné takovou bombu zkonstruovat. O dalších dvacet let později Szilard a jeho spolupracovníci, kteří participovali na projektu Manhattan, dokončili vývoj atomové pumy a začali s výrobou. A v srpnu 1945 americký bombardér Enola Gay nalodil plod jejich zkoumání a pokusů a svrhl ho na japonské město Hirošimu. Doba, která uběhla od fikce k realitě, trvala čtyřicet let.

Proč to trvalo tak dlouho?

Spíš bychom se měli zeptat, proč se to stalo tak rychle, protože mezi inspirací autora sci-fi a dokončením zbraně stálo obrovské množství inženýrských i teoretických problémů.

Vědecké problémy, které provázely vznik atomové bomby, se daly jen velmi obtížně řešit, ale snadno jim každý porozuměl, když už byly vyřešeny. Spočívaly na Einsteinově velkém objevu, že hmota a energie jsou pouze různé formy téže podstaty.

Jestliže sečtete dohromady všechny jednotlivé váhy každého protonu a neutronu v jádru atomu uranu (je lhostejné, který izotop vyberete) a pak přerovnáte tuto váhu s váhou celého jádra, zjistíte překvapující skutečnost. Celek váží méně než suma jeho částí. Někáká hmotnost „zmizela“. Když se částice jádra sloučí, ztratí část hmotnosti, kterou mají jeho jednotlivé části.

Tato hmota ve skutečnosti nemizí. Einsteinův zákon o zachování energie říká jasně, že je to nemožné. Hmota se změnila v energii, „vazebnou energii“, která drží jádro atomu pohromadě navzdory skutečnosti, že protony se odpuzují tak silně, že by se v jiném případě jádro rozpadlo.

Jádro prvku lehčího než uran – například železa – má větší vazebnou energii nukleárních částic než uran. Proto lze jádro uranu tak dobře štěpit, zatímco železo se štěpit nedá. Protože je tu mnohem pevněji vázán, má každý nukleon v jádru lehkého prvku méně energie k pohybu – kinetické energie, takže když se atom uranu štěpí na dva nebo více lehkých atomů, ztrácí každá částice jádra určitou energii. Energie, kterou ztrácí, je zhruba jeden milion elektrovoltů (psáno jako 1 MeV) na jedno jádro. Pro prvek stejně těžký jako uran to znamená asi 240 MeV na atom.

To není tak mnoho. I ta nejmenší prskavka uvolňuje stomiliardkrát víc energie. Ale i v malé hroudě uranu je velký počet atomů, které se štěpí, takže mohou uvolnit energii dvaceti miliard prskavek.

To se děje v atomové bombě.

Ne všechny prvky – dokonce ani ne všechny atomy uranu – se štěpí snadno. Ale určité formy některých prvků se štěpí mnohem snadněji než jiné. Uran 235 a plutonium 239 se štěpí samy od sebe již tehdy, pokud k sobě přiblížíte to, co se nazývá kritické množství.

Dva základní inženýrské problémy byly následující: za prvé laboratorně připravit dostatečné množství uranu 235 a plutonia 239 a za druhé vyvinout mechanismus, který by držel menší množství (podkritická množství) odděleně, aby nemohla způsobit žádné škody, a spojit je až tehdy, když je bomba svržena. Pak se okamžitě sloučí do jedné hroudy, v

níž se nachází nadkritické množství.

Řešení tohoto problému je možné několika způsoby. Jeden z nich je uložit malé množství plutonia do schránky a tu pak vystřelit do většího množství. (To byl princip bomby použité v Nagasaki.) Nebo lze obklopit skupinu malých kousků trhavinou, a když je tato trhavina chemicky odpálena, vrhne menší hroudy k sobě, takže se spojí a tak vytvoří nadkritické množství. (To je princip většiny atomových bomb.)

Je to skutečně velmi jednoduché.

Ovšem mnohem problematictější je udělat to tak, aby bomba nemohla být nikdy odpálena náhodně, ale aby nikdy neselhala, když má být odpálena záměrně. Bylo také třeba vypracovat nezbytné pojistky a bezpečnostní zařízení, aby mohla být svržena z letadla.

Toho všeho dosáhli konstruktéři v roce 1945. Pak se dostalo vědcům, technikům i vojákům uspokojení, že připravili dosud největší člověkem způsobenou explozi, jakou kdy svět viděl. Ekvivalent čtyřiceti tisíc tun trinitrotoluenu byl svržen na bezbranné město Hirošimu.

Z moderního hlediska to byla malá bomba, vždyť neměla větší explozivní sílu, než jakou může mít skupina třiceti bombardérů B-24, svrhávající každodenně po dobu osmi nebo deseti měsíců bomby na cíl. Tato energie však nebyla dávkována po dobu několika měsíců, ale uvolnila se celá ve zlomku sekundy. Zdemolovala budovy, strhla mosty, spálila oči těch, kteří hleděli do epicentra výbuchu, a zabila desítky tisíc jiných.

To všechno dokázala jediná bomba.

A nyní na světě existuje padesát tisíc nebo více bomb, a většina z nich je větší, než byla ta jediná. Některé jsou tisíckrát ničivější, protože teď se nám podařilo zkonstruovat vodíkovou bombu.

11

Ačkoliv byla Rachel tělem na ostrovech, její biologické hodiny tikaly stále v středním standardním čase. Digitální budík u postele ukazoval půl sedmé. Ten vnitřní si byl jistý, že bude jedenáct – což je zatraceně pozdě, aby byl někdo v posteli – a nedovolil jí znovu usnout.

Byla to škoda. Spala hluboce, beze snů – a bezpečně. Jakmile se zachumlala pod lehkou přikrývku, cítila se v bezpečí. Nebo měla aspoň takovou iluzi; a bylo lepší mít takovou iluzi, protože realita byla příliš ošklivá. Nejodpornější bylo, že spatřila na letišti toho muže, Oscara Mariguših, či jak se jmenoval. Nebo aspoň myslela, že ho viděla, protože když to David ohlásil policii, nikdo ho nemohl nalézt.

Možná to byla opravdu jen její představa.

Policisté si to zjevně mysleli. Její důvěryhodnost u nich značně poklesla, protože neuspěla při identifikaci jiného teroristy.

Odhodila pokrývku a vylezla z postele. Protože měla plnou penzi, zavolala dolů pro kávu do pokoje, pak se rychle oblékla a trochu se upravila. David si může myslet, že je to od ní trochu lehkomyšlné, pomyslela si, protože nevěří na to, že by si něco představovala. Ale David Yanami bral na sebe víc odpovědnosti za její život, než jí bylo milé.

O dvacet minut později už seděla na nenatřené parkové lavičce, na níž byla vyryta jména stovky párů milenců, na malém ostrůvku zátoky v Hilu. Za ní byl malý most, který překročila, a ještě dále hotel a za ním řada dalších. Vycházející slunce ji páliło do zad. Bylo to hezké místo. Plochá kopule sopky Mauna Loa a strmější, vyšší Mauna Kea se tyčily za úzkou zátokou rozkládající se před ní. Dívala se na ně pozorně, ale ve skutečnosti viděla tvář Oscara Mariguših.

Viděla ji celkem třikrát. Viděla ji v tom hrozném okamžiku v letadle, když Esther strhla zelenou kuklu a ona spatřila vyplašenou, téměř dětsky zděšenou tvář teroristy těsně předtím, než zastřelil Esther. Pak ji znovu viděla v policejním albu zločinců. Určitě to byla ta samá tvář. A do třetice ji viděla v tom prchavém okamžiku na letišti.

Stále tutéž tvář?

Lenivě se protáhla a pustila tuto otázku, stejně jako všechno ostatní o Oscaru Marigušim, kompletně a definitivně z hlavy. Musela si položit mnohem důležitější otázku.

Proč neidentifikovala toho druhého teroristu při policejní předváděčce? V technickém smyslu slova si nemohla být jistá, protože tu tvář nikdy předtím neviděla. Ale ten hluboký opovrhlivý hlas, tak velká hlava – takových nemohlo být na Havaji mnoho. Přinejmenším mohla říct poručíkovi, co si myslí, a nechat ho, ať si vyvodí vlastní závěry.

Proč to neudělala?

Bylo to proto, že jí ho bylo líto? To je směšné. Byl to mnohonásobný vrah a stalo se jen nejnepravděpodobnější náhodou, že nezabil i ji. Bylo to proto, že se bála pomsty některého z jeho společníků, kterého dosud nechytili?

Samozřejmě. Muselo to být tak. Ano, řekla si Rachel, to je jediné vysvětlení jejího chování, jež dává nějaký smysl. To zahrnuje všechno. Nebo téměř všechno. Všechno, ale ne to, že v první řadě přišla sem a vystavila se tak riziku (ale to se dá vysvětlit taky, protože na to v St. Louis nemyslela a výlet zadarmo na Havaj přitahuje člověka daleko víc než přeskakovat kaluže břčky v Missouri). Takže by všechno souhlasilo – s výjimkou toho, že sedí docela sama v místě, kde by se nedovolala žádné pomoci, a představuje dokonalý cíl pro každého teroristu, který by jí chtěl něco udělat. Rachel složila ruce do klína a opřela se dozadu o nepohodlné tyčky. Další otázka – pokud tomu tak je, proč není vyděšená?

Vyděšená nebyla. Dominantní pocit pod povrchem její mysli byl ve skutečnosti lítost, že si na tuto vycházku na sebe nevzala šortky a nahoru podprsenku od plavek. Seděla tam a oddávala se pomalému sebezkoumání, aniž by měla nějaký zvláštní zájem o to, co může vyplynout na povrch; seděla tu, dokud doprava na silnici podél zátoky nezhoustla, slunko za jejími zády nevystoupilo vysoko a dokud za sebou neuslyšela kroky. Ani potom se neotočila. Čekala, dokud si nebyla jistá, že se kroky vzdalují. Pak vstala a pohlédla lhostejně na muže s ploutvemi a v neoprenu, který kráčel k opačnému konci ostrova. Bylo zajímavé, že to nebyl terorista, to její mysl zaregistrovala. Chvilku postála a pak se vydala směrem k hotelu. Sotva došla k prvnímu banánovníku u silnice, otočilo se s hvízdáním pneumatik a řvoucím motorem do protisměru kolem dělicího pásu auto a zastavilo vedle ní.

Rachel překvapilo, že jí výstřel z upilované brokovnice neušléhl hlavu. Místo toho se ukázalo, že osoba v autě je policistka Nancy Cheeová. „Paní Chindlerová!“ křičela. „Kde proboha vězíte? Vy opravdu nesmíte sama opouštět hotel. Doktor Yanami přišel, aby vás vyzvedl, a vy jste tam nebyla. Tak mě zavolať. Nastupte si, prosím.“ Rachel byla mírně překvapená, když si uvědomila, že dívka je opravdu znepokojená. „Jen jsem chtěla být chvíli sama.“

„Ale to je strašně nebezpečné, paní Chindlerová,“ řekla policistka. „Nesmíte vycházet sama. Dokonce si nejsem jistá, jestli můžete zůstat sama v hotelu. Máme zvláštní pokoj. Já bych ráda...“

„Jste velmi laskavá,“ řekla Rachel, když Nancy zatočila kolem dělicího pásu na Banyan Drive. „Ale já se v hotelovém pokoji cítím docela dobře.“

„Ale byla byste mnohem bezpečnější v...“

„Ne!“ řekla Rachel s konečnou platností. Policistka se na ni podívala a pak vklouzla s autem do mezery na parkovišti. Než vystoupily, poznamenala: „Nemůžeme najít Oscara Marigušiho.“

„Možná se mi to jen zdálo, Nancy.“

„Nemyslím. Víme určitě, že ho včera viděli v Koně. Mohl se tam snadno dostat, pokud byl na letišti, když jste s doktorem Yanamim přistáli. Ale na Lymanově letišti jsme nenašli nikoho, kdo by poznal jeho fotografii.“

„Domnívám se, že si všiml, že jsem ho viděla – pokud to byl skutečně on, a proto je teď nejspíš tisíc mil daleko,“ řekla Rachel klidně.

„Na tomhle malém ostrově ne,“ odpověděla policistka. Vedla ji do hotelové haly a pozorně si prohlížela každého, koho potkaly, i každý výklenek.

Rachel si uvědomila, že seržantku vyděsila. Nebyla tedy nijak překvapená, když uviděla Davida Yanamiho, jak k nim spěchá, potí se a funí. Vracel se z prohlídky různých částí hotelu, kterou provedl, aby se ujistil, že její mrtvola neplave v hotelovém bazénu, ani neleží za anturiovým plotem. „Je mi líto, že jsem vám způsobila starosti,“ řekla oběma. „Dáme si snídani?“

Podívali se na sebe a odmítli. „Musím se vrátit na okresek,“ řekla Nancy. „Půjдете se mnou? Není to moc pohodlné, ale...“

„Ale já opravdu policejní stanice nijak nemiluju,“ usmála se Rachel.

„V tom případě půjдете se mnou,“ řekl David pevně. Otočil se k seržantce: „Dohlédnu na to, aby s ní pořádkem někdo byl.“

„Nu, pokud jste si jistý...“ řekla Nancy Cheeová nerozhodně.

„Já jsem si jistá,“ řekla Rachel, „že mi to bude vyhovovat daleko líp. To je vaše auto, co stojí támhle u zákazu stání?“

Bylo jeho. „Z té včerejší příhody udělali federální případ,“ zamumlal, když ji pomáhal na sedadlo. „Tak jsem o tom musel sepsat zprávu. Myslel jsem, že strávíme dopoledne s Kuši, ale ona chce, abychom přišli dneska na večeři, a mně se zdá, že byste s ní nejspíš nechtěla být tak dlouho. Takže nás očekává Frank Morford, aby vám ukázal, na čem pracuje...“

„To je ten, co jsem se s ním setkala u vás doma?“

„Ano, Rachel. Je to hezký muž, který se právě rozvedl...“

Rachel se otřásla. „To je v pořádku.“ Líně vyhlížela z okénka. Jak je nepříjemné, když někdo, koho sotva znáte, se pokouší dát vás dohromady s někým, koho neznáte vůbec.

Vypěstovala si vůči tomu určité nevoli, která potlačila všechny starosti, jež hlodaly v hloubi její mysli, ať šlo o teroristy, možnou smrt či o to, proč selhala při identifikaci pro seržantku Cheeovou.

Důvod, proč Frank Morford přešel od hvězd k počítačům, neměl nic společného s nadějami na úřední postup. Dokonce se o počítače ani moc nezajímal. Stále měl rád hvězdy. Sluneční a hvězdný vesmír ho těšil mnohem víc než křemíkové čipy, ale byl ohromně vzdálený. Mohli jste se na něj dívat. Ale nemohli jste se ho dotknout. A hlavně se nedal tvarovat, měnit či zdokonalovat – a Frank Morford byl člověk, který rád něco dělal rukama.

Měl velmi rád svého starého učitele Davida Yanamiho – potom co opustil rodinu, ho měl nejspíš raději než kohokoliv jiného. Kdysi měl doopravdy rád svou manželku. Ale ta ho opustila. A láska se nenatáhne tak, aby sahala až do Farga v severní Dakotě. Proboha! Severní Dakota! Už dost bylo na tom, že ho opustila kvůli muži, který byl starší než on, chudší než on a dokonce i hloupější než on – ale ona ještě opustila ostrovní ráj v Pacifiku kvůli severní Dakotě! Jak otřesné musí být takové odmítnutí.

Nicméně však zcela nezničilo jeho zájem o ženy.

I když měl Davida rád, přesto mezi nimi padlo kvůli této nové malahini, Rachel Chindlerové, několik ostrých slov.

Nejhorší věc – ne, druhá nejhorší věc – dokonce třetí nejhorší věc, když vás někdo pustí k vodě, potom co překousnete takové věci, jako je zraněná marnivost a prázdná postel, třetí nejhorší věc je, jakým dobyvatelem ženských srdcí se stanete. Uvědomíte si, že jste velkým jasným bodem na radarech nezadaných žen, které už jimi nechtějí zůstat, a že vaši nejlepší přátelé spolupracují na tom, jak vás předhodit jejich nástrahám. Tahle Rachel by mohla být docela dobrá. Pokud by se pro ni rozhodl sám, bezpochyby by zvážil vyhlídky a přinejmenším by ji vzal jednou či dvakrát do postele. Ale ne, když tomu přihlíží David a Kuši. Samozřejmě jen v duchu, protože fyzicky přítomni v jeho ložnici pochopitelně nejsou.

A mimoto k němu Rachel nebyla právě zdvořilá na Davidově večíрку.

Takže když ho David vzbudil a zeptal se ho, zda by se Rachel několik hodin věnoval, zatímco David bude jednat o bezděčném narušení vzdušného prostoru, nemohl dobře říct ne, ale byl nerad, že musí říct ano. Když jel na kole do univerzitního komplexu, byl stále ještě mrzutý, ale jakmile tam přijel, rozveselil se. Miloval školu. Vzdor všemu to byla příjemná vyhlídka, že se může někomu pochlubit.

Byla to vysoká škola financovaná federální vládou, zaměřená zpočátku na instruktáž kolonistů, jak správně obdělávat půdu, aby vypěstovali cukrovou třtinu. Hilo State prošla dlouhým vývojem. Hned za oknem byly sopky, takže bylo

přirozené, že se zde vyučovala věda o Zemi. Byl tu oceán: to znamenalo mořskou biologii, hydrobiologii a přidružené obory. Mauna Kea se rýsovala hned za silnici jako dokonalá, dvanáct tisíc stop vysoká základna pro zřízení hvězdárny, na níž byly umístěny dalekohledy. Kanada, Francie a Anglie, které neměly vhodné vlastní hory, si tohle místo vypůjčily, aby tu postavily svá vlastní zařízení. Tak vznikla přirozenou cestou Fakulta obecné astronomie. Byly tu i další výhody. Nebyly dány přítomností hor, moře či astronomických dalekohledů. Byly dány druhem lidí, kteří přišli, aby tu pracovali – ukázalo se, že jsou velmi hodnotní. Ke svému velkému překvapení se Hilo State vymanila ze zámotku a rozpráhla svá křídla jako vysoká škola nejvyšší úrovně. Samozřejmě, nešlo o opravdu první třídu. Na to byla příliš malá. Ale zaujímala místo za Stanfordovou univerzitou, Cambridžskou univerzitou a Massachusettským technologickým institutem. Počítačové oddělení vzniklo přirozenou cestou z ostatních, protože jinak můžete jen těžko utřítit všechna data.

Ale nebylo všechno jen růžové. Morfordova pracovna byla až na samém kraji univerzitního komplexu, protože existoval plán založit tu vlastní Křemíkové údolí či Silnici 128 s lepšími vyhlídkami než v Kalifornii a lepším podnebím než v Bostonu. Toto oddělení dosud nepracovalo – takže Morford musel jít dlouhou cestu pěšky z parkoviště do budovy. Potkal Davida a malahini Chindlerovou, právě když přicházeli ke dveřím zepředu, zatímco on přišel ze zadu.

„Vrátím se, hned jak budu moci, Franku. Nejpozději v poledne,“ slíbil David Yanami.

V poledne! To znamená tři hodiny. Co bude dělat s cizí ženskou celé tři hodiny?

Dobrá, začneme od začátku. „Podíváme se, jestli by se tu našlo nějaké kafe,“ řekl Rachel Chindlerové, když za sebou David zavřel dveře.

Koneckonců to nebylo tak zlé. Rachel Chindlerová už nebyla v tom citlivém věku. Kdysi měla manžela, stejně jako měl Morford ženu, a oba nestáli i za mnoho – jasná vazba. Byla ochotná mluvit o všem, co Morfordovi přišlo na mysl, takže strávili dobu dvou šálků kávy rozhovorem – spíš Morfordovým vysvětlováním a Racheliným nasloucháním – o mnoha turistických atrakcích Velkého ostrova. Trvalo to jen tak dlouho, než si uvědomil, že už to nepochybně všechno jednou vyslechla, dokonce že o tom on sám mluvil na oslavě novoročního večera. Pak přestal. Zabředl tak hluboko do vlastních starostí, jak jen cítil, že to jde. Další věc, která je oba zajímala, byli teroristé, ale on se domníval, že to pro ni bude nepříjemné téma. Říkal si, že to tak musí být, a nijak se nepokoušel své závěry si ověřit, takže se ani nezeptal Rachel, co o teroristech soudí.

Místo toho se chopil jiné šance. „Paní Chindlerová,“ usmál se ostýchavě, „chtěla byste vidět zánik světa?“

Podívala se na něj vyděšeně, jak ostatně předpokládal. „Mám na mysli zánik křídové epochy,“ vysvětlil jí. „V té době, asi tak před sedmi miliony lety, zanikli všichni dinosauři. Vypracoval jsem na počítači simulaci té události pro, no... pro vládní agenturu. Chtěla byste se na to podívat?“

Buď jí to opravdu zajímalo, nebo byla příjemně zdvořilá. „Ach ano, mohla bych?“

„V zásadě to není problém,“ řekl lehce. Nebo víc než jen lehce. Protože to problém byl. Tato simulace byla označena lidmi z vládní agentury, kteří si ji objednali, jako přísně tajná, protože měla být využita pro Projekt Vulkan.

Frank Morford nebyl z lidí, které by odstrašilo nějaké byrokratické rozhodnutí. Napadlo ho, co by se asi stalo, kdyby se někdo dozvěděl, že ukázal disketu svému poklidnému návštěvníkovi. „Teorie je taková, že řekneme 70 000 000 let před Kristem narazil na Zemi velký asteroid,“ řekl. „Tento náraz zvrátil tolik prachu, že se na několik let zatměla obloha. A beze světla všechno vymřelo. Jisté rozpracování této teorie vedlo k závěru, že asteroid narazil do Země na místě dnešního ostrova Island.“

„Žili dinosauři na Islandu?“

„Samozřejmě že ne, je na to příliš mladý,“ odpověděl netrpělivě. „Island vznikl z podmořských sopek, stejně jako Havaj. O to tu jde. Úvaha je totiž taková, že v místě, kam dopadl asteroid, se nacházela sopka, takže samotný náraz nejenže rozprášil úlomky hornin díky své kinetické energii, ale způsobil také obrovskou explozi samotné sopky. Vzpomínáte na horu Svaté Heleny? Na veliký výbuch, k němuž došlo, když se zeslabila stěna hory při sesuvu půdy a veškerý uvnitř stlačený materiál explodoval? Vidíte, a představa o Islandu je taková, že tam došlo k oběma druhům výbuchů, rozumíte?“

„Snad jo,“ řekla Rachel a pozorovala Morforda, který manipuloval s počítačem.

„Každopádně,“ pokračoval skloněný nad klávesnicí, „jsem konzultantem určitého, nu, vládního programu a oni mě požádali, abych na počítači nasimuloval teoretickou událost, k níž údajně došlo na Islandu, pouze s tím rozdílem, že by k nárazu došlo tady na Havaji.“

„K čemu jim to bude?“

Vzhlédl a potřásl humorně hlavou. Pročpak asi něco dělá nějaká vládní agentura, říkalo to gesto.

„Může se to skutečně stát? Mám na mysli, jestli může nějaká sopka tímhle způsobem vybuchnout?“

Morford zaváhal. Chtěl jí dát na tuto otázku přesvědčivou odpověď – říct jí, jak hloupá je představa, že by sopečný štít mohl být čímkoliv přiveden k výbuchu –, ale koneckonců měl určité výsady, jak manipulovat s utajeným materiálem. Na druhé straně za lidmi z Projektu Vulkan stála značná moc. Rozhodl se ke kompromisu. Usmál se na Rachel a odpověděl:

„Já doufám, že ne.“ Rozhlédl se po místnosti. „Zobrazím vám to na velkém displeji, abyste viděla všechny detaily, paní Chindlerová. Uvidíte to líp, když tu trochu zatemníme. Můžete spustit rolety?“

Rachel poslušně vstala a hrála si se šňůrami rolet, dokud nezakryla zátoku na jedné straně a Mauna Lou na druhé.

„Tohle by se dalo nazvat nejrizikovějším scénářem,“ řekl. „Nastavil jsem intenzitu a rychlost situace na Islandu, stejné proporce kompaktní skály, prachu a plynů, pouze jsem přidal místní intenzitu větru a podmínky, jaké jsou tu nad pásmem atmosféry. Jste připravená? Tak to spustíme.“

„Velká obrazovka“ nebyla ve skutečnosti tak velká, vypadala jako čtyřladvacetipalcová televize, kterou měla Rachel v pokoji. Ale neukazovala Johna Carsona. Objevila se na ní mapa světa v Mercatorově projekci, která měla střed nad Pacifikem. Havajské ostrovy byly červené tečky uprostřed moře. Na pravé straně se rýsovaly tvary Severní a Jižní

Ameriky, nalevo euroasijský kontinent. Ve spodním rohu visely Nový Zéland a Austrálie jako zakončení poloostrovů a ostrovů Indočíny. V pravém rohu obrazovky se objevil dýmavý jasný bílý bod a mířil k Havaji. „To je asteroid,“ řekl Morford. „Až narazí, uvidíme žlutý oblak suti.“

„Ano,“ řekla Rachel zdvořile. Tento program odlišovalo od programů, které sledovala doma v pokoji, to, že byl němý. Asteroid bezhlučně přeletěl kontinent a moře. Bezhlučně vybuchla červená tečka Havaje v zlatém záblesku. „Právě se z nás stal prach,“ vysvětlil Morford. A stále bez jediného zvuku vzdouvající se skvrna zlata zastínila ostrovy a rostla. Zlatý mrak se rozšířil. Nejprve ho nízko vanoucí větry zanesly daleko nad Pacifik. Pak jej proudění ve větších výškách táhlo daleko nad severoamerickou pevninu. Mrak zahlířil Portland a Seattle, potom i horské státy. Butte, Omaha a Kansas City se dostaly pod mračný příkrov, pak Chicago a Detroit, a mrak se dále rozšiřoval. Blížil se k Los Angeles, Phoenixu a Albuquerque. Kam se dostal, odtamtud již nezmizel. Jeho okraje dosáhly k východnímu pobřeží, pokryly Boston, New York a Richmond. Pak přeskočil mapu a znovu se objevil na druhé straně, zahlířil Irsko, Anglii, Skandinávii a Francii. Ale nezmizel nikde. Na dolní části mapy, právě nad antarktickým Amundsenovým zálivem, se na displeji odvíjel digitální čas. Přecházely hodiny a dny. Devátého dne se mrak, který ve vyšších vrstvách atmosféry směřoval na východ, setkal a smísl s tím, který se šířil směrem nad Pacifik. Tahiti a Bora Bora trpěly nesezónním deštěm. Déšť ustal, ale mraky zůstaly.

Mraky zůstaly, zkonsolidovaly své dobyté území na obloze, rozšířily se přes rovník do jižních krajín. Časový displej ukazoval dva týdny, deset týdnů, padesát týdnů, sto týdnů, dvě stě týdnů...

Na konci čtvrtého roku simulované události počaly mraky řádnout. Objevily se oblasti jasné oblohy, jak se částice pomalu hromadily a padaly ze vzduchu.

Ale v té době by už každá rostlina, která potřebuje slunce, byla mrtva.

„Můžete odstranit zatemnění,“ řekl Frank Morford.

„Bylo to velmi zajímavé,“ řekla Rachel pochvalně. Jak se otáčela, všimla si, že se Morford kouká na hodinky. „Pane Morforde, vím, že jste velmi zaměstnaný člověk, ale já opravdu nesmím odejít sama. Můžu si sednout do předpokoje a počkat, až mě David vyzvedne.“

Morford váhal. „Totiž,“ připustil, „musím si nutně co nejdříve zatelefonovat kvůli grantu.“

„Tak dobře.“

„Ale já bych byl skutečně raději, kdybyste zůstala tady, pokud vám to nevadí. Táhle jsou časopisy.“ Mávl rukou k policím. „Většina z nich je sice technická, ale je tam Scientific American a Omni a dost dalších...“

„To je v pořádku,“ ujistila ho Rachel.

Jak je ta ženská neuvěřitelně poslušná, pomyslel si Morford, když vytáčet čísla tří lidí z Havajské univerzity, se kterými měl prodiskutovat, komu dají grant. Kolik dospělých žen si nechá takhle poroučet a zůstanou úplně klidné?

Rachel vzala vrchní časopis z hromady a ochotně otáčela stránky jednu za druhou. Byl to Nature. Četbou se mohla dovědět mnoho nového.

Pak se začal zabírat otázkou, zda se Hilo State nebo Havajská univerzita budou zajímat o přidělení grantu, takže si sotva všiml, že se otevřely dveře, vešla sekretářka a něco Rachel Chindlerové řikala. Rachel k němu přistoupila. Podíval se na ni nepřítomně. „David na mě čeká na parkovišti,“ řekla. „Díky za společnost.“ Zdvořile kývl, ale jeho mysl dlela u tří a půl tisíc dolarů grantu. A stál tam ještě o hodinu později, když se objevil David Yanami a zprvu podrážděně a později zděšeně popřel, že by kdy volal, že se s Rachel sejde na parkovišti.

12

To, k čemu dochází při explozi vodíkové bomby, vlastně způsobuje, že slunce svítí. Jde o sloučení dvou atomů nejjednoduššího prvku, vodíku, do jednoho atomu druhého nejjednoduššího prvku, tedy helia. Nazýváme to termonukleární reakce a předpona „termo“ říká, že k tomu dochází pouze při veliké teplotě.

Nezbytný je také velký tlak. Tyto podmínky snadno nalezneme na povrchu hvězdy, jako je slunce, kde ohromná hmotnost hvězdy samotné stlačuje kůru až ke kritickému bodu. A současně probíhá výbušný proces, takže z pohodlné vzdálenosti 150 milionů kilometrů se Slunce jeví jako jasné světlo beze všech známek násilí, které se děje uvnitř.

Takové podmínky přirozeně neexistují nikde na Zemi (dokonce ani uvnitř Země). Aby bylo možné vyrobit vodíkovou pumu, musíme je vytvořit uměle. Existuje jediný možný způsob, jak toho dosáhnout: nejprve odpálit normální atomovou bombu – plutoniovou, uranovou nebo z uranu 235 – a využít extrémní teploty a tlaku, aby nastala obtížně spustitelná (ale mnohem mocnější) slučovací reakce.

To je základní „tajemství“ vodíkové bomby. Zbytek je jen inženýrská práce.

Ale inženýrská práce je neobyčejně spleťtá.

Za prvé vodík ve vodíkové bombě není přesně totožný s vodíkem v Mendělejevově periodické tabulce prvků. Tam má tu nejjednodušší možnou strukturu každého atomu – jeden proton v jádru, jeden elektron v obalu. To je prvek, z něhož se skládá voda, kterou pijeme, a zároveň i mnohonásobně převládající substance ve vesmíru. Normální vodík lze také slučovat, ale pouze na povrchu hvězdy. Pro vojenské účely je velmi obtížné tuto reakci vyvolat a je také příliš pomalá. Ale většina prvků existuje ve formě izotopů – to jest ve formě, která obsahuje stejný počet elektronů a protonů jako jejich jednoduchá forma, ale s jedním nebo více neutrony v jádru. Chemicky jsou izotopy totožné. Fyzikálně jsou těžší než jednoduchá forma, protože mají navíc neutrony. Vodík má dva významné izotopy. S jedním neutronem navíc se nazývá deuterium. Jak deuterium, tak tritium se slučují mnohem snadněji než jednoduchý vodík. Ve skutečnosti jsou palivem, které způsobuje, že vodíková bomba vybuchne.

Pracuje se s nimi obtížně. Oba tyto izotopy jsou plyny, což představuje problém, jak je skladovat a stlačit až k bodu, kdy začne slučovací reakce. Tritium je navíc silně radioaktivní.

Tyto problémy se dají vyřešit docela elegantně. Kovový prvek lithium se snadno štěpí, když je bombardován neutrony (k tomu dochází při výbuchu atomové bomby), a když se štěpí, produkuje tritium, které potřebujete. Navíc se lithium

velmi dobře slučuje s vodíkem a vytváří sloučeninu hydrid lithia nebo (aby se vyčlenily nejúčinnější izotopy těchto dvou prvků) deuterid lithia 6. Má snadno zpracovatelnou podobu. Deuterid lithia 6 je šedavý těžký písek, který se snadno skladuje a v roztaveném stavu je prudce explozivní.

Tím je první problém vyřešený. Ale jsou tu problémy další.

Přetlak v sousedství exploze atomové bomby je jistě dostačující, aby stlačil deuterid lithia, a radiace je taková, aby podnítila tavení. Naneštěstí však k těmto efektům dochází v opačném pořadí. Nejprve je třeba palivo stlačit, pak ho zapálit teplem a radiací. Ale radiace je rychlejší než tlaková vlna. Sama o sobě by reakce začala příliš brzy a prvky, které se mají tavit, by se rozptýlily dřív, než je výbuch stačí stlačit.

Řešení: Umístěte zpoždovač z těžkého kovu mezi spouštěcí mechanismus atomové bomby a nálož vodíkové bomby tak, aby byla nálož stíněna před radiací do té doby, než bude stlačena. Když už jsme u toho, vytvořte štít z uranu – vůbec vyrobte co nejvíce částí tohoto zařízení z uranu. Normálně nevýbušný (a tudíž relativně levný) uran 238 je vyhovující, za těchto podmínek se snadno štěpí a dodává tak energii výbuchu. To není zanedbatelné, možná polovina energie vodíkové bomby pochází ze štěpení uranu a plutonia, které obsahuje.

Další problém: Pokud tlaková vlna zasáhne lithium přímo, pak ho mnohem spíš vymrští pryč, než aby ho stlačila na místě. Musíte najít způsob, jak změnit explozivní energii, která působí směrem ven, v energii, jejíž tlak směřuje dovnitř.

Řešení: Naplňte jinak prázdné prostory okolo deuteridu lithia nějakou látkou – například vhodně upraveným polystyrenem, který explozi atomové bomby okamžitě konvertuje do plazmatu, jenž ihned prudce stlačí palivo vodíkové bomby.

Abyste se ujistili, že k roztavení deuteridu lithia dojde okamžitě, zarazte do něj (jako upevníte plážový slunečník, když zarazíte jeho žerď do písku) bodec ze štěpného uranu 235 nebo plutonia, takže druhotná exploze odpálí deuterid lithia. Vaše bomba je hotová.

Je možné ji různě vylepšit. Pokud chcete odstranit radioaktivní spad a udělat (relativně) „čistou“ bombu, odstraňte tolik uranu, kolik je jen možné, a nahraďte ho jiným těžkým kovem, který nezpůsobí odpálení okamžitě – řekněme wolframem. Pokud chcete, aby byl spad co nejhorší, nahraďte jej kobaltem. Jestliže chcete přizpůsobit sílu výbuchu vybranému cíli – říká se tomu dávkovaný výbuch – zaříďte to tak, aby bylo tritium a deuterium při odpálení bomby dávkované podle vašich představ. Můžete udělat vodíkovou bombu tak velkou, jak si přejete – prostým přidáním více složek. Již bylo dosaženo sta megatun. Dosud není znám horní limit velikosti vodíkové bomby, snad s výjimkou Chandrasekharova limitu, který stanoví maximální velikost hvězdy.

Vodíková bomba nemusí být moc velká. Válec ne větší než domácí koš na odpadky může obsahovat bombu, která vyvine sílu zhruba dvaceti milionů tun trinitrotoluenu, což stačí na zničení většiny měst...

A která snadno dokáže otevřít stěnu podmořské sopky.

13

Minuli orchidejovou farmu, pak plantáž s makadamiovými ořechy, vyjeli z dopravního ruchu a stoupali vzhůru svahem Mauna Loy. Mladík řídil nákladáček Honda snadno a obratně, ale v duchu se řízení nevěnoval. Nákladák byl vrak. Z místa, kde Rachel seděla, viděla, že schází pravý blatník a po polovině přístrojů zbyly na přístrojové desce jen díry. Byl to farmářský nákladák, který jeho majitel používal na soukromém pozemku mimo veřejné komunikace.

„Nebojíte se policie?“ zeptala se Rachel, jako by udržovala konverzaci s jedním z univerzitních studentů, který si přišel vypůjčit knihu, aby udělal zápočet. Mladík neotočil hlavu, ale chvíli trvalo, než odpověděl.

„Policie není to, čeho se obáváme, paní Chindlerová.“

„Mám na mysli technickou kontrolu,“ vysvětlila. „Tady u vás na Havaji je nemáte?“

Tentokrát se usmál. „Velmi zřídka, paní Chindlerová.“ Usmíval se zvláštním způsobem. Byl to pohledný mládenec a se zlatou pletí a černými jiskrnými očima plážového playboye připomínal mnohem více bělocha než Havajce nebo Orientálce. Ale když se usmál, vypadal jako vlk. „Tady to otočíme,“ prohlásil a mrkl do zpětného zrcátka. Nebylo vidět žádné auto. Vjeli na vedlejší silnici, která byla zřejmě užívána velmi zřídka, protože po asfaltu byly roztroušeny nerozdrcené listy uschlých rostlin. Zahnuli na parkoviště před domem obitým prkny a mladík vypnul zapalování.

„Něfekl jsem vám tak úplně pravdu, paní Chindlerová,“ řekl. „Strýček David mi sice řekl, abych vás vyzvedl, ale ta povídačka o tom, že máte zůstat u Kuši, to nebyla pravda. To bude první místo, kde vás budou hledat.“

Rachel pokojně přikývla. Rozhlédla se po okolí. První věc, které si každý musel všimnout, byl klid. Nebylo slyšet nic s výjimkou šumění listů a větví v neustálém větru. Dům vypadal, jako by byl vypálený a rostliny okolo celé měsíce nikdo neupravoval. Plané anturium vyrostlo do výše a z kokosových palm padaly na silnici listy. „Já vím, že to částečně nebyla pravda, protože mi David řekl, že k němu půjdeme dnes večer, a ne už odpoledne. Ani nevím, jestli je Kuši doma.“

Mladík vypadal znepokojeně. „A vy jste přesto vlezla ke mně do auta?“ zeptal se. „Měla byste být opatrnější, paní Chindlerová. Co kdybych byl jeden z únosců? Můžu být sám Kanaloa!“

„Tak se jmenuje? Ten, co byl na identifikaci? Ten, co je teď ve vězení?“

„Ten, co dneska ráno z vězení utekl!“ opravil ji mladík divoce. Podíval se na hodinky a pak se vzpamatoval. „Nechtěl jsem na vás křičet,“ omluvil se vědomě zdvořile. „Jak se vám líbí Havaj?“

Rachel otrhávala zelený stonek listu. „Je velmi půvabná.“

„Nemyslím scenerii, mám na mysli nás, potrhle Havajce. Někdo, jako je má pra-pra a tak dále babička, to pro vás musí být zajímavá zkušenost.“

Rachel mnula mezi prsty kousek zeleného. Bylo to cítit tropy. „Mám Kuši velice ráda,“ prohlásila a zamýšleně se na něj podívala.

„Samozřejmě že máte,“ usmál se. „Každý ji má rád. Je v podstatě turistickou atrakcí, ty její historky o staré Havaji, jejích bozích a hrdinech.“

Pokud chtěl mladík hrát konverzační hru, Rachel chtěla jít hlouběji. „O tom mi nic neříkala.“

„Ne? Ani nic o mně?“ usmál se mladík důvěrně. „Říkají mi Lono. Je to něco jako přezdívka. Byl to jeden z nejmočnějších bohů spolu s Kaném a Kuem. Byl to ten, který skutečně tvořil věci, rozumíte? A když jsem byl mladý, domnívali se, že někam mířím. Myslím, že jsem je později zklamal.“

„To jistě ne,“ řekla Rachel zdvořile.

Pokřčil rameny. „Kuši má z bohů nejradši Pele. Myslím, že Kuši byla před časem feministka, dokonce i pokud se týče bohů. Pele byla žena.“

Rachel nasadila na tváři výraz účastné zdvořilosti. Lono to povzbudilo, takže pokračoval: „Musíte si, paní Chindlerová, uvědomit, že legendy jsou to nejvýznamnější, co my Havajci v dějinách máme.“

Dokud nepřišli misionáři, neměli jsme psaný jazyk. Naši historikové byli básníci – jako Homér. Zpěváci zpívali meles, tedy tradiční historické písně, a jiní zpěváci jim naslouchali, pak odešli a zpívali je někde jinde. Tak, jak si je zapamatovali. S různými tvůrčími dodatky, které si sami vymysleli. Existuje dvacet pět různých verzí o tom, jak Pele, bohyně sopek, přišla na Havaj, a přinejmenším sto dalších o jejích sestřích, milencích a nepřítelích – a všechny si vzájemně protřečly.“

„Ale všechny jsou zajímavé,“ zamumlala Rachel. Ačkoliv mládenec mluvil s ní, jeho oči byly všude jinde, jen ne na její tváři. Pozoroval silnici, hleděl na oblohu a rozhlížel se po zarostlé zahradě.

Lono se pro sebe usmál, ale stále se na ni nepodíval. „Jednou jsme tu měli astronoma,“ řekl. „Byl to Francouz. Vypravil se s velkým dalekohledem na Mauna Keu. Kuši mu vyprávěla o astronomii v havajském stylu – všechno o stvoření země a hvězd a planet – ale nic o velkém třesku, to mi věřte. Víte, proč je v noci nebe černé? Protože jednou spadlo dolů a zpátky bylo vytlačeno blátivou tyčí. A hvězdy pocházejí, s prominutím, paní Chindlerová, z cákanců, když bohyně nebe masturbovala.“ Ted' hleděl přímo na ni. „A jednou se žraločí bůh pomiloval s prasetem a tak se narodil známý humahumanukanukaapuaa.“

„Měli zajímavé pojetí sexu,“ komentovala to Rachel.

„To měli. A stejně tak Kuši, přinejmenším teoreticky – aspoň myslím, že teoreticky.“

„Kanaloa je taky jméno boha?“ zeptala se Rachel opatrně.

Lonova tvář ztvrdla. „Či jméno?“

„Kanaloa. Toho teroristy na identifikaci. Toho, co jste o něm řekl, že utekl z vězení. Ten má taky jméno boha?“

„Není to přesně jméno boha,“ odpověděl mladík nevlídně. „Je to jméno, které nosilo několik starých havajských princů, kteří byli velmi stateční.“

Rachel přikývla. „To by souhlasilo. Myslím, že člověk potřebuje hodně odvahy na to, aby se stal teroristou.“ Opřela se dozadu, jak byla ze sluníčka ospalá. „Totiž o tomhle jsem mluvila s Kuši daleko víc než o starých božstvech. O Maui Mau-Mau a Kamehameha Korps, a o těch ostatních.“

Oči, které byly ještě před chvílí veselé a přátelské, se zamračily. „V podstatě mám dojem,“ dodala Rachel, „že k nim Kuši chová jisté sympatie – aspoň jak vy říkáte, teoreticky.“

Mladík se zamyšleně podíval na hodinky. Po chvíli řekl: „Řekl bych, že teoreticky s nimi jistým způsobem sympatizují všichni Havajci. Ovšem jen do určitého stupně,“ dodal opatrně.

„A co vy, Lono,“ zeptala se Rachel.

„Já?“

Přikývla.

Lono našpulil rty. „Teoreticky,“ řekl a vyslovoval každé slovo, jako by bylo součástí modlitby, „si nejsem jistý, jestli jsem kdy nazýval teroristy. Terorismus je záležitost pojmů, ne? Nebyl snad váš George Washington druhem teroristy? A Menachem Begin byl určitě. Dokonce vypsalí odměnu na jeho hlavu. A pak se stal světovým státníkem a dokonce nositelem Nobelovy ceny míru. Ne, paní Chindlerová,“ řekl vážně, „terorista je jen hanlivé označení toho, co běžně dělá každý voják či státník. Bez urážky – kdyby byl Kanaloa sestřelil letadlo za války, místo aby ho unesl z letiště, dostal by za to vyznamenání.“

„Já vím,“ řekla Rachel. „Takže to udělal on!“

Mladík seděl vzpřímeně: „Říkají, že to udělal. Možná to udělal.“ Zarazil se v půli dechu a zíral na ni. Pak se zase hezky usmál: „Ale to je všechno jen teorie, paní Chindlerová. To už je hodin! Divím se, že se strýček David ještě neobjevil.“ Rachel se opřela dozadu a přivřela oči. Položila ruku na parapet okna, aby se polaskala se sluníčkem, a pak teprve promluvila.

„Nemyslím, že sem David přijde,“ řekla.

Lono otočil hlavu, a pohlédl na ni přivřenýma očima. „Proč to říkáte?“ zeptal se a nenápadně přesunul ruku ke kapse. Rachel poslušně odpověděla: „Částečně proto, že jste mi lhal. Váš strýc by vás pro mě nikdy neposlal, protože jste členem Kamehameha Korps. Takže nečekáte na Davida. Na koho to čekáte, Lono?“

Chvilí na ni mlčky hleděl. Unavena jeho pohledem se Rachel odvrátila a pohlédla z okna. Bylo to hezké místo na postavení domu, škoda že byl vypálený.

Dům vypadal jako z amerického předměstí – bíle natřený, obitý prkny, se zelenými okenicemi. Byl to typ domu, s nímž se setkáte v dětských knížkách, kde maminka peče perník a tatínek přichází domů z práce s povolenou kravatou, usměvavou tváří a vždycky má v kapse něco pro děti.

„Proč jste vlezla ke mně do auta?“ opakoval Lono s obličejem tak blízko za její hlavou, že cítila jeho dech.

„Požádal jste mě o to, Lono. Kdo má přijít?“

Chvilí bylo ticho. „Přítel.“ Další chvíle ticha. „Přiveze jiné auto, protože tohle už možná hledají.“ Další chvíle ticha.

„Nechcete se zeptat, co s vámi zamýšlíme udělat?“

Tentokrát byla chvíle ticha delší. Rachel pozorovala, jak se květy cordylinie hýbají ve větru.

„My proti vám nic nemáme, paní Chindlerová,“ řekl Lono. „Je to čistě politická záležitost. Prostě uděláte, co vám řeknem, a...“ Nedokončil větu.

Rachel beze slova pokývla. Nedokončil větu, protože konec zněl: „...a my vám neublízíme.“ Ačkoliv byl mladík terorista, nebyl to lhář.

Slunce dosáhlo zenitu a začalo klesat směrem k hoře. Chlapec táhl Rachel s sebou dozadu za dům, kde byla stará, ale stále ještě funkční ruční pumpa. Oba měli velkou žízeň. Rachel požádala o dovolení uchýlit se za anturie, aby si ulevila, protože měla plný měchýř... ale stále nikdo nepřicházel.

Když se stíny prodloužily tak, že byly stejně dlouhé jako stromy, řekla Rachel: „Myslím, že už nepříjde, Lono. Něco selhalo.“

„Buďte zticha!“ přikázal jí a dodal: „Prosím.“ Bylo jasné, že ke stejnému závěru došel i on. Selhání plánů, ať už byly jakékoliv, nesl Lono těžce. Rachel si nedovolila o tom příliš uvažovat. Byl nervózní. Pokaždé, když zaslechl ze silnice motor automobilu, či když se objevilo letadlo mířící k Lymanovu letišti, celý ztuhl.

„Měl bych vás svázat,“ řekl, „ale nemáte kam jít. Když se pokusíte utéct, chytím vás, to je vám jasné. A když budete křičet, nikdo vás neuslyší.“

„Já vím.“

Přikývl a dovedl ji blíž k domu. Byla tam zamčená garáž. Auto uvnitř nebylo; garáž byla plná něčeho, co při pohledu oknem vypadalo jako ohořelý nábytek. Lono jí přinutil sednout si do jeho zorného pole, vylomil zámek a začal přestavovat nábytek. Přistrkal ho ke stěnám, až udělal místo tak velké, aby tam mohl zajet otlučeným nákladáčkem. Pak zavřel dveře a podíval se na oblohu, jako by chtěl říct každé eventuální policejní helikoptěře, že tu nic nezpozoruje.

„Nejde o Kamehameha Korps,“ řekl náhle.

„Cože?“ ztratila Rachel nit.

„Kamehameha Korps jsou jen prostáčci,“ řekl divoce. „Polovina z nich praská druhou půlku policajtům. Neudělaj nic pořádného, jen děsí turisty.“

„Takže vy patříte k těm druhým, k těm, no...“

„Maui Mau-Mau. Správně. My to berem vážně.“ Zíral na ni agresivně, jako by předpokládal, že to chce popřít. „Vy běloši musíte z Havaje pryč!“

Rachel řekla tónem, jako by konverzovala na vánočním večírku pořádaném knihovnou o tématu, které ji nijak zvlášť nebaví: „Ale když odejdou Američani, nenastěhují se sem Rusové?“

„Američani a Rusové! To je všechno, o čem jste slyšela. Jako by celý svět náležel jednomu nebo druhému.“

„Jistě. Copak to tak není?“ trvala na svém.

„Můžem zabít Rusy stejně snadno jako Američany!“ řekl Lono tvrdě. „Běloši jsou všichni stejná verbež!“

Rachel si sedla na lávový balvan, který přivezli na trávník před domem jako dekoraci a pokračovala zdvořile v diskusi.

„Četla jsem o tom, jak Evropané přijeli na Havaj a přinesli s sebou syfilis a neštovice, ukradli zemi a o tom všem – je to podobné jako historie amerických Indiánů, Lono. Víím, že americké válečné lodi přinutily havajský královský dvůr k abdikaci, protože Spojené státy chtěly mít Havaj jako kolonii nebo vlastnictví, nebo co – a pak to Kongres neschválil. Víím o cukrovarnických společnostech a o zabírání půdy.“

„Jak to, že toho tolik víte?“ zajímal se.

„Jsem knihovnice,“ vysvětlovala mu. Knihovnice, kterou unesli a téměř zabili a která si přečetla všechno, co bylo v regálech a týkalo se tohoto předmětu. „Ale to všechno se stalo dávno. Existují dnes vůbec ještě nějaké čistokrevní Havajci? Jestli chcete zlepšit situaci, pro koho ji chcete zlepšovat?“

„Já jsem čistokrevný Havajec!“

„Vaše skutečné jméno je Albert,“ řekla, „a s prominutím nejste náhodou míšenec?“

Ale na to měl patovou odpověď. Začal jízlivě: „Běloši! Jen proto, že je původní havajská krev smíšená, chcete tvrdit, že neexistuje, abyste na celou věc mohli zapomenout. Stejně jako na Tasmánci!“

Rachel se vydělala: „Já o Tasmáncích nic nevím.“

„Pokud nevíte, tak pravděpodobně řeknete, že vymřeli – tak o tom mluví všechny učebnice. Ale tisíce původních Tasmánců stále žijí. Jsou to částečně běloši, haloe, protože Evropani znásilnili jejich ženy, ale stále existují, stále žijí a myslí jako domorodci – jen australská vláda předstírá, že o nich nikdy neslyšela. Za nějakých dalších deset let bude tvrdit americká vláda, že už žádní Havajci neexistují. Vy, lidi z velkých zemí, nerozeznáváte rozdíly mezi národy.“

Vše, co na to Rachel mohla říct, znělo: „Je mi to líto, Lono,“ ale její zběhlost v konverzaci ji donutila dodat: „Ale stejně mi není jasné, jak se věcilepší, když tu nebude americká vláda.“

„Vy to vědět nemusíte,“ vyhrkl Lono ohnivě. „Důležité je, že to víme my, a my vás odtud chceme dostat!“

Rachel vážně přikývla. „Máte na mysli terorismus,“ řekla. „Máte na mysli střílení a zabíjení.“

„Když to bude nutný...“

„Přesně tak jako každý jiný terorista na světě. Střílejí na každého, Lono. Dokonce i na papeže.“

Rozhněval se. „Nerozumíte tomu,“ řekl prudce. „My nejsme teroristi. Nejsme Sdružení 19. května ani Weather Underground, nejsme žádný revolucionáři. Jsme jen Havajci a chceme svou zem zpátky! Ale teď,“ vyskočil najednou, „musíme odtud někam pryč.“

„Takže váš přítel nepříjde,“ podotkla Rachel, jako by jí na tom nezáleželo.

„Do toho vám nic není. Jdeme! Mám nový plán a musíme ho provést.“

„Ale kam jdeme?“

„To uvidíte, až tam budeme!“ odbyl ji rázně.

Nezdálo se, že by někam šli. Rachel si nebyla jistá, zda má Lono vůbec nějaké určité „místo“ na mysli. Něco mu zkřížilo plány, takže musel improvizovat. Bylo zajímavé ho pozorovat a zkusit si představit jeho duševní pochody, ale bylo to obtížné. Vypálený dům stál na konci sopečného parku a i Rachel poznala, kdy opustili soukromý pozemek a vešli do parku, protože tam nebyly žádné domy. Šli po turistických stezkách, občas místy, kde vůbec žádné stezky nebyly. Bylo jasné, že Lono zná cestu. Ale nevypadalo to, že by ho procházka těšila. Byl napjatý a nevypočitatelný. Každých několik minut Rachel zastavil a naslouchal. Zavedl ji na svah a tam ji usadil. „Chvilí tu počkáme,“ řekl. „Nemluvejte!“

Přikývla a opřela se o kmen stromu. Jako většina dlouhou dobu nedotčených roklí byla i tady tropická džungle. Na lesní půdě se povalovaly roztroušené suché klacky. Vyrážely z nich výhonky, zárodky příštích stromů. V tropickém vlhkém vzduchu rostly rychle. Byl stále jasný den, ale slunce nebylo vidět. Jen vrcholky stromů zářily, jak na ně svítilo slunce.

Lono naproti ní pozorně naslouchal a těžce dýchal. Ten mladík je vyděšený, uvědomila si Rachel. Ne ovšem z toho, co dělá, ale je vyděšený z představy, že něco selže, a neví, co přinese budoucnost. Ať byly jeho původní plány jakékoliv, nepředpokládal strategii ústupu. Když se teď zhatily, musí ji vytvořit.

Ozval se vzdálený hluk auta. Rachel si ho téměř neuvedomila, ale Lono ji chytil a přitiskl na vlhkou, nerovnou zem. „Strážci parku!“ zašeptal jí do ucha. „Buďte zticha!“ Paže, kterou ji nechal kolem krku, byla ve výborné pozici, aby zadusila jakýkoliv křik o pomoc. Rachel filozoficky zvážila své vyhlídky. Předpokládala, že by jí pokus o výkřik nepomohl. Pomalu jedoucí auto už bylo dost daleko. Ale pokusit se o to mohla.

„Tohle je poslední kontrola turistů,“ zamumlal Lono. Když k ní přiblížil ústa, ucítila, že jeho dech páchne. Škoda, takový hezký mladík. Snadno a přirozeně k němu otočila hlavu a políbila ho.

Rachel si neuvědomovala, že to udělá, a Lono to jistě nepředpokládal. Ale když se to stalo, vypadalo to jako nevyhnutelné. Okamžitě instinktivně ucukl hlavou – ne moc daleko – a pak polibek opětoval. Rukou ji vklouzl pod tričko. Její ruka mu zajela pod kazajku. Řetězy svalů podél páteře měl tvrdé a horké, a když se její zkoumající ruka dostala pod džínsy, narazila na žhavý a naběhlý penis. Stále se libající začali jeden druhého svlékat.

Rachel po celý svůj život ráda chodila do kina, a tak sledovala novou generaci filmových hvězd, které se milovaly v přírodě, mezi ibišky a kokosovými palmami – Dorothy Lamourovou počínaje a Brookem Shieldsem konče. Ale jaký byl rozdíl mezi fantazií a skutečností! Bujný porost džungle měl trny a ostny. Zem byla hrbolatá, vlhká a tvrdá. Ty krásné kapradiny měly zubaté okraje. Stromy, které jim poskytovaly úkryt, měly ocelově tvrdé kořeny, jež rostly těsně pod povrchem a způsobovaly jí modřiny. Bude zhmožděná od boků až po ramena. A bylo by třeba, aby si ten mladík vyčistil zuby. Tihle Havajci, říkala si, jak to, že mají všichni perfektní zuby?

Muži nejsou pravděpodobně tak pečliví při čištění zubů a péči o dech jako ženy. Rachel už zažila v ústech různé jazyky. Ale tenhle mladík byl něco zvláštního. Nejspíš to bylo dané rozdílnou kulturní tradicí. Zápach je jen zápach. Důležitost, kterou mu přikládáte, pramení jen z vaší hlavy, kam se dostala díky šesti milionům zubních past a deseti milionům komerčních osvěžovačů dechu. Přinutila svoji mysl, aby to přijala – stejně jako přijala zbytnělého dobytce své vagíny.

A to po svém posledním výletě na Havaj přestala brát pilulky.

Od konce manželství – ve skutečnosti však už od doby dávno před koncem manželství – shledávala Rachel sexuální zážitky někdy jako středně příjemné, někdy jako nudné, ale nikdy jim nepřikládala velkou důležitost. A vzdor všem okolnostem nebyl tenhle zážitek jiný. Přirážela stejně jako přirážel Lono, rukama držela jeho hýždě a přitahovala ho při každém taktu, vzdychala – ale to bylo spíše mechanické vyrazení dechu z plic než vzrušení. Vstrčila svůj jazyk do jeho úst a akceptovala jeho, až se jí nedostávalo vzduchu. Pak otočila hlavu na stranu. Když už soulož trvala tak dlouho, že jí bylo zřejmé, že už nic dalšího nepocítí, sklouzla konečky prstů do masité štěrbiny mezi jeho hýžděmi a stehnem a vrazila mu do konečnicku prst. Fungovalo to. Přiškraceně vykřikl, a pak už cítila, jak do ní stíká horkou tekutinu. Skulil se z ní, podíval se na ni a těžce dýchal. Vrátila jeho pohled prázdně, myslela na jiné věci. Bude o ni mít David starost? Co si asi Stephen pomyslí, jestli bude mít bratříčka, jehož otec je stejně starý jako on? Prší před lávovým korytem? Nedalo se to říct, dokud to člověk nepocítí, protože padání kapek a ševlení palmových listů vydávalo stejné zvuky.

„Vy jste Kanadou při identifikaci poznala, že?“ zeptal se náhle Lono.

Neodpověděla, jen se podívala na mladíkovu tvář. Uvnitř prohlubně byla skoro tma, ale viděla ho zcela jasně.

Ještě stále nekontroloval svůj dech. Chvilí oddechoval a pak řekl: „Měla jste zůstat v St. Louis.“ Rachel pokrčila rameny a on dodal: „To neznamena, že vás nezabiju, když budu muset.“

„Já vím,“ řekla Rachel. „Můžu si na minutku odskočit? Potřebuju se vyčurat.“

14

Zařízení implantované do ponořeného svahu Loihi byla štěpivě-slučovací-štěpivá bomba s vypočítaným účinkem šestnáct megatun. Byla velká, i když byly už vyrobeny větší. Musela být velká, protože měla vyhloubit v boku podmořské hory jámu o šesti kubických kilometrech.

Až zařízení odvede svou práci, těchto šest kubických kilometrů pevné skály už nebude pevnou skálou, ani nebude zaujímat tak malý objem. Bude to plazma, druh plynu nabitých částic, velmi horké v procesu prudkého rozpínání. A nebude taková jenom skála, ale také mořská voda.

Tato událost bude mít dva následky.

Za prvé bude odstraněn bok podmořské sopky, jako když odříznete vršek skořápky naměkko vařeného vejce, a tekutá masa magmatu, která se nachází uvnitř, bude vypuzena. Za druhé okolní oceán zmizí. Mořská voda se od místa, kde je zařízení uloženo, až k hladině přinejmenším vypaří. Magma už nebude omezováno jejím tlakem.

Loihi vybuchne.

Výbuch některé ze štítových sopek, z nichž se skládají Havajské ostrovy, bude relativně mírný a omezený, pokud je sopka ponechána sama sobě. Loihi nebude ponechána sama sobě. Když bude schránka obsahující magma odstraněna, erupce bude zvlášť výbušná a prudká. Takové erupci se říká „pyroklastická“ a znamená to, že velká část tektonické energie bude spočívat ve vychrlení sebe samé, spolu s prachem, kameny a mořskou vodou, do vzduchu.

Okamžitý efekt na havajském Velkém ostrovu bude zaznamenatelný, ačkoliv obvyklé průvodní jevy vulkanické erupce budou mít jen velmi malý účinek. Loihi je příliš daleko od Velkého ostrova, než aby pro něj rozžhavené rudé balvany představovaly hrozbu. Dojde samozřejmě ke spadu vulkanického popela, který bude zhoubnější než obvykle, protože bude obsahovat štepné produkty bomby, ale s trochou štěstí odnese neustálý vítr bezprostřední spad nad Pacifik.

Láva, která se vyvine po první explozi, nemůže téct do kopce, takže nemůže Havaj zasáhnout. Souběžné zemětřesení vykáže určité rysy na seizmometrech na americkém pobřeží a v Zeměměřičském ústavu, ale žádný Havajec si jich nevšimne. Dokonce i tsunami, příbojové vlny, které mohou vniknout hluboko do kraje, se ztratí na jižním pobřeží Velkého ostrova. Několik vesnic utrpí škody, jedna nebo dvě se ztratí z povrchu, ale většina pobřeží je po výtoku lávy z Kilauey tak jako tak pustá. Samotné uspořádání mořského dna nepodporí tvorbu velkých tsunami. Kolem Havajských ostrovů není kontinentální šelf. Na exponovaném jižním pobřeží je nevelká zátoka, podobná jako ta, která působila jako nálevka při ničivé vlně v roce 1960, která udeřila na Hilo. V ostatních částech řetězu stěží nějaké vlny zaznamenají. Nebude to tedy okamžitý efekt, co způsobí vážné poškození řetězu Havajských ostrovů. Nejhorší efekt se dostaví pomaleji a Havaj jím bezpochyby utrpí nejvíc.

Eruptující plazma, masa rozžhavené skály, mořské vody a bahna, se ochladí a vznikne z ní mrak. Nebude to ovšem normální velký mrak, jako je třeba mrak, který halí indický subkontinent během monzunové sezóny. Bude to veliký mrak. Nebude se skládat z vodní páry jako beránkové nebo věžovité kumuly bouřkových mračen. Mrak, který vyvolá Projekt Vulkán, bude plný částic. Částic prachu. Vystartuje z místa exploze na Loihi, rozšíří se a zakryje severní polokouli Země – ne v Arielových čtyřiceti minutách, ale během čtyřiceti dnů.

A zůstane tam.

Doba, po níž prachový mrak zůstane ve vzduchu, nezávisí na tom, odkud mrak pochází – zda ze sopky, prašné bouře či nárazu komety. Nezávisí ani na množství prachu. Doba, po níž zůstane na obloze, je dána velikostí částic a jejich dalšími charakteristikami a dále výškou, které dosáhnou. Pokud zůstanou ve spodních vrstvách atmosféry, poměrně rychle je spláchně déšť. Ale pokud jsou výš než formace, z nichž déšť padá, zůstanou tam dlouhou dobu.

V případě Projektu Vulkán by čas, po který zůstane mrak nad severní polokoulí, trval nejméně dvě vegetační sezóny. Od obratníku Raka na sever by déle než rok muselo slunce pronikat závojem prachu, aby jeho paprsky dosáhly na povrch země. Mnoho slunečního světla by se odrazilo zpět nebo bylo pohlceno ohříváním prachových částic samotných. Teplota povrchu tím poklesne. Vegetační období se zkrátí. A vzhledem k zakřivení Země na tom budou severněji položené oblasti hůř.

To je smysl Projektu Vulkán.

15

Za určitých okolností, přemítal Arkadij Bor, může být tento lov na divoké husy v Novém Mexiku celkem příjemný. Hlavně proto, že musí čekat. „Tisková mluvčí“, která byla přidělena Borovi jako hlídací pes na základně v Sandii, byla mladá, hezká, přátelská – a dokonce sexy. Bor se domníval, že se její sexuální zájem projevuje rozšířením zorniček. Měl by o ni samozřejmě zájem, ovšem má jednu chybu. Je to žena. Člověk může se ženou dosáhnout určitého fyzického uvolnění, to je jasné. Ale je tu velká pravděpodobnost, že až vyskočí z postele, kam by ji člověk dostal, zavolá agentovi bezpečnosti a vyzvoní mu všechno, co jí Bor našeptal v okamžicích vášně. Sexuální zájem je stejně předstíraný jako její umělé prsy. Proč se vystavovat takové možnosti?

A tak splácel její vřelost chladem. Vůbec tu bylo chladno. Trásl se zimou, když mu ukazovali farmy s kolektory na sluneční energii a podivně tvarované větrné mlýny, které byly specialitou této otevřené části Sandie.

Ačkoliv ho nijak zvlášť nezajímaly, byl učenlivý. Nechal se provést dlouhým tunelem pod akry pohyblivých zrcadel do solární a termální energetické věže, ale odmítl vylézt nahoru. Když mu průvodkyně nabídla velkou zdviž, která by vyvezla nahoru i tank, potřásl hlavou a prohlásil: „Na takovou vyhlídku je moc chladno a je to ztráta času.“

Žena byla profesionálně přívětivá. „Přejete si kávičku, doktore Bore?“ nabídla mu.

Kafe! Ta velká zázračná droga, kterou Američani léčí a řeší všechny problémy! Pro Arkadije Bora neznamenal nic, neboť se pokládal za intelektuálního obra obtěžovaného ze všech stran trpaslíky. A ještě ho bezpečnostní složky podezírají bůhví z čeho. A ohrožuje ho KGB. Ale nejhorší ze všeho je, že ho poslali na cestu jako neposlušné děcko v okamžiku, kdy zařízení, které bylo jeho vlastním dítětem – nebo skoro jeho dítětem – bylo ukládáno na své místo. „Jak dlouho ještě budu čekat na gene...“

„Pst!“ řekla žena a rozhlédla se kolem. Nacházeli se ve volné, nehlídané části Sandie, kde se mohl kdokoliv potulovat a poslouchat – nebylo to místo, kde bylo možné někoho jmenovat. Vyzývavě rozšířené zorničky se začaly stahovat.

„Nejméně ještě hodinu, pane.“ Bor zaregistroval, že neuvedla ani jeho jméno. Přitáhl si pršák blíž k tělu. Kabát byl dobrý leda tak do nevlídného počasí z havajské perspektivy, ale pro Nové Mexiko v prosinci byl absolutně nedostačující.

„Dal bych si kávu,“ požádal. „Nebo aspoň pojdme někam do tepla!“ Na americké pojetí solární energie se díval posměšně. Jak hloupí jsou ti Američani! Věnovat tolik času a úsilí takovému slabomyslnému poloidealistickému pokusu získávat energii ze slunce. Technologicky je to zajímavé – se všemi těmi technickými vymoženostmi, které se tam navzdory té naivitě objevují. Ale pokud potřebujeme energii, pak je na místě získat ji neomezené množství z atomových zařízení! A rizika? Člověk se musí naučit je přijímat, zejména když pracuje na něčem velkém. Nemůže se dát odstrašit vágním strachem, jímž trpí nevzdělané masy. I když Borovým vlastním oborem bylo využití nukleární energie jako trhaviny a nikoliv výroba energie, věděl toho o sovětských nukleárních zařízeních dost, aby mohl říct, že jsou

levnější, lépe přizpůsobená průmyslovému využití a především rychleji návratná v nekapitalistickém Sovětském svazu, jenž trpí chronickým nedostatkem peněz. Samozřejmě, něco za něco. Následuje trest, který provází každé využívání atomové energie – rychlá devastace krajiny mezi Černým mořem a Uralem, kde se po posvátné mateřské půdě rozšířila silná radioaktivita.

Zarazil se. Jak je podivné, že se klišé z dětství objeví v mysli dospělého.

Pokud se na výzkum solární energie v Sandii díval s pobavením, neposmíval se – i když i tady dával najevo určité opovržení – atomovému válečnému muzeu, před nímž žena z public relations zaparkovala, aby si ho podle libosti prošel. Byly tu makety – ne makety, ale skutečné zbraně – pouze zbavené ničivých náloží. Každopádně to byly přesně ty zbraně, které měly kdysi vybuchnout nad japonským městem nebo nad Ruskem. Byl tu k vidění druhý „Fat Boy“, který zabil sto tisíc Japonců v Nagasaki v srpnu 1945, jinde zase bomba, která vybuchla nad Hirošimou, dále jedny z prvních interkontinentálních řízených střel a nechyběly ani rakety vzduch-vzduch. Byl to obrovský bazar zbraní. Všechny však byly samozřejmě zastaralé.

Ale ne až tak zastaralé, jak si Bor představoval.

Generál Macklin vynikal westpointskou zdvořilostí. Tři hvězdy na nárameníku ho nezbavovaly povinnosti oslovovat civilisty „pane“, dokonce ani když šlo o sovětské emigranty. Ačkoliv byl sám nekuřák, úslužně zapálil cigaretu mladé ženě, která tu byla jako stenografka. I když si dal kávu černou a hořkou, pohotově nasypal Borovi do šálku čtyři vrchovaté stříbrné lžičky cukru a smetanu lil tak tenkým proudem, aby ho Bor mohl zarazit v té správné vteřině. „Jsme tu velmi neformální,“ řekl Borovi benevolentně, ale zvýšil hlas natolik, aby ho slyšeli i tři senátoři, čtyři kongresmani, náměstek ministra obrany a šest dalších osob v místnosti. „Tohle má být jenom schůzka, přesněji diskuse mezi lidmi, kteří vědí, oč se jedná.“

„Děkuji, generále,“ řekl Bor. Nemusel mu to říkat, protože to bylo implicitně dáno způsobem, jakým muži – a jedna žena – seděli v místnosti. Každý měl před sebou šálek kávy, čaj nebo nějaký nealkoholický nápoj. Dokonce to ani nebyla studovna. Vypadalo to mnohem spíš jako obývací pokoj, samozřejmě obývací pokoj bohatého člověka. Bor seděl v křesílku potaženém šedou kůží a okraj stolu byl tak blízko, že na kávu pohodlně dosáhl pravou rukou. Tato přísně tajná část Sandie nevypadala o nic hrozivěji než volná oblast solárního výzkumu. Byla to samozřejmě iluze. Tenhle pokoj nijak neztělesňoval tajné funkce Sandie. Kdesi nedaleko byla místa, kam se Bor nikdy nedostal. Tam se studovaly nové konfigurace a sestavovaly nové plány.

Dokonce i jeho vlastní Projekt Vulkán nesměl způsobit, aby některé z těchto plánů zastaraly, ačkoliv bylo velice nepravděpodobné, že by kdy dostal možnost prohlédnout si to na vlastní oči.

Otevřely se dveře a atletickým krokem vstoupil plukovník s bílými vlasy a červenou tváří. Vzhledem k jeho bílé hlavě se zdálo, že je na svoji hodnotu poněkud starý. Byl velmi zdvořilý. „Omlouvám se, generále Mackline,“ řekl zadýchaně.

„Zpozdilo se letadlo.“

Generál se velkoryse usmál: „Nic se nestalo, plukovníku Pettermane. Aspoň nám to dalo možnost se poněkud lépe seznámit.“ Některým z nás to dalo šanci, pomyslel si Bor zasmušile, když generál Macklin představoval armádní meteorology; někteří z nás museli zůstat v zimě venku. Ale hrdě se napřimil, když generál přešel k projekční ploše na konci místnosti a řekl: „Můžeme začít! Nejprve promluví Arkadij Bor, který se více než kdokoliv jiný zasloužil o tento projekt.“

Skličenosť zmizela. Bor rychle vstal. „Bude mi potěšením, generále,“ řekl šťastně se usmívaje na přítomné. „Myslím, že všichni víte, proč byl Projekt Vulkán navržen. Proto se omezím pouze na technické aspekty věci, kterou mám na starost. Světla prosím. A první diapozitiv.“ Kapitán u projektoru si počínal nemotorně, když chtěl zaostřit obrázek, ale Bor jen omluvně kýval. Kdo by byl nespokojený, když slyší, jak všichni tito důležití lidé mluví o tom, jak je jeho práce významná. Když nakonec kapitán obrázek zaostřil a na ploše se objevil počítačem simulovaný obraz Loihi, začal. „To je podmořská sopka,“ řekl. „Navrhl jsem nukleární zařízení, které je zasazené do svahu právě v místech, kde vidíte oranžový kruh, na nějž ukazují.“ Držel malé světelné ukazovátko špičkou přímo na kruhu a s uspokojením konstatoval, že se mu nechvěje ruka. „Když se zařízení odpálí – raději bych měl říct pokud bude odpáleno – velká část krusty sopky Loihi bude explozí odstraněna. To, co se stane potom, je podstatou tohoto projektu, ale přenechám jiným expertům, aby to popsali – mým úkolem je pouze sestavit výbušné zařízení.“

Mohu však ještě dodat, že množství hornin a dosažené tlaky jsou stanovené správně. Někteří z vás možná vědí, že jsem vedl velké jaderné projekty na Kavkaze, Urale i jinde. Byly tam použity jiné typy atomových zařízení, protože bylo nutné minimalizovat následnou radiaci a oblast působení byla mnohem menší. Nicméně je však tato technologie vyzkoušená a není pochyb o tom, že zařízení bude pracovat, jak jsem popsal.

Proces odpálení je trochu zvláštní. U předcházejících projektů tohoto druhu byl naprosto jednoduchý: prostě jste spojili nálož kabelem s nějakým spínačem, a když jste spínač stlačili, pochopitelně z bezpečné vzdálenosti, zařízení se aktivovalo – stejně jako ovládám světelné ukazovátko tímto knoflíkem.“ Bor to předvedl a požádal o další diapozitiv. Ten představoval podmořskou sopku, do níž je vložena vodíková bomba. Nahoře se převalovaly vlny. „Jediná možná metoda odpálení je vysílačkou. Bohužel však je hluboké moře neprostupné pro běžné rádiové signály. Musíme tedy použít signál o velmi dlouhé vlnové frekvenci, jehož anténa bude instalována na pozemní stanici. To ovšem nemůže uniknout pozornosti sovětských satelitů. Proto jsme přizpůsobili současný spouštěcí mechanismus.“

Další dia, prosím.“ Objevil se náčrt flotily Projektu Vulkán na jedné straně nad Loihi a na druhé Velký ostrov a Mauna Loa a Mauna Kea. „Plovák s vysílačkou, který je spojen se zařízením kotevním kabelem, je neustále na svém místě. Jak vidíte,“ přešel červenou šipkou od sopky Mauna Kea k flotile, „existuje přímá viditelnost z vrcholku hory k místu, kde se nachází plovák. Nejprve tedy bude signál, potřebný k odpálení nálože, pokud to bude nezbytné, vyslán z vrcholku hory. Jsou samozřejmě další možnosti – mám na mysli signál vyslaný z letadla nebo dokonce ze satelitu – ale způsob,

který jsme navrhli, je v současné době nejvhodnější. Má někdo nějaké otázky?“

Starší senátor v nehlubším křesle trochu zvedl hlavu. Možná si chtěl jenom pohladit tvář, a ne přivolat pozornost. Ale Bor zareagoval okamžitě

„Prosím, pane?“

„Jak víte, že bude roznětka fungovat?“

„Byla důkladně vyzkoušena v laboratoři,“ ujistil ho Bor. „Po návratu ji ještě jednou komplexně vyzkouším – ovšem samozřejmě bez nukleární nálože.“

Zamrkal.

Nikdo nereagoval. Další starší civilista se zeptal: „Kdy uložíte bombu do sopky?“

„Právě se to děje,“ ujistil ho Bor.

„Bez vás?“ přerušil ho senátor. „Když jste tak všestranně důležitý, jak to, že nejste při této akci přítomen?“

To byla příležitost, aby si Bor postěžoval na to, jak ho odstrkují. „Abych tak řekl, zamýšlím pro...“ původně chtěl říct protestovat, že mě sem poslali, ale uvědomil si, že se na něj generál Macklin dívá. „Záměrem je,“ pozměnil svou řeč, „představit vám kompletní testy, abyste se ujistili, že nálož je vhodně umístěna. Koneckonců,“ pokračoval a snažil se zachránit, co se dá, „jedná se pouze o mechanický proces, který nejlépe zvládnou ti, kteří jsou školeni v manipulaci s jeřáby a dalším potřebným zařízením.“ Rozhlédl se po místnosti, aby zjistil, zda se ještě někdo chce na něco zeptat. Nebyly žádné otázky. V nastalém tichu si sedl a stěží slyšel slova dalšího mluvčího, civilního poradce v oboru tektoniky, který ujistil přítomné, že Havajským ostrovům nehrozí žádné přímé nebezpečí.

„Zaplaťpánbůh, že tu není lord Sparks,“ usmál se senátor, „protože bychom museli všichni tajit, že chceme něco provést s jeho ostrovy.“ Generál se zasmál. Bor se ani neusmál – nevěděl ani, že nějaký senátor Sparks Matanuga existuje.

Jako poslední promluvil letecký meteorolog plukovník Petterman, který neměl diapozitivy, ale krabici animovaného filmu.

„Důsledkem toho všeho,“ řekl, „bude vznik obrovského mraku. Rozšíří se z místa exploze a bude se šířit, jak ukazuje tato simulace – můžete, kapitáne?“

Důstojník u projektoru založil film do jiného přístroje. Začal promítat to, v čem Bor poznal počítačovou simulaci Franka Morforda. Shromáždění hodnostářů přihlíželi, jak se zlatý mrak šíří nad Pacifikem a zahaluje severní polokouli. „Z bezpečnostních důvodů,“ řekl meteorolog, „byla tato simulace navržena, aby ukázala, co už se v dějinách naší planety stalo. Lze předpokládat, že v té době před pětadesáti miliony lety exploze způsobená velkým meteoritem zasáhla aktivní sopku, která vyvrhla řádově miliardy tun prachu a chemických aerosolů do atmosféry. Způsobila, že sluneční záření neproniklo na povrch země. Důsledkem bylo snížení průměrné teploty země až o třicet stupňů Fahrenheita. Zároveň došlo k přerušení procesu fotosyntézy, takže nemohly růst rostliny. Následkem toho během pěti let, po která zůstal prach v atmosféře, vyhynula všechna velká zvířata.

Náš projekt je mnohem menší, ve vztahu k počítačové simulaci má intenzitu asi jedné setiny. Podle výpočtů neochladí Země do takové míry – patrně ne víc než o tři stupně. Hlavní dopad bude mít na zemědělství, zejména na pěstování obilí v severních šířkách. Spojené státy zaznamenají jisté ztráty na farmách od čtyřicátého druhého stupně šířky, což je sever Omahy a Des Moines. Dál na sever bude přirozeně působení horší.

Celkový objem prachu byl pečlivě propočítán. Zredukuje úrodu pšenice v období dvou let o dvacet procent, ale Spojené státy běžně produkují velké zásoby. Během těchto let prostě nedojde k vyprodukování zmíněných zásob. Pokud si jenom trochu utáhneme opasky, budou zásoby stačit. Horší bude, že bude možná nutné dát část potravy určené pro zvířata lidem, takže dojde ke zkrácení potravního řetězce.

Žádný Američan nebude trpět nedostatkem chleba, ale steaky budou vzácnější.

Sovětský svaz na tom ovšem bude hůř.

Když se podíváte na mapu, zjistíte, že nejlepší obilnářské oblasti leží severně od 42. stupně. Jejich krátké vegetační období, průměrné teploty a veškeré klimatické faktory jsou již téměř na samém kraji vegetačních možností. I v běžném roce potřebují Sověti dovézt mnoho tun obilí. Je vyčísleno, že během dvouletého období, kdy bude působit prašný mrak, dojde k sedmdesátiprocentní redukci úrody. Sověti nebudou s to překonat tento nedostatek tím, že přestanou krmit zvířata. Nebudou schopni dovézt dostatečné množství ze zahraničí, protože nebude existovat žádná nadprodukce.

Jako důsledek se rozšíří hladomor.

Sociální a politické důsledky nespádají do oblasti mé expertizy, takže je nebudu komentovat – uvedu pouze, že působení na sovětský stát bude srovnatelné s důsledky druhé světové války.

Máte nějaké otázky?“

Byla pouze jedna. „Chtěl bych se zeptat na jednu věc,“ řekl důstojný muž v první řadě. „Bude Kanada zasažena stejně těžce jako Sovětský svaz?“

„Ještě trochu hůř, senátore. Ano. Musím zopakovat, že to není oblast mé expertizy, ale předpokládám, že relativně nepočetné kanadské obyvatelstvo bylo zahrnuto do celkového výpočtu pro Severní Ameriku.“

„To znamená, že je budeme živit z našich skladů? Ptám se proto, že moji voliči pěstují nejlepší pšenici na světě. Nevím, jestli budou příliš nadšeni, že ji musejí vyvážet, když naši vlastní lidé trpí nedostatkem.“

Řídící důstojník vstal. „Jak já tomu rozumím, senátore,“ řekl, „ve vhodný čas tento problém vyřešíme spolu s Kanadou. Ale to není naše věc. Pokud nemáte další otázky – vedle v místnosti je otevřený bufet.“

Jelikož výbor už vyslechl všechno, co chtěl od Bóra slyšet, – uvolnil ho o tři dny dříve. Borovo srdce zaplesalo. Když dorazil do dopravní kanceláře, shledal ke svému překvapení, že tu sedí sympatická a vstřícná úřednice, která souhlasí s

tím, že by nebylo rychlejší, kdyby přesedl na jiné letadlo v Los Angeles, než když poletí přímo na Honolulu a přenocuje tam, a potom chytí interní linku do Hila. Úřednice se neptala, proč dává Bor přednost přímé cestě na Honolulu. Nepotřebovala to. Třpyt v jeho očích jí řekl vše. V jedenáct hodin v noci havajského času se Bor zapsal do hotelu Ilikai. V jedenáct třicet už křižoval bary na Kalakaua Avenue, což bylo na Waikiki místo nejpodobnější Times Square. Podél pláže však byli jen domorodci. Jedna polovina turistů odjela s koncem novoročních prázdnin a druhé půlka patrně vplula do nočních klubů a barů velkých hotelů na pobřeží. Před deseti dny byla Kalakaua Avenue celou noc přecpána vánočními návštěvníky. Teď zely bary téměř prázdnotou a scházelo to, nač se Bor tolik těšil. V soukromém životě Arkadije Bora bylo Waikiki jediné místo, kde se odvážil být sám. U Projektu Vulkán byli poblíž vždycky lidé od bezpečnosti, a když si vyrazil na pevninu, drželi se ho jako siamská dvojčata. Byli v dohledu, ať jedl, pil nebo se procházel, a leželi ve vedlejší posteli, když spal. Celou sezónu mu dalo práci, než vystrnadil muže ze svého pokoje, když si přivedl nějakou pěknou holku z pobřeží Koana, a ani pak se necítil volně, protože někde blízko postele byl umístěný mikrofon, který všechno přenášel. A to šlo o ženskou. Onu silnější, méně veřejnou touhu, kterou čas od času pociťoval, nemohl nikdy Bor uspokojit, když byli nablízku agenti bezpečnosti – a pouze na Waikiki se jich vždycky mohl zbavit. Před půlnocí se Bor seznámil v pochybném baru dole na pláži s velmi hezkým mladíkem, který projevil ochotu doprovodit ho do pokoje. Jedna z příjemných stránek hotelu Ilikai byla, že nebyl ani lepší ani horší než tucet jiných hotelů podél ulice, ale jeho zdviže nebyly v blízkosti recepcce. Žádný recepční nemohl kontrolovat, jaké hosty si hotelový návštěvník vede do svého pokoje. Žádný hotel na Waikiki neohrožoval jeho dobrodružství tím, že by strkal nos do jeho záležitostí, ale Bor se neobával jenom recepcních. Stejně tak se mu právě teď nezdálo, že by se měl obávat něčeho jiného než agentů bezpečnosti. Když už chlapec z baru odešel a usmívající se Bor se chystal do postele, zazvonil telefon. Někdo si spletl číslo, pomyslel si Bor zlostně a ospale se natáhl po telefonu. Nebylo to špatné číslo. Hovor byl pro něj a osoba, která mu volala, na něj promluvila gruzínsky. Ve čtvrt na dvě ráno, kdy v Arkadijově těle ještě doznívalo nedávné uvolnění organismu a toužilo po spánku, se Arkadij odepsal z hotelu, objednal si taxík, usedl do něj a zasmušile seděl po celou jízdu přes Honolulu a podél zátoky. Dostal pokyn, aby se přihlásil do řadového motelu poblíž letiště a tam čekal na další instrukce. Začal pochybovat o tom, zda bylo moudré, že poslechl. Neměl raději zavolat důstojníka bezpečnosti z Vulkánu? Odpověď byla jasná. Měl. Ale Vulkán byl stovky mil daleko a žena na druhém konci telefonu mohla být přímo před jeho dveřmi. Teď nebyl v nebezpečí život jeho dcery. Teď šlo o jeho vlastní. Zaplatil řidiči, dal mu velké spropitné a rázně kráčel k recepčnímu pultu. „Chtěl bych pokoj pouze na dnešní noc. Nemám ho rezervovaný,“ zamumlal a napůl doufal, že žádný pokoj volný nebude. Ale v motelu v těchto místech byla spousta volných pokojů. Podepsal se do knihy hostů přiděleným jménem William P. Johnson, a protože se ani v nejmenším nesnažil mluvit ani vypadat jako „pan Johnson“, ani neměl kreditní kartu na jeho jméno, požádala ho ospalá žena v recepci, aby zaplatil dopředu v hotovosti. V pokoji si sedl na okraj postele a rozhlédl se kolem. Byla to ošumělá místnost. Hala byla celkem okázalá, ale pokoj vypadal skoro jako vězeňská cela, maličká krychle s bílými stěnami. V koupelně byla kapsle s tekutým mýdlem jako někde na veřejném záchodku – bylo to docela jiné než v hotelu Ilikai. Ale neměl se tu setkat s hezkou mladou ženou, tak co na tom záleželo? Když zazvonil telefon, byly tři hodiny. Instrukce, které dostal, byly velmi jednoduché. Vyjděte bočním vchodem. Jděte deset metrů k rohu. Kupte si šálek kávy, sedněte si a čekejte. Trvalo to skoro celou další hodinu. Borovi bylo jasné proč. Ať už ho volal kdokoliv, byl velice opatrný na každý krok, aby se ujistil, zda není sledován, zda Bor nezavolal bezpečnostního agenta, nebo zda okolo neslídí námořní špionáž, aby se na něj vrhla, jakmile naváže kontakt. Bor si přál, aby se to stalo. Teď už je příliš pozdě, aby telefonoval pro pomoc. Bylo velmi nepravděpodobné, že by žena přijela ve stejnou dobu jako on, i když měl v taxíku chvillemi pocit, že je někdo sleduje. Prohlédl si ostatní hosty Sam's All-Nite. Byli někteří z nich od KGB? CIA? FBI? Jak to mohl poznat, když nenosili visačku se jménem. Posadil se do řady za dva veliké mladíky, kteří si něco mumlali jemu neznámým jazykem. Snad to byla ostrovní verze angličtiny, která je téměř nedešifrovatelná pro člověka, který se učil anglicky na vysoké škole ve Tbilisi. Lokál Sam's All-Nite nebyl nic jiného než roh parkoviště a v něm pult s rychlým občerstvením na jedné straně, několika dřevěnými stoly a lavicemi na druhé a jídelním lístkem, který jeho náladu ještě zhoršil. Radovánky v něm zanechaly pocit hladu. Přivítal by plátek čerstvé papaje nebo i americké míchané vejce se smaženými brambůrkami, což sice znělo ošklivě, ale ve tři hodiny ráno to bylo docela k jídlu. Nic takového tu neměli. Tacos. Hamburgery. Ze „speciality“ se vyklubalo smažené kuře. Zvolil si hovězí na kari. A prodělal. Když otevřel plastickou misku, vykoul na něj mastný řízek a dva kopečky studené rýže. Káva byla špatná, kyselá a kalná. Nicméně ji pil, aby zahnal ospalost. O půl hodiny později, když už těch několik málo hostů, kteří seděli okolo, odešlo a nahradili je jiní, nebylo stále ani stopy po dalších instrukcích nebo po schůzce. Vyhodil prázdnou misku s nedotčeným kari do koše na odpadky a vydal se pro další šálek kávy. Bylo to horší dřív. Co udělal špatně, že se ocitl na tomto místě? Ale copak měl nějaké možnosti? Jeho život téměř od narození nespočíval v jeho rukách. Ještě mu nebyly celé dva roky, když jeho strýce, velitele divize, zastřelili v Tuchačevského čistkách. Bylo mu deset, když zastřelili jeho bratrance, který byl kapitán u parašutistů a přešel do Vlasovovy armády, bojující po boku Němců. Mezi těmito dvěma událostmi si pamatoval jen válku. Jako sedmiletý už dostal partyzánský trénink. Partyzánský trénink pro hochy, který se ještě občas pomohuje! V případě německého vítězství v Gruzii se měl uchýlit do hor okolo Tbilisi a střilet, přepadat, vyzvídat a

zabíjet! Pro Bora, kterému tenkrát nebylo víc než patnáct, to byla strašná představa, ale v té době bylo strašné všechno. Mapa ukazovala sovětskou Gruzii sevřenou mezi dvěma moři. Jedním byli Němci a na jihu pak Turci, v boji s nimiž umřel jeho dědeček. Na severu již nacisté obklíčili Stalingrad. To nebyla žádná fantazie.

Ale Bor sám se lišil od mladistvé guerilly a nacisti naštěstí Gruzii neovládli. Jeho příbuzní byli pozapomenuti. Dostal možnost navštěvovat preferované školy, které vedou ke kariéře. Ne k vojenské kariéře, to věděl malý Arkadij moc dobře, protože si dovedl vzít příklad ze svých příbuzných.

Když byl jako nemotorný mládenec předveden před samotného Vševedoucího, on a dvacet dalších, aby obdrželi vyznamenání za trvalou politickou aktivitu a dobré školní výsledky, byl to právě Arkadij Bor, koho Stalin vlastní rukou pohladil po hlavě. Bylo to proto, že byl také Gruzínek? Nebo že byl na svůj věk velmi malý a Stalin dával přednost lidem, kteří byli menší než on? Na tom nezáleželo. Hlava, kterou pohladila vlastní Stalinova ruka, se však stala pro učitele i spolužáky svatou, takže Bor bez potíží skončil jako primus třídy.

Samozřejmě, čekaly ho ještě zlé časy – po tom odsuzujícím Chruščovově „tajném“ projevu, v němž odhalil Stalina, a zvláště pak o mnoho později, když asistent v laboratoři hrozil, že řekne, co spolu s Borem prováděli tu noc, když již všichni odešli...

Potil se v kabátě, ve kterém mu ještě ráno bylo zima, a náhle se s trhnutím probudil s úlekem, že si dovolil na chvilku si zdřímnout.

Toyota, která stála zaparkovaná u obrubníku, už tam byla příliš dlouho. Bor vstal a podíval se dovnitř.

Dveře na straně řidiče se otevřely. Vystoupila žena, která přišla Borovi trochu známá. Že by ji už někdy dřív viděl?

Vysoká, tmavá, se zahnutým nosem – jistě! Měla červené večerní šaty!

Tak mu ji popsal jeden z agentů bezpečnosti. „Výborně, Arkadiji Semjonoviči,“ řekla s úsměvem plynou gruzínštinou.

„Měl jste dost času sám pro sebe, nebo ne?“

Klesl zpátky na lavici.

Od doby, kdy dospěl, uvažoval o tom, jaký je to asi pocit, když člověk o půlnoci zaslechne zaklepání na dveře nebo ucítí ruku na rameni, když odchází z práce. Říkal si, jaké to asi bylo, když zatkl otce jeho kamaráda ze školy nebo manažera v továrně, kde pracoval jako mladík. KGB sebrala stovky dalších, sousedy, rodiče přátel, známé ze školy nebo z práce – a každý z nich bez sebemenšího odporu kráčel tam, kde ho očekával pouze beznadějný konec.

Nyní to věděl. Nedokázal pohnout ani prstem. Všiml si, že žena má přes rameno kabelku a úhledně složený deštník, který drží namířený jako zbraň. Věděl, co ten deštník ve skutečnosti je. Ale to, že celý ztuhl, nebylo dáno strachem, že bude na místě zastřelen. Bylo to jako znečistlivění. Ani jediný sval jeho těla se nechtěl pohnout.

Pestrobarevně pomalovaná dodávka zastavila se zaskřipěním brzd na místě zákazu parkování. Vystoupili z ní dva urostlí mladíci a prohodili několik vtípků s dívkou u pultu. Bor na ně zamyšleně hleděl: jak nádherně se musíte cítit, když nemáte v hlavě nic jiného, než jak nabalit holku a pak snad ještě ukradnout nějaké prachy na drogu.

„Mluv, zrádče!“ přikázala mu

„Nejsem žádný zrádce,“ protestoval.

„Ne, tak daleko jsi ještě nedospěl,“ souhlasila. „Dostal ses do potíží kvůli svým nechutným sexuálním praktikám, nemám pravdu, Arkadiji Semjonoviči? A jsi v nich zase!“ Potřásla hlavou a pak mu naznačila, aby se zvednul. Vedla ho k pultu, kde objednala pro sebe limonádu a Borovi další kávu. „A teď,“ řekla, „si sedneme a pohovoříme si, drahý příteli.“

„Nejsem váš přítel!“

„Ale budeš, Arkadiji Semjonoviči. Logika situace to vyžaduje.“ Lokla si z papírového šálku, ušklíbla se a vyhodila polovinu ledu na asfalt.

„To víš,“ řekla, „ti tví pederastičtí kamarádi nevědí, co je loajalita. Jakmile tě vidí, hned mi zatelefonují. Možná stejně tak telefonují i jiným, kdoví?“

„To jistě ne!“ protestoval, ale jeho žaludek byl jiného mínění. Vyčichlé nestravitelné kafe v něm leželo jako olovo.

„Taková, jako jsi ty, nemají žádné přátele,“ řekla vážně. „Ani Američani nemají rádi takové svinstvo, jako jsi ty, Bore. Tvoje záznamy o hospitalizaci jsou stále k dispozici. Snadno se můžou dostat do rukou CIA.“

„To nebude mít žádný význam,“ zaprotestoval.

„Samozřejmě že bude! A bude to pro tebe moc zlý. Ale nabízím ti řešení. Pomůžeš své vlasti, jak to od tebe požaduje. Nebo si myslíš, že jen proto, že ses procestoval několik tisíc kilometrů, nejsi už nic povinován vlastnímu státu?“

„Ale pokud budu pro vás pracovat jako vyzvědač, tak mě zastřelí.“

Pokrčila rameny a lokla si 7-Up. „Jestli skončí tvůj prohnilej život, bude to jen požehnání. Ale to se nestane. Stát má zájem i na takových, jako jsi ty. Nežádám, aby ses obětoval. Nezastřelí tě. Prostě mi budeš podávat zprávy a informace.“ Naklonila se a poklepala mu na ruku. „Jsi nějak nervózní, Arkadiji Semjonoviči. Dal by sis injekci haloperidolu, aby tě zbavila tenze?“

„Ne! Co ode mě chcete?“ zachroptěl.

„Já? Já nechci nic. To tvoje vlast od tebe něco potřebuje, Arkadiji Semjonoviči. Je to jen maličkost.“ Podívala se na hodinky. „Za malý okamžik odjedeme někam, kde můžeme mluvit otevřeně a nikdo nás nebude rušit. Pohovoříme si. Ty a já a ještě několik jiných, kteří mají zájem o Projekt Vulkán. Nic víc. Jenom hovor mezi přáteli. Pak tě vezmem zpátky na letiště, takže chytíš letadlo do Hila, a nikdo se nic nedoví.“ Odmlčela se a hleděla na něj pobaveně – nebo to bylo opovržení? „Ani ses nezeptal, jak se má tvoje dcera,“ řekla.

Pokrčil rameny a vyhnul se jejímu pohledu. Měl za sebou velmi dlouhý a únavný den a byl fyzicky vyčerpaný. Jak se to tak zvrtilo, že se dostal do téhle špinavé díry, kde řvou a žertují chuligánští playbojčci s prodavačkou, a jeho vlastní život visí na vlásku!

„Jistě,“ kývla žena, „člověk jako ty se nezajímá o život jiného člověka. Rozhodně ne, když se jeho myšlení zabývá tak

obrovskými věcmi, jako je zničení rodné země, dělnické třídy a možná i celého světa! Je to hanba, Bore!“ Popíchlo ho, jak hloupě to pochopila. „Ale tak to není! Je to přesně naopak! Copak nevidíte, že tím zachráníme svět? Nukleární válka je zastaralá. Nukleární zima by zabila každého, jen kdyby se vypálilo několik set raket...“ „Jakoupak jsi našel lepší cestu? Takovou, že potřebuješ jen jednu bombu, abys všechny zabil? Klaním se ti Bore!“ „Ne! Vulkán nezabije ani jednoho člověka! Má jenom zničit úrodu! Nebudou žádné žně! Nebudou poškozena města, továrny, dokonce ani raketové základny!“

Její výraz nyní vyjadřoval čisté opovržení s trochou strachu.

„A když nebudou žně, nebudou snad sovětské lidi hladovět?“

„Jen když si nedají říct! V Americe, Austrálii a Latinské Americe jsou obrovské zásoby obilí – rozhodně je ho dost, aby uživilo lidstvo po celý rok. Nebude se plýtvat zrním na krmení zvířat, takže budou snědena zvířata. Rok nebo dva bude jíst každý chleba místo steaků – je na tom něco hrozného?“

„Jo? A jakpak naši sovětské lidi to obilí dostanou? Copak můžeme říct Američanům: Ó ano, teď jste na tom dobře, vidíme, že jste ve výhodě, tak nás prosím nakrmte?“

„Samozřejmě to bude něco za něco,“ zamumlal Bor.

„A co? Tak mluv, Bore!“

Znovu pokrčil rameny, tentokrát mnohem rozmrzeleji. Ta ženská prostě odmítá rozumět. Oč snazší bylo vysvětlit tyto věci týmu z Pentagonu nebo výboru Kongresu. Lidem, kteří na vás nemíří zbraní, a v dobře osvětleném klimatizovaném konferenčním pokoji zařízeném kůži čalouněným nábytkem. „Uzavře se diplomatická smlouva,“ řekl. „Vulkán umožní podepsat smlouvu o odzbrojení. Američani snad budou požadovat změny dislokace nějakých vojenských oddílů...“

„Půjde o místa, jako je Afghánistán, Polsko a Československo? A o jednostranné odzbrojení, takže si Američani nechají své křížující rakety a řízené střely? Myslíš, že Sovětský svaz musí kapitulovat?“

„A proč ne,“ opáčil. „Kapituloval by kvůli svobodě.“

Zasmála se. Byl to kovový smích „Kvůli svobodě, kterou bys ty ukořistil, samozřejmě,“ řekla krutě. „Takové svobodě, která by ti umožnila groteskní sexuální akty do úst a zadnic mužů – nebo snad dáváš přednost ženským, Bore? Že to pro tebe dělají! Jsem z tebe znechucená. A teď mazej do auta.“ Pokynula napřaženým deštníkem a pak jím Bora píchla. Bor poslušně vstal. Byl poražen na všech frontách.

A přece...

A přece, uvažoval, přece z toho může něco vytěžit. Předpokládejme, že udělám, co se po mně chce. Pokud budu chytrý a opatrný, Američani se to nemusí nikdy dozvědět a já můžu žádat určité záruky. Snad bych mohl chtít i něco víc, přemýšlel, když krácel podél pomalované dodávky k ženě toyoty. Peníze? Proč ne? Určitě by mi tajné fondy KGB mohly nabídnout měsíčně pár tisíc dolarů, řekněme na účet do Švýcarska.

To ho rozveselilo. A také by mu mohli dát určité záruky, že se dceři nic nestane ...

Podivil se, když náhle uslyšel tlumený výkřik ženy, která šla za ním.

Otočil se a strnul. Plážoví povaleči přerušili hovor s dívkou u pultu a blížili se k nim. Dveře dodávky se otevřely a vyskočil z nich velký chlap, který prudce udeřil jeho společnici do zátylku čímsi, co vypadalo jako baseballová pálka.

A pak už se všechno udalo rychlostí blesku. Velký muž popadl ženu za ramena a vtáhl ji do dodávky. Hoši od pultu vzali Bora z každé strany za jednu ruku a táhli ho za ní. V mžiku byl uvnitř a dveře se za ním zavřely.

Uvnitř dodávky bylo několik matrací a dřevěná lavice podél jedné stěny. Dva muži si sedli na lavici a bezvědomou ženu hodili na matraci. Jeden chlapík se vydrápal na sedadlo řidiče a nastartoval. Bora nechali potupně klečet na další matraci. Zamotala se mu hlava, když dodávka zrychlila, jak opouštěla parkoviště lokálu Sam's All-Nite Drive-In. Když zatáčela kolem rohů, aby vyjela, Bor se pokusil trochu vztyčit a rozhlédl se kolem. Dodávka neměla po stranách okna, ale nebyla v ní úplná tma. Z osvětlených ulic do ní pronikalo dostatek světla oddělením pro řidiče, takže si Bor mohl prohlédnout oba muže, kteří tam byli s ním. Byli velcí, měli bronzovou pleť a vypadali spíš jako Orientálci. Jeden stále ještě třímал baseballovou pálku, zatímco druhý zvědavě zkoumal ženin smrtelný deštník. Bora si vůbec nevšímal.

Takže se dostal z bláta do louže. Bor si uvědomil, že osoba, která o něm podala zprávu KGB, zatelefonovala ještě někomu jinému. Tihle muži tedy nemohli být nikdo jiní než teroristé, kterých byly plné noviny. Začalo mu být nevolno.

Když chytil dech, vykřikl: „Vy jste ti Maui Mau-Mau?“

Muž s baseballovou pálkou se zasmál. „Kamehameha Korps, ty bílý prase,“ opravil ho.

Bor nad tím rozdílem mávl rukou. „Každopádně mě poslouchajte. Ta žena je agentkou KGB. Musím vám poděkovat, že jste mě před ní zachránili.“

„Drž hubu,“ řekl muž klidně.

„Věřte mi! Slibuju vám, že za to budete dobře odměněni, jen musíme zajet někam k telefonu, abych mohl zavolat svého bezpečnostního důstojníka.“

Muž už nepromluvil. Jen se usmál a zvedl hrozivě pálku. Bor vyděšeně zavřel oči. Co se má stát, stane se a on už to nemůže nijak ovlivnit.

Nicméně bylo zvláštní, že se muž usmál. Bor si ten úsměv nedovedl vysvětlit. Pochopil, až když o půl hodiny později dodávka zpomalila a zastavila. Mezi řidičem a někým venku proběhla šeptaná domluva.

Žena z KGB se mu s chraplavých sténáním převalila do klína. Zděšeně ucukl a naklonil se dopředu, aby viděl co se děje.

Viděl toho jen velmi málo a jen kratičkou chvíli, protože ho muž s baseballovou pálkou okamžitě odstrčil. Ale to, co zahlédl, ho udivilo.

Muž, s nímž mluvil řidič, byl strážný. Studoval doklady, které mu řidič podal. Na hlavě měl bílou helmu s nápisem Army MP.

16

Ohnivý kruh, který obklopuje vhloubení Tichého oceánu, je zásobován velkým teplem a tlaky zevnitř Země. Existují i jiné ohnivé kruhy. Nejsou přirozené, jde o lidské výtvoř. Ten oheň je atomový. A neobklopují oceány, ale národy. Smysl atomové zbraně je jako smysl každé zbraně – přinutit někoho, aby dělal to, co chce já. To je doktrína force majeure. Funguje dobře – nezávisle na tom, zda to, co chcete, je správné nebo morální, a stejně tak nezávisle na tom, co chce ta druhá strana, pokud není taky ozbrojena. Pak všechno, co je možné dělat, je, že jeden druhého zabijí.

Existence Spojených států například velmi nevyhovuje Sovětskému svazu. Pokud by Svaz byl jedinou atomovou supervelmocí na světě, pak by mohl bez problémů vnutit svoji vůli jiným, nebo dokonce všem národům.

Jediná atomová balistická střela, která by dopadla na jedno město, by ukázala, kdo je tu pánem. A pokud by se ještě potom vyskytl nějaký odpor, bylo by po ruce nejméně deset tisíc dalších raket, aby lekci zopakovaly. Zásoba raket každé atomové supervelmoci je větší než počet měst. Může Čína projevit známky neposlušnosti? Pak Peking zmizí a ostatní se postaví do lajny. Pokusí se Polsko utrhout se ze svého řetězu? Pak vymažeme Varšavu. Spojené státy by i bez nukleárních zbraní představovaly určitý problém, ale se zničeným a umírajícím Washingtonem, New Yorkem, Chicagem a Los Angeles by ta města, která by přežila, už žádné problémy nedělala.

Rovnováha oboustranně pojištěné destrukce ničí každou takovou moudrou kalkulaci – na obou stranách. Rakety zaměřené na západní města jsou stejně bezmocné jako rakety zaměřené na Moskvu, Havanu či Hanoj.

Bezatomové války stále existují. Probíhají v Africe a Latinské Americe, ve Vietnamu a Afghánistánu, téměř všude s výjimkou teritorií supervelmocí. Ale mezi obry přerostla síla nukleárních zbraní veškeré úvahy. Námořní síly už dnes proti sobě nemohou bojovat. Jediný raketový křižník podobného typu jako americký Columbus má sám dost síly na to, aby zvrátil výsledek jakékoliv námořní bitvy v historii. Armády, jakkoliv mocné, jsou obklíčeny. Jaký má význam vyhrát bitvu, když byla zatím zničena země vítězné armády?

Po čtyřicet let se dvě supervelmoci pokoušejí odstrašit jedna druhou. Kruhy zbraní, kterými se navzájem obklopují, jsou stále těsnější. Atomové Pershingy II na jedné straně hranice a sovětské S S 20 na druhé. Ponorky jedné velmoci obklíčují pobřeží té druhé a jejich atomové rakety jsou stále v pohotovosti, ať v teplých nebo chladných mořích, dokonce i pod arktickým ledem. Sovětské ponorky Tajfun a americké ponorky třídy Los Angeles mohou proniknout ledovým krunýřem, aby odpálily své válečné hlavice. V jisté době má jeden národ určitým způsobem víc zbraní než ten druhý. V takovém případě ten druhý zdvojnásobí své úsilí a dosáhne částečné momentální převahy.

Nic se nezmění. Rovnováha teroru malé změně odolává. Je to jako když potkal americký voják obránce Vietkongu v podzemních bludištích Vietnamu. Nebyl prakticky žádný rozdíl v tom, jestli měl jeden šest ručních granátů, zatímco druhý jen čtyři. Nepřežil ani jeden.

Dosažení skutečně významné výhody se vždy vyhýbá oběma supervelmocím, protože každá disponuje takovou silou, aby mohla zničit tu druhou – ovšem s tím, že bude na oplátku zničena i ona sama.

Teroristické skupiny unášejí jednotlivce a používají jich jako rukojmích, prosazují svoji vůli hrozbou jejich smrti.

Supervelmoci se jednotlivci nezabývají. Mají jako rukojmí národy.

17

David spal velmi špatně – vstal aspoň šestkrát za noc a volal na policii, aby se zeptal, jestli je něco nového s Rachel Chindlerovou. Vždycky dostal stejnou odpověď. Když zavolal naposledy, už svítalo. Budík měl natažený na sedmou. Takže když po několika minutách vrzly dveře, byl stále ještě v županu. V dlani držel šálek instantní kávy.

Byla to mladá policejní seržantka Nancy Cheeová.

„Našli jste ji?“

Nancy lítostivě potřásla hlavou. „Ne. Ale objevilo se něco nového, co by mohlo souviset s jejím únosem. Znáte Alicii Patter-sonovou?“

Ode dveří se ozval šouravý zvuk. Vstoupila Kuši. V muumu velikosti teplovzdušného balonu vypadala majestátně.

„Samozřejmě ji zná. Je to přítelkyně našeho vnuka. Dej mi taky šálek, Davide.“ Nalila si z konvice a naslouchala přítomné policejní seržantce.

„Alicii Pattersonovou včera zatkli při pokusu ukrást auto.“

„To je mi líto. Jste si jistá, že to tak bylo?“ řekl David překvapeně.

„Ale jistě, doktore Yanami. Otevřela toyotu na parkovišti Hertzů na letišti. Odvedla dobrou práci, spojila dráty od zapalování, ale musela být nervózní. Každopádně při výjezdu na silnici narazila do poštovního nákladáku a pokusila se ujet. Všechno to viděli policisté z auta.“ Zaváhala. „Jde o to, že ona a váš synovec Albert jsou na seznamu havajských nacionalistů.“

„Proti tomu neexistuje žádný zákon,“ řekl David instinktivně a pak pokrčil rameny. „Omlouvám se. To je reflex. Chcete tím naznačit, že je Lono zapletený do únosu?“

„Právě na to se vás chci zeptat. Pattersonová vypovídá, že se chtěla jen projet, ale to nezní logicky. V jejím charakteru není nic, co by takovému jednání nasvědčovalo.“

„To není,“ souhlasil David. „Je to hezké děvče. Takové vážné.“

„A taky se ztratilo auto blízko Waimey. Farmářský nákladáček. Popis odpovídá nákladnímu autu, které viděli na univerzitním parkovišti.“

Davida to zmátlo. „Myslíte, že Alicie ukradla oba automobily?“

„Ne – mohla to být ona, ale my nepředpokládáme, že by unesla paní Chindlerovou. Právě v té době byla na policejní stanici a paní Chindlerová s ní prokazatelně nebyla.“

Spíš to vypadá tak, že únosce odvezl paní Chindlerovou v nákladáku a pak někde čekal, aby vyměnil auto.

Pattersonová měla obstarat to druhé auto, ale byla uvězněna. Samozřejmě jsme rozeslali popis nákladáku na všechny strany, hned jak jsme ho dostali, ale není po něm ani památky. Téměř to vypadá, jako že je tu ještě třetí parta, která

opatřila auto, nebo že paní Chindlerová a její únosce či únosci jsou stále ještě v nákladáku. Pokud tomu tak je, nemůžou s ním jet daleko.“

„Na druhé straně,“ řekl David pomalu, „vy předpokládáte, že se můj synovec podílí na únosu. Pak se patrně domníváte, že se podílel i na únosu letadla.“

„Musíme uvážit každou možnost,“ omluvila se seržantka Cheeová. „Jedna věc je jistá. Ten, kdo unesl paní Chindlerovou, věděl, kde ji najde. Kdo všechno to věděl?“

„Samozřejmě já. Frank a jeho sekretářka. Víte...“ Zarazil se. „Jo, a řekl jsem to důstojníkovi na Lymanově letišti, myslím. A jeho sekretářce taky. Chtěl jsem tím urychlit řešení toho problému, abych se mohl rychle vrátit do Frankovy kanceláře a vyzvednout Rachel.“

Seržantka jen zírala. „A každý z nich to mohl říct komukoliv dalšímu. Nu dobrá. Přinejmenším jste to nezveřejnil v novinách.“

„Neměl jsem důvod, abych se o tom nikomu nezmiňoval,“ odsekl David.

„Samozřejmě že ne. Řekl jste to ještě někomu?“

„Ne, mám dojem, že ne,“ odpověděl David a uvažoval. „Vždyť jsem nikoho jiného neviděl.“

„Viděls mě, Davide,“ řekla jeho babička a cpala si tabák do dýmky. David se na ni podíval zděšeně.

Seržantka se rychle zeptala: „Copak vy jste se o tom někomu zmiňovala?“

„Bohužel ano,“ řekla Kuši těžce. „Volal mi Lono. Mluvil dlouho – a velice přátelsky. Už dlouho jsem si s ním tak hezky nepopovídala. Řekla jsem mu, kam vahině šla.“

Zatímco Nancy Cheeová telefonovala na stanici, David seděl a zíral na svoji babičku. Vyndala dýmku z úst a vrátila mu pohled. „Víš, Davide, tys měl pravdu. Udělala jsem velkou chybu.“

„Nic jsi mi neřekla!“

„Proč taky,“ řekla Kuši. „Minulou noc jsem se pokoušela Lona zavolat, ale nikdo to nebral. V pořádku. Mohl být venku s dívkou. Ráno jsem to zkusila znovu, a stále to nebral. Právě jsem ti to šla říct. Pak přišla paní policistka.“

„Mělas říct, že o tom věděl.“

„Máš pravdu,“ řekla těžce, „ale je to můj pravnuček.“

David hleděl na svoji babičku. Lono? Ten čistý malý chlapec, který byl ještě včera tolik potěšený půldolarem s Eisenhowerem a Susan B. Anthonyovou? Chlapec, který zaujímal filozofickou pozici proti destrukci ostrovů Evropy? Na tom není nic špatného, dokonce i David tento resentment sdílel. Filozofický resentment. Ale dát se k teroristům? Byl snad jedním z členů gangu, který unášel letadla a metodicky povraždil nějakých dvacet lidí?

„Nechce se mi tomu věřit,“ řekl.

Jeho babička chvíli soucitně mručela. „Je toho najednou trochu moc,“ souhlasila. A pak dodala: „Ty, Davide. A co její syn?“ Otočila se ke dveřím, odkud bylo slyšet lehký krok Nancy Cheeové, která se právě vracela. „Co vy na to, seržantko? Co si o tom myslíte?“

Policistka chvíli sdělení Kuši rozmatávala. „Syn? Myslíte syna paní Chindlerové?“

„Rachelino dítě – hmm – správně. Jmenuje se Stephen. Ať přijede.“

Nancy Cheeová se podívala na Davida, který její pohled bez výrazu opětoval. „No, já nevím,“ řekla. „Nemám představu, jestli jsou na takovou věc vůbec peníze a jestli s tím kapitán bude souhlasit.“

„Snadno to zařídíte,“ řekla Kuši. „Pro vás je to snadné. Přivezte dítě, zůstane v tomhle domě, dokud nenajde matku.“

„Ale já opravdu nevím...“ začala Nancy, ale Kuši zavrtěla velikou hlavou.

„Vy víte, seržantko Nancy,“ řekla, „Víte, že dítě je samo – hmm – a nezná špatné zprávy o mamince. Kdy se kouká na televizi? Jak často? Ne, zavolejte dítě a řekněte mu to. A pak ho přivezte sem! Zařídte to!“

Policistka chvíli přemýšlela, pak souhlasně přikývla a vrátila se k telefonu. David přešel k oknu a zíral ven. Pršelo, pak přestalo a znovu začalo. Uvažoval, zda jsou Rachel a jeho synovec venku v dešti, a bezmyšlenkovitě si mnul bradu. Z ničeho nic prohodil přes rameno: „Asi bych se měl oholit.“

Kuši se zasmála: „To je dobrá myšlenka. Když se oholiš, budeš vypadat-hmm-mladší!“ Otočil se, aby zjistil, čemu se babička směje, ale vlastně se nepotřeboval ujistit. Byla tu přímá souvislost: když si oholí bílé vousy, bude vypadat mladší – tak mladý, že třiačtyřicetileté ženě nebude pohled na něj připadat jako pohled na otce. „To je v pořádku, Davide,“ zamumlala babička překvapivě jemně. „Není důvod, proč bys neměl mít rád Rachel. Taky poznáš dítě.“

„Jejího syna?“

„Vsad’ se, Davide. Poznáš jejího syna a uvědomíš si, jak to s tebou je. Až si oholíš vousy, uvidíš, co se stane.“

„Kuši, ale ona je v zoufalé situaci.“

Babička přikývla. „Teď s tím nemůžeš nic dělat, Davide,“ prohlásila. Chvilku si pro sebe něco huhlala a pak řekla: „Jdi se se seržantkou Nancy podívat po Lonovi, ano?“

David zaváhal. „Jestli je skutečně terorista...“

„Pak je to špatné, jistě, Davide. Možná dokonce střílí. Tak jdi, možná si s ním budeš moci promluvit.“

Než mohl David odpovědět, vrátila se Nancy Cheeová do pokoje.

„Kapitán se pokusí zařídít, aby Stephen Chindler přiletěl,“ řekla, „ale když jsem telefonovala, stalo se ještě něco jiného. Doktore Yanami, musíme do parku. Něco tam našli a chtějí, abyste to identifikoval.“

Lávová roklina byla velkou turistickou atrakcí – kvůli svému tvaru i díky historii. Když láva stékala po svahu, tekla pomalým proudem, jako když po láhvi stéká čokoládový sirup. Jak se ochlazovala, vnější části tvrdly. Roztavená skála dál tekla rourou, již vytvořila. Pak výtok lávy z hory ustal, tekutina z roury vytekla a zbyla samotná prázdná roura. Nejprve byla samozřejmě na povrchu hory, ale později ji vytékající láva zakryla. Nakonec eroze odkryla jeden konec a tak ji objevili lidé.

Ze všeho nejvíc vypadala jako tunel, který vede odnikud nikam. Strážci parku navozili do trubice jíl a šterk, ale tvar původní lávové roury přetrval. Byla světlá. Byla dokonce prostorná, zhruba čtvereční metr, a vedla skoro dvě stě metrů pod povrch.

Ačkoliv ji David viděl už nejméně desetkrát, když doprovázel děti nebo návštěvníky, otrásl se při představě, jaké to tady asi je beze světla, když tu zůstanete s celou tou tíží nad hlavou. Na konci rokle byl hlouček turistů oddělený zábranami a několika uniformovanými policisty od dějiště zločinu. Hlouček štěbetal a hlučel. Policie vpustila Davida a seržantku. V polovině cesty dolů, právě uprostřed, stál hlouček uniformovaných i civilních policistů. Když k nim přistoupili, jeden z nich ukázal červený slaměný dámský sandál. „Můžete to identifikovat?“

Seržantka Cheeová se nejprve podívala na muže, který držel sandál, a když ho nepoznala, pak na kapitána Fieldinga. Teprve když kapitán kývl na souhlas, odpověděla: „Mám dojem, že ano, pane. Rachel Chindlerová měla takové boty včera ráno na sobě.“

David zapátral v paměti. „Mám taky ten dojem,“ řekl pochybovačně. „Ale nerozeznávám dobře části ženského oblečení.“

„Mám dojem, že to stačí,“ řekl kapitán Fielding. „Botu našel jeden ze strážců parku. Chtěl ji zahodit, protože najít tu ráno botu, to není nic neobvyklého – nemluvě o tom, že se tu příležitostně najdou i podprsenky –, ale byla v ní zpáteční letenka paní Chindlerové. Letenku mohl někdo ukrást, ale nikdo by nekradl jednu botu – z toho vyplývá, že tu byla. Rozešlete popis automobilu,“ rozkázal. Uniformovaný policista přikývl a zamířil k východu z rokle. „Myslím, že se tu přes noc schovali před deštěm. A pak před svítáním ukradli auto před hotelem Volcano. Pokud v něm ještě jedou, brzy je dostáném.“

David svraštil čelo, jako by neporozuměl. „Proč říkáte oni?“

Kapitán Fielding zaváhal a pak řekl: „Není dosud jasné, jakou roli v celé věci paní Chindlerová hraje. Připouštím, že mohla vlézt do cizího auta na parkovišti dobrovolně, zejména když je řídil váš synovec, který ji byl normálně představen. Připouštím taky, že mohl se zbraní v ruce přinutit, aby s ním nějaký čas zůstala – ale ne navždy. Od únosu už uplynulo dvacet čtyři hodin. Auto ukradli jen pár metrů od hotelu. Mohla křičet o pomoc. Neudělala to. Stejně tak během dvaceti čtyř hodin tady v parku, ve tmě, měla jistě možnost utéct s dobrými vyhlídkami, že unikne. Neudělala to. A pak je tu tavěc s Kanaloou. Mám dojem, že ho poznala. Ale nepřiznala to.“

„Ale to je šílené,“ vybuchl David.

Když kapitán otevřel ústa, aby mu odpověděl, zasáhl civilista: „Dřív než budete pokračovat, Fieldingu, musím položit doktoru Yanamimu několik otázek.“

„To musím já taky, Murchison,“ odpověděl kapitán.

„Jistě, to můžete. Ale my budeme první. A ne tady. Potřebuji, aby byl v mé kanceláři...“

„V žádném případě. Můžete ho vyslechnout tady.“

„Ne.“ Murchison sevřel rty a pak řekl se zjevným úsilím o přátelský tón: „Nahore v autě, abych si mohl nahrát odpovědi.“

„Pak nám bude k dispozici?“

Murchison pokrčil rameny. „Možná, vždyť víte. Pokud nebude obviněn, pak ano.“

Obviněn! Za svých víc než šedesát let se David Kane Yanami nesetkal s tím, že by proti němu bylo vzneseno obvinění. Taková slova jistě nepoužijete kvůli dopravnímu přestupku. A dopravní přestupky nevyšetřuje FBI.

Když David studoval do plastu zalitou legitimaci a hned vedle Murchisonovy barevné fotografie si všiml slov Federální vyšetřovací úřad, jeho pobouření si našlo průchod slovy: „Chcete mě obvinít z únosu?“

„Počkejte moment,“ řekl Murchison a hrabal se v tašce. Vytáhl magnetofon, pečlivě do něj zasunul kazetu, zapnul ho a řekl: „Wiliam F. Murchison vyslýchá Davida K. Yanamiho třetího prosince v“ – koukl se na hodinky – „v devět dvacet dopoledne. Doktore Yanami, můžete mi říct, kde jste byl dvacátého třetího října?“

Pro Davida nebylo těžké odpovědět na otázky, které mu kladl muž z FBI. Kde byl? Pil kávu v restauraci na Lymanově letišti. Co tam dělal? Právě odvedl paní Rachel Chindlerovou na letadlo do Maui. Proč to dělal? Protože byl členem výboru, který hledal novou vedoucí knihovny na univerzitě a paní Chindlerová projevila o tuto práci zájem. Bylo by možné, že by byl zapleten do únosu? Jistě ne... Ale poslední otázka nebyla vyřčena. Nicméně jistota, že právě na to muž z FBI myslí, zrychlila Davidův tep. Jak neuvěřitelné, že se ho můžou takhle vyptávat.

Nervózně se zavrtěl na úzkém sedadle hony, příliš malé pro muže jeho rozměrů. Murchison se odmlčel a potichu, aby to nebylo na pásce slyšet, pootevřel okno. Otevřenou štěrbinou vnikl závan vlhka z přicházejícího deště. David ho pocítil na pravé tváři. Ani si neuvědomil, že začalo pršet! Pak začala další série otázek. Ty byly ještě nepochopitelnější: Proč se pokusil přeletět nad flotilou lodí Projektu Vulkán? Ale vždyť už na to opakovaně a dopodrobna odpovídal: prostě chtěl paní Chindlerové ukázat, jak vypadají. Pak popis ženy která mu v hotelové hale předala vzkaz pro „manžela“. Ale i nato už mnohokrát odpovídal. Už ji někdy předtím viděl? Ne. Viděl ji někdy potom? Ne. Ví, co bylo ve vzkazu napsáno? Ne, byl psán cizí řečí. Proč ho otevřel? Ztraceně, on ho přece „neotevřel“, jen ho přeložil a viděl část písma – a co kčertu mají tyhle věci společného...?

Na to ovšem muž z FBI neodpověděl. „Děkuji vám, doktore Yanami,“ řekl oficiálně a vypnul magnetofon.

„To je zatím všechno. Když se vrátíte do lávové rokle, jistě vás policie z Hila odveze domů.“ David spěchal hustým deštěm k místu, kde na něj čekala v autě Nancy Cheeová. V hlavě se mu převalovaly hořké myšlenky.

Mladá žena vypadala unavená a vyčerpaná. Když si to David uvědomil, nijak ho to nepřekvapilo. Seržantka Cheeová věnovala mimo své normální povinnosti mnoho svého drahocenného času tomu, aby se Rachel Chindlerové nestalo, co se stalo. Málo spala a nebyla naladěná na konverzaci. „Nejlíp bude, když vás vezmu domů, doktore Yanami,“ řekla. „Máte mokré šaty, ještě se nachladíte.“

A pak už nepromluvila, dokud nezahrnuli před malý domek ve Volcanu, ačkoliv musela vědět, že tam na ně na verandě čeká kapitán Fielding. Na druhé straně za oknem seděla Kuši, která si klidně vykládala pasiáns. Vzhledla jen, aby se ujistila, že se její vnuk převlékl do suchých šatů.

Za chvíli byl zpátky suchý. Přestalo pršet, svítilo jasné sluníčko a všichni čekali jen na něj. Dokonce i Kuši odložila pasiáns a připojila se k ostatním na verandě s konvicí čerstvé kávy.

David chtěl vědět, kam směřovaly otázky muže od FBI. Kapitán Fielding se naopak snažil neříct Davidovi nic, ale dovědět se od něj, na co se ho muž od FBI vyptával. „Je mi líto,“ řekl krátce, „ale nemohu komentovat probíhající vyšetřování FBI.“

„Vyšetřují mě?“ zalapal David po dechu a Kuši nesouhlasně zamručela. „Vy si myslíte, že mám něco společného s únosem paní Chindlerové?“

„Ne,“ řekl kapitán vyhýbavě, „to si nemyslím. Ve vašem soukromém životě není nic, co by tomu nasvědčovalo.“

„Vy prošetřujete můj soukromý život?“

„Samozřejmě že prošetřujeme váš soukromý život, doktore Yanami. Všechno je ve veřejných záznamech. Neprovádíte žádnou nezákonnou aktivitu – pokud nepočítáme příležitostnou koupi pytlíku marihuany pro vaši babičku.“

„Poslouchejte...“

„Ne, doktore Yanami, vy poslouchejte! My vám nechceme dělat potíže. Tohle je velké vyšetřování. Únos je federální zločin. Stejně jako únos letadla.“

„Ale co má ta žena a její vzkaz s tím vším společného?“

Kapitán stiskl čelisti. „Kdybych to věděl, pravděpodobně bych vám to nemohl říct. Možná že nic. Možná ví Murchison něco, co nevím já.“

„A můj přelet nad Vulkánem?“

„Stejná odpověď. Je to citlivá oblast, to přece ví každý. Pokud vědí proč, mně to neřekli.“

Nancy Cheeová položila ruku Davidovi na paži. „Prosím vás, doktore Yanami,“ řekla.

Podíval se na ni rozladěně. „Naším hlavním zájmem je zachránit paní Chindlerovou,“ řekla. „Zdá se, že je v tom namočený váš synovec, takže od vás potřebujeme informace o něm i o jeho přátelích a známých.“

A tak dalších deset minut, zatímco chladla káva, kterou nikdo nepil, namáhali David a Kuši svoji paměť. Kapitán se jich vyptával na lidi, které kdy s Lonem viděli, na lidi, o nichž se jim někdy zmínil jako o přátelích nebo o známých, na místa, kde se zdržoval nebo kde žili jeho přátelé, i na cesty mimo ostrovy.

David začal mít podezření, že vyptávání nikdy neskončí. Ale kapitán konečně zaklapl notes, pokynul seržantce Cheeové a odešel. David překvapeně pohlédl na mladou ženu a ona řekla: „Nebude vám vadit, když tu nějaký čas zůstanu, doktore Yanami?“

„Můžu si snad vybrat?“

Odpověděla vážně: „Mám povinnost mít tento dům pod dohledem až do odvolání, doktore Yanami. Jistě to pochopíte. Váš synovec sem může přijít, nebo může zavolat. Jestli vám to bude milejší, budu čekat v autě.“

„Zůstaňte tady, seržantko Nancy,“ nakázala Kuši. „Co je to s tebou, Davide?“

„Samozřejmě, má pravdu. Zůstaňte tu,“ řekl David omluvně. „To chcete všechny ty lidi pozavírat?“

„Chceme je vyslechnout,“ opravila ho. Chvilku váhala. „Poslouchal jste rádio?“

„Proč bych to měl dělat?“

„Podle zpráv bylo dnešního rána na ostrovech zatčeno víc než čtyřicet lidí.“

„Čtyřicet! To jste museli zavřít každého, kdo o Maui Mau-Mau jenom slyšel!“

„Bohužel ne. Mají napilno. Vyhlásili pásmu hotelů, půjčovně aut a taky několika cukrovarnickým společnostem kapu. A nejsou to jen plané výhrůžky. Na třetinových polích někdo založil dva velké požáry a taky dali několik kilo arzeny do nádrží se sirupem.“

„Dobrý Bože!“

„Takže nejsou všichni zatčeni, doktore Yanami. A to mluvím jen o tom, co hlásilo rádio, které čerpá zdroje z policejního hlášení. Do vyšetřování zasahují i jiné agentury.“

„Agentury? Víc než jedna? Jiná než FBI?“

Sevřela rty.

David řekl omámeně: „Vůbec mně nenapadlo, že se tolik lidí podílí na terorismu. A Lono...“

Nancy Cheeová zaváhala a pak řekla: „Snad vás nezraní, když vám řeknu, že jsme si o vašem synovci všechno zjistili. Jedno je jisté: určitě nebyl v uneseném letadle, byl celé ráno na pobřeží Kona v práci. Odešel až po poledni a v té chvíli už bylo letadlo pryč.“

„Díky Bohu,“ řekl David. „Aspoň nikoho nezavraždil.“ Mysl mu vířila. „A pokud s ním šla paní Chindlerová dobrovolně, jak se domníváte, pak je vůbec otázka, jestli právně vzato...“

Nancy Cheeová potřásla hlavou: „Pořád je to únos. Bohužel.“

„Dokonce i když nebyla předmětem únosu?“

„My nevíme, jestli byla nebo nebyla,“ řekla Nancy Cheeová pevně. „Dokonce i když by nebyla, i naznačená hrozba násilím dostačuje pro obžalobu. Vezměte si, kolik je takhle spácháno znásilnění. Ovšem my předbíháme. Tohle je materiál pro soud. Hodně bude taky záviset na tom, z čeho ho paní Chindlerová obviní – pokud se jí samozřejmě nic nestalo. Co si o ní myslíte?“

Davidova zarazila irelevance té otázky.

„Proč? Je to výborná mladá normální žena. Někdo, kdo prošel strašnou zkušeností, ale vypořádal se s tím docela dobře. Byla úplně klidná a uvolněná, když jsem jí ukazoval okolí.“

„Spokojená. Hm. Snadno se smála. Jako každá jiná turistka.“

„Tak to je.“

„Ale neidentifikovala Murraie Pereiru. Člověk nevidí mnoho tváří, jako je ta jeho. Jsem si jistá, že ho poznala.“

„To je zvláštní, seržantko Cheeová. Koneckonců únosci zabili její přítelkyni. Byli by zabili i ji, kdyby nedošlo k Boží milosti. Proč by lhala, kdyby ho opravdu poznala?“

„Proč se Patty Hearstová přidala k Symbionese Liberation Army?“

„To opravdu nevím,“ přiznal David. „Byla to mladá dívka, hodně vyděšená, špatně s ní zacházeli. Přirozeně byla příliš vyděšená a zmatená, než aby mohla odporovat.“

„Ale nemusela se stát jednou z nich, doktore Yanami. Nezapomeňte na snímky bankovní kamery. Ona se aktivně účastnila loupeže!“

David potřásl hlavou. „Nevím, kam míříte.“

„Jde mi o to, proč se Rachel Chindlerová chová tak, jak se chová, doktore Yanami. Slyšel jste někdy o stockholmském syndromu?“

106

18

Brát rukojmí se stalo standardním postupem teroristických skupin na celém světě od muslimů Hanafi ve Washingtonu D. C., Tupamarosů v Uruguayi, přes americký personál vyslanectví v Teheránu, texaskou káznici v Huntsvillu až k chorvatským únoscům letadel v Entebbe.

Při těchto situacích udivuje podivné chování rukojmích. Teroristé ohrožují jejich životy, zajmou je, působí jim strážně a někdy je i zraní. Přesto se překvapivý počet rukojmích staví na stranu teroristů a proti policii či vojákům, kteří je přišli osvobodit.

Tato reakce se nazývá „stockholmský syndrom“ podle události z posledního srpnového týdne ve Stockholmu v roce 1973. Osamělý lupič se samopalem se pokusil vykrást Švédskou kreditní banku. Loupež se nepodařila a po pět dnů a sedm hodin držel lupič čtyři bankovní zaměstnance jako rukojmí, zatímco vyjednával o svobodný odchod. V průběhu jednání si Jan-Erik Olsson vyžádal (a dosáhl) propuštění trestance Clarka Olofssona, který se k němu v bance připojil a podílel se na hlídání rukojmích. Během dlouhého období zajetí se rukojmí začali identifikovat s případem svých vězňů. Jeden dokonce řekl při telefonickém rozhovoru s premiérem Olofem Palmem: „Lupiči nás chrání před policií.“

Po osvobození, se všichni rukojmí snažili svým vězňům pomoci. Jedna z žen si dokonce vzala Clarka Olofssona.

Stockholmský syndrom se neomezoval pouze na tuto událost či na Švédsko. Bývalí rukojmí na různých místech navštěvují své vězňe ve vězení nebo pro ně dokonce zakládají fondy na obranu. Bývalá rukojmí vyslychaná po akci vypovídala, že by v případě policejní ozbrojené akce poslouchala rozkazy teroristů a ne policie. K tomu dochází, i když původní zločin nemá v pozadí politické nebo idealistické motivy, ale jedná se o prostou bankovní loupež, jako tomu bylo ve Stockholmu. Platí to však mnohem víc, když teroristé mají pro své akce jakýsi principiální podklad. Rukojmí získají pocit, že oni a teroristé jsou ve stejném postavení, spíš jako oběti. Poté co jihomolučtí teroristé unesli v Nizozemí v prosinci 1975 vlak, jeden z rukojmích, Gerard Vader, řekl: „Musíte bojovat s určitým pocitem sounáležitosti s Molučany. Dali nám cigarety. Dali nám příkrývky. Ale taky si uvědomujete, že jsou to vrazi. Pokoušíte se potlačit to ve svém vědomí. Já vím, že jsem to potlačoval. Zároveň si uvědomuji, že i oni byli obětí. Po dlouhém období by byli stejnými oběťmi, jako jsme byli my. Možná dokonce většími...“

Patty Hearstová nebyla sama.

19

Protože měly během půl hodiny přistát dva jumbo jety, byly načas omezeny jinak velmi volné parkovací možnosti. Neznamenalo to, že by David nemohl zaparkovat u obrubníku, na jak dlouho chtěl. Pouze to znamenalo, že musí zůstat v dohledu, aby mohl k autu doběhnout, kdyby se na mopedu objevil policista, který řídí na letišti dopravu. Došel až k pultu Služby cestujícím a pak se vrátil ke Kuši, která čekala v autě.

„Let má dvacet minut zpoždění,“ hlásil. „Pokud zůstaneš v autu, půjdu dovnitř a na chlapce počkám tam.“

„V pořádku,“ řekla babička souhlasně. „Jenom to uděláme opačně. Ty zůstaneš tady. Já najdu dítě.“

„Vždyť vůbec nevíš, jak vypadá,“ namítl David.

„Pcha! Já znám každé dítě, Davide. No a taky potřebuju jít na toaletu.“ Se vznešeným výrazem určeným vnukovi vyrazila čekajícím davem. David zůstal pod převislou střechou ve stínu. Nepřekvapilo ho, když viděl, že Kuši, místo aby zamířila doleva k toaletám, zahrnula doprava k letištnímu bufetu. A stejně tak bez překvapení zpozoroval seržantku Nancy Cheeovou, která zastavila své malé auto v diskrétní vzdálenosti.

Policistka se nesnažila schovávat. Když si všimla, že k ní David kráčí, vystoupila z auta a šla mu naproti. „Jestliže jste tady,“ usmál se David, „pak musí náš dům hlídat někdo jiný.“

Nevyhnula se odpovědi, ani neodporovala: „Jistě.“

Přikývl. „Snad jsem rád,“ řekl. A pak sraštil čelo: „Myslel jsem na to, co jste říkala. Myslíte, že Rachel Chindlerová opravdu přešla na stranu teroristů?“

„Je to možné, doktore Yanami.“

„Ale je to sakra podivné,“ řekl a hledal výraz, který by definoval tuto podivnou situaci, ale nemohl ho nalézt. Pak odpověděl na vlastní nevyřčenou otázku: „Koneckonců žijeme v podivné době. Každý může zešlehat a stát se zločincem.“

„Každý ne, doktore Yanami.“ Malá policejní seržantka pohlédla vzhůru na něj s hřejivým pochopením. „Vy a vaše babička jste osoby, které se mohou o Stephena postarat. Musím říct, že jsem odvolala jiného důstojníka, když jste přišel domů, abych byla dole na ulici, kdybyste mě potřeboval. Nechej chlapce hned konfrontovat s policií.“

„Nepředpokládám, že je něco nového?“ Ale David nepotřeboval odpověď. Kdyby se něco nového stalo, jistě by mu to už řekla. Rozhlédl se kolem. Zachytil pohled své babičky, která mířila z bufetu k bráně. Uždibovala z jednoho velkého dortu, druhý držela v pohotovosti v levé ruce, stále ještě zabalený do papíru.

„Nemyslím, že by někdo z nás dal vinu paní Chindlerové,“ řekla náhle seržantka. „Pochybuj, že kdokoli z nás může vědět, jak by se choval v jejím postavení.“

„Já ji z ničeho neviním. Vůbec,“ prohlásil David zdvořile. „Je to hodná žena, seržantko. A nepochybuj i o tom, že ten, jak jste to nazvala... stockholmský syndrom? Že má určitý smysl. Na světě kolem nás je tolik špatných věcí, že my všichni musíme připustit, že se můžeme stát spoluvůrci zla.“

„Ale vy ne, doktore Yanami,“ řekla žena vážně a hleděla někam za něj. „Asi už jdou. Jdu zpátky do svého auta a budu vás sledovat domů. Buďte opa...“ Utnula větu a usmála se na něj. „Chtěla jsem říct opatrný. Není to hloupé? Dokonce ani nevím, nač byste si měl dát pozor!“

Co máte říct chlapci, jehož matku unesli vyšinutí vrazi? Zvlášť když jeden ze zabijáků je váš vlastní synovec. Ale když chlapec prošel bránou na horké havajské slunce a nesl si plátěnou leteckou tašku s obrázkem Kačerů z Kačerova, jak surfují na severním pobřeží Oahu, David neměl starost, co by mu řekl. Kuši převzala iniciativu. Neřekla nic, ale objala chlapce silnými pažemi, pak ho pustila, vzala jeho vak a postrčila ho k čekajícímu autu.

„Davide,“ rozkázala, „teď pojezení. To dítě – hmm – je vyhladovělé k smrti z toho jídla, co podávají v letadle. Doma mu dáme něco dobrého.“

Chlapec si potřásl s Davidem rukou a poslušně nastoupil do auta. Vypadal mnohem mladší, než David očekával – nebo prostě David zapomněl, jak osmnáctiletý chlapec vypadá. Stephen Chindler měl pod nosem tenký knírek, díky němuž vypadal ještě mladší. Nebyl to knír, který by mohl nosit dospělý muž. Byl to knírek, kterýsi pěstují nejistí teenageři, aby vypadali starší. Může se takový chlapec uvolnit v Kušině mateřské přítomnosti?

Nemusel si dělat starosti. Cestou nahoru do Volcana se Kuši naklonila dopředu, hlavu se ryšavými vlasy strčila mezi Davida u volantu a chlapce, který se díval vzrušeně ven čelním sklem. „Už jsi někdy viděl takovou havajskou dámu, jako jsem já?“ dožadovala se.

„Asi ne,“ řekl chlapec. „Možná v televizi. Na Havaj Five-O, nebo na jiném kanálu.“

„Velmi – hmm – velká,“ řekla Kuši. „Ale my jsme velmi dobří lidé, jako tvoje máma. Máš o ni starost?“

„Ano,“ odpověděl chlapec.

„Samozřejmě že máš starost! Byl bys blázen, kdybys ji neměl, Stephene, ale neměj – hmm – neměj moc velkou starost, víš? Každý dělá, co může, uvidíš. Teď se dívej. Tady nahoře, až zahneme, bude Kilauea. To je sopka, místo, kde žije Pele – to je velmi mocná bohyně, je moc zlý, když se na tebe rozzlobí.“

„Chtěl bych vidět erupci,“ řekl hoch moudře.

„Ne, to ne. To může být moc špatný, když Kilauea vybuchne. Jsi hezký chlapec,“ prohlásila, aniž změnila tón. „Máš nějakou dívku?“

„No – jistě.“

„Samozřejmě že máš,“ přitakala Kuši. „To je moc dobrý, mít dívku, oženit se, mít děti. Udělej to tak, Stephene, nebud' jako – hmm – ten zabedněnec David, můj vnuk. Měl se oženit a mít syna, jako jsi ty.“

„Kuši,“ řekl vnuk mírně, „mám dojem, že se tě chce Stephen na něco zeptat.“

„Zeptat? A na co?“

„No,“ řekl hoch, „myslel jsem... říkala jste, že jste Havajka?“

„To se vsaď, že jo. Havajka. Proč?“

„Zdá se mi, že vypadáte spíš jako Japonka.“

„Japonci jsou dobří Havajci,“ prohlásila Kuši. „Víš, před mnoha sty lety ztroskotala na Maui japonská loď. Tos nevěděl, že? Kapitán se jmenoval Kaluiki-a-Manu. Kapitán měl sestru, jmenovala se Neleike, a ta si vzala havajského vládce jménem Wakalana. A když se vzali, kapitán dal Wakalanovi železný nůž, vůbec první železný nůž na Havaji.“

„To znamená meč,“ řekl David a nahnul se kolem staré dámy, aby se na Stephena usmál.

„Ty buď zticha,“ řekla Kuši nedůtklivě. „Stephen ví, že železný nůž znamená meč. Tak se dostala japonská krev do královské rodiny.“

„Ale naše japonská krev přišla trochu později,“ usmál se David a zatočil na příjezdovou cestu. „Jsme tady, Stephene. Tvůj pokoj je připraven.“

„Děkuji, pane,“ řekl Stephen a vykročil před Davida, jak se oba natahovali, aby vzali tašku s Disneyem. Byl zdvořilý a vážný jako normální mladý muž na výletě na ostrovy, kde je poprvé. Choval se zkrátka tak, jak by to normální člověk očekával.

Ale v dané situaci to normální nebylo. Tenhle napohled vyrovnaný mladík přece nemohl být tak klidný. Když Kuši zamířila do kuchyně, aby připravila jídlo pro chlapce, který podle jejího neotřesitelného přesvědčení musí umírat hlady, pozval David Stephena na verandu.

„Stephene,“ řekl, „je mi líto, že jeden druhého neznáme líp, protože je mi jasné, v jak obtížné situaci se v této době a mezi cizími lidmi nacházíš.“

„Jste velmi laskavý,“ odpověděl hoch zdvořile.

„Chtěl bych být. Ale předpokládejme, že jsme rodina a ty nás znáš celý život.“

„V pořádku, pane.“

David pocítil chvilkové podráždění, ale rychle je potlačil. Pak ho napadlo něco jiného, co vyjádřil slovy: „Tak nebud' tak zdvořilý! Tohle je zlá doba. Tvá matka je vážně ohrožená. Unesli ji, už je pryč dvě noci a nikdo netuší, kde ji hledat. Policie dělá, co může, ale zatím ji nenašli. A nejhorší na tom je,“ zhluboka se nadechl, „nejhorší věc, se kterou se musím vyrovnat, pro mě je, že osoba, která ji unesla, je pravděpodobně můj synovec.“

V tom měl David pravdu. Bylo to opravdu to nejtěžší. Reakce Rachelina syna se vyvíjela od zmateného nepochopení k šoku, hněvu a nakonec téměř až k slzám, protože otevřeně plakat si osmnáctiletý mladík nemohl dovolit. Ale Stephen Chindler se nedal tak snadno zlomit.

Situace může být tak zlá, že vás přemůže, ale chlapec se přemoci nedal. Poslouchal. Ptal se. Seděl na kraji proutěného křesla a pozorně sledoval Davida, když mu David vykládal o Lonovi a Maui Mau-Mau a ostatních skupinách buřičů na všech možných stupních násilí.

David se při hovoru naklonil dopředu a položil svou velkou ruku na chlapcovo rameno. Cítil hrdost, jako by to byl jeho vlastní syn. Jen kdyby byl Lono býval tak pozorný, tak soustředěný a tak pevný jako Stephen Chindler...

Ale David věděl, že Lono takový byl. To bylo na tom to nejhorší. Měl všechny tyto vlastnosti. Bohužel kdysi v mládí se jeho cesta rozdvojila a Lono se se svým idealismem a odvahou vydal cestou, která vedla k únosům a zabíjení.

Kuši přinesla oběma otevřenou plechovku piva, chvíli poslouchala a pak se vrátila do kuchyně. Chlapec zdvořile zamumlal „děkuji“, ale nespustil oči z Davida.

Když se David na chvíli odmlčel, Stephen se zeptal: „Jedné věci nemůžu porozumět. Mohla máma opravdu křičet o pomoc, ale neudělala to? Proč?“

David potřásl hlavou. „To bych taky rád věděl. Policie má takovou teorii, říkají jí stockholmský syndrom. Vyplývá z ní, že některá rukojmí, oběti teroristů, nebo dokonce i lidé, kteří byli oloupeni nebo znásilněni – že se jim zkrátka přihodí, že se přikloní na stranu lidí, kteří jim ublížili.“ Pověděl chlapci, jak Rachel selhala při identifikaci teroristy, a zopakoval mu všechno, co si pamatoval z Nancyina vysvětlení.

Stephen to všechno vyslechl a pak se na Davida naléhavě podíval. Vypadal mladší než kdy jindy, jeho mladický knírek komicky trčel na téměř dětské tváři. „Moje máma by neudělala nic špatného,“ prohlásil nakonec důrazně.

„To jistě ne,“ souhlasil David, „to by neudělala. Ale někdy je těžké říct, co je špatné a co dobré. Stejně je to s mým synovcem Lonem. Neudělal by nic, o čem si myslí, že je to špatné, ale víš, Stephene, lidi moc snadno zbloudí, když dělají něco, o čem se domnívají, že je to dobré.“

Chlapec přikývl v rozpacích nad nenapravitelnými dilematy tohoto světa. David ho nechal o problému dumat a uskrával pivo, které mu teplalo v ruce. „A teď,“ řekl ve snaze dostat rozhovor na praktickou úroveň, „zůstaneme tady, dokud...“

Ale neměl možnost dokončit větu, protože zaslechl babičku z kuchyně. „Davide! Stephene! Pojdte se podívat!“ Kuši se nevzrušila jen tak pro nic za nic. David rychle vstal, ale Stephen byl rychlejší. Když David dorazil do kuchyně, chlapec už tam byl a stál s babičkou před kuchyňskou televizí. Zvuk byl puštěný velmi nahlas.

„... obdrželi zvláštní vzkaz od skupiny, která se nazývá Maui Mau-Mau, z něhož vyplývá, že odsoudili k smrti turistku Rachel Chindlerovou. Před malým okamžikem byl doručen na pláž v...“

„Rachel?“ vykřikl David a chlapec opakoval jako ozvěna: „Moje máma?“

„Poslouchejte!“ zahromovala Kuši, když hlasatelka pokračovala: „...byla svolána mimořádná tisková konference, sdělila nám slečna Farrellová telefonicky. Zde je vzkaz, který přečetla slečna Farrellová před několika minutami.“

Hlasatelův hlas zmlkl a v televizoru se objevil obrázek mladé černošky v bikinách, která stála na čemsi, co vypadalo jako skákací prkno v bazénu v hotelu Waikiki. Nervózně četla z kusu papíru. Kvalita zvuku ve větru kolísala, ale bylo slyšet každé slovo:

„Lidovým soudem Kamehameha byla souzena běloška Rachel Chindlerová za lynčování nevinných Havajců. Byla odsouzena k smrti. Soud však odložil trest a žena bude za určitých podmínek propuštěna. Američtí uzurpátoři musí přiznat vinu za vyvlastnění a odcizení Havaje jejich pravoplatným majitelům.

Musí souhlasit s tím, že bude vedeno seriózní jednání s reprezentanty Havajského lidového hnutí za osvobození, aby byl ustaven časový rozvrh pro komplexní odstranění všech amerických restriktivních sil na ostrovech.

Jako akt dobré vůle budou propuštěni všichni političtí vězňové na Havaji a budou dopraveni do Polynésie na místa, která si sami určí. Pokud budou tyto podmínky splněny, pak bude haloe, Rachel Chindlerová, propuštěna. V opačném případě bude zítra vykonán rozsudek.“

„Můj Bože!“ vydechl David, když se vážně se tvářící hlasatel zase objevil před kamerou.

„To je pro tuto chvíli vše,“ řekl. „Další zprávy přineseme, jakmile je získáme. Celkové zpravodajství následuje v šest hodin. Nyní přepínáme na náš řádný program.“

Když se odpolední opakování seriálu M*A*S*H zase objevilo na obrazovce, vrhl David zmučený pohled na Stephena, který tu stál celý ztuhlý. Kuši ho objímala svými obrovskými pažemi. David rozrazil přední okno. Otočil se ke konci ulice, přiložil ruce k ústům a zařval: „Seržantko Cheeová! Přijďte sem, prosím!“

Nebylo pochyb, že ho seržantka slyšela – každý v tomto bloku města Volcano ho musel slyšet –, ale neodpovídala.

Rychle se naklonila dopředu. David viděl, že zvedla ke rtům mikrofon a hovořila do něj. Pak chvíli naslouchala a zase hovořila. Nato otevřela dveře a šla k němu.

Když Nancy přecházela dlážděný dvorek u sousedů, Davidův nával hněvu opadl, protože si všiml, že má téměř slzy v očích. „Hrozí, že ji zabijou!“ křičel.

„Právě jsem slyšela zprávu z rádia,“ řekla. „Je mi to hrozně líto, doktore Vanami.“

Přidržel jí dveře. „Pojdte dovnitř,“ řekl nevrle. „Když se synovec ukáže, uvidíte ho stejně dobře z vnitřku domu.“

Babička ho okřikla: „Nevytahuj se na tu malou dívku!“ Vtlačila Stephena na pohovku v pokoji a rozkázala: „Všichni sednout! Povíme si, co se vlastně děje.“

Seržantka prkenně usedla na krajíček židle: „Nevím nic víc, než jste slyšeli. Stephene? Děláme, co můžeme, ale...“

Chlapec se jemně vyvinul z Kušina objetí. „Já vím, že jo,“ řekl.

„A co to přesně znamená?“ dožadoval se David. „Uvěznili jste všechny členy organizací Za svobodnou Havaj?“

„Všechny, které jsme našli – nebo téměř všechny,“ opravila ho hořce. „Není to jednoduché. Je tu pultuctů různých organizací – nejen Maui Mau-Mau a Kamehameha Korps a Řád Menuhinů. Jsou tu společenské kluby, kde se někdy mluví o havajském nacionalismu, ale většinou hrají jeden s druhým softball. A ti, které potřebujeme, se dají najít velmi těžko, protože vědí, kdo jsou, i když my to nevíme. A nijak nám to neulehčují. Ale dostaneme je, doktore Yanami. Proto je na ostrovech tolik policistů. Ale nemůžeme být všude. A...“

Odmklčela se. „A co?“ zeptal se David.

Pokračovala neochotně. „Některé musíme nechat na pokoji. Sekci Oahu z Kamehameha – ty nesmíme obtěžovat.“

„Proč?“ vyštěkl David.

„Já nevím.“

„Ale máte nějakou představu, ne?“

Seržantka řekla neochotně: „Já nevím nic. Někteří lidé mají dojem, že určité skupiny jsou infiltrovány řekněme FBI nebo vojenskou kontrarozvědkou. To samozřejmě není oficiální informace, ale pokud je to pravda,“ dodala vážně, „pak by mohly tyhle organizace něco objevit.“

Kuši vstala a zamířila do kuchyně. „Stejně neudělal nic dobrého,“ řekla přes rameno. Seržantka neodpověděla. Nebylo to konstatování, se kterým by mohla souhlasit.

„Když máte tak napilno, tak proč nás hlídáte?“ zeptal se David.

„Dělám to dobrovolně, doktore Yanami.“

„Ale já nemyslím vás. Tam dole vedle bloku pořád stojí nějaké auto. Pokud to nejste vy, tak je to jiný policista.“

Kuši se vrátila s dvěma plechovkami piva v každé ruce a stála a poslouchala, když je otvírala a podávala kolem.

„Dnes ráno,“ pokračoval David, „stál v místě, kde parkujete, datsun. Když jsem šel do supermarketu předtím, než jsem jel vyzvednout Stephena na letiště, stála na konci ulice modrá dodávka. Držela se za mnou celou cestu dolů do Hila.

Když jsem se vrátil zpátky, podíval jsem se do zrcátka. Auto parkovalo na stejném místě.“

Nancy Cheeová potřásla hlavou. „To jsme nebyli my,“ řekla s jistotou.

„Tak kdo tedy? Teroristé?“

„O tom silně pochybuji, doktore Yanami,“ řekla vyhýbavě.

„Pochybujete, protože víte zatraceně dobře, že to byl někdo jiný. FBI? Nijak mě netěší, že mě takhle sledují!“

„Je z toho tak nervózní, že ztrácí hlavu,“ potvrdila babička. „Zapomněl přinést sůl a sušenky. Nate,“ nabídla seržantce jedno pivo.

Nancy Cheeová potřásla hlavou. „Je mi líto,“ zopakovala a mínila tím, buď že pivo ve službě nemůže, nebo že nemůže dělat nic s FBI. A z pohovky se zeptal zapomenutý syn rukojmí: „Myslíte, že mámu zabijí, seržantko Cheeová?“

Otázka chvíli visela ve vzduchu. David pozoroval seržantčinu tvář. Viděl, jak se hladká kůže skládá do vrásek, ale ne proto, že by se Nancy chtěla zasmát, a díval se, jak otvírá ústa k odpovědi. Pak je zase zavřela. Zjevně se snažila kontrolovat svůj hlas. Bylo jasné, že to je otázka, na kterou se jí nechce odpovídat.

Davida překvapilo, když jeho babička zvedla hlavu a náhle prohlásila: „Vezmu si auto. Zapomněl jsi sůl, Davide.“ To bylo Kuši naprosto nepodobné. Určitě nemyslí na sůl, pomyslel si David. Ale jeho babička nebyla z žen, které by se bály slyšet pravdu, jakkoliv by byla zlá.

Nancy byla odpovědi ušetřena. Když se Kuši otáčela, podívala se do kuchyně a strnula. Zapomenutá televize přestala vysílat odpolední program a na obrazovce se objevil modrý a oranžový titulek Bulletin. Všichni čtyři stáli najednou v chumlu u kuchyňských dveří a zírali na obrazovku.

Hlasatel hovořil s mladou černoškou, která doručila vzkaz od teroristů. Někdo přes ni přehodil plážovou švestkově zbarvenou jupku, takže už nevypadala jako fotka z Playboye. Měla vážný, dokonce vyděšený výraz, když poslouchala, jak hlasatel krátce rekapituje vzkaz, který četla. David položil paži Stephenovi kolem ramen, sice trochu nemotorně, ale uklidňujícím způsobem. Chlapec nespustil oči z obrazovky.

„Vzkaz byl doručen Eloisii Farrellovou, turistkou na Waikiki, která je tu nyní se mnou,“ oznámil hlasatel. „Slečno Farrellová, mám za to, že jste byla ve svém pokoji, když zazvonil telefon. Můžete nám popsat, co vám řekli?“

Hlas mladé ženy byl chraplavý. Byla nervózní, ale mluvila jasně.

„Byl to mužský hlas, zněl jako hlas nějakého obchodníka.“

„Poznala jste ten hlas?“

„Ne. On řekl, že ho nemůžu znát. Řekl, že potřebuje na hodinu modelku. Nejsem modelka, ale tanečnice. Nabídl mi dvě stě dolarů s tím, že se nebudu muset převlékat. Musel vědět, že přijdu nahoru z bazénu v plavkách.“

„Řekl, o jakou práci jde?“

„Řekl mi, že dostanu instrukce. Pomyslela jsem si, že jde o jednoho z těch homosexuálů, ale podle hlasu se mi to zas až tak nezdálo. Řekl, že zařídil tiskovou konferenci. Všechno, co mám udělat, je jít zpátky k bazénu. Řekl, že tam budou lidi od novin s kamerama a já že pro ně přečtu minutovou zprávu. To znělo docela zajímavě.“

„Viděla jste vůbec toho člověka?“

„Ne. Snad to byl někdo z té skupiny kolem bazénu. Byla jich tam celá spousta, protože tam byla televize a tak. Ale asi o minutu později jsem našla něco pode dveřmi. Byla to obálka. Tak jsem ji otevřela. Byl tam šek na dvě stě dolarů a řidičský průkaz...“

„Řidičský průkaz?“

„Ano, řidičák nějaké ženy. Na zadní straně bylo něco napsané.“

Hlasatel se podíval dolů. „Prosim, pomozte mi. A byl podepsán Rachel Chindlerová. Bylo to tak?“

„Jo. A pak tam byl vzkaz a další obálka. Na vzkazu stálo, že mám jít dolů, postavit se na skákací prkno, otevřít tu druhou obálku a přečíst text, co je uvnitř, reportérům.“

„A udělala jste to?“

Eloise Farrellová zaváhala. „No, když jsem viděla televizní tým, byla jsem trochu nervózní. Tak jsem to otevřela, ještě dokud jsem byla stranou.“

„A pak jste se zachovala podle instrukcí?“

„Jistě. Nevěděla jsem, co jiného mám dělat. Byla jsem taky vyděšená. Nepředpokládala jsem, že se tady zapletu do únosu.“

Reportér otevřel ústa, aby pokračoval v interview, ale pak si položil ruku na ucho. „Policie by vám ráda položila ještě nějaké otázky, slečno Farrellová, takže můžete jít. Děkuji za návštěvu.“ Dívka si olízla rty a pokývla, když se reportér otočil tváří ke kameře a řekl: „To je vše, co jsme se zde u bazénu dověděli o únosu a ohrožení paní Rachel Chindlerové. Nyní se vrátíme k pravidelnému pořadu. Další Bulletin se opět přihlásí, jakmile bude zpracován. Detailní zprávy se dozvíte ve vysílání zpráv v šest hodin.“

Zmrzlá skupinka v kuchyňských dveřích se probudila k životu. Nikdo se nehýbal. Dokonce se zdálo, že nikdo ani nedýchá, dokud nešel David ztlumit zvuk a Kuši dlouze a měkce nevzdechla.

Nancy Cheeová se otřásla. „Můžu použít váš telefon?“ zeptala se a zmizela, jakmile David pokynul k telefonu v hale. „Stephene,“ poznamenal David, „vím, že to vypadá moc špatně, ale neztrácej naději.“

Chlapec se zamyslel a pak odpověděl: „Víte, celou cestu letadlem sem jsem si myslel, že mě sem policie veze, abych identifikoval mámino tělo. Že mi jenom nechtějí říct, co se s ní stalo. Já chci doufat. Ale...“ Nedokončil větu.

Kuši si chvíli pro sebe něco mumlala a pak se zeptala: „Chceš ještě pivo, Stephene?“ Chlapec potřásl hlavou. „Tak si dáš něco k jídlu?“ nařídila. „Dostaneš studené vepřové, horké pečené fazole a k tomu spoustu ovoce. Všechno už je na stole. Jdeme!“

Stephen rozeznal v hlase autoritu. Následoval Kuši ke stolu, který už byl na jednom místě prostřený.

Fazole měkce bublaly v hrnci na plotně. Na jednom talíři byla rozpuštěná papája, na druhém na plátky nakrájené čerstvá mrkev a celer.

Kuši vyndala z lednice mléko a nařídila vnukovi, aby servíroval fazole.

Nancy Cheeová se vrátila.

„Nějaké novinky?“ zeptal se David.

Seržantka zaváhala. „Ve skutečnosti ne,“ řekla. „V laboratoři zkoumají dopis a obálku a pokoušejí se vystopovat osobu, která vzkaz pro slečnu Farrellovou doručila. Jediná věc...“

„Ano?“ povzbudil ji David.

„Zaráží mě, jak je to všechno profesionální. Nevím, jestli jste si to uvědomili, ale ten, kdo doručil vzkaz, toho věděl hodně o tom, jak pracují veřejná média. Vzkaz je krátký, takže jeho důležitá část vyplní dobu, kdy je pozornost diváků soustředěná – asi půlminutu vysílacího času. Zavolali televizi a novináře a nechali je u bazénu čekat, až se slečna Farrellová objeví. A,“ podívala se na hodinky, „podívejte se na čas. Je za deset minut pět, takže i kdyby nestihli Bulletin, bylo by to všude ve večerních zprávách.“ Nejistě pohlédla na Davida: „Rozumíte, co tím chci říct?“

„Že jsou naši chlapečci z pláže docela šikovní,“ nadhodil David.

„Nebo spíš dostali od někoho značnou podporu. Technickou podporu.“

Kuši si něco zahuhlala a nadechla se: „Kanaloa!“

„Jistě, ten taky,“ souhlasila Nancy Cheeová. „Kdysi pilotoval armádní helikoptéru a pochybuji, že bez něj by unesli letadlo. Ale já mám na mysli vnější pomoc. Někdo musel složit deset tisíc dolarů, aby ho dostal z vězení – kde by je vzali? A způsob, jakým aranžovali vystoupení slečny Farrellové!“

„Takže kdo?“ zeptala se Kuši.

„Objevily se zprávy,“ řekla seržantka pomalu, „že se asi před měsícem na ostrovech objevili členové Weather Undergroundu. To mě vyděsilo. Je dost zlé, když taková malá teroristická skupina pracuje po svém..., ale jestli začnou pracovat společně...“

Otřásla se. „Každopádně,“ dodala, „děláme všechno, co můžeme.“ Podívala se na Stephena Chindlera, který poslušně žvýkal a poslouchal každé slovo. „Děláme všechno pro to, abychom tvou mámu našli.“

„Seržantko Cheeová,“ zeptal se. „Co bude s těmi požadavky? Myslíte, že je splní?“

„To si nemyslím, Stephene.“

Chlapec položil vidličku. „Hm. Já si to taky nemyslím,“ řekl. „A vsadím se, že únosci taky ne. Myslíte si, že je moje máma ještě naživu?“

Chvilku bylo slyšet v místnosti jen tlumený zvuk televize a Kušino jednotvárné hučení. Stará žena vstala. „Vypadá to moc špatně,“ řekla vážně. „Ale musíš doufat, že se to obrátí v dobré. Jdu pro tu sůl, co zapomněl David.“

Kuši považovala sama sebe za dobrou řidičku, ale David zastával opačný názor. Že jí vydal klíčky od auta bez protestů, jen dokazovalo, jaké má starosti. Když Kuši zatáčela na dálnici, všimla si modré dodávky, stojící v boční ulici. Nijak ji nepřekvapilo, že se rozjela za ní. Zamýšleně si pro sebe něco mumlala a mířila přímo do nákupního centra. Nejela rychle. Svědomitě zastavovala na světlech, jakmile naskočila oranžová, takže na ni dva tři řidiči zatroubili. Dala se sledovat tak snadno jako kterákoliv jiná stará paní. Nákupní centrum zabíralo celý blok; obchody obklopovaly desítky metrů parkovacího prostoru. Kuši zajela na parkoviště proti velkému hotelu na kopci a pomalu jím projížděla. Zpomalila u každého volného místa, jako by se rozhodovala, zda zastaví právě tam, a pak pokračovala dál. Ve zpětném zrcátku viděla, že ji v uctivé vzdálenosti sleduje dodávka. Když byla asi v půlce bloku, zrychlila, vyjela z parkoviště a v hustém provozu přejela ulici. Rychle zahнула za roh, vjela na parkoviště u hotelu a zajela na volné místo hned vedle velkého nákladního auta.

Stále si pro sebe mumlala a pozorovala modré auto, jak vyjelo zpoza rohu u nákupního centra. Tam chvíli postálo, pak zamířilo na silnici a zmizelo. Jakmile bylo z dohledu, Kuši vycouvala ze svého úkrytu a odjela opačným směrem.

Mumlala si spokojeně. Hodiny, které strávila sledováním kanálu Havaj Five-O, nepřišly nazmar. Nejdřív zastavila u buddhistického chrámu na rezidenční ulici o několik bloků dál. Tohle místo navštěvovala zřídka. Za posledních dvacet let se tu objevila, jen když měl někdo z jejích příbuzných nebo starých známých pohřeb, a znovu se tu octne nejspíš až při svém vlastním. V chrámu byl mnich stejně starý jako ona. V jistém smyslu byli příbuzní, aspoň to kdysi dávno říkávaly jejich matky.

Mnich tiše seděl pod velkou sochou Spasitele. Jedna ruka sochy byla natažená, druhou měla otevřenou na klíně.

Posměváčci říkali, že gesto jedné ruky říká: „Chvilí počkej!“ a druhé: „Nejdřív zaplať!“ Kuši nezaplatila. Směsí domorodého nářečí a japonštiny naplň zkomolené angličtinou se zeptala na svého právnuka.

Stařec se lehce otřásl smíchy. Jak by on mohl něco vědět o dvacetiletém mládenci? A navíc mladíkovi, který patří k Maui Mau-Mau? Copak Kuši neví, že Maui Mau-Mau nemají rádi buddhisty skoro stejně jako bělochy? Samozřejmě že to ví, vysvětlila mu trpělivě, ale rodiče a příbuzní takových dětí o ně jistě mají starost. Neřikal tu o něm někdo něco? Kde se taková mládí zdržují? Nemohl by jí uvést nějaká jména?

Starý muž neochotně zapátral v paměti. Byla tu kdysi komuna hippies, tam někteří takoví žili. Chodívala sem jakási mladá žena, kterou odsoudili za prodej drog, ačkoliv drogy, jak se domnívala její babička, byly to poslední, v čem jela. A taky se tu pohybovali dva mladíci, kteří žili z podpory – byli nezaměstnaní, protože zmlátili své šéfy při hádce o havajská práva.

Byla to hubená žeň, ale bylo to lepší než nic. Když Kuši vstala, a chystala se odejít, starý mnich vztáhl ruku a zadržel ji: „Proč mluví o Havajcích? Kdo je dneska Havajec?“

„Jdi spát, staříku,“ řekla Kuši jemně, protože to byla jediná odpověď, kterou mohla komukoli dát. Kdo je vlastně Havajec? Rozhodně jich není mnoho. Určitě ne její právnuk Lono. Havajské krve má přinejlepším jednu osminu, pokud ovšem nebereme v úvahu neznámého dědečka z otcovy strany.

Kuši byla geneticky Havajka z jedné čtvrtiny. Japonští předkové Kuši sahali až do doby, kdy se Japonci na Havaji objevili – pokud nepočítáme naplň legendárního kapitána, který velel japonské lodi v dobách železného nože – tedy do roku 1868, kdy sem pěstitelé cukrové třtiny dovezli první várku japonských dělníků. Jeden z nich, Shinko Yathose, přivedl do jiného stavu její babičku, dceru havajského luna, neboli předáka na plantáži. Ta dívka už byla těhotná předtím, ostatně byla i potom, ale Kušina matka byla její jediné polojaponské dítě. V roce 1886 se s dcerou oženil další japonský dělník – možná si myslel, že se stane předákem, až dědeček jeho ženy zemře. Ale takové štěstí ho nepotkalo. Tu práci tenkrát dostal nějaký Portugalec. Měli sedm dětí. Třetí bylo děvče – Kuši.

Kuši tvrdila, a někdy tomu i věřila, že na vlastní oči viděla královnu Liliuokalani krále Kalakauu. Byla určitá malá možnost, že to tak bylo – pokud by byli v tu pravou dobu navštívili to pravé místo na Velkém ostrově. Narodila se v době Povstání červené košile v roce 1889, které skončilo fiaskem. Když jí byly dva roky, zemřel král Kalakaua v San Francisku na mrtvici. A byly jí čtyři, když Kalakauova sestra, královna Liliuokalani, povstání zakončila abdikací pod hrozbou pušek americké válečné lodi Boston. Ale Kuši skutečně žila ještě v době, kdy byli Havajci nezávislým národem, jemuž vládl starý královský rod.

To bylo nepochybné. Stejně nepochybné však bylo, že nechtěla, aby se tito nenormální, despotičtí alkoholicí vrátili. Nepřál si to ani nikdo jiný z jejích známých, ovšem s výjimkou bláznivého právnuka Lona.

Na nejbližší adrese se nacházela „komuna hippies“. Bylo to hned u veřejné pláže západně od zátoky Hilo.

Nevypadalo to, že komuna dosud existuje. Informace starého mnicha byly dávného data, možná byly staré mnoho let. Ale Kuši zaparkovala auto a kolébala se k nejbližšímu ze tří rozpadajících se domů. Na zasviněných dvorcích hlásaly tabule „Určeno k demolici“, ale domy vypadaly obydlené.

Malý chlapec s holou prdelkou si hrál mezi zbytky auta a rozbitými pračkami. Když se Kuši k dítěti těžkopádně sehnula, aby na ně promluvila, zíralo na ženu s červenými vlasy s hrůzou v očích. Vzápětí se ozval ženský hlas: „Hej, vy, nechte to dítě na pokoji!“

Kuši se narovнала a zamířila k ženě. Žena byla vychrtlá. Za dveřmi s drátěným pletivem a zaháknutou petlicí se cítila v bezpečí, a tak se chovala agresivně.

„Hledám právnuka Alberta, říkají mu Lono,“ řekla Kuši zdvořile. „Kdysi tu bydlíval.“

„Nikdy jsem o něm neslyšela.“

„Já nejsem od policie,“ prohlásila Kuši rozhořčeně. „Mně to můžete říct.“

Žena se zatvářila opovržlivě. Ale za chvíli se už netvářila nijak, protože zmizela. Objevil se za ní obrovitý muž a odsunul ji stranou. Byl to bleďý obézní chlap stejně velký jako Kuši. Na sobě měl montérky spuštěné pod vypouklým břichem. Nahoře neměl nic s výjimkou kůže zbarvené jako javorový sirup. Chvilí Kuši studoval odhadujícím pohledem. „Ne, vy nejste od policie,“ řekl nakonec. „Ale my tak jako tak nic nevíme.“

Kuši vzdychla a přehrabala lýkovou kabelu. Vytáhla dvacetidolarovku. „Mluvte vážně,“ odsekla. „Nutně to potřebuju vědět!“ Když odjížděla a odvážela si dalších pár adres, pozoroval ji obr z vratké verandy.

Sedla za volant a zamířila zpátky na křižovatku. Mumlala si trochu zklamaně. Cítila drobné žaludeční potíže. Poprvé ji napadlo, jestli není na takovéhle počínání už přeci jenom trochu stará.

Pokud ano, stejně s tím nemůže nic dělat. Místo aby zamířila přímo na další adresu, zatočila dolů po Banyan Drive, zaparkovala na hotelovém parkovišti a důstojně přešla hotelovou halou na dámské toalety. To byla daň za dvě stě sedmdesát liber neustále metabolizujícího masa.

Cestou ji něco napadlo. Vyhřabala z kabelky pár mincí a zatelefonovala si. Nevolala Davida, protože nechtěla slyšet jeho připomínky. Vytočila číslo policejní stanice: „Vzkaz pro seržantku Nancy Cheeovou. Pište si, prosím,“ řekla stále službě. „Nancy Cheeová, řekněte Davidovi, aby se o Kuši nebál. Šla navštívit staré přátele. Máte to? Děkuji.“ A zavěsila, než se jí mohl dozorčí na cokoli zeptat.

Nechtěla, aby jí David řekl to, co jí našeptával neodbytný hlásek někde uvnitř, totiž že se nemá pokoušet najít Lona sama. Ale je to přece její soukromá záležitost. Chce to s ním vyřešit osobně.

Kuši pozorně naslouchala, když seržantka říkala, že Lono nemohl být v uneseném letadle. Ale seržantka neřekla, že mladík nemohl být v Kamuele a pomáhat únoscům uniknout. V takovém případě by ho mohli obvinít z napomáhání masové vraždě.

20

18. prosince 1788 spatřil kapitán Cook ostrovy Kauai. To bylo první zaznamenané setkání Evropanů s Havajskými ostrovy. Během deseti dnů vystoupily posádky Cookových lodí na břeh, aby prozkoumaly nový kraj a směnily železná hřebíky za kokosové ořechy a vepřové. Žádný z anglických námořníků nezůstal na břehu přes noc. Cook to zakázal.

Ale 29. prosince se jeden důstojník a dvacet mužů nemohli před setměním vrátit na loď kvůli silnému příboji.

Cook nechtěl pobyt na ostrově žádnému ze svých lidí dovolit, protože byl víceméně prozíravý člověk a předpokládal, co se stane, když jeho tak dlouho osamocení námořníci stráví noc v přítomnosti domorodých žen. Dopadlo to tak, jak očekával. O den či dva později odplul za svým neúspěšným posláním najít severozápadní cestu.

Koncem roku ho chladné počasí zahnal na jih Beringovou úžinou, ačkoliv žádnou cestu neobjevil. Přistál u jiného ostrova téhož řetězu. Nepřekvapilo ho, že Havajci, kteří je vítali, vykazují znaky pohlavních nemocí. Od té doby museli kapitáni své posádky zdržovat na palubách – ale šlo už jen o to, aby se nenakazili námořníci – pro ostrovany bylo příliš pozdě. Za necelý rok se kapavka i syfilis staly epidemií. Havajci, kteří Cooka v únoru příštího roku ubodali v příboji zátoky Kealakekua, se nemstili za to, že zkomplikoval jejich sexuální potěšení, ale někteří lidé se domnívají, že na to měli právo.

Během století se ostrovy neuvěřitelně změnily. Zmizela instituce kapu. Ženy už se nebály jíst u stejného stolu jako muži, poddaní už neklopili oči, aby nevstoupili na stín, který vrhal král, prostí občané směli vlastnit půdu. (Naneštěstí z toho vyplynulo, že ji mohli taky prodávat, takže stále větší a větší části Havaje padaly do rukou bezohledných cizích obchodníků.) Válečníci, kteří kdysi vedli války s palicemi zakončenými kameny a naostřenými dřevěnými kopími, získali nejprve nože a pak muškety. Dvojité kánoe velitelů nahradily škunery vyzbrojené děly. Zbrojařské řemeslo se vyvíjelo tisíc let generace po generaci, což vedlo k tomu, že nové zbraně stejně jako nové nemoci vyhlazovaly rodilé Havajce, neboť tyto zbraně mohli Havajci použít jen sami proti sobě – Evropané měli vždycky modernější. Žádné pobřežní město se nemohlo ubránit válečné lodi. Rusko, Francie, Velká Británie, Spojené státy – všechny státy čas od času vysílaly válečné lodě, aby se ujistily, zda se jejich poddaným na Havaji vede dobře. To ovšem pro kolonisty často znamenalo i právo ukrást, co se jim líbilo, a podvodem získat zbytek. Havaj většinou neměla na cizince štěstí. Někteří přicházeli z idealismu nebo náboženského zánícení. Pro jiné byla půda civilizovaného světa příliš horká, a tak vyrazili zkusit štěstí při okrádání nevinných domorodců. Návštěvníci, kteří přicházeli konat dobro, se dali až příliš často zkorumpovat; většina ostatních byla zkorumpovaná už předtím.

Stále méně a méně domorodých Havajců bylo s to odporovat. 10. února 1853 zavlkl Charles Malory ze San Franciska na Havaj neštovice. Tyfus a tyfové horečky už byly dovezeny dříve. O pár let později se začala šířit lepra (nazývala se zde „čínská nemoc“, ačkoliv nikdo nemohl po pravdě říct, zda skutečně přišla z Číny nebo z mnoha jiných míst). Havajci museli zřídit karanténní kolonii na Molokai. Ne všechny importované nemoci byly bakteriálního původu. Alkoholismus (Havajci sami původně neuměli vyrábět alkohol) a prostituce se taky staly epidemiemi. Na Havaji v předevropském období sex za peníze neexistoval. Nebylo to ani třeba, protože havajské ženy nikdy netrpěly předsudky o „spaní jen tak“. Evropané je naučili postavit tuto zálibu na komerční bázi, a to tak dobře, že roční příjem havajské kolonie prostitutek činil 500 dolarů ročně, což odpovídalo ročnímu příjmu vlády.

V roce 1889, kdy se narodila Kuši Široma, už nebyla havajská vláda příliš havajská. Kalakaua, poslední havajský král, byl stále ještě na trůně, avšak královská moc byla omezená tak, že všechnu skutečnou výkonnou moc měli státní ministři, vesměs Yankeeové. Kalakaua se s tím nechtěl smířit. Mezi jiným zkusil dokonce založit tajnou společnost Hale Naua. Členy se mohli stát pouze muži prokazatelně havajského původu. Rituály spolku byly složité a bizarní, jeho smyslem bylo pravděpodobně odporovat cizí síle.

Avšak tento odpor nebyl ve skutečnosti odporem. V roce 1893 byla poslední z královského rodu donucena vzdát se trůnu. Kalakauova sestra a následnice Liliuokalani byla první – a taky poslední a jedinou vládnoucí havajskou královnou.

O sto let později už přání, skutky a nádhera havajských králů zajímaly v podstatě jen turisty.

21

Před rozedněním donutil Lono Rachel, aby ho doprovodila na parkoviště před hotelem Volcano, kde ukradl auto. V době, kdy slunce stálo vysoko, už nebyli v horách, ale v obytných čtvrtích nad Hilem. Nezaparkovali tu. Lono nechal auto dobrou míli od místa, kam měli namířeno, a teď spolu kráčeli zavěšení v ranním slunci. Vypadali jako milenci.

Koneckonců taky v určitém smyslu milenci byli. Milenci s historií intimního sblížení, která nebyla doprovázena vřelými pohledy a něžnými výrazy. „Dívejte se na mě!“ přikázal jí Lono. „Nespouštějte ze mě oči.“ Rachel ospale poslechla. Celé tělo ji bolelo a mysl měla otupenou nedostatkem spánku. Kráčeli v těsném objetí s obličejí obrácenými k sobě. Žádný pozorovatel nemohl dobře vidět jejich tváře.

Nůž v Lonově ruce zakrývala Rachelina paže.

Rachel si ho uvědomovala. Občas, když vypadli z rytmu kroků, cítila jeho špičku velmi blízko u svého prsu. „Zraňujete mě,“ řekla, když se to stalo podruhé nebo potřetí. „Nemusíte to dělat. Neuteču.“

Ale Lono držel nůž pevně na stejném místě. Rachel už neprotestovala. Neměla chuť protestovat proti tomu ani čemukoliv jinému. Rachel Chindlerová ztratila pomyslení na jakoukoliv nezávislou akci. Dělal, co jí Lono řekl. Neměla žádný plán. Zajímalo ji, proč to tak je. Každopádně to nebylo špatné. Měla aspoň na co myslet, když při cestě nahoru do svahu procházeli kolem 7-Eleven a benzinové pumpy. Byli tak vysoko nad Hilem, že v ranním světle viděli teple

Pacifik. Došli do slepé uličky.

Když zabočili na cestu k domu, Rachel pustila z hlavy stále nevyřešený problém. Zvítězila zvědavost. Zvedla hlavu, aby si prohlédla dům, do kterého mířili, ale Lono jí to zakázal. „Nehýbejte se!“ přikázal a šmejdil očima ze strany na stranu, aby zjistil, zda je někdo nepozoruje. „Tak, ještě krok. A teď zazvoním na zvonek. Pak budeme čekat.“ Nečekali dlouho. Dveře se otevřely téměř okamžitě. Žena, která jim otevřela, neměla čas přivítáním. Váhla je dovnitř, vyhlédla na ulici, zavřela dveře a zamkla. „Neviděl vás někdo?“ zeptala se.

„Vidělo nás aspoň deset lidí, Pele,“ řekl Lono, „ale nemyslím, že by si nás někdo všiml. Máš probíhat něco k jídlu?“ „V kuchyni,“ řekla žena. Strčila ruku do kapsy zástěry a vytáhla malý revolver, který vypadal jako hračka. Když se ujistila, že si ho Rachel všimla, dala jej zpátky. Studovala Rachelinu tvář. Rachel hleděla na ni, dokud se žena nezeptala: „Víte, kdo jsem?“

„Ano,“ odpověděla Rachel. „Byla jste na Davidově večírku. Jste ta knihovnice, která vyšívá přehozy. Mám dojem, že se jmenujete Meg Barnhartová. Jenom,“ dodala, „jste měla tmavé vlasy stažené dozadu a ne blond a kudrnaté jako teď. Nejspíš máte paruku.“

„Máte pravdu,“ řekla žena a prohlížela se v zrcadle na zdi. „Taky jste poznala Ku, nemám pravdu?“

„Pokud je to ten člověk, co jsem ho viděla předevčirem,“ řekla Rachel, „pak ano. Policie ho pak nemohla najít. Říkali, že se jmenuje Oscar Mariguši.“

„Dobře si pamatujete tváře, Rachel,“ poznamenala žena. „To je škoda.“

Rachel neměla, co by na to řekla. Rozhlédla se kolem sebe. Je to pěkný dům, pomyslela si, přinejmenším pro starší pár, který chce svá poslední léta strávit na teplém havajském slunci. Nevypadal však nijak vhodný pro radikální revoluční oddíl. Obývací pokoj měl klenutý strop a na stěnách tkané závěsy. Věděl mu plynový krb s keramickými poleny.

Místnost nebyla tapetovaná od stěny ke stěně, ale jednotlivé pruhy byly u křesel a pohovky. Vypadala stejně udržovaná a budila dojem serióznosti jako Meg Barnhartová samotná, pokud nepočítáme světlou paruku.

A pokud nepočítáme zbraň.

Lono postoupil do kuchyně a pozoroval je. „Takže?“ zeptal se.

„Aha, chceš mluvit. Odved’ paní Chindlerovou nahoru a já ti připravím sendviče.“ Rachel si moudře pomyslela, že ona na sendviče nemyslí. Nikdo jí je nenabídl a pasivita ji zachvátila do té míry, že přemohla i hlad. Horní pokoj, do kterého ji Lono uvedl, vypadal jako neuklizená hudební místnost. Byl tu nepořádek, jako by někoho vyrušili, když se chystal ke stěhování. Na zdech visely obrovské reproduktory, ale nikde neviděla gramofon.

Okna měla dvojité skla – což bylo na klimaticky mírné Havaji neuvěřitelné. Podél zdi byly police s gramofonovými deskami. Čajkovskij, Stravinsky, Del Tredici a John Cage byli pomícháni s Correlim, Mozartem a Palestrinou, na jiné polici byli Kiss, Michael Jackson a Grateful Dead. Když Rachel pomyslela na vkus vlastníka, vytanulo jí na mysl slovo „eklektický“. Ovšem vzhledem k jeho – nebo jejímu – pohodlí by mohlo slovo znít „neadekvátní“. Nebylo tu totiž nic, na čem by se dalo ležet, ani pohovka, ani postel, dokonce ani pohodlné křeslo. Byla tu jen kuchyňská židle s rovným opěradlem. „Sedněte si,“ nakázal jí Lono, a když Rachel poslechla, cítila, jak jí neurvale stáhl ruce dozadu a svázal je tak těsně, až to bolelo.

Pak odstoupil a podíval se na svou zajatkyňu. „Pokud chcete křičet, nikdo vám v tom nebude bránit. Ale nikdo vás neuslyší,“ řekl. „Tahle místnost je zvukotěsná.“

„Nebudu křičet,“ řekla po pravdě. Ve skutečnosti ji to ani nenapadlo.

Lono na ní chvíli hleděl s podivem. Pak pokrčil rameny a odcházel. „Omlouvám se,“ křikl přes rameno, když zavíral dveře.

O chvíli později slyšela, že je zamyká zvenčí.

Ačkoliv minulou, tak problematickou noc nespala ani deset minut, nebyla Rachel ospalá. Seděla zpřímá na židli a hleděla na zeď s gramodeskami a na okno. Zkusila uvolnit provaz, kterým měla svázaná zápěstí, ale spíš ze zvědavosti než z touhy se osvobodit. Provaz byl pevný a pohyb jí působil nepohodlí.

Ani celkově se necítila pohodlně. Bolely ji klouby. Nejspíš díky noci strávené ve vlhké lávové rokli, možná však i ze semene, které kolovalo v jejím těle. Snažila se vzpomenout si, kdy má dostat menstruaci. Bylo obtížné se na to upamátovat. Ani to nebylo nijak radostné. Když myslela na to, kdy dostane periodu, bylo to, jako by uvažovala, zda je těhotná nebo ne, což koneckonců znamenalo starosti o budoucnost. Raději toho nechala. Co se má stát, stane se a jejím jediným pocitem je utrpení, že musí čekat, kdy se „to“ projeví.

Zatímco seděla vzpřímená na tvrdé židli, její mysl se odpoutala od všeho, co ji ohrožovalo – což bylo vlastně celé prostředí.

Asi po hodině se otevřely dveře a objevila se Meg Barnhartová, stále ještě ve světlé paruce.

„Nejspíš se potřebujete vymočit,“ řekla zdvořile, když rozvazovala Rachel ruce. Jakmile měla Rachel ruce volné, ustoupila ostražitě dozadu. Rachel si třela zápěstí, aby obnovila krevní oběh, a se zájmem si všimla, že žena má teď pistoli v podpažním pouzdře a ne v kapse. Rachel nevěděla o zbraních nic jiného, než co viděla u teroristů. Zbraň vypadala jako rychlopalná pistole, kterou nosili američtí pěšáci ve Vietnamu.

Zatímco si Rachel odbývala toaletu, stála Barnhartová ve dveřích s odvrácenými očima.

„Máte hlad?“ zeptala se pak. „Bude lepší, když se najíte, dokud máte možnost.“ A eskortovala Rachel do kuchyně.

Barnhartová pro ni jídlo nepřipravila. Opět zůstala stát ve dveřích a přátelsky jí radila. Vejce jsou v lednici, máslo taky. Pánvička pod dřezem. Chleba pod poklopem, opékač topinek v koutě, talíře v příborníku. Nože...

Ale Barnhartovou něco napadlo. Nenabídl Rachel, aby si vzala nože ze šuplete, ale otevřela je sama a podala Rachel pouze salátovou vidličku a nůž na máslo.

Když Rachel snědla míchaná vajíčka, přičinlivě umyla a utřela nádoby. Pak byla odvedena zpátky do hudebního pokoje

– pouze s malým zdržením, když oznámila Meg Barnhartové, že brzy čeká menstruaci. Ocitla se opět na své židli, sice s balíkem tampaxu u nohou, ale se svázanýma rukama. No tohle, pomyslela si téměř pobaveně. Co s nima mám asi dělat, když se nemůžu ani pohnout!

Bylo docela příjemné zjistit, že teroristé něj sou nijak nadpřirozeně precizní v promýšlení detailních kroků.

Být rukojmím není nikdy lehké. V uneseném letadle měla aspoň společnost. Ne osoby, s nimiž by mohla mluvit, protože mluvit se nikdo neodvážil. Stejně tak nedoufala, že některá z obětí vytáhne tajně ukrytý samopal, postřílí únosce a osvobodí je – to v žádném případě. Ale byl tam aspoň někdo, kdo s ní sdílel neštěstí a strach.

Na druhé straně, pomyslela si, je na této situaci příjemné, že nemusí mít starost o nikoho jiného než o sebe. Ať se s ní stane cokoliv, neublíží to nikomu jinému.

Ale nebylo to tak.

Někdo bude trpět. Stephen.

V tu chvíli začala Rachel plakat.

Když slunce zapadlo, ponořil se hudební pokoj do tmy. Rachel viděla jen nezřetelné žluté odlesky pouličního osvětlení. Dvakrát za den přijelo a zase odjelo auto a Rachel slyšela z přízemí hlasy. Nemohla rozeznat, komu ty hlasy patří, ani co říkají, ale někdy zněly docela nahlas.

Když se dveře z ničeho nic otevřely, na okamžik se vyděsila, neboť před malou chvilkou zněly hlasy velice rozzlobené. Ale byl to jen Lono. Nevypadal vzrušený či nebezpečný. Vypadal přesně jako atraktivní mladík, který se zúčastnil Davidova večírku před několika dny. Rachel si s uznáním všimla, že se vykoupal a oholil, ale tmavé kruhy pod očima naznačovaly, že nespál. Když se nad ní naklonil, aby ji rozvázal, téměř se usmíval. Ale když iniciativně úsměv opakovala, jeho úsměv zmizel. „Jezte,“ řekl a ukázal na tác, který položil na podlahu, a vrátil se ke dveřím, odkud ji pozoroval. „Nechci mluvit,“ řekl jasně, když chtěla něco poznamenat.

Jídlo bylo docela dobré. Na podnose byla čerstvá nakrájená papája spolu s kotletou, malé vařené brambory a salát.

Rachel mohla zase použít koupelnu, tentokrát se dokonce i osprchovat, přeprat si osobní prádlo a rozvěsit ho, aby uschlo. Lono ji už neodvedl do hudebního pokoje. Vzal ji do ložnice, pěkně vytapetované místnosti se zlatými závěsy zakrývajícím okno a velickou úhledně rozesílanou postelí. Rachel si všimla, že je místnost na lůžko trochu malá, protože i když bylo přiražené ke zdi, byl do něj přístup jen z jedné strany, což nebylo dvakrát pohodlné.

„Budeme spát tady,“ řekl Lono a pokynul Rachel, aby vlezla do postele první.

Rachel beze slova poslechla. Svlékla se a nahá vlezla do postele. Pozorovala, jak se mladík svléká. Pak – stejně nahý jako ona – vklouzl vedle ní. Pak zase rychle vyskočil, protože ji zapomněl svázat ruce. Provedl to a beze slova vlezl zpět. Rachel si pomyslela, že jestli v noci začne menstruovat, zamaže povlečení. Pak uvažovala, zda se bude Lono chtít s ní zase pomilovat. Nechtěl. V obrovské posteli se nedotýkali, ale slyšela, jak se jeho oddechování změnilo ve spánek, a klidně usnula taky.

Probudila se ještě za tmy.

Ležela obličejem ke zdi. Lono přes ni ve spánku přehodil paži, která jí spočívala na břiše, a jedním kolenem jí tlačil na nohy. Nebylo to pohodlné, ale říkala si, že když se pohne, probudí ho.

Ležela bez hnutí, poslouchala jeho dech a vnímala teplo jeho těla. Cítila příjemnou vůni mužského těla a toaletního mýdla. Ležela tiše, dlouho, aspoň hodinu.

Okno místnosti bylo zatažené, ale otevřená a teplý vánek přinášel dovnitř příjemnou vůni květů. Koneckonců, pomyslela si Rachel, jsem na Havaji. Pokoušela se vybavit si, co pro ni Havaj znamenala předtím, než se stala noční mýrou: velrybářské muzeum v Lahaině, ztroskotaná americká válečná loď Arizona, v níž stále byla mrtvá posádka, střecha hotelu, kde McCarret vítal televizní diváky, kvetoucí zázvor, který ji neustále nutil ke kýchání, západy slunce, jež ji přiváděly téměř k slzám, ryby, čerstvé ovoce, turistické koktejly s papírovými parapíčky nebo malými barevnými plovoucími orchidejemi...

A nakonec hrůza a děs.

Všechno se jí to zdálo velice vzdálené a nedůležité.

Rachel se cítila velmi klidná.

Uvědomila si, že jí na kříž tlačí Lonův penis – mladík měl ve spánku erekci. Vzpomněla si, jaké to bylo, když byl v ní, a uvažovala, zda jejich milování bylo nějak zvláštní nebo důležité. Přemýšlela, zda se budou milovat znovu, až se vzbudí, což je pravděpodobné, jestliže má tyto mimovolné noční erekce. Pak přemítala, zda bude někdy schopná milovat se s někým jiným. Ale to ji dovedlo k úvaze, zda bude ještě vůbec živá, a tahle myšlenka ji rozrušila. Raději znovu usnula. Ráno druhého dne se Rachel nacházela zase v hudebním pokoji, oblečená, sama, po milování – a nesvázaná. Stalo se to tak, že krátce potom, co ji tu nechali, si uvědomila, že začala menstruovat. Trpělivě škubala uzlíky, až byla volná a mohla si zavést tampax.

Rachel přecházela po místnosti a přála si, aby tam nechali gramofon. Tolik desek a nemohla si pustit žádnou hudbu. V pokoji nebyly žádné knihy. Zkoušela si pro pobavení číst obaly desek, ale to nijak zábavné nebylo.

Trochu zajímavější byl pohled ven, i když toho neviděla moc. Okno bylo zamčené. Mělo žaluzie a v žádném případě se jím nemohla protáhnout. Nezdálo se jí (přemýšlela jen akademicky, aby si ukrátila čas), že by ho mohla otevřít, vyrazit vnější tabulku a křičet o pomoc (takový záměr vůbec neměla). Takže jako prostředek k úniku nebo přivolání pomoci jí nebylo k ničemu.

A jako prostředek k rozptýlení téměř taky ne. Viděla sice kus ulice, ale na něm nebylo k vidění nic. Dům stál ve slepé uličce. Nejezdila sem žádná auta, nic se tu nedělo. Za víc než dvě hodiny tudy neprojelo ani pět vozidel. Nákladák telefonní společnosti, listonoš na malíčkém skútru, motocykl, který zastavil na otočku, jen aby naložil dívku, a jel zpátky. Rachel s ním hleděla téměř závistivě. Nejela na motocyklu od té doby, co byl Stephen malý a ona čerstvě

rozvedená. Její první vážná známost po rozvodu byl reklamní agent, který trávil své víkendy terénními závody. Nebyl to špatný člověk, uvažovala Rachel. Rozešla se s ním, když ji její právník upozornil, že pokud bude řídit motocykl, může dojít opatrovnícký soud k závěru, že málo dbá o Stephenovu bezpečnost. Byl to první muž, se kterým se rozešla. Měla i další známosti, které vypadaly slibně – dva byli hezcí, jeden inteligentní, jeden laskavý a starostlivý. Naneštěstí se v žádném z nich neshodly alespoň dvě kvality, kterých si cenila, takže vztahy neměly dlouhého trvání.

A teď to vypadalo, že už žádný další nenaváže.

Je to zvláštní, uvědomila si, pokud zemře, bude jejím posledním milencem vraždicí mladík, ani ne zpoloviny tak starý jako ona. Ale mohlo to dopadnout i jinak. Mohl jím být laskavý starý Orientálec – kolega profesor, nejméně dvakrát tak starý. Kdyby byla zareagovala na nesmělý zájem, který David Yanami projevil, pak by nemusela čekat v kanceláři Franka Morforda a Lono by ji byl nemohl odlákat. A nemusela by teď být odsouzená k smrti. Radovala se nad novými náměty k přemýšlení a její mysl nalézala stále nové kombinace a jejich následky. Tak se mohla Davidovi přiznat, že poznala teroristu, kterému říkali Kanaloa. Mohla se dokonce vrátit na policejní stanici a říct to tam. Mohla svědčit před soudem a vidět, jak byl souzen a odsouzen.

Ale nic z toho se nestalo...

Ale tohle, říkala si, se stalo a snad to tak má být. To pomyšlení ji neděsilo. Téměř ji uspokojovalo.

Polekala se, když slyšela, jak další auto stoupá ke konci uličky, a vyhlédla ven. Řídil mladík, kterého neznala. Vedle něj seděla žena – ohromná žena v jasné červené blůze se světlými vlasy a plochým kloboukem. Rachel špatně viděla řidiče i pasažera, protože byli téměř mimo úhel pohledu. Ale když auto přijelo na příjezdovou cestu k domu, pasažér vzhledl. Nebyla to žena, ty oči si nemohla splést. Paruka a falešná podprsenka nemohly zakrýt fakt, že se do jejího života vrátil Kanaloa.

Když pro ni za půl hodiny přišel Lono, nijak nekomentoval, že je rozvázaná – pokud se za komentář nedal považovat mírný úsměv. Vzal Rachel dolů do kuchyně.

„Sedněte si,“ řekla Meg Barnhartová a ukázala na židli u stolu. Podali jí talíř sendvičů a sklenici mléka. Lono přešel k oknu a hleděl ven. Zamyšleně kouřil cigaretu. Mladého hochy, který řídil auto, nebylo nikde vidět, ale pasažér tu byl. Už neměl paruku. Ani ženské oblečení. Byl to skutečně sám Kanaloa.

Vstal a přešel k ní. Když se nad ní zastavil, přestala jíst. Prohlédl šiji seshora dolů. Pak vztáhl ruku a dotkl se jejího obličeje. Nebylo to laskavé ani sexuální gesto. Bylo to, jako když nějaký kupec na trhu ryb v Hilu píchá prstem do záběr tuňáka, aby se ujistil, zda je dost čerstvý pro jeho zákazníka.

Pak od ní pooděšel a chvíli ji zevrubně studoval. „Proč jste mě neidentifikovala?“ zeptal se hlasem stejně hlubokým a vzdáleným jako vždycky.

Jediná pravdivá odpověď, kterou mohla Rachel nabídnout, zněla: „Nevím.“ Zdálo se, že to Kanaloou uspokojilo. Podíval se na Lona a pokývl, jako by souhlasil s něčím, o čem mluvili již dříve, a pak přenechal iniciativu Meg Barnhartové.

„Rachel,“ řekla laskavě, „pro případ, že se odtud nedostanete, byste měla vědět, že nikdo z nás vám nechce udělat nic špatného.“ Odmlčela se, téměř jako by očekávala, že ji Rachel poděkuje. Rachel na ni jenom hleděla a žvýkala.

„Raději bychom vás nezabíjeli,“ zesílila žena hlas.

Rachel si uvědomila, že se od ní čeká nějaká odpověď, ale mohla jen přikývnout.

„Vysvětlím vám, co vlastně děláme,“ pokračovala Meg Barnhartová zdvořilým precizním tónem, jakým každá knihovnice vysvětluje, proč si lze některá periodika půjčit domů a jiná ne. Ale Rachel varovala sama sebe – bylo by velice nebezpečné pokládat ji za něco takového.

To nebyla knihovnice jménem Meg Barnhartová, která vyšívala přehozy pro turisty, byla to vražedkyně jménem Pele.

„Pokoušíme se zamezit zločinům proti lidskosti, kterých se dopouští fašistická mocenská elita,“ řekla Pele.

Rachel dopila poslední kapku mléka a pocítila cosi jako pobavení. Jaká archaická a formální slova používají tito lidé, pomyslela si nezaújatě a pasivně, protože pasivita se v posledních dvou dnech zmocnila celé její bytosti.

Ale pak, když žena ještě chvíli pokračovala, už prostě nemohla být pasivní. Změna ji bolestivě znervóznila, jako když k sobě přijde necitlivá ruka. „Vodíkovou bombou?“ zašeptala. „Chcete vyhodit celý svět?“

„Ale ne,“ řekla Pele, netrpělivá jako knihovnice, která musí všechno vysvětlovat znovu, „ne vyhodit, pouze zmrazit. Zmrazit jeho část – copak si to nepamatujete? Vždyť jste viděla simulaci na počítači, vyprávěla jste o tom Lonovi.“

„Ale to nebyla bomba. Myslela jsem, že je to, jako když vybuchne sopka.“

„Jak sopka, tak bomba,“ zabručel Kanaloa přívětivě, „a ne jenom jako!“

„A to je ta věc, které chceme předejít,“ řekla Pele. „Rozumíte, co vám říkám?“

„Ano, snad ano,“ řekla bezbarvě.

„Máte nějaké otázky?“

„Ne, vlastně ano,“ opravila se Rachel po chvilce úvahy. „O Projektu Vulkán víte až teď, ne? Ale loni v prosinci jste zabili všechny ty lidi v letadle.“

Pele se zlostně zamračila, asi jako knihovnice, když přistihne mladíka, jak si pod bundou odnáší knihu. „Neporozuměla jste tomu, Rachel,“ řekla ostře. „Boj proti fašistickým militaristům nezačal teprve včera. A bude trvat navždy. Tohle je jenom jeho další manifestace.“

„A čertovsky velká,“ řekl Kanaloa – měkce a s potěšením. „Pokračuj, Pele.“

„Čekám,“ odpověděla Pele, „až Rachel odpoví na to, co jsem jí řekla.“

Pak vydal Kanaloa jakýsi zvuk. Nebylo to přesně řečeno zavrčení. Znělo to jako předení velké dravé kočky. Lono se obrátil od okna a pozoroval je. Meg Barnhartová chápavě vzhledla.

„Mařte čas,“ zamumlal Kanaloa.

Barnhartová chápavě přikývla, jako by mu děkovala za nějaký konstruktivní návrh. Přešel zpátky a postavil se nad Rachel: „Ty malá bílá děvko,“ řekl svým příjemným hlasem, „chceš vědět, co tě čeká? Teď jsi nám prospěšná. Nabídli jsme, že vyměníme tvůj život za něco, co chceme.“ Rachel sebou trhla, ale on pokračoval. „Pokud splní naše požadavky, vrátíme tě – to je řádná smlouva, ze které budou mít zisk obě strany. Ale,“ dodal svým hlasem znělým jako varhany, „pokud nesplní, co od nich chceme, pak tě budeme muset zabít. Tvá smrt bude taky určitým varováním. Ukáže jim, že to myslíme vážně, takže příště se s našimi požadavky tak lehce nevypořádají.“

Jak jsou rozvláční, když jde o něco podstatného, pomyslela si Rachel a čekala, až uslyší svůj „ortel“. Pokývla a tím ho povzbudila, aby pokračoval.

„Tohle je varování, které vyrovná účty,“ vysvětlil. „Mám na mysli tvou smrt. Ale můžeš se pro nás stát i trvalou pojistkou.“

Odmíchl se a vyčkával. Ve snaze udělat, co se po ní chce, se Rachel odhodlala zeptat: „A jak to můžu udělat?“

„Tím, že se staneš jednou z nás,“ předl Kanaloa.

Rachel se rozhlédla po místnosti, aby zjistila, zda nežertují. Nevypadalo to tak.

„Zabijíte lidi,“ řekla.

„V případě revoluční spravedlnosti...“ začala Pele, ale Kanaloa ji přerušil.

„Ano, zabijíme,“ souhlasil.

Rachel potřásla hlavou: „Já nechci nikoho zabít,“ řekla.

„Ani abyste si zachránila život?“ vložil se do toho Lono od okna. Rachel si všimla, že se mu chvěje hlas. Zjevně to pro něj nebylo lehké.

Řekla omluvně, ale pevně: „Nechci se účastnit žádného zabíjení. Lhostejné koho!“

„Ale Rachel!“ vykřikl. „Co bude s vaším synem? Je tady, víte? Říkali v televizi, že ho sem přivezli. To chcete, aby identifikoval vaše tělo v nějaké škapě?“

„Buď zticha,“ řekl Kanaloa měkce a studoval Rachelinu tvář. Rachel mu téměř poděkovala; náhlé bodnutí myšlenky, že její syn přijel, bylo víc, než na co byla připravená.

Stephen je tady? Obrázek, který Lono nastínil, jí živě proběhl v mysli, ale potřásla hlavou.

Kanaloa se otočil a pohlédl na mladíka. „To má být osoba, o níž ses domníval, že může být naše Táňa?“ zeptal se.

Zdálo se, že ještě vyrostl. Lono proti němu natáhl ruku dlaní dopředu, téměř jako by se chtěl před ním chránit. Ale řekl neústupně: „To, co dělá vláda, je špatné, paní Chindlerová. Proč nechcete pomoci tomu zabránit, když si tím zachráníte život?“

„Nechci se stát součástí ničeho zlého,“ řekla Rachel smutně a dodala: „A vy všichni jste zlí.“

Tím skončil Rachelin podíl na konverzaci. Ostatní pokračovali, jako bytu nebyla.

„Ku by už měl být zpátky,“ řekla Pele, která plánovala další postup. „Musí ji někde vyhodit.“

„Ale nemůže jet v tom jeho,“ řekl Kanaloa opovržlivě. „Nemá ani kufr. Bude si muset vzít tvýho ramblera. Jak je to s rádiovým spojením?“

Rachel se otřásla, protože porozuměla, jak rychle se její osud naplní. Stěží poslouchala dál.

„Nejlepší bude,“ řekla Pele uvážlivě, „když my tři pojedeme nahoru do hor a ztratíme se.“

„A co jestli už vložili nálož do vodíkové bomby?“ zeptal se Lono. Stále ještě se mu třásl hlas a vyhýbal se pohledu na Rachel.

„Nejspíš to neudělali, ale jestli ano...“ Pele zazářily oči, ale potřásla hlavou. „Ne. Ale aspoň jim to znemožníme. Bude se to moc dobře vyjímat v televizních zprávách. Můžeme upozornit novináře, ať letí tak blízko, aby mohli udělat snímky...“

„Plácáš nesmysly,“ poznamenal Kanaloa měkce. „Neznáme přece kód pro odpálení!“

„Říkal jsi, že jej můžeš zjistit metodou pokus a omyl!“

„Můžu. Ale ne za pět minut. Zabere to hodinu nebo víc, a pokud uvědomíme tisk, půjdou taky po nás. A co si počneme pak, ty pošetilče!“

„Máme přece zbraně! Jen ať přijdou, odrazíme je!“

„To je nesmysl,“ povzdechl si hlas jako varhany. „Ne, teď nemůžeme dát zprávu veřejným médiím. Máme na práci něco jiného. Zavolej Kua a zjisti, jestli je na cestě; uděláme nejlíp, když odtud zmizíme.“ Když Pele odešla k telefonu, podíval se pobaveně na Rachel: „Rozumíte, oč jde?“ zeptal se.

„Jak to, že toho víte tolik?“ zeptala se odvážně.

Kanaloa na ni pohlédl laskavými očima: „Existuje jedna Ruska, kterou chytli Kamehameha Korps pro federální policii. Jsou jedna ruka s CIA, ale ne všichni jsou fizlové. Jeden z nich nám dává zprávy. Změnila jste snad názor?“

Rachel potřásla hlavou a Kanaloa pustil zajatky a její pošetilé otázky z hlavy. „A jaké máš problémy ty?“ zeptal se s pohledem upřeným na Lona.

„Děláš to všechno špatně, Kanalo,“ řekl mladík pevně. Stále se vyhýbal pohledu na Rachel.

„Ale?“ předení bylo hluboké a temné.

„Takhle to nepůjde,“ řekl Lono pevně. „Jestli vyrazíme do hor tak během hodiny, někdo nás určitě potká. Někdo od těch dalekohledů. Někdo opravář nebo dělník, který kontroluje obvody. V téhle době jezdí lidi po silnici nahoru i dolů. Dokonce i turisté.“

Telefon zazvonil. Kanaloa se zamračil a podíval se tázavě na Pele, která pokrčila rameny, čímž chtěla říct, že číslo, které volala, bylo obsazené a že čeká, aby to zkusila znovu. Když zvedla telefon, Kanaloa se zase otočil k Lonovi.

„Může to být, jak říkáš,“ připustil a chvíli uvažoval. „Dobře. Necháme vahině naživu a vezmem ji nahoru do hor. Bude to naše pojistka, když budem potřebovat, aby nás propustili.“

Lono potřásl hlavou. „Pořád to není ono,“ řekl umíněně. „Nemůžeme to spustit za denního světla. Musíme počkat, až se

setmí, a pak...“

Neřekl, co pak. Pele zavěsila s ostrým klapnutím telefon.

„Co se děje?“ zeptal se Kanaloa.

„To byla Hina. Říkala, že sebrali Kua a Akea – udělali zátah – a že k ní právě jedou auta.“

„Je ztracená,“ poznamenal Kanaloa rozhodně.

„My jsme ztraceni,“ řekla Pele. „Hina mě zná a zná i tenhle dům. Bude mluvit.“

„Dost řečí!“ rozkázal Kanaloa. „Musíme do hor hned teď, a tuhle ženskou...“ Odmlčel se a podíval se zamyšleně na Rachel. Pak pokývl. „Vezmeme ji s sebou,“ rozhodl.

Teprve když už byli všichni čtyři v autě s Lonem za volantem, si Rachel uvědomila, jak blízko byla tomu, aby zůstala v domě nad Hilem jako poslední oběť vraždících teroristů.

V místě, kde soukromá cesta vedoucí ke skupině domů ústila na hlavní ulici, stála za rohem zaparkovaná malá toyota. Za volantem seděla Kuši, věčná, nehybná a pozorující.

Jméno Meg Barnhartové se dozvěděla neočekávaně, ale s hroznou jistotou od jedné z osob, jejichž adresy jí dal buddhistický mnich. Dům vypadal docela nevinně, dokonce i když se odvážila okouknout ho ze sousedního zadního dvorku. Očekávala, že ji osloví domácí, a byla připravena se ho zbavit přívalem lámané angličtiny. Ale pak si všimla auta s ohromnou blondýnkou. Paruka a vycpaná podprsenka nezměnily Kanalou tak, aby ho nepoznala.

Když zaregistrovala Lonovo auto, zařadila rychlost a sledovala ho. Řídila opatrně a jistě městskými ulicemi Hila, zatočila doleva kolem knihovny do Saddle Road. Asi o kilometr dál, když už bylo sledované auto sotva v dohledu, viděla, že zatáčí doprava.

Byla to silnice, která vedla na vrcholek sopky Mauna Kea. Kuši zajela na odstavný pruh a chvíli čekala. Teprve když spatřila vzdálený záblesk světla odraženého od okna auta únosců, které zahýbalo na šterkovou cestu vedoucí na horu, si byla jistá, že ví, kam jedou.

Od toho místa už nemohli nikam odbočit.

Rychle zajela k telefonu u lovecké stanice přímo na protější straně silnice a zatelefonovala si. Pak otočila auto a začala pomalu, obtížně stoupat na horu.

22

Když návštěvník dorazí na silničku, která vede na vrcholek sopky Mauna Kea, narazí na tuto značku:

UPOZORNĚNÍ

Pouze pro čtyřkolová vozidla. Na cestě není žádný úkryt, servis, ani toalety. Osoby trpící dýchacími nebo oběhovými potížemi by se neměly vydávat nahoru.

Viditelnost může být snížena mlhou, mraky nebo bouří.

Možnost silného větru. Vstup jen na vlastní nebezpečí!

Ani jedno slovo nepřehánělo. Mauna Kea je nejvyšší hora na světě, měřeno od mořského dna k vrcholku. Dokonce i část, která ční nad mořskou hladinou, je vysoká téměř čtyři kilometry.

Člověk, který mine značku s upozorněním, se skutečně vydává na dlouhou cestu.

Začíná, v tropickém vedru dusné Havaje a končí na větrném štítu s arktickými teplotami.

Výjet na vrcholek hory Mauna Kea znamená octnout se nad větší částí zemské atmosféry, v níž je značný podíl vodní páry. Z toho důvodu se vrcholek nehodí pro pobyt lidských bytostí, ale skýtá výbornou pozorovatelnu pro dalekohledy. Spolu s jedním nebo dvěma ostrovy v oceánu a několika horami na severní polokouli je to nejlepší místo na světě pro astronomická pozorování. Dalekohledů je tu dostatek, infračervených i optických. Observatoř provozuje konsorcium institucí z různých zemí.

Pro to, aby zde kdokoliv trávil mnoho času, existuje jediný důvod.

Když Kana Keoka, loď Havajské univerzity, pořizovala pomocí kamery Angus obrázky podmořské sopky Loihi, když loď H. H. Hess amerického námořnictva a výzkumné loď Fairweather a Rainier v témže místě konaly hlubinná zkoumání, mohli se lidé na palubách podívat severním směrem a viděli štít Mauna Kea, jak se tyčí nad mořem. Z vrcholku Mauna Key je široký rozhled. Člověk z něj může vidět nebo přímo dosáhnout rádiovými vlnami do vzdálenosti víc než sto mil v Pacifiku – rozhodně dál, než leží jižním směrem podmořská sopka Loihi.

23

Ze všech možných míst na světě, kam mohli Arkadije Bora unést, byl plovoucí hotel Hermes tím nejabsurdnějším. Jak je to všechno směšné! Nejprve ho chytil KGB. Pak ho unesou ti neurvalí domorodci, kteří si říkají Kamehameha Korps, a transportují ho k vojenské kontrarozvědce do Fort Shafter. Vypadá to, že Korps pracují s rozvědkou ruku v ruce. A nakonec přijde dlouhý noční let v jedné z těch protivných nemotorných vojenských helikoptér a on, ta ženská od KGB a tři povalečí, všichni na jedné hromadě, jsou zase zpátky na Projektu Vulkán. K čemu všechny ty únosy a lety, když se ocitl opět tam, odkud vystartoval?

Ale nedalo se říct, že by se pro Arkadije Bora nezměnila situace. Změnila se, a v žádném případě ne k lepšímu.

Ale to jsem nemohl nijak ovlivnit, meditoval Bor hořce. Novoročním večerem počínaje klesal Arkadij Bor každou minutou hlouběji a hlouběji.

Ted už dosáhl absolutního dna.

Už nebyl ve své pohodlné kajutě, na niž jen nostalgicky vzpomínal. Zapomněl na to, jak se mu dřív zdála malá a nehostinná. Byl ve vězení. Na dveřích byly mříže. V cele naproti hlasitě chráplala žena z KGB a hned vedle byl aspoň jeden z těch povalečů. Ten taky zjevně usnul – jeho hlasitě výkřiky a posměšky před chvílí utichly.

Bor jim téměř záviděl. Jemu spát nedovolili. Nejprve absolvoval hodiny výslechu ve Fort Shafter. „Proč jste se sešel s tou ženou z KGB, když jste pro ni nechtěl pracovat? Jak dlouho už jí předáváte informace? Co všechno jste jí řekl? Jak vás platí? Tak jak to je to doopravdy, Bore? Máte konto ve švýcarské bance? Nebo vás platí v rublech? Slíbili vám daču? Nebo dokonce generálskou hodnost u KGB?“ Na všechny jeho protesty reagovali pohrdáním nebo kamenným mlčením.

A pak, když už to všechno skončilo a dostali se na Hermes, se nad mořem už rozednívalo. Ani pak neměl možnost se vyspat. Nebyl to uvážený plán, jak zlomit jeho ducha a rozvázat mu jazyk, jako by to udělali čekisté. Dělal to tak, a ne jednou. Ne. Tohle rušení spánku bylo zvláštním způsobem americké. Sotva položil hlavu na skromný polštářek a zavřel oči, došlo k prvnímu vyrušení: Bor musel podepsat soupis obsahu kapes, které mu vybrali hodinu předtím. Pak ulehл znovu na polštář, a zrovna když se snažil překulit se do pohodlnější polohy na úzkém železném lůžku (beznadějný pokus, protože tady nebyla žádná poloha pohodlná), vyrušili ho podruhé: musel podepsat „cestovní šek“ za let helikoptérou! Třetí vyrušení bylo kvůli číslu jeho sociálního pojištění, které nedopatřením zapomněli na cestovním formuláři vyplnit, a ke čtvrtému došlo čistě omylem. Jeden z Havajců měl být propuštěn, ale spletli si číslo cely. Takže to byl Bor a nikoli Havajec, kdo vracel klopýtal do místnosti stráží, kde prodělal celou úřední proceduru, podepsal vrácení osobních věcí, sundal si vězeňské boty a natahoval si vlastní – a tehdy dostal kovbojské boty, příliš velké na svou malou nohu. Když protestoval, vyšel celý omyl najevo. Tou dobou už bylo venku normální světlo. Těhle noci se už nevyspí.

Místo toho pomyslel na snídani. Chuť na snídani měl znamenitou, protože hovězí na kari, které si objednal v Sam's All-Nite Drive-Inn nesnědl a od té doby uplynulo mnoho času. Chutná vůně smažených vajíček a kávy začala pronikat mřížemi.

V tu chvíli samozřejmě přišla pro Bora stráž.

Odvedli ho do „konferenční místnosti“ o tři paluby výš. Rozdíl mezi celou a „konferenční místností“ spočíval v tom, že měla místo mříží dveře a místo kavalce stůl a židle, ale dveře neměly zevnitř kliku a okénko v boku lodi bylo zavařeně. Tady ho nechali bez dozoru a hladového další hodinu a něco, dokud pan Jameson Burford v poklidu nedojedl svoji vlastní snídani a nepřipojil se k němu.

Žádný spánek. Žádná rozumná diskuse. Žádné jídlo. Bylo to přesně tak, jako by to dělali čekisté, jenže čekisté by to všechno dělali záměrně.

Když stráž uvedly Jamesona Burforda, měl načesané vyfénované vlasy, pečlivě vyžehlené khaki šortky a voněl snídani a pánskou kolínskou. Arkadij Bor vyjádřil odvázně své rozhodnutí: „Jamesone! Nemohl jsem spát a nedostal jsem nic k jídlu! Jednají se mnou jako s běžným trestancem! Mám...“

Přestal mluvit, protože Burford potřásl s politováním hlavou. „To není důležité“, vysvětlil mu. Sedl si naproti Borovi a zatvářil se téměř soucítě. „Důležité je“, řekl vážně, „že sis tentokrát zavařil, milý hochu. Neměl jsi to dělat. Když mi řekl, že sis vyrazil na Waikiki, nedoporučil jsem, aby tě sebrali hned. Řekl jsem jim: Ať si sakra ten ubohej teplouš vyhodí z kopejtky, když musí. Co je nám po tom? Když už musí někomu vykourit vocas, tak aspoň nebude obtěžovat posádku. Nechte ho být. To jediné bych byl taky očekával od člověka vašeho druhu.“

Bor ustrašeně zakoktal: „Ale ujišťuji vás, pane Burforde...“

„Tak takhle ne!“ ohradil se Burford. „Neujišťujte mě o ničem. Udělal jsem chybu. Oni měli pravdu. Jsem natolik muž, že si umím přiznat, když udělám chybu. Řekli, že na vás dohlédnou Kamehameha Korps. Někteří z nich jsou dvojí – kdoví, možná trojití agenti, a ti to zařídí. Jeden z nich to udá KGB a pak můžu sebrat i tu Rusku. Tak jsem s tím souhlasil“, řekl Burford a potřásl lítostivě hlavou. „Ale upřímně řečeno, Bore, nemyslel jsem, že do toho takhle spadnete... a mylil jsem se.“ Hleděl na Bora vyčítavě. „Co teď s vámi máme dělat?“

I když Bor neočekával, že by se ho někdo na něco ptal, přinejmenším na to, na co by mohl dát smysluplnou odpověď, našpulil ústa k odpovědi: „Proč... proč... dejte mě zpátky do služby!“ navrhl.

Burford na něj pobaveně zíral. „Samozřejmě, zpět do služby, co jiného?“

Pak se Bora zmocnila zuřivost. „Vystavili jste mě nebezpečí!“ křičel. „Použili jste mě jako vějičku, a to je – cože to je?“

Ano – to je vlákání do pastí, rozumíte? To je ilegální i podle vašich vlastních zákonů!“

Burford se hlasitě rozesmál. „Jak se lidi rychle učeť“, komentoval to. „Příště budete chtít, abych zavolal Ligu pro lidská práva!“

„Ne, ale opravdu“, trval Bor na svém. „Takové chování prostě nemůžu akceptovat. Copak můžu mít nějakou cenu pro Projekt Vulkán, když mi nevěříte?“

Konec věty spolkl. Byla to nebezpečná otázka a Borovi se nelíbila možná odpověď, kterou viděl v Burfordových usměvavých očích.

Ale Burford reagoval příjemně. „Mám pro vás pár otázek, Bore. Chci, abyste mi přesně řekl, jaký máte vztah k tomu starému hnědému profesorovi Davidu Yananimu, jeho synovci teroristovi, kterému říkají Lono, a paní Rachel Chindlerové.“

„Žádný“, zašeptal Bor. „K nikomu z nich. Nevím nic víc, než že jste mi stejnou otázku položil už dříve.“

„Hm“, pokývl Burford lítostivě. „To je škoda.“ Pak řekl, jako by předcházející rozhovor vůbec neproběhl: „Implantace proběhla hladce. Skutečně velice hladce.“

„To je dobře“, řekl Bor ostře.

„Takže vaše práce tady pomalu končí,“ usmál se Jameson Burford.

Když se ocitl zpátky ve své cele, zase nesměl spát. Pod dohledem stráže ustlal Bor svůj kavalec a vyrozuměl, že ho nesmí rozesílat, dokud nezhasnou světla na noc. Ano, může sedět na kraji lůžka, protože nemá židli, ale nesmí spát. Bylo mu to jedno. Stejně by nemohl usnout.

Jak se mohlo jeho postavení tak zvrtnout? Vždyť nakonec nic neudělal! Nic s výjimkou určitých sexuálních praktik, do kterých nikomu nic není v zemi, která vyhláší, že je v těchto věcech svobodná!

A přesto je tady. A pořád mu kladou otázky, otázky a zase otázky. Otázky, na které nezná odpovědi. Aspoň ne opravdové odpovědi, které by je uklidnily. Dokonce si ani nemůže vymyslet vhodné lži, ačkoliv se snaží jak může.

A následky?

Následky jsou čím dál horší. Protože chytili tu ženu z KGB, její nadřízení v malé šedé budově v Moskvě udělají, čím hrozili. To znamená represi vůči Serafině. To je velká škoda, pomyslel si Bor. Zajisté, je to její problém a ne jeho, protože už je dospělá, ale je to hnusné, protože na tom nemá sebemenší vinu. On se nepokoušel zradit agentku KGB Američanům! Kdyby si byli dávali pořádný pozor, mohli únosu předejít! Borovo svědomí bylo čisté, pokud se o něm dalo říct, že vůbec nějaké má.

Zraňovaly ho vlastní nesnáze.

Jeho chytili, chytili ho v přítomnosti agentky KGB. I kdyby mu byli důvěřovali po tom, co se stalo dřív, a to nebylo příliš pravděpodobné, už mu nikdy věřit nebudou. Už ho nikdy nebudou odměňovat tak, jak mu slíbili. Nebude mít bezpečnou ochranu a nepovede klidný civilní život bez obav a stálého strachu, po němž tak zoufale touží. Nikdy mu nebude chodit každý měsíc americká penze na zvláštní bankovní účet. Nebude znát telefonní číslo ve Washingtonu, kam by mohl zavolat, když si všimne podezřelého auta nebo bude potřebovat nové padělané doklady. Už nikdy nedosáhne žádné z těch věcí, které utečencům tolik scházejí – už nikdy!

A zatím...

Zatím byl ve své cele. Žena z KGB necelých dvacet metrů od něj chrápala tak silně, že by mohla být – Bože chraň! – v Borově vlastní posteli. Ta nemusí mít strach, pomyslel si Bor hořce. Čeká j i ukázkový soud. Vynesou sice strašný rozsudek, možná dokonce rozsudek smrti pro špionáž, ale samozřejmě ho za několik měsíců změní na několik let. A to ji klidně můžou vyměnit za nějakého amerického nešťastníka z CIA, kterého chytili v Kyjevě nebo v Sofii. Kéž by on měl takové štěstí! Na co se má těšit, až se dostane z tohoto místa, kde musí zaklepat na stráž, aby mu otevřela dveře, když se mu chce močit? Ale ano, pár tisíc dolarů už má v bance a ty mu pravděpodobně nechají. Možná mu dají nějaké chatrně zfalšované dokumenty a lístek – kam? Existuje vůbec někde na Zemi místo, kde může žít Arkadij Bor beze strachu?

Možná, pomyslel si se zábleskem naděje, že ho KGB shledá příliš bezvýznamným, aby se s ním zabývala, až ho Američani vycucnou. Možná ho po tom všem nechají být, a i když bude zlomený, bez přátel a osamělý, nebude muset utíkat před každým stínem...

Snad.

Možná taky, dostala jeho naděje křídla, se dělnická revoluce vyvine tak, jak slibovali Marx a Lenin, a mateřská země dělnické třídy se změní v proletářský ráj, kde nebude policie a vězení či pomstychtiví úkladní vrazi, a tato země přijme zpět svého pomýleného syna s otevřenou náručí...

Nebo se sám Bůh nakloní dolů a vezme Arkadije Bora přímo na nebesa. Ani jedno není pravděpodobnější než druhé. To nejpravděpodobnější je každopádně velmi nepříjemné.

Nebyl to Bůh, kdo vysvobodil Arkadije Bora z cely. Byl to jen smrtelník, ale vypadal jako rozhněvané božstvo. Byl to Jameson Burford. Tvářil se hrozivě a pomstychtivě. Borův žaludek se zachvěl, když strážný náhle odemkl dveře cely, Burford se protáhl dovnitř, chytil Bora za loket a táhl ho ven.

„Vy jste to opravdu zmršil!“ řekl Burford. Tón jeho hlasu byl příjemný, ale železný stisk na Borově paži příjemný nebyl. Stejně tak nebylo příjemné místo, kam ho chlap jak hora táhnul loďními průchody.

Bor klopýtal a vrávoral jako školák, kterého táhnou do ředitelny. „Co... co se...“ lapal po dechu.

Ale Burford jen pevně svíral jeho paži. Ten chlap měl prsty jako z ocele! Bor hekal, klopýtal a nakonec shledal, že ho Burford vytáhl na otevřenou přistávací plochu. Chatrně vypadající schůdky vedly dolů k přistavnímu můstku připevněnému k boku Hermesu. Burford ho postrčil dolů.

„Člun, zatraceně,“ zařval Burford. „Přistavte sem ten zatracený člun!“

Bor se držel lana zábradlí a můstek se pod ním vlnil. „Co se děje?“ chtěl vědět.

„Víte, co jsem se právě dozvěděl z vysílačky?“ řekl Burford. „Hlášení, že během posledních dvaceti minut zachytili kódované rádiové signály z vrcholku Mauna Loy. Pokaždé jiný kód. Ale všechny ve stejném frekvenčním pásmu. Neříká vám to nic?“

Bor se na přistavním můstku přikrčil: „Ale... ale...“

„Jistě, chlapel!“ přikývl Burford ostře a zařval na příjezdějící člun: „Vy tam, přistavte ten zraněný člun sem!“

„Ale to chce aktivovat detonator,“ zašeptal Bor. „Jamesone! Proč to říkáte mně? Zavolejte někoho z lidí od roznětky, Pritta, Stevense...“

„Kdyby tu někdo z nich byl, myslíš, že bych tam posílal tebe? Marš do člunu! Jed' tam, než ten ďábel, kterej se snaží odpálit tvou bombu, bude mít to štěstí a trefí správnou kombinaci!“

Člun nejel po mořských vlnách nahoru a dolů, ale velkou rychlostí letěl po vrcholcích. A na každý narazil. Nárazy otřásaly Borem, nervózně se krčícím na zádi malého člunu. Doletěli k bójí a zařadili zpětný chod, aby zastavili tak blízko,

jak jen to bylo možné. Bor si všiml, že třímetrová prutová anténa je useknutá. To je dobré nouzové opatření, napadlo ho, ale možná nedostatečné. Vysílač na Velkém ostrově byl naneštěstí navržen s typicky americkým velikášstvím a dokonce i pahýl mohl přijímat signál s dostatečnou intenzitou, aby...

Aby provedl to, kvůli čemu ho Bor navrhl. Vypudil tuto možnost z hlavy.

Naštěstí byl někdo tak prozíravý, že s sebou vzal skříňku se speciálním nástrojem, kterým se daly povolit šrouby na pouzdru roznětky. Byly totiž navrženy tak, aby odolávaly síle oceánu. Taky se naštěstí nikdo nepokoušel otevřít samotný plovák přijímače, protože nezkušený mechanik by mohl snadno způsobit nehodu.

Až do této chvíle se na Arkadije Bora štěstěna usmívala. Bor se potil a prázdný žaludek se mu propadal spolu s kolísáním člunu. Pokoušel se zklidnit žaludek, aby se mohl soustředit na svůj úkol. Ale brzy zjistil, že se do schránky s roznětkou ze člunu nedostane. Něco si pro sebe zamumlal a pak skočil. Pevně se chytil jednou rukou bóje a druhou se snažil klíčem uvolnit šrouby.

Říkal si, že by to muselo být neuvěřitelné štěstí, vlastně neštěstí, kdyby ten, kdo se pokouší odpálit roznětku, našel správnou kombinaci signálů.

Pravděpodobnost může být, počítal si pro sebe, milion ku jedné – ne, milion ne, ale tisíc ku jedné, snad. Nebo sto ku jedné? Ale kód spouště má konečný počet bitů informací; sekvence trvá jen osm desetin vteřiny. Pokud vysílající mění kombinaci nepravidelně, může jich zkoušet téměř osmdesát za minutu, a to trvá už dvacet, ne, teď už téměř třicet pět minut, což znamená, že měl možnost vyzkoušet už téměř tři tisíce kombinací.

Bor se snažil uklidnit se. Dělal se mu špatně díky pohybu bóje, které se přidržoval, ale hlavně proto, že věděl, co se nachází uvnitř.

Aspoň nenamontovali detonátor do samotné bomby, říkal si, když uvolnil poslední úchytku a začal tahat mokrý a kluzký válec ven. Takže nemůže dojít k jadernému, ale jen k chemickému výbuchu. A je velmi nepravděpodobné, ne-li zcela nemožné, aby samotná chemická exploze vyvolala explozi nukleární.

Pokud by se to stalo, nikdy by se to nedozvěděl. Tři tisíce dvě stě metrů vody mezi ním a vrcholkem Loihi by se proměnilo v plazmu. Stejně jako on. Z Arkadije Bora by nezbylo nic jiného než disociované ionty, které plovou vzduchem do celého světa. Nebylo pro něj žádnou útěchou, že by zemřelo mnohem víc lidí než jen on.

Když konečně vytáhl ze zásuvky anténu ven a tím zajistil, že nálož nevybuchne, měl jenom čas hodit ji předákovi do čekajícího člunu. Pak mu uklouzla ruka a spadl do moře.

Vylovili ho lodními háky, přehodili přes sedadlo a vytlačili mu mořskou vodu z plic. Když dorazili zpátky na přistávací plochu, byl na něj ubohý pohled. „To bylo extrémně nezodpovědné,“ řekl čekajícímu Jamesonu Burfordovi. „Samotná chemická exploze by byla mohla poškodit bombu tak, že by už nešla opravit.“

Burford na něj užasle zíral: „Chcete říct, že jste nevěděl, že už jsme roznětku uložili do bomby?“ Hněvivě potřásl hlavou. „Buďte rád, že jsme vůbec ještě tady,“ řekl Borovi, než dal pokyn strážným, aby Bora odvedli zpátky do jeho cely.

24

Existuje historka o strašlivé době, kdy smrt kráčela po povrchu Země. Zní asi takto:

Před nějakými šedesáti pěti miliony let (říká historka) jakési bludné těleso, snad asteroid na excentrické dráze nebo jádro zvlášť velké komety, se setkalo na své cestě se Zemí. Těleso mělo pravděpodobně osm kilometrů v průměru, a když vniklo do zemské atmosféry, pohybovalo se každou vteřinu rychlostí dvakrát větší, než byl jeho průměr.

Jak proniklo řídkým vzduchem na okraji zemské atmosféry, setkávalo se s molekulami vzduchu, stlačovalo je a ohřívalo. Stála se z něho jasná ohnivá koule, mnohem jasnější než slunce v poledne.

Za čas se dostalo do husté atmosféry, kde dnes létají letadla a dýchá vše živé. Obalil je film slisovaných molekul vzduchu, jež obsahoval téměř všechny kyslík a dusík a stopy plynů, s nimiž se těleso setkalo – protože se pohybovalo příliš rychle, než aby ho to odvrátilo z jeho dráhy –, ale tak stlačené a zahřáté, že se jejich molekuly rozštěpily na atomy, atomy vyzářily elektrony, plyn byl ionizovaný a teplejší než povrch slunce.

Tato ohnivá koule (podle jedné verze historky) spadla do Atlantského oceánu. Ten se vypařil. Energie uvolněná nárazem pohltila obsah moře a skály na mořském dnu (a pravděpodobně i jeden nebo dva vulkanické ostrovy), šedesátkrát těžší než těleso samotné. Tento materiál se taky změnil v plazma, vodní páru a prach.

V té době, před šedesáti pěti miliony let, se Atlantský oceán ještě rozšiřoval. Z místa, kde je dnes severní Kanada a Grónsko, vedl do dnešní Skandinávie a na britské ostrovy pás pevniny. Samotný oceán měl tvar trojúhelníku se špičkou nahoře.

Hydraulické beranidlo, prodírající se oceánem jižním směrem, drtilo všechno, co mu stálo v cestě.

Náraz na vodu způsobil ohromné tsunami, které zaplavily mořská pobřeží kontinentů obklopujících oceán a utopily a smetly vše, čeho se dotkly. Náraz na pevninu smetl útesy a přivodil sesuvy svahů – nestály tam však žádné budovy, které by byly zničeny, a způsobil zemětřesení měřitelné intenzity na celém světě.

Ale nebyly to tsunami ani hydraulické kladivo ani zemětřesení, co učinilo z této události ten nejničivější akt v historii. Nebyla to ani exploze samotná (která byla větší, než jakou by způsobily všechny světové sklady nukleárních zbraní).

Nebylo to teplo ani prudké bouře, které následovaly.

Byl to prach. Miliardy miliard tun prachu.

Plazma, plyny a prach, které byly výbuchem vyvrženy z prehistorického Atlantského oceánu, se dostaly do různých míst. Některé částice dosáhly tak prudkého zrychlení, že se ztratily v kosmu. V okrajových oblastech byly dost velké, takže rychle spadly v blízkém okolí. Ale největší podíl se stal aerosolem a plul vzduchem.

Trvalo nějakých pět let, než se prach rozptýlil a sluneční svit opět pronikl na zemský povrch. Během té doby se svět velmi změnil.

Kvůli nedostatku slunce zahynuly rostliny stejně jako zvířata, která se rostlinami živila, i zvířata, která se živila těmito

zvířaty. Ze všech známých druhů živočichů z konce období křídly tři čtvrtiny zmizely. Nejvíce postižena byla velká zvířata. Kostry téměř všech zvířat, která vážila víc než deset liber, jejichž kosti se objevují křídových ložiscích, nenacházíme v pozdějších vrstvách.

Stalo se to skutečně tak, jak to tato historka líčí?

Nikdo to nemůže s jistotou říct, ale je tu fakt – přinejmenším zajímavá koincidence, možná i jistota –, který ukazuje na to, že pravdivá je. Tenká vrstva usazenin z období před šedesáti pěti miliony let, která, byla později odkryta, je zhruba třicetkrát bohatší na iridium než vrstvy, které jsou bezprostředně pod ní a nad ní. Ať to způsobilo cokoli, zdá se, že je tomu tak na celém světě. Tato vrstva se objevuje přinejmenším na dvanácti místech – od Texasu a Nového Zélandu po Dánsko a Španělsko.

Muž, který se jmenoval Luis Alvarez, studoval spolu s dalšími vědci tuto záležitost a dospěl k závěru, že zmíněné vyhynutí všeho živého způsobil meteorit bohatý na iridium, jak meteority často bývají, který narazil na Zemi.

Jedna námitka proti této teorii praví, že meteorit tak velký (nebo jiné srovnatelné padající těleso), aby způsobil to, co způsobil, by někde musel zanechat kráter. Žádný takový kráter, odpovídající velikosti a stářím, nebyl dosud objeven. Těleso ovšem mohlo spadnout do moře. Plocha oceánů je a vždycky byla mnohem větší než plocha pevniny, takže je to dokonce pravděpodobnější, i když se kontinenty mohou pohybovat. V takovém případě by byl účinek stejný, ale na Zemi by nezbyl žádný viditelný kráter. Nebo mohlo těleso narazit do místa, kde byl otisk později zakryt. Takové oblasti existují, jsou to například místa, kde je vulkanická aktivita tak častá a silná, že tu nejsou patrné žádné stopy události, jež se stala tak dávno.

Takovým místem je třeba Island.

Jestliže, jak uvádí jedna varianta této historky, vznikla v té době nová sopka v původním Atlantiku na místě dnešního Islandu, jestliže do ní těleso narazilo a způsobilo erupci, jestliže láva a magma, které vytekly, zahladily všechny stopy...

Tady je příliš mnoho „jestliže“. Avšak v nekonečném čase se všechna „jestliže“ stávají skutečností. Možná se jí staly toho dne před šedesáti pěti miliony let. Vulkanická erupce by svou energií ještě zvýšila ničivou sílu. Dokonce i prostý výbuch sopky může vážně ovlivnit počasí na Zemi, jako se to stalo po výbuchu sopky Mont Tambora v roce 1815.

Následujícího roku nemohla být na velké části severní polokoule vypěstována úroda kvůli nedostatku slunečního svitu. Obyvatelé Nové Anglie nazvali rok 1916 „rokem bez léta“. V roce 1980 se chystala k výbuchu sopka Svata Helena. V té době sesuv svahu odhalil ložisko. Síla výbuchu byla mnohem větší, než kdyby k němu došlo bez náhlého otevření ložiska. Meteorit, který by narazil do sopky, u níž se schyluje k výbuchu, by způsobil daleko prudší erupci, než k jaké by došlo samovolně. Vzhledem k velké prudkosti výbuchu by po něm nezůstaly žádné stopy.

Takže snad je ta historka pravdivá.

Ale i když pravdivá není, sopky existují, celosvětově rozšířená vrstva obsahující iridium taky existuje a vyhynutí téměř všeho živého před šedesáti pěti miliony let je rovněž skutečností.

Taková období jsou skutečná, a existuje jich víc než jen jedno.

Během dlouhé historie Země se projevila nejméně pětkrát. Znovu a znovu cosi zabilo většinu všeho živého, co v té době existovalo, ať šlo o měkkýše nebo o obrovské dinosaury. Pokud to nepůsobil náraz asteroidu, mohla to být sprška komet, které se vychýlily ze svých vzdálených oběžných drah vlivem přibližující se hvězdy. Nebo to bylo způsobeno kolísáním sluneční dráhy okolo jádra galaxie. Nebo plynnými mlhovinami mezi hvězdami. Nebo vzdálenou (ale ne příliš) hvězdou, která explodovala, stala se z ní supernova a zasáhla Zemi smrtící radiací, či změnou podnebí vyvolanou dlouhodobou odchylkou vlastní oběžné dráhy Země (nebo občasným snížením slunečního záření)...

Existuje mnoho možných vysvětlení.

Ale fakt, který vysvětlení potřebuje, stále existuje.

Vždycky čas od času, v intervalu desítek miliónů let, se odehraje něco, co způsobí na Zemi masové vyvraždění – jako když hospodář čas od času postříká zahradu, aby zahubil škodlivý hmyz. Když vymřeli dinosaury, dostali příležitost savci. Když zmizí dominující druh, ostatní rodiny živočichů se rychle změní a rozšíří se, aby zaplnily uvolněný prostor. Někteří vědci zastávají názor, že život vždy přežije a rozkvetne, ať je rozsah katastrofy jakýkoliv. Že život, který kdysi na Zemi vznikl, vytváří jakousi zpětnou vazbu, homeostázi, takže přežije a bude se rozvíjet nezávisle na tom, co se stane.

To je takzvaná „hypotéza Gaia“.

25

Když Nancy Cheeová zaklepala na dveře verandy a sdělila Davidovi, že se blíží invaze, David se rozzuřil. „Televizní reportéři? Novináři?“ vybuchl. „Kdo dal těm lidem naši adresu? Nechci, aby se s nimi Stephen setkal!“

Nancy mu vysvětlila, že ani ona, ani policie neprozradila tisku, že Stephen přijel na ostrov. Možná to byla stevardka z letadla nebo někdo ze spolupasažerů – Chindler není běžné jméno. Nikdo mu neporadil, aby svou totožnost tajil.

„Nechceme chlapce rozrušovat,“ řekla rozhodně.

Stephen je překvapoval. Jednak tím, že vůbec neplakal a napohled klidně čelil situaci.

Když ho vzali do Davidova domu, brzy zjistil, že ho tu nikdo k ničemu nenutí, a chtěl se opálit jako někteří Havajci.

Změnil se v otrhaného chlápka a klidně se slunil na Davidově zadním dvorku. Když na něj někdo promluvil, odpověděl okamžitě a zdvořile. Když ne, ležel se zavřenýma očima jako každý jiný turista na Waikiki.

To, že je hoch tak klidný, dělalo Davidovi starosti. Hledal něco, co by mu mohl nabídnout. Stephen odmítl zahrát si šachy, nechtěl se dívat na televizi, požádal jen, aby ho zavolali, kdyby se David nebo Nancy Cheeová dověděli něco nového. David si podrážděně vymýšlel omluvy, aby mu přinesl kolu nebo ochucené bramborové lupínky z Kušiny kuchyně. Stephen mu vždycky hezky poděkoval a slunil se dál.

Ale teď bude muset jeho slunění přerušit. Doma zůstat nemůžou, to bylo Davidovi jasné – ale kam půjdou?

Nancy napadlo, aby ho vzali na prohlídku Parku Volcano. Chlapci zazářily oči. „Máma říkala, že je moc pěkný,“ prohlásil, našel v ruksaku tričko s Madonnou a oblékl se na výlet. Jeli okolo velkého kráteru od hotelu, kde (ale nikdo se o tom nezminil) ukradl Lono auto. Nancy Cheeová řídila. David se nahýbal dopředu z úzkého zadního sedadla a komentoval okolí. Vystoupil se Stephenem na vyhlídce, pod níž ležel ohromný kráter. Chlapec si dělal snímky malým fotoaparátem a fascinovaně naslouchal Davidovu výkladu. Ptal se pouze na to, na co mu David rád odpovídal. Nezeptal se například na lávovou stráž, když ji bez zastávky míjeli. Možná ji nepostřehl. Nebo možná věděl, proč tu nezastavili.

Zastavili se na vyhlídce na vrcholový kráter Kilauea, který se nazývá Halemauau. David s chlapcem nechali Nancy v autě, kde se pokoušela vyladit vysílačku. Když David vyslovil jméno kráteru, cítil, jak hoch ztuhl. „To není Mau-Mau podle Afričanů,“ řekl rychle. „To je jen starý havajský název, který se vyslovuje stejně.“

Chlapec zamyšleně přikývl a fotil si stále stoupající vulkanickou páru. Když se nadechl sirného výparu, rozkašlal se a pohlédl na Davida.

„Sem vzali moji mámu?“ zeptal se.

„Ne,“ řekl David neochotně. „Aspoň si to nemyslí. Jediné místo, o kterém to víme jistě, leží mnohem dál, ne na silnici.“

„Tady by totiž v noci nemohl nikdo být, takže by nemohla volat o pomoc,“ řekl chlapec.

„Ne.“

„Ale jestli ukradl auto u hotelu, mohla se ozvat, ne?“

„Můžeme to předpokládat,“ řekl David. „Ale jistě to nevíme. Třeba měla na krku nůž, nebo...“ zbytek věty David spolkl. Jeho slova nezněla nijak jistě.

Chlapec nepřítomně hleděl do hledáčku fotoaparátu. „Máma říkala...“ začal. David napjatě čekal. Ale hoch dokončil větu: „Máma říkala, že existují dva druhy lávy, pahoehe a aa. Který je který?“

David začal s povděkem vysvětlovat. Chlapec pozorně poslouchal. Byl bystrý, dokonce správně vyslovil oba názvy –pahoehe a aa. Velmi ho zaujal popis hladké, ploché pahoehe a struskovité aa. Objevila se Nancy Cheeová a navrhla jim, aby se přemístili, protože se nacházejí v mrtvé rádiové zóně a ona nemůže zachytit signál z policejní stanice.

V autě pocítil David úlevu, jako by právě něčemu unikl. No dobrá, unikl. Unikl pravděpodobně emocionální, možná dokonce slzavé scéně, kdyby se nakonec Stephen otevřel a dal najevo pocity, které v něm musela vzbudit tíživá situace jeho mámy.

Ale nebylo to přesně to, co se snažil povzbudit?

A přece bylo docela příjemné ukazovat Stephenu Chindlerovi okolí sopky. Kromě té jediné otázky už se nevrátil k tomu, co ho sem přivedlo. Stephen s Davidem vylezli z Zpustošené stezky. Stephen pilně cvakal aparátem a snažil se vyfotit malé zelené keřky, které se pokoušely najít si životní prostor v tuhnoucí lávě, která o několik yardů dál byla ještě tekutá a žhavá. Tu a tam zakouřily v průdích páry a byla tu silně cítit síra. „To bude něco, až tyhle fotky uvidí má přítelkyně,“ řekl Stephen s úsměvem. „Proti tomu nejsou její diáky z Yellowstonského parku nic moc.“

Když David s chlapcem vystoupili, zůstala Nancy v autě a věnovala se vysílačce. Pokud byli všichni pohromadě, slyšel Stephen všechno stejně dobře jako Nancy Cheeová. Dojeli k observatoři Amerického geodetického ústavu. David vyprávěl chlapci, jak se stal žákem jednoho z jeho seizmologů a jak to změnilo jeho život. „Byl to kouzelný člověk,“ řekl David. „Víš něco o seizmologii, Stephene?“

„To opravdu ne,“ doznal Stephen a Nancy Cheeová taky přikývla, aby Davida povzbudila.

„Tak dobrá,“ řekl David s potěšením. „Pod zemským povrchem jsou tu a tam velké kapsy magmatu. Můžete si je představit jako velké nádrže roztavené skály. Ty velké mohou být skoro půl kilometru pod zemí. Naplňují se, jak magma stoupá vzhůru ze zemské kůry. Můžete poznat, kde jsou, někdy i bez přístrojů, prostým okem, protože vyboolí povrch skoro jako míč. Ale obvykle je tato změna tak nepatrná, že byste ji bez přesného měření nezaznamenali, můžete ji ale zjistit pomocí seizmografu. Je to, jako když přiložíte stetoskop na něčí břicho. Můžete sledovat sousto, které ten člověk snědl. Nej dřív je v žaludku, pak ve dvanácterníku, pak v tenkém střevu...“

Chlapec se zasmál: „A co nevidět dojde k erupci!“

David se usmál na oplátku. „Ono je to trochu komplikovanější,“ řekl. „Magma neprotéká podzemními rourami. Tam žádné roury nejsou. Prosakuje trhlinami, ale někdy tam nejsou ani ty trhliny. Je to prostě tak, že magma je teplejší než látka, která je obklopuje, takže stoupá, zatímco okolí klesá... Musíte omluvit starého profesora,“ omluvil se. „Je to nemoc z povolání.“

„Otec mé přítelkyně je taky takový,“ řekl Stephen šťastně. „Jsem vždycky moc rád, když mi něco vysvětluje.“

„Já to mám taky ráda,“ přidala se Nancy Cheeová, která zaparkovala na turistickém parkovišti u vulkanologické observatoře, aby mohli David s chlapcem vystoupit. Vystoupila hned za nimi. Měla zase problémy s příjmem, a tak zašla do budovy zatelefonovat si, zatímco David a chlapec kráčeli k okraji kráteru. „Tohle je útes Uwekahuna,“ řekl David Stephenovi. „Moji předkové tu házeli dolů z útesu oběti Pele, bohyni sopky. Někdy i lidské bytosti.“

„Žjú,“ řekl Stephen, na kterého to mocně zapůsobilo. Pak ukázal na odhozené plechovky od koly a obaly od hamburgerů. „Patrně to dělají dodnes,“ uculil se.

„To je tam jenom teď,“ usmál se David na oplátku, „strážci parku slezou dolů a vynesou je nahoru.“ Bezmyšlenkovitě položil ruku chlapci kolem ramen a Stephen to poklidně přijal. Naklonění k sobě kráčeli po okraji kráteru.

Je to opravdu mladý muž, kterého si každý musí zamilovat. David si v duchu říkal, že se Stephen chová přesně tak, jak by od Rachelina syna očekával. Jestliže byl jeho otec náladový a dalo se s ním těžko vyjít – nu dobrá, nezáleželo na tom, jaký jeho otec byl nebo kdo to byl. Chlapce vychovala Rachel a výsledkem byl syn, na kterého mohla být hrdá. Pomyslel na Kušiny narážky. Je to špatné. Nic z toho nebude. Rachel je citlivá žena a jistě už není dítě, ale David nedokázal sám sebe přesvědčit, že by projevila zájem o muže jeho věku. Taková představa byla absurdní. I když,

připustil David, bylo by určitě moc dobře, kdyby se náhodou nevysmála pokusu, kterého by se odvážil. David si až po chvíli uvědomil, že na ně volá Nancy, která spěchala z observatoře ke své malé hondě. Mladá žena byla velmi rozrušená. David zpočátku jejím slovům vůbec neporozuměl. Pak už ano. „Teroristi?“ opakoval. „Na Mauna Kea? Moji babičku?“ Pak mu došel smysl těch slov. „Můj Bože!“ vykřikl. „Stephen, pojď do auta! Musíme tam!“

Vyrazili přes dobytčí ohradu vzhůru do hor. Davidova váha vyřadila tlumiče malého auta z provozu. „Potřebovali bychom auto s náhonem na všechna čtyři kola,“ bručela Nancy. „A měli bychom počkat na posily.“

Ale nečekala na odpověď. Ani ji neočekávala. Nejspíš už jsou policejní auta daleko před námi, řekla si. Trochu jí dělalo starosti, že opět ztratila rádiový kontakt. Když jsou nahoře v horách, neměl by být s vysílačkou žádný problém. Stephen se podíval na varovnou značku na krajnici silnice, která upozorňovala na obtížné podmínky cesty a vážné následky pro návštěvníka, který ji nerespektuje. „To je jako z Čaroděje ze země Oz,“ podivil se. „Žádné jídlo, žádné toalety, není kde se otočit – oni nás snad nahoře opravdu nechťejí!“

Opravdu to tak bylo. Jejich malé auto tu vůbec nechťelo být. Nepokojně poskakovalo po úzké šterkové cestě. Povrch byl kluzký, takže klouzalo ke straně, kde nebylo zábradlí. Vypadalo to nebezpečněji, než to ve skutečnosti bylo. Nancy vrhla rychlý pohled na Davida Yanamiho. Byl nakloněný k boku malého auta, krk vykroucený, aby viděl nahoru na štít, který jasně zářil ve sluníčku, ačkoliv dolní části ostrova se už pomalu halily do stínu.

David Yanami je víc napjatý, než jsem ho kdy viděla, pomyslela si Nancy. Má strach z toho, co tam můžeme nalézt? Vyděsila ho ta nebezpečná silnička? Nebo má obavy o chlapce, který jede s námi? Je tu ještě něco jiného, pomyslela si. Je to Rachel, na niž myslí, ale není to přirozený zájem hostitele o svého hosta a přítele, spíš je to úzkostná obava milence. Je to možné? Ještě jednou si prohlédla bílé vlasy a obočí. David Yanami není v žádném případě zkamenělina, ale věkový rozdíl tu je, pomyslela si Nancy, rozdíl velký jako celý můj život.

Byly to zajímavé myšlenky, rozhodně příjemnější než jiné, které se jí honily hlavou. Ale Nancy Cheeová teď neměla čas na snění. Řízení auta vyžadovalo její pozornost. Poskakovali po horské serpentíně, volně ležících skálách a lávových balvanech, které jim klouzaly pod koly. Cesta byla velmi nepohodlná. Ve šterku se povalovaly dost velké kameny, občas i kusy až stopu dlouhé, takže se jim Nancy musela vyhýbat. Pokaždé přitom měla srdce až v krku, protože při každém takovém úhybném manévru sklouzli trochu blízké svahu. Svah byl ve skutečnosti strmý spád, takže někdy by sklouznutí znamenalo pád do hloubky několika set stop. Když zatáčka silničky zakryla výhled na štít, otočil se David Yanami od okénka a podíval se na ostatní. Uvědomil si, že jsou oba nervózní. Zešíroka se usmál a začal s přednáškou: „Jestli tomu dokážete uvěřit, tahle silnička bývala ještě mnohem horší. Když jsem byl ještě chlapec...“

A začal jim povídat dlouhou historku o tom, jak byl členem Waimaické astronomické federace, což byl honosný název pro tucet holobrádků, kteří měli ručně vyrobený třípalcový dalekohled, který vynesli do půlky téhle hory, aby pozorovali hvězdy. A nejen hvězdy. „Někdy,“ pokračoval David, „jsme taky náš spolek nazývali VAF, Velryby a fešandy, protože když jsme sem přišli před setměním, pozorovali jsme oceán a dívky slunící se na plážích.“

Nepřestal povídat celou cestu nahoru. Nancy Cheeová mu za to byla vděčná, protože jim to všem pomohlo nemyslet na to, co tam nahoře najdou. Měla spuštěné okénko a doufala (nebo se obávala), že něco seshora uslyší, třeba dávku ze samopalů – pokud už se tam dostala policie. Ale samozřejmě neslyšela nic. Vzdálenost a vítr by to znemožnily, i kdyby bylo co k slyšení.

Když začal starý pán mluvit, podíval se na něj Stephen zvědavě, ale s uspokojením. Občas se se zájmem podíval z okénka. Nancy téměř četla v jeho mysli. Všiml si sněhu na druhé straně propasti s okraji ostrými jako nůž – sníh na Havaji! – a pak se podíval dolů a začalo mu svítat. To bílé, co vyplňovalo jinou propast, nebyl sníh, ale mrak. Vršek mraku viděný shora.

„Už jsme skoro tam,“ řekl David, aby udržel chlapcův zájem. „Nahoře ve hvězdárnách mají čtyři nebo pět hodně velkých teleskopů – optické, infračervené, a všechny možné další přístroje...“

„Skoro tam“ bylo optimistické tvrzení, ale pravda byla, že už byli hodně vysoko na hoře. V téměř čtyřech tisících metrech byl vzduch citelně chladnější. Náhle je zahalil jeden z mraků, které visely nad horou. Dostali se do šedé oslepující bouře. Bušily do nich kapky. Nancy Cheeová si náhle uvědomila, že zapomněla vysílačkou ohlásit, kde jsou, ale teď už na to bylo příliš pozdě, protože řízení auta vyžadovalo obě ruce a všechnu její pozornost. Motor začal vynechávat. Už neměl dost síly. Ve výšce skoro čtyři kilometry nad úrovní moře mu scházelo čtyřicet procent kyslíku a karburátor se zahlcoval.

Pak se ocitli nahoře.

Silnice se rozšířila. Nad nimi se objevila okrouhlá bílá stavba, napůl ukrytá v mraku. Za prvním domem se rýsoval druhý. To všechno viděla Nancy skrz čelní sklo. Jinak neviděla nic.

Po policejních autech, která tady očekávala, tu nebylo ani stopy.

Když David Yanami soukal své velké tělo z auta, policistka ho varovala. Zvedla k ústům vysílačku. David nečekal na to, co se Nancy dozví.

Vylezl z auta a komicky utíkal plískanici vířící písek k nejbližšímu domu. Stephen v patách za ním. David si zakázal myslet na to, co mohou na štítu Mauna Kea najít, ale ani jeden z obrázků, které se mu přesto mihly myslí, neodpovídal skutečnosti. Nebyla tu žádná policejní auta. Ozbrojené teroristy nebylo vidět. Nebylo tu nic. Žádná známka něčí přítomnosti s výjimkou dvou zaparkovaných aut, která se nejasně rýsovala v plískanici. Nikdo u nich nebyl.

V tu chvíli udeřila Davida do očí jedna nesrovnalost. Světlo nade dveřmi jedné observatoře svítilo. Světlo! Hlavní důvod, proč se teleskopy umísťují na vzdálené hory, je, aby byly co nejdál od jakéhokoliv světla. Palomar dokonce rušila světla čerpacích stanic a stánků s hamburgry, které pronikaly až do hor. Světlo nade dveřmi domu má samozřejmě svůj smysl – ne však světlo nade dveřmi astronomické observatoře.

Světlo však nebylo signálem, že v domě někdo je. Dveře byly zamčené. Zvonek tu nebyl. David bušil na dveře ze všech

sil, ale nedočkal se žádné odpovědi – v rámsu způsobeném vichřicí sotva slyšel své vlastní klepání. Ale vítr už foukal nepravdělně a zbytky sněhu tály Davidovi za límcem a na kabátu, jak začalo zapadající slunce vykukovat skrz okraje pohyblivého mraku.

Ale někde tady musejí být! Nebylo možné, aby někdo ze štítu odešel a oni ho cestou dolů nepotkali – stejně nepochybně bylo, že by si ho při míjení museli na úzké silničky všimnout. David zavolal na chlapce: „Zkusíme ten druhý dům!“ a otočil se, aby je k němu rozběhl. V tu chvíli ho Stephen chytil za paži. „Ne,“ křičel a mávnul rukou. „Seržantka Cheeová nás volá zpátky.“

Ačkoliv na jedné čtvrtině oblohy svítilo sluníčko, mokrý sníh stále padal ze zbylé části. Když běželi zpátky k autu, jeho ledová vlhkost je téměř oslepovala. Nancy Cheeová byla vykloněná z okénka a křičela: „Nesmíme tu zůstat! Městská policie byla odvolána a přijede sem tým armádních specialistů!“

„Specialistů!“ odfrkl si David. „Na co jsou cvičeni?“

„Je to rozkaz!“ řekla Nancy Cheeová. „Pojďte dovnitř. Musíme jet zpátky, aspoň na to rozšířené místo za první zatačkou...“

„Zatraceně,“ řekl David, „ale já tam mám babičku!“

„A já mám!“ dodal Stephen.

„Ale nemůžeme tu zůstat...“ začala Nancy Cheeová.

Opravdu nemohli. Něco plesklo o kapotu datunu.

Nancy zareagovala ihned. Zařadila zpátečku a rychle zacouvala za nedaleký dům. David a Stephen běželi za ní. Ukázala jim, aby zalehli a v okamžiku byla venku z auta s policejní osmatčítkou v ruce. Krčila se za kapotou automobilu a obezřetně se rozhlížela. Ostatní následovali jejího příkladu...

A čekali.

Pootvřenými dveřmi druhého domu vykukla za ohromným teroristou Kanaloou Kuši a zaregistrovala, jak auto zmizelo. Objímala Rachel. To je zajímavé, pomyslela si s uspokojením, že se ta malá běloška nechvěje strachem. Existovalo přece dost důvodů pro to, aby byla vyděšená. Aby byli vyděšení všichni. Nejen Rachel, ale i Kuši a osádka auta. A také muž, který měl střelnou ránu v rameni. Jmenoval se Plitt. Nejspíš obsluhoval vysílačku, nad kterou se Kanaloa potil a proklínal ji, dokud si neodskočil, aby se pokusil zabít jejího vnuka. Dostala se ke dveřím příliš pozdě na to, aby mu v tom zabránila, ale ten špinavec se evidentně netrefil.

Koukala škvírou ven jen kratičkou chvíli a v řidnoucí sněhové přehánce ani pořádně neviděla, ale byla si jistá, že poznala Davida.

Stejně tak si byla jistá, že je tam i ta hezká policistka a patrně i Rachelin syn. Je od nich statečné, že sem přijeli, pomyslela si. I to si zasluhovalo pochvalu. Ale Kuši se divila, proč nepřijeli s padesáti policisty se samopaly.

Ohromný terorista se k ní otočil ode dveří a zamířil jí na břicho. „Lhala jste mi,“ zavrčel, jako když přede velká kočka.

„Řekla jste jim, kam za náma jedete!“

Kuši pustila Rachel a jemně ji od sebe odstrčila. Nebylo důvodu, aby se míchala do její záležitosti. „Jsi blázen, Kanalo,“ řekla. Nebyla to urážka. Bylo to jednoduše konstatování faktu.

Obr jí chvíli hleděl do očí. Pak se otočil, když ta druhá běloška, která měla tu šílenou drzost říkat si Pele, vykřikla: „Co budeme dělat, Kanalo?“

Kanaloa si ji prohlédl od hlavy k patě. „Sundej tu stupidní věc z hlavy,“ řekl.

Meg Barnhartová si rychlým pohybem strhla paruku a hodila ji na podlahu.

Protože se zdálo, že už bezprostřední krize nehrozí, Kuši zase objala Rachel kolem ramen.

Škoda že teroristi mají ty zbraně, pomyslela si. Kdyby měli holé ruce, pustila bych se s nimi do křížku. Určitě bych v zápase s Kanaloou podlehla, ale citelně bych ho pochroumala. Rachel by se postarala o tu cizí ženskou a Plitt, i když má zraněné rameno, by mohl vyřídít jejího pravnuka Lona. Kuši si zhluboka povzdechla. Ale on má zbraň, malou pistoli cizí výroby, a přestože jí oplatil přímý pohled neohroženě, všimla si, že je zamračený a v očích má starost, když si myslí, že se nikdo nedívá.

„Zabijeme je,“ řekl Kanaloa hlubokým hlasem. „Lono si vezme pistoli a půjde okolo domu zleva. Já půjdu zprava, aby na mě policistka vystřelila. Až Lono uslyší výstřel, rozběhne se a napadne ji zezadu. Jasný?“

Lono z něj nespouštěl oči. Pak řekl zřetelně. „To je hloupost. Vybouchli jsme, Kanalo. Potřebujeme je jako rukojmí.“

„Ale těch už máme šest,“ usmál se Kanaloa mile.

Lono vypadal vyděšeně. Pohlédl na těla, která ležela vzadu u stěny. Byl to další rádiový specialista a dva strážníci, kteří byli ve stejné místnosti, když teroristé zaútočili na dům. „Tři z nich jsou mrtví,“ poznamenal.

„Ale nikdo kromě nás neví, že jsou mrtví,“ usmál se Kanaloa, nedbale změnil polohu a pohrával si s pistolí v ruce.

„Ba ne, takhle to prostě nepůjde,“ opakoval Lono tvrdšíjše.

„Ale půjde. Myslím, že jen ta ženská má zbraň.“

„Myslíš!“

„Samozřejmě,“ řekl obr. „Myslím si to. A taky si myslím, že se ti nechce zabít vlastního strýčka. Ale musíš to udělat. Nemáš na vybranou.“

„Musíš to udělat, Lono,“ křičela Pele. Mladík stále váhal. „Udělej to, dřív než bude pozdě!“

Lono na ni chvíli hleděl. Jeho tvář byla tvrdá, jako by byla vyřezaná ze dřeva. Nebyly na ní patrné žádné emoce. Ať byly jeho myšlenky jakékoli, jeho výraz o nich nevypovídal nic. Stejně tak se podíval na svoji prababičku a pak na Rachel.

Potom se ke Kušinu překvapení sklonil a políbil Rachel na ústa.

Od ní se otočil ke Kanaloovi. „Zabijeme jen tu policajtku,“ řekl s konečnou platností. Vzal z ruky obra zbraň a vykročil

do ustupujícího šera.

„Nech mu dost času, aby se dostal za ni,“ řekla Pele nervózně.

Kanaloa se na ni podíval znechuceně, ale řekl jen: „Dej mi pušku.“ Stoupl si s puškou do dveří a chystal se k akci. V tu chvíli Kuši s dlouhým tichým povzdechem opět opustila Rachel.

U zdi vstupní místnosti si tiše držel zraněné rameno radista Plitt a všechno bedlivě pozoroval. Kuši na něj krátce pohlédla a pak mrkla směrem k Pele. Jestli jí porozuměl nebo ne, to nemohla vědět. Pohlédla přes Kanaloova záda otevřenými dveřmi ven a viděla, jak někdo neopatrně vykukuje zpoza budovy s kanadsko-francouzským teleskopem. To musí být ta policistka. Kanaloa se mohl tím směrem podívat každým okamžikem – pokud tomu nezabrání.

„Ty, Kanalo,“ řekla konverzačním tónem, „v tom rádiu nějak praská.“

Kanaloa se zadíval na opuštěnou vysílačku. Tichounce si pro sebe hvízdal, že na ni v tom zmatku zapomněl. Ale pak mu světlo a otočil se zpátky ke dveřím. Kuši se pohnula.

Neměla ve zvyku pohybovat se o nic rychleji než slon, a to ze stejných důvodů jako on. Ale stejně jako slon dovedla být velmi rychlá, když chtěla. Kanaloa byl velký. Kuši byla asi o deset kilo těžší. Jednoduše položila své velké paže na jeho ramena a padla na něj. Pod jejím váhou ztratil rovnováhu a zapotácel se. V poslední chvíli se pokusil otočit se k ní. Částečně se mu to podařilo. Otočil zbraň.

Kuši cítila, jak jí střela ráže 44 vnikla do těla. Uvědomila si to s téměř pobaveným překvapením. To je ale vtip! Po tolika letech zemřeš, když tě někdo střílí do břicha!

Z vnitřku místnosti uslyšela výkřik. Radista Plitt se pokoušel zneškodnit Pele. Další dva výstřely, které se rozlehly uvnitř, však signalizovaly, že neuspěl. To bylo špatné. Stejně tak bylo špatné, že Kanaloa, který ležel pod ní, se chystal ji setřást. Měl vyražený dech, ale byl tak velký a silný, že se mohl uvolnit bez velkých problémů. Kuši mu to trochu ztížila. S veškerou silou, která jí ještě zbývala, mu zaryla velké koleno do třísel. Zasténal bolestí. Ale ani Kuši nedopadla líp. Uvědomila si, že se v ní napětím něco trhá a pocítila náhlý agonizující nával krve.

Viděla, jak se venku její pravnuček Lono s údivem otáčí a hledí směrem k ní a pak se otáčí zpět, aby čelil novému nebezpečí.

Byl příliš pomalý.

Dva armádní džípy s pohonem všech čtyř kol se vřítily na parkoviště. Z každého vyskočilo šest mužů. Ještě než první muž vyskočil, někdo vystřelil dávku za samopalu a Lono upadl s hrudníkem rozervaným na kusy.

Kuši si povzdechla z hloubi plic – téměř zakvílela, ale bolest nepocházela jen z rozervaného masa v jejím těle.

Viděla, jak muži běží k budově, v níž leží, a za nimi její vnuk, Rachelin syn a policistka. Pak se její vidění zatmělo.

Když zase prohlédla, skláněl se nad ní David. „Ty, Davide,“ řekla hlasitě. „Postaráš se o Rachel a její dítě, ano?“

Vypadal vyplašeně, téměř jako v rozpacích. Ale hlavně vypadal starostlivě. „Nemluv, Kuši,“ prosil ji. „Budeš zase v pořádku. Zavoláme doktora, odvezeme tě do nemocnice...“

„Ale ne, Davide,“ odporovala mu jemně a odstrčila ho trochu dál, aby lépe viděla. Dva muži z džípů táhli s namířenými zbraněmi vzpouzejícího se Kanaloa ke kraji parkoviště. Za nimi táhl jiný muž ženu – teroristku. Tohle je ale podivné, pomyslela si Kuši.

A ještě podivnější bylo, že zbylí muži z osádky námořních džípů stáli okolo se zbraněmi v pohotovosti. Hned jak vojáci od teroristů odstoupili, ostatní začali střílet.

Oba teroristé byli mrtví, ještě než dopadli na zem.

„Proč to udělali?“ vydechla Kuši nevěřícně.

Ještě neuvěřitelnější bylo, když viděla, jak se skupina střelců obrátila. Jejich zbraně teď mířily na Davida, Stephena, policistku, Rachel a jí samotnou.

„Oni se zbláznili,“ zasténala lítostivě.

Ale to už nebyl její problém. Vojáci nestříleli. Prostě tu stáli, čekali a někteří hleděli k nebi, odkud se ozýval vzdálený zvuk.

Posledními zbytky zraku viděla Kuši, jak se něco proplétá mezi roztroušenými mraky směrem k vrcholku hory a nebezpečně se to smývá v silných poryvech vzduchového proudění okolo štítu. Mohl to být vrtulník... ale mohlo to být i cokoliv jiného.

„Nakopej je všechny do zadků, Pele,“ přála si Kuši, ale už nemohla čekat, zda se jí přání vyplní.

Pocítila náhlý a konečný nával krve a zvedla oči ke svému vnukovi. „Sbohem, Davide, ty mé dobré dítě,“ řekla – nebo aspoň si myslela, že říká. „Sbohem, Rachel a Stephene. Sbohem, Lono. Dostali jste se do průšvihů, a teď už je na všechno pozdě...“

Pro Kuši bylo taky pozdě. Už navždy.

26

Posuzováno jako laboratorní problém ve fyzikální chemii, nalézá se planeta Země ve zvláštním stavu. Vzduch obsahuje příliš mnoho kyslíku a moře příliš málo soli, celá planeta se nachází v podmínkách nízké entropie.

Entropie je jedním z jevů, které můžeme snadno pozorovat, ale kterým se dá těžko porozumět.

Znamená směřování uzavřených systémů od uspořádanosti k neuspořádanosti. Pokud máte kostku ledu a šálek horkého čaje, jde o uspořádaný systém, neboli o systém s nízkou entropií. Jedna jeho část je zcela studená, druhá je horká. A to je určitý typ řádu. Když ponoříte kostku ledu do horkého čaje, za chvíli získáte vlažný a slabší čaj. Systém už není tak uspořádaný, entropie se zvýšila.

Existují systémy, které si udržují nízkou entropii po dlouhá časová období?

Ano. Existují organizované struktury mající nízkou entropii, které si svoji strukturu zachovávají díky vstřebávání energie. V roce 1944 definoval takovéto struktury Erwin Schrodinger. Nazýváme je „život“.

Zvláštní rys všeho živého, který se snaží zachovat uspořádanost systému, čili nízkou entropii, se nazývá „homeostáze“. Planeta Země (nebo aspoň její část, která se nachází mezi zemskou kůrou a ozónovou vrstvou vysoko v atmosféře) je homeostatická.

Například: Když umístíte do uzavřené nádoby vzorek zemské atmosféry a vzorek dřeva z lesa a zapálíte je, začnou hořet. Budou hořet tak dlouho, dokud bude přítomen kyslík ve vzduchu, nebo uhlík ve dřevě nebude redukován na takovou úroveň, která nepostačuje k hoření.

Ale vně uzavřené nádoby je situace zcela jiná. Je tu vzduch, který obsahuje kyslík. Je tu dřevo v lesích. Dojde k zapálení – když ne jinak, tak tu a tam zapálí strom blesk. Pak nastane proces spalování stejně jako v uzavřené nádobě. Ale daleko dříve, než se vyčerpá kyslík nebo uhlík, se proces zastaví. Obvykle se spustí liják. Existuje vždy dostatek uhlíku na povrchu Země a stejně tak kyslíku ve vzduchu. Reakce přesto nikdy neproběhne až do konce. A co víc, když uhasne lesní požár, začne les znovu růst a zanedlouho je poměr kyslíku a uhlíku stejný, jako byl předtím. To je homeostáze.

Ne náhodou se oblast mezi zemskou kůrou a ozónovou vrstvou nazývá „biosféra“. Odpovídá totiž Schroedingerově definici živého. Lesy po požáru regenerují. Po vyhynutí některých forem života na Zemi se vyvíjejí a rozšiřují formy nové. Díky vstřebávání energie (která pochází téměř výlučně ze slunečního záření) si struktura udržuje stav nízké entropie.

Nelze samozřejmě jednoduše říct, že v biosféře existují jednotlivé živoucí subjekty. Je třeba konstatovat, že všechny tyto živoucí subjekty dohromady – hmyz i sloni, mikroorganismy i sekvoje, hlupáci i králové – představují druh čehosi jedinečného a kolektivního – jedinečnou živoucí entitu.

Tuto entitu pojmenoval v roce 1974 James Lovelock a někteří další vědci ze Střediska nepilotovaných kosmických letů a později z Laboratoře mořské biologie v Plymouthu. Pojmenovali ji Gaia.

Hypotéza Gaia tvrdí, že život na Zemi (bráno dohromady) nejenže usiluje o to, aby přetrval a dál se reprodukoval, ale že se snaží zajistit, aby tu zůstal navždy.

Je to uklidňující vědecká hypotéza. Možná je i pravdivá.

Hypotéza Gaia konstatuje, že ve vzduchu je příliš mnoho kyslíku a v moři příliš málo soli.

Kdybychom kyslík ze vzduchu odňali, zahynula by všechna zvířata na zemském povrchu. O něco později by zahynula i zvířata v oceánech, neboť ta potřebují kyslík, který se do vody dostává ze vzduchu.

Kyslík vytvářejí živé organismy. Rostliny přijímají solární energii a redukují kysličník uhličitý na jednotlivé prvky. Uhlík využívají pro svou vlastní potřebu a kyslík uvolňují.

Sůl v moři ovšem představuje mnohem obtížněji řešitelný problém.

Sůl se do moře (aspoň většinou) dostává s deštěm. Vodní kapky padají na zem a doputují do řek, které se vlévají do moře. Při své pouti vyplavují ze země sůl a nesou solné břemeno s sebou. Pak se molekuly vody vypaří z mořské hladiny, když ji zahřeje slunce, vytvoří se z nich dešťové mraky a celý proces se opakuje. Když se voda vypaří, zůstane sůl v moři. A jak postupuje čas, je moře stále slanější.

Výpočty ukazují – vyjdeme-li z chemicky čisté mořské vody bez soli a uvažíme-li množství solného depozita, které se každoročně dostane do moře –, že dosažení dnešního stavu trvalo mžiknutí oka – takových šedesát milionů let.

Avšak oceány na Zemi existují mnohem delší dobu než šedesát milionů let. Jsou tu zhruba tři miliardy let a všechny fosilie mořského života a depozita mořského sedimentu ukazují, že obsah soli je po celou dobu existence oceánů prakticky stejný.

V současné době by mělo být moře blátivou solnou břečkou, v níž by žádný mořský živočich nepřežil. Osmotický tlak soli na mořské organismy by nestačil ani na to, aby vypudil z jejich těl odpad. Oceán by byl mrtvý a zanedlouho by byla mrtvá i pevnina, protože mořské rostliny jsou pro suchozemská zvířata nezbytné.

Dokonce víme, kam se sůl ztrácí. Mělká moře vysychají a zanechávají po sobě velké plochy krystalické soli. Ty jsou pak pokryty dny příštích moří (jde o jakýsi závod mezi ukládáním sedimentu a rozpouštěním obrovské masy soli, kterou obvykle vyhraje sediment), nebo zůstávají otevřena pod oblohou jako slaniska v pouštních oblastech.

Nevíme, jak se to děje – jednotně, trvale – už miliardy let. Nedává na to odpověď ani Lovelockova hypotéza Gaia. Ale Lovelock se táže, možná napůl žertem: „Není možné, že Velký bariérový útes... je částečně dokončený projekt vysušení laguny?“

Méně fantasticky: sám život průběžně ovlivňuje oceány, stejně jako je známo, že ovlivňuje atmosféru, aby se životu jako celku dařilo dobře a aby prosperoval.

Pokud je hypotéza Gaia pravdivá, máme důvod doufat, že život na Zemi přežije prakticky jakoukoliv katastrofu, přinejmenším do té doby, než zanikne planeta sama.

Hypotéza Gaia však neříká nic o tom, že život, který přežije, bude život lidský.

27

Cesta dolů z hory působila ještě děsivějším dojmem než cesta nahoru, protože už zapadlo slunce. Valná část silničky tonula v hlubokém stínu. Stephen Chindler se k matce netulil již víc než deset let, ale teď ji objímal. Kvůli sobě i kvůli ní. „Všechno je v pořádku, mami,“ šeptal jí do ucha a těsně se k ní přimkl, když džíp klouzal po slizké silničce.

„Ale není! To tedy není!“ řekla rozhodně. Nepodívala se na něj. Samozřejmě že to nebylo v pořádku. Stephen pohlédl přes matčinu hlavu na starého Havajce. Profesor David Yanami pokrčil rameny, jako by chtěl říct: „To víš, že má pravdu.“ Měla ji. Nebylo to v pořádku, protože na předním sedadle seděl muž, který je hlídal s automatickou pistolí v ruce. Sundal si helmu. Pod ní se objevila tvář mladého muže černé pleti. Nevypadal nijak hrozivě, naopak, vyhlížel docela přátelsky, jako Eddie Murphy – ale zbraň nesklonil.

A zejména už nebylo v pořádku, že viděli umřít těch pět lidí.

Bylo to trochu příliš. Jistě, někteří si to zasloužili, aspoň ten velký chlapík s posměšným pohledem a hubená žena. To by se ještě dalo chápat. U určitých typů se to prostě dá očekávat. Když přijde muž zákona do saloonu, bez rozpaků postrčil v přestřelce zloděje dobytka. Ale ta stará japonská babička přece nebyla zlodějem dobytka! Byla to stará paní. A ten člověk, co se jmenoval Plitt, ten jenom dělal svou práci. A co ti tři ostatní, které ten velký chlapík zabil dřív, než tam přijeli?

A co ten vysoký mladík, který vypadal jako Portorikánek? Kdyby byl opravdu tak špatný, proč by máma plakala nad jeho tělem?

Je to zkrátka zmatek.

Řidič džípu dupl na brzdy a smykem zastavil na jediné rovné plošince na cestě dolů. Téměř minul velkou bílou helikoptéru, která na ně čekala s rotory v pohybu. „Dávejte bacha na to, co děláte!“ řekl Stephen zlostně černému chlápku s automatickou pistolí, když zajatce vyzval, aby vylezli. Nevyzval je, ale vytáhl. Chlapík neodpověděl. Podíval se na Stephena se znechuceným výrazem, jako by Stephen provedl hrozné faux pas, jako kdyby se neslušně zachoval na veřejnosti. „Do helikoptéry!“ nařídil a znovu Stephena postrčil.

Za jiných okolností by to byl docela pěkný výlet. Helikoptéra byla velký námořní Szikorsky, dost velký, aby je unesl všechny. Když seděli připoutáni na sedadlech, helikoptéra se vznesla do vzduchu zmítána poryvy větru. Zamířila na jih. Stephen ještě nikdy vrtulníkem neletěl. Bylo to jiné než v DC-10. Otočil se v anatomickém sedadle, aby se mohl dívat na zem. Byla tak blízko! Viděl, jak se pod nimi vzdalují svahy Mauna Key. Vrtulník zahnul okolo Mauna Loy, pak nabral kurz na jihovýchod a pokračoval v letu nad lávovou proláklinou a temnou mořskou hladinou. Stephen slyšel, že David Yanami něco tiše vykládá jeho matce, takže to je snad v pořádku. Aspoň pro tuhle chvíli.

Stephen nemyslel na to, co se stalo. Neměl dostatek zkušeností, aby si utvořil nějakou teorii o tom, co bude asi následovat. Jeho dosavadní představy selhaly. Scénář, který si v duchu připravil, hovořil o vysvobození mámy z rukou teroristů. Pochopitelně přitom nemohlo chybět množství uniformovaných policistů a střelba a zbraně. Až potom to odpovídalo. Ale nebylo tam ani slovo o tom, že je odvezou jako vězně. Kde jsou televizní kamery a nakladatelští manažeři, ab jim nabízeli smlouvy na knihy? Kdy uslyší show Johnnyho Carsona a „Good morning, America“? Stane se to vůbec někdy?

Nevypadalo to tak. Stephenův vysněný scénář neobsahoval přistání na palubě lodi uprostřed toho zatraceného Pacifiku, ani to, že je pod namířenými zbraněmi odvedli do místnosti, které říkali důstojnická ubikace. Vypadalo to tak zle, že se nad tím ani nepozastavil. Byl unavený. Podle saintlouiského času měl už před mnoha hodinami spát, a ne sedět na ocelové lavici v místnosti s ozbrojenou stráží u dveří. Vyskočil a přesunul se ke své matce – jak kvůli sobě, tak kvůli ní.

Naproti Rachel sedící starý profesor pohlédl na malého myšího mužíka, který seděl vzpřímeně a opíral se o zeď. „Vás už jsem viděl,“ vykřikl David Yanami. „Potkal jsem vás na toaletě na novoroční večer!“

„Ovšem, doktore Yanami,“ řekl mužik znechuceně, „naneštěstí pro nás oba,“ V čele stolu zvedl hlavu muž ve sportovním obleku, který se až dosud probíral papíry.

„Obávám se, že má pravdu, doktore Yanami. Je opravdu škoda, že jste se do toho zapletl. Teď jste se všichni stali národními rukojmími.“

Stephen Chindler pevně sevřel máminu ruku. Nelíbil se mu ten chlap ve stodolarovém svetru a adidaskách. Nelíbilo se mu, co se děje. Nerozuměl tomu. Ze všeho nejvíce se mu nelíbil pohled na matčinu tvář. Nerozuměl jejímu výrazu. Rachel Chindlerová se napůl usmívala a napůl plakala, když mu zašeptala: „Ach, chlapečku, já už jsem tak unavená z toho, že jsem pořád něčí rukojmí...“

Arkadij Bor naproti tomu rozuměl všemu docela dobře. I když se mu to až tak docela nelíbilo, přinejmenším to byla změna. Ze dna se člověk může pohybovat jen jedním směrem. Bor doufal, že to nejhorší už je za ním, ale doufat ve šťastný konec si nedovolil. Šťastně končí pohádky pro děti. Bylo příliš brzy na to, aby si dovolil takový předpoklad, situace byla příliš neurčitá.

Nicméně bylo jasné, že došlo k obratu. Nezavřeli ho zpátky do cely. Dokonce mu dovolili – nebo to byl rozkaz? – zůstat s generálem Danforthem a Jamesonem Burfordem skoro celou minulou hodinu, nepočítaje v to dobu, kdy jiný generál jménem Brandywine, dokonce s více hvězdami než měl Danforth, přiletěl ze Sandie a odebral se s ostatními na krátkou soukromou poradou. Burford se z této schůzky vrátil úplně zničený a ustaraný, což samo o sobě bylo pro Arkadije Bora dobré.

Takže už nejsem vězněm, uvažoval Bor spokojeně, jsem jenom internovaný. A to pro člověka, který měl co do činění s čekisty, nic neznamenalo. A navíc tu byly ještě další osoby, které s ním budou jeho omezení sdílet. Agentka KGB patrně ještě stále strádala někde na lodi a nepředpokládal, že ji hned tak uvidí. Ale objevily se tu nové přírůstky. Prvním byl Frank Morford, hořce protestující proti omezování osobních práv, když ho zatkl a odvezli na Vulkán. A teď přijeli další. Když stáli v čerstvém větru pod temnicí tichomořskou oblohou a čekali na vrtulník z Mauna Key, Bor se dokonce odvážil zavolat na generála Danfortha: „Tohle by snad mělo vyřešit všechny zbývající bezpečnostní problémy, generále!“

Odpověděl mu generál Brandywine – tři hvězdy měly přednost před dvěma. „Na Projektu Vulkán neexistují žádné bezpečnostní problémy. Nedovolím je!“ Usmál se a pozoroval, jak helikoptéra pomalu klesá na přistávací plochu. A generál Danforth, i když nepromluvil, se na Bora zamyšleně podíval.

A teď jsou všichni v důstojnické ubikaci. Bor sám pro sebe odmítl riskantní luxus naděje jakéhokoliv druhu. Jenom studoval své společníky, kteří přežili brutální masakr na štítu Mauna Kea, z něhož znal jenom části.

Prohlížel si Američanku, jejího syna, starého Orientálce, a nechápal, jak se lidé tohoto typu mohli zamíchat do takového

násilí. Ale jaký typ by se k tomu vlastně hodil? On sám samozřejmě ne. Všechno, oč usiloval, byl klidný život a respekt okolí – a samozřejmě svoboda navazovat osobní vztahy s jinými osobami, které vzbuzovaly jeho zájem. Ale odtrhl ho od mírumilovných snah a podrobili takovým těžkým zkouškám.

Aspoň mám omluvu, že jsem si nemohl nijak pomoci, pomyslel si hořce. Ale proč neprotestují Američané? Jejich zákony jim zaručují všechna možná práva a svobodu. Proč je nevyžadují? Nechali se sem všichni přivést tak snadno jako moskevský občan, který ve tři hodiny ráno zaslechne zaklepání na dveře. Proč jsou všichni tak pasivní? Na to Bor nenašel odpověď, protože nikdy neslyšel o stockholmském syndromu.

Když stevard roznesl kávu a zmizel, generál Brandywine povstal. „S vaším dovolením, Jacobe,“ obrátil se zdvořile k druhému generálovi, tomu ve sportovních botách. „Rád bych vysvětlil našim hostům některé souvislosti. Nacházíte se na plavidle amerického válečného námořnictva, které se účastní na důležité obranné operaci nazvané Projekt Vulkán. Musím se vám omluvit za způsobené obtíže. Dále,“ pokračoval a jeho hlas nabyl tónu ministra pronášejícího chvalofečení na zemřelého, jehož nikdy nepoznal, „prosím profesora Yanamiho, aby přijal naši hlubokou soustrast nad úmrtím své babičky. Jsem si jist, že jste hrdí nato, že obětovala svůj život dobrovolně a v boji proti teroristům. Víím, že to byla vzácná žena, jejíž ztrátu všichni hluboce pocítíme.“

David Yanami neodpověděl. Dokonce se ani na generála nepodíval. Všechnu svoji pozornost věnoval Rachel Chindlerové. Generál pokývl, jako by mu byl David poděkoval, a pokračoval.

„Nemůžu vás v této chvíli seznámit se žádnými podrobnostmi týkajícími se Projektu Vulkán. Mohu vám pouze říct, že je velmi podstatný pro přežití Spojených států a celého svobodného světa. Mým nejhlubším přáním, jako ostatně přáním každého vojáka, je mír. A projekt Vulkán nám nabízí vyhlídky na trvalý mír. Myslím, že všichni uvítáme tento cíl, který byl ještě přednedávnem pouhým snem. Projekt Vulkán tento sen uskutečnil!“ Pohlédl na Arkadije Bora, ale Bor to čekal. Jeho obličej byl klidný.

„Niměně však jako každá zbr... každé zařízení,“ pokračoval generál Brandywine, „může být technologie Vulkánu využita pro destruktivní účely. Skupina teroristů, již jste vy tři právě unikli, málem zavinila vážnou nehodu. Jedna část zařízení je umístěna na sopce Mauna Kea. Čtyři členové našeho týmu zde prováděli testy. Byli napadeni a tři z nich zabiti. Čtvrtý byl poručík William Plitt, který byl raněn a později zabit. Naše ztráty jsou tedy taky velké,“ dodal pochmurně. „Žijeme v násilném světě a tento fakt je nám čas od času připomenut. Rád bych vám řekl, že jsou všechny nesnáze za vámi. Bohužel tomu tak není.“

Odmlčel se, jako by očekával nějaké otázky. David Yanami konečně promluvil, ačkoliv se jeho otázka nevztahovala k tomu, co generál řekl. „Co jste udělali s policistkou Nancy Cheeovou?“ zeptal se.

Generála to nevyvedlo z konceptu: „Seržantka Cheeová je policejní důstojník. V současné době se bezpochyby nalézá na své policejní stanici v Hilu, kde podává hlášení. Je ovšem možné, že se k vám později připojí.“

„Proč?“ zeptal se David.

Zároveň vybuchl Frank Morford: „Já sem přece nepatřím! Co zamýšlíte se mnou?“

Generál zareagoval střízlivě: „Vy všichni představujete vážný bezpečnostní problém. S politováním vám musím oznámit, že budete nuceni po určitou dobu zůstat zde nebo v jiné vymezené oblasti. Bude to trvat přinejmenším značnou část roku.“

Frank Morford hleděl vztekle, David Yanami vyskočil ze židle, ale Stephen promluvil první: „To si nemůžete dovolit!“ vykřikl. „To je protiprávní!“

„Dej si pozor na to, co říkáš,“ zasáhl ostře generál Danforth, ale jeho představený jen potřásl hlavou.

Obrátil se ke Stephenovi: „Já bych nikdy neporušil zákon,“ řekl vážně. „Zákon nám k tomu dává právo, synku. A to z několika důvodů. Za prvé je to záležitost bezpečnosti státu – v takovém případě některé zákony prostě neplatí. Za druhé se obávám, že někteří z vás – tebe se to samozřejmě netýká, synku, ale týká se to všech ostatních – se do jisté míry dopustili nelegální činnosti. Některé dokonce můžeme posuzovat jako spoluspiklence teroristů. Právní důsledky však nikomu nehrozí,“ dodal mile, „protože přihlížíme k obtížným podmínkám, v nichž jste se nacházeli. Znáte však určitá fakta, o nichž nesmíte hovořit. Pokud byste někomu podali zmíněné informace, budete zastřeleni pro velezradu. Je tudíž ve vašem vlastním zájmu, abychom se postarali o to, aby k tomu nedošlo.“

Poprvé po dlouhé době se Arkadij Bor hlasitě smál. Tedy – začal se hlasitě smát. Ale jakmile si uvědomil, že se na něj generál dívá, změnil smích na kašel. Sehnul se a dal si ruce před obličej. Ale uvnitř se stále smál.

Tihle Američani! Ten pohled na jejich obličej! Aspoň si uvědomí, jaký je ve skutečnosti svět. Slova jako „svoboda“ a „demokracie“ jsou moc pěkná, ale lze je brát vážně jen v dobách klidu, kdy nejsou vážnější problémy.

Bor se napřímil, otřel si kapesníkem ústa a na ostatní omluvně pokývl, jako že už se zase věnuje diskusi. Jak znamenitě generál Brandywine zvládl situaci! Dokonce i čekisté by se mu obdivovali, pomyslel si Bor, když generál vlídně pokračoval: „Samozřejmě žádného z vás nezastřelíme ani nezavěsíme do vězení. Víte proč? Protože vás do něčeho nenutíme. To bychom nechtěli. Dobře víme, že jste všichni loajální Američané. Jsem přesvědčen, že pokud vám dáme možnost, abyste porozuměli postavení, v němž se nalézáte, budete na úspěchu Projektu Vulkán zainteresováni stejně jako každý z nás.“

Morford vyhlížel bojovně, ale promluvil David Yanami. „Nemyslím, že bych kdy porozuměl chladnokrevným vrahům, generále Brandywine.“

Generál vážně pokývl: „Jistě máte namysli zastřelení Murrye Pereiry a Margaret Barnhartové. Pereira byl členem skupiny, která uvážně, a jak vy říkáte chladnokrevně, zabila všechny cestující letadla – nevinné turisty. Barnhartová byla členkou americké skupiny Weather Underground – mám na mysli naši velkou Ameriku,“ upřesnil téměř s úsměvem. „Je o ní známo, že než přijela na Havaj, nejméně dvakrát osobně vraždila.“

Pohlédl na druhého generála, který naslouchal se souhlasným výrazem. „Mohu dostat fotografie, Jacobe?“ zeptal se

zdvořile.

„Ano, pane,“ řekl generál Danforth a okamžitě podal svému nadřízenému malou obálku.

Brandywine vytáhl fotografii a položil ji před Rachel. „To je taky jeden,“ řekl. „Poznáváte ho?“

Rachel si obrázek rychle prohlédla, ale pak se podívala jinam. Tu tvář si nikdo nemohl splést. Stejně tak bylo každému jasné, že byla fotografie braná až po smrti. „To je ten, kterému říkali Ku,“ řekla. Mám dojem, že se ve skutečnosti jmenoval Oscar Mariguši. Viděla jsem, jak v letadle zastřelil moji přítelkyni Esther.“

„Přesně tak,“ pokývl generál Brandywine. Chvilí si fotografii zálibně prohlížel a pak ji vrátil generálu Danforthovi.

„Zastřelili ho při pokusu o útěk. Vidíte, všichni jsou mrtví. Ale pro svět to není žádná ztráta.“

„Nikdo nepochybuje o tom, že máte pravdu, generále,“ řekl David. „Ale nebyli souzeni.“

„Pouze si to myslíte,“ opravil ho generál. „V době války není vždy dostatek času na výslech podle civilních způsobů. Je to záležitost práva, profesore. Vojenský soud je uznávaný akt vojenského práva u mnoha národů. Uvědomte si prosím, že nejsme teroristé. Děláme pouze to, co dělat musíme, jako válečnou nutnost za válečných podmínek práva. Zajistě,“ dodal, „můžete polemizovat o tom, zda je nebo není v této době válečný stav. Ale to nezávisí na vašem rozhodnutí. Je to rozhodnutí prezidenta. On nám dal oprávnění k tomu, co děláme.“

„Dal vám oprávnění zaměstnávat teroristy?“ zeptal se Morford uštěpačně.

Generál se zatvářil překvapeně. „Máte na mysli Kamehameha Korps? Ale ty nezaměstnáváme, ty pouze infiltrujeme.

Aspoň některé. To je legitimní válečná lest. Dokonce i v době míru mají kontrašpionážní agentury povolení infiltrovat kriminálně konspirativní skupiny. Jak jinak máme zabránit jejich úspěšné činnosti? Každopádně jsou výsledky naší činnosti hodnotné. Projekt Vulkán zajistí, že se Rusové nikdy neodváží napadnout Spojené státy jadernými zbraněmi, protože by to znamenalo jejich konec jakožto národa. Ale to není všechno.“

Rozhlédl se vážně okolo sebe, ruce sepnuté před tělem, skoro jako by se modlil. „Jakmile bude Projekt Vulkán dokončen a jakmile budou dokončeny nutné přípravy, což bude pravděpodobně v příští zimě, prezident ho veřejně ohlásí.

Zároveň bude požadovat celosvětové jaderné odzbrojení, které bude inspekčně kontrolováno. Nebude to však žádost. Bude to rozkaz. Když ho odmítnou splnit, spustíme Vulkán. Amerika se od té doby stane policistou světa,“ zářil, „a bude svoji moc používat moudře. Už nikdy nebude válka. Padesát tisíc jaderných hlavic, které na světě existují, nebude nikdy odpáleno. Lidstvo se osvobodí od strachu. Poprvé po čtyřiceti letech!“

Pohlédl vlídně kolem a tleskl rukama. Dveře se otevřely a vešli dva stevardi, aby prostřeli stůl. „Nyní máme s generálem Danforthem nutné jednání,“ řekl. „Ale vím, že jistě máte hlad. Věnujte se tedy večeri a přemýšlejte o tom, co jsem řekl. Uvidíme se zase po jídle.“

K večeri byly steaky. Určitě pocházely ze soukromé mrazničky generála Danfortha, tím si byl Arkadij Bor jistý. Byly silné, šťavnaté a křehké. S chutí polykal dokonce i všudypřítomné pomfrity a zelené fazolky, které podávali jako přílohu. Bylo to po dost dlouhé době, co se dostal ke slušnému jídlu. Ani v nejmenším ho neodradilo, že se ostatní v jídle jen tak šťourají, samozřejmě s výjimkou Rachelina syna, který s Borem soutěžil v rychlosti polykání a ještě stihl vypít tři plechovky pepsi-coly. Bylo přirozené, že ostatní postrádají chuť k jídlu. Ještě nikdy se nesetkali s takovýmto světem.

Bylo zábavné pozorovat, jak se učí.

Jde jim to trochu pomalu, pomyslel si kriticky Bor a podal sklenici na vodu stevardovi, aby ji doplnil. Frank Morford se pokusil začít konverzací: „V době války se nejspíš o každém předpokládá, že...?“

Ale nikdo mu neodpověděl. Po chvíli se Stephen začal vyptávat matky na její zážitky. Nikdo se neobrátil na Bora s výjimkou příležitostného „Podejte mi prosím sůl“. Ale Bor byl spokojený, že může aspoň naslouchat. Je zajímavé, pomyslel si, jak ta Chindlerová přeskakuje některé části svého dobrodružství, zvláště tu první noc, kdy ji zajali. Ale o svých rozhovorech s teroristy vykládá velmi podrobně. Nevypadá nijak znepokojená, když říká, že jenom ten mladík Lono od začátku tvrdil, že ji mohou zabít. Ostatní to viděli jako hotovou věc.

„Nabídlí mi možnost,“ řekla. „Řekli mi, že se k nim můžu přidat jako Patty Hearstová, která přijala jméno Táňa a pomáhala jim vyloupit banku.“

Uřízla si kousek chladnoucího steaku a chvíli jej žvýkala. „Nevěděla jsem o vzkazu, který poslali úřadům, dokud mi o něm David neřekl. Ale neočekávala jsem, že mě nechají naživu.“

Arkadij Bor odstrčil talíř. „A teď si dám kávu,“ řekl stevardovi, který přispěchal, a studoval podnos, který přinesl. Byly na něm plátky melounu a ananasu na ledu. Spodní řadu tvořily dva druhy koláčů. Nebyl tam sýr ani žádný likér. Bor si filozoficky vzal kus koláče s nějakými bobulemi a plátek cukrového melounu. V táboře musí člověk jíst, co zrovna je – a co je tahle loď jiného než tábor?

Uzavřel své uši konverzací ostatních a hodnotil je z jiného hlediska. Stráví s těmito lidmi další část svého života?

Představují pro něj nějaké zajímavé možnosti? Žena byla docela atraktivní, ačkoliv byla trochu starší ročník, než Bor preferoval. Ale ze způsobu, jakým o ni pečoval David Yanami, usoudil, že by o ni musel soutěžit. Frank Morford byl taky trochu starý. Ale ten chlapec, ten vypadá moc pěkně, pomyslel si Bor, a není ani o trochu starší, než má být. Ale podniknout nějaké kroky ke sblížení bude jistě riskantní.

Téměř se rozesmál. Teď si představovat možná rizika! Copak si teď může ještě nějak ublížit?

Uvědomil si, že se na něj ostatní dívají. „Pardon,“ řekl, „jen jsem myslel na to, že teď strávíme pohromadě spoustu času.“

Nezdálo se, že to někoho těší. Chlapec Stephen se zeptal: „Zůstaneme na téhle lodi?“

„Nemyslím,“ odpověděl Bor zdvořile. „Existuje spousta vhodných ostrovů. Ascension. Kwajalein. Nebo některý z malých ostrovů nedaleko Portorika. Promiňte, ale o amerických koloniích toho moc nevím. Jistě jich hodně slouží vojenským účelům. Samozřejmě vás požádají, abyste napsali dopisy příbuzným. V nich bude stát, že tu jste z vlastní svobodné vůle a spousta dalších lží. Dopisy budou samozřejmě cenzurovány. Nepokoušejte se o žádné hlouposti s

kódováním, protože cenzoři jsou velice bystří.“

Dal si další kus koláče. Pohledy, které se k němu otočily, ho potěšily.

Mohl jsem dopadnout hůř, než trávit s touhle skupinou další část života, pomyslel si. Jistě si všichni uvědomí, že ho jeho zkušenosti stavějí do pozice vedoucí osobnosti. Zvlášť chlapec se naučí Bora respektovat a kdoví, co se může z respektu vyvinout. Budou je tu držet přinejmenším celý zbytek roku, počítal v duchu. Bude to hodně záviset na letních žních v Americe. Pokud budou sýpky plné, nastane pravý čas spustit Vulkán. Nejprve Amerika zesílí svůj tlak na celé zeměkouli – zvýší se pomoc rebelům, vzroste intervence v lokálních válkách, prostě dojde k takovému vzrůstu napětí, až bude Sovětský svaz zahnán na samou hranici únosnosti.

Pak přijde prohlášení.

Ale nedojde k tomu, pokud nebudou plné sýpky. Američani nebudou chtít hladovět. Tak může být časový rozvrh prodloužen o rok nebo dokonce dva. Ale nemusejí to být špatné roky.

„Musíme trvat na finanční kompenzaci,“ prohlásil nahlas. „Bude dobrá k tomu, abychom si mohli objednávat věci z obchodů ve městech. Myslím, že můžeme vést docela příjemný život.“

Všichni na něj znovu pohlédli.

„Jak to, že tohle všechno víte?“ zeptal se Stephen.

Bor se usmál. Respekt už se rodí, pomyslel si. „Je to stejné všude na světě,“ řekl nahlas. „Věřte mi, ukážu vám, jak udělat tenhle život snesitelným. A, tady zase přicházejí naši hostitelé!“

Generál Brandywine se tvářil přímo radostně, když vstupoval do místnosti. Na tváři měl štědrovečerní úsměv, který zvěstoval příjemné překvapení. „Mám dobré zvěsti,“ prohlásil. „Zatímco jsme s Jacobem rozmlouvali, poslal jsem do Washingtonu zprávu a dostal jsem kladnou odpověď. Nabízí se pro vás určité řešení. Nebo aspoň pro některé z vás.“ Vládě se rozhlédl kolem stolu a jeho oči spočinuly na Stephenovi.

„Pro tak bystrého chlapce, jako jsi ty,“ řekl, „to může být kariéra, po které přímo touží.“

„Jakého druhu má ta kariéra být?“ zeptal se Stephen a sevřel matčinu paži.

„Špionáž, synku,“ usmál se generál Brandywine. „Zajistí ti vzdělání, umožní ti hodnotný trénink a dá ti životní náplň, po které řada Američanů touží. A taky si vzpomeň na staré přísloví: 'Koho chleba jíš, toho píseň zpívej.' A ty teď budeš nějaký čásek jíst náš chleba, to je ti snad jasné. Pokud se týče vás, doktore Morforde, vy jste již prověřený. Nebude problém zařadit vás do stavu. Pro vás, paní Chindlerová a doktore Yanami, to bude trochu obtížnější. Nejprve si vás musíme prověřit. Ale máme už o vás obou určité informace a ty neobsahují nic, co by mohlo dělat problémy.“

„Co bychom měli dělat?“ zeptal se Morford se zájmem.

„Pracovat pro nás,“ odpověděl generál promptně. „Pokud projdete prověrkou, najdeme pro vás práci ve vašem oboru, paní Chindlerová. Stále potřebujeme lidi, kteří zpracovávají data. A jsem si jist, že pro nás bude užitečné i vaše technické vzdělání, doktore Yanami. Ovšem vystavíte se velmi vážným sankcím, pokud někomu poskytnete nějaké informace...“

„Ne!“ řekl David rozhodně.

Generál na něj pohlédl: „Prosím?“

„Nechci s vámi mít nic společného!“ prohlásil David. „Tohle je přece taky terorismus, ne? Mít jako rukojmí celou Zemi!“

„Vytvříme novou zbraň, abychom zajistili trvalý mír,“ opravil ho generál Brandywine.

„Ne, generále,“ vydechl David. „Tohle nekupuju. Celý svůj život slýchám, že nová zbraň přinese mír, ale vždycky přinesla jen další zbraně.“

Generál Brandywine zareagoval mírně: „Je mi líto, že se na to díváte takhle, ale samozřejmě, je to vaše rozhodnutí. A co vy, paní Chindlerová? Budete rozumnější?“

Rachel potřásla hlavou: „Bohužel. Nechci být vaše Táňa.“

Generál Danforth se ozval rychleji než jeho nadřizený: „Jak se můžete odvážit? Jak můžete srovnávat vaši vládu se skupinou revolučních teroristů, jako je Symbionese Liberation Army?“

Ale generál Brandywine mu položil ruku na rameno. „Nechte to tak, Jacob,“ poradil mu.

„Paní Chindlerová není samozřejmě ve své kůži, má za sebou velké utrpení, to si uvědomte. Později možná změní názor... bude na to mít spoustu času.“

Generál Brandywine se na Rachel laskavě usmál v důvěře, že to, co řekl, se taky stane, protože je tomu tak téměř vždy. Ale generál neviděl noviny, které vyjdou druhý den.

28

Na jednom malém ostrůvku při severním pobřeží japonského ostrova Hokkaidó vyrušili policistu Točí Kagemušiho od poledního jídla. „Vypadni,“ zabručel na dospívající dívku, která vtrhla do jeho domu. „Copak je to tak důležitý, že to nemůžeš deset minut počkat?“

„Je to důležité,“ nedala se dívka. „Pojďte se mnou prosím ke krabím sádkám. Jsou tam Rusové!“

Rusové! Taková nuda! Ale úřední osoba se musí věnovat i nudným záležitostem. „Jdi do školy a zavolej ruského učitele,“ přikázal. „Ať hned přijde!“ Nečekal, až dívka splní jeho příkaz, nasadil si čepici, upravil si dohodu a lítostivě pohlédl na pěkný řez tuňáka.

Pak nasedl na bicykl a vydal se na jízdu městem. Sádky byly plné rybářů, obchodníků a povalečů. Kagemuši přikázal, ať mu uvolní místo. Přidržel si čepici proti větru, který tu byl cítit mořem a kuchanými rybami. Spatřil dva promočené, neholené a špinavé muže, kteří nepohodlně seděli na zemi na konci sádek.

Ještě než se dostavil učitel, dověděl se, že se jedná o uprchlíky, jak ostatně předpokládal. Nebylo obtížné najít rybáře, který jim docela dobře rozuměl. Kagemuši jim řekl, aby odešli z mola, od nádrží se svíjejícími se kraby. Usadil je na jednu

z lavic v západním stylu, které vlastnil přístav, a vyčkal, dokud nepřišel učitel.

„Tak tedy,“ začal, „co chcete?“

„Přišli jsme požádat o azyl,“ odpověděl jeden s pomocí učitele.

„Samozřejmě, to jsem předpokládal,“ řekl na to policista sarkasticky. „Myslíte si, že jste se octli ve svobodném světě, kde neexistují žádné problémy. Ale víte, tady musíte pro obživu pracovat. Co umíte?“

Muži pohlédli jeden na druhého. „Jsme vrtní experti,“ řekl jeden.

Kagemuši se otřásl. Zvedl se vítr, přišla mlha a začal padat déšť se sněhem. „Máme tolik vrtných expertů, kolik potřebujeme.“

Muž se napřimil. Nějaký rybář zatahal policistu za uniformu. „Měl byste s nimi mluvit zdvořileji,“ pošeptal mu. „Chtějí říct něco velmi důležitého.“ Policista si ho prohlédl. Byl to jeden z rybářů, kteří mluvili rusky, takový ten typ, co prodával drobnky informací za právo překročit dvanáctimílové kurilské pásmo. Dělali to mnozí. Rusové získali ostrovy od Japonců po druhé světové válce. Bylo to místo, kde měli svoji nejlepší rybářskou základnu. Kagemuši neměl toho člověka rád, ale nemohl popřít, že asi ví, o čem mluví.

„Tak povídejte,“ řekl už bez sarkasmu.

Rus řekl: „Jsme z Kamčatky. Pracovali jsme na ďábelském projektu, který se týká atomové bomby a sopky. Vemte nás prosím k nejbližší televizní stanici a sežeňte tisk.“

„Ale proč?“ zeptal se Kagemuši.

„Protože to musíme oznámit světu! Aby se každý dozvěděl, co se děje v našem státě! Abyste vy, lidé ve svobodné a demokratické zemi, poznali, kde se rodí skutečné zlo! Musíte to zastavit!“ Muž začínal křičet. „Jde o zbraň, která zmrazí polovinu světa a odsoudí miliardy lidí k hladovění! Chceme, abyste oznámili světu, že se na něčem tak podlém odmítáme podílet!“